

การคิดใคร่ครวญ

(AT-TAFAKKUR)

fi al-Kawn wa al-Insan wa al-Qur'an

โอสมาน นูรี ทอปบาซ

 สำนักพิมพ์
เอรกออม

© สำนักพิมพ์ เอรกอม 2020 / 1441 H

การคิดใคร่ครวญ

(AT-TAFAKKUR)

fi al-Kawn wa al-Insan wa al-Qur'an

โอสมาน นูรี ทอปบาซ

ชื่อเดิมของหนังสือ: Kâinat, İnsan ve Kur'ân'da
Tefekkür

ผู้เขียน: โอสมาน นูรี ทอปบาซ

ผู้แปล: มุฮัมหมัดอาฟีฟ อัซซอลิฮีย

คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

เกรียงศักดิ์ พุ่มประดิษฐ์

สถาบันอิสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ออกแบบ: ราซิม ซากิรโอรกุล

ISBN: 978-605-302-758-4

ที่อยู่: Ikitelli Organize Sanayi

Bölgesi Mah. Atatürk Bulvarı,

Haseyad 1. Kısım No: 60/3-C

Başakşehir, İstanbul, Turkey

โทร: (+90-212) 671-0700 pbx

แฟกซ์: (+90-212) 671-0748

อีเมล: info@islamicpublishing.org

เว็บไซต์: www.islamicpublishing.org

จัดพิมพ์โดย: สำนักพิมพ์ เอรกอม

Language: Thai

การคิดใคร่ครวญ

(AT-TAFAKKUR)

fī al-Kawn wa al-Insan wa al-Qur'an

โอสมาน นูรี ทอปบาช

สารบัญ

ปฐมบท	9
มนุษย์และอัลกุรอาน.....	17
ข้อจำกัดของเหตุผล	17
บทบาทของหัวใจ.....	20
ความสำคัญของการคิดใคร่ครวญ	24
การคิดใคร่ครวญที่ยืนหยัดต่อเนืองของท่านศาสนทูต	25
 ใคร่ครวญจักรวาล	 33
การใคร่ครวญท้องฟ้า.....	34
ดารจักร (กาแล็กซี).....	35
ระบบสุริยะ	36
จักรวาลกำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง	37
7 ชั้นฟ้า	39
การเพิกเฉยการใคร่ครวญเป็นความผิดพลาดอันใหญ่หลวง	40
ชั้นบรรยากาศ.....	45
ความกดอากาศ.....	46
สมดุลระหว่างความร้อนและความหนาว	47
ลม	47
คุณค่าของลม.....	49
ฟิลเตอร์ของอัลลอฮ์.....	50
เพดาน (Canopy) แห่งร่มเงา	51
คลื่นวิทยุและแสง.....	52

ก้อนเมฆ หยาดฝน และหิมะ	53
ใคร่ครวญเกี่ยวกับพื้นดิน	55
พืช	57
ทะเลอันกว้างใหญ่	58
น้ำ	59
คุณค่าและความลับของสัตว์	60
น้ำผึ้ง	62
ปาฏิหาริย์ พิตรະเหตุ	63
การสร้างสรรพสิ่งทั้งหลายเป็นคู่	66
การนึกถึงความเมตตาของอัลลอฮ์	67
การใคร่ครวญต่อทุกความโปรดปรานที่อัลลอฮ์ทรงประทานให้	68
ทุกอะตอมต่างสรรเสริญและกล่าวถึงอัลลอฮ์	69
เหตุใดที่อัลลอฮ์ถึงสร้างจักรวาล	71
ใคร่ครวญเกี่ยวกับมนุษย์	73
ความเร้นลับแห่งการสร้าง	75
กระดูก	77
อวัยวะของร่างกาย	79
ความเมตตาปรานีแห่งอัลลอฮ์	81
ใบหน้าและปลายนิ้วของมนุษย์	82
ความมหัศจรรย์ของยีน	84
ใครคือผู้ควบคุมดูแลการทำงานของร่างกาย	85
เป้าหมายของการสร้างมนุษย์	86
ปริศนาแห่งความตาย	88
ใคร่ครวญความตาย	90
การใคร่ครวญถึงความตายของบรรดาซอฮาบะฮ์	92
วิทย์ปัญญาของการรำลึกถึงความตาย	93

การใคร่ครวญอัลกุรอาน	103
อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสอนอัลกุรอาน.....	104
หนังสือทุกเล่มเพื่ออัลกุรอานเล่มเดียว.....	104
การอ่านอัลกุรอานอย่างไร้ใคร่ครวญ.....	105
ท่านรอซูลลุลลอฮ์อ่านอัลกุรอานอย่างไร.....	107
การอ่านอัลกุรอานของบรรดาศอฮาบะฮ์	111
การอ่านอัลกุรอานของบรรดาคนดีผู้ที่อัลลอฮ์ทรงรัก	113
ตัวอย่างของการใคร่ครวญที่มีอยู่ในอัลกุรอาน.....	114
ซูเราะฮ์ อัล-วาเกอะฮ์.....	118
การสร้างมนุษย์.....	119
ความตายและการฟื้นคืนชีพ	119
เมล็ดพันธุ์และพืชผล.....	120
น้ำฝน.....	121
ไฟ.....	121
ดวงดาว.....	122
อัลกุรอานอันทรงเกียรติ.....	123
ความตาย.....	124
สถานะบ้านปลายของผู้เสียชีวิต.....	124
อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงปิดท้ายซูเราะฮ์นี้ โดยทรงตรัสว่า.....	125
ซูเราะฮ์ อัน-นัมล.....	125
ซูเราะฮ์ฮัจญ์-รุม	126
ลักษณะผู้ซึ่งผินหลังให้กับบรรดาอาเยตของอัลลอฮ์	128
จริยธรรมการคิดใคร่ครวญ	135
การใคร่ครวญ ของบรรดาผู้ที่อัลลอฮ์ รัก	135
จงหลั่งลำธารแห่งการคิดใคร่ครวญสู่แผ่นดินอันอุดมสมบูรณ์.....	139
การคิดและการกล่าวคำสรรเสริญนั้นต้องสม่ำเสมอ.....	143

ยามคำคืนเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการคิดใคร่ครวญ.....	146
ปัจจัยมบท.....	150
การคิดใคร่ครวญ: กุญแจสู่สัจธรรมและทางรอด.....	150
การคิดใคร่ครวญคือการยืนยันตนต่อภาวะการมีอยู่.....	151
ทุกสิ่งอยู่ในสภาวะไม่หยุดนิ่งและเปลี่ยนแปลงได้เสมอ.....	157
ทุกสิ่งถูกสร้างขึ้นมาอย่างมีเป้าหมาย.....	159
สิ่งแตกต่างมีที่มาจากวัตถุเดียวกัน.....	160
หนทางสู่ ‘มะอริพะตุลลอฮ์’.....	161
การคิดใคร่ครวญต้องสะท้อนออกมาเป็นการปฏิบัติจริง.....	163

ปฐมบท

“ไม่มีศาสนกิจ (อิบาดะฮ์) ใดที่เทียบเท่าการคิดใคร่ครวญ”

(อัล-บัยฮากี, อัซซุอับ เล่ม 4 หน้า 157)

มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์ ตาอาลา ผู้ทรงนิรันดร์ ผู้ทรงสร้างจักรวาล ผู้ทรงครอบครองไว้ซึ่งทุกความเมตตา และความดีงาม ทั้งปวง พระองค์ผู้ทรงประทานความเมตตาแก่มนุษย์ให้สามารถคิดและใคร่ครวญ และได้ทรงเปิดเส้นทางแห่งการเรียนรู้ และเส้นทางในการรู้จักพระองค์ ขอกล่าวคำอวยพรและสันติสุขแก่ท่านศาสนทูต รอซูลุลลอฮ์ คืออัลลลอฮุออลัยฮิวซาลัม ในฐานะผู้ที่อ่านอัลกุรอานที่ดีที่สุด ผู้ที่รับรู้ถึงสถานะกับสัจธรรมของมนุษย์และสรรพสิ่ง ผู้ที่ได้สอนประชาชาติของท่าน ถึงวิธีการและแนวทางในการอ่าน และทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยกับหัวใจ ก่อนการใช้สติปัญญา

อัลลอฮ์ ตาอาลา ได้โปรดประทานความดีงามแก่มนุษย์ในสิ่งที่มีได้ ทรงประทานแก่สิ่งถูกสร้างอื่น ๆ โดยเฉพาะพวกญินทั้งหลาย นั่นคือความสามารถในการทำความเข้าใจอัลกุรอาน การเข้าใจสถานภาพของมนุษย์ และจักรวาล ความสามารถในการแสวงหาความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต ได้ด้วยตนเอง และหนึ่งเครื่องมือในการเข้าถึงเป้าหมายนี้ที่พระองค์ทรงประทานให้ก็คือการคิดและการใคร่ครวญ

ในความเป็นจริง การคิดและการใคร่ครวญเป็นเงื่อนไขจำเป็นที่ไม่สามารถปฏิเสธได้สำหรับการเข้าถึงแก่นแท้และสถานภาพของจิตวิญญาณ อัลกุรอานคือทางนำสู่ความสุข และเป็นผู้นำที่เป็นหนึ่งไม่มีสอง ตั้งแต่บทย (อาญ์ติ) แรกไปจนถึงบทสุดท้ายทั้งหมดล้วนเรียกร้องมนุษย์ไปสู่การคิดใคร่ครวญ

อัลกุรอานประสงค์ให้เราได้คิดเกี่ยวกับวิหยาปัญญาเบื้องหลังในการสร้างมนุษย์ ระบบที่นำอัลจรรยของจักรวาล อัลกุรอานประสงค์ให้เราได้คิดเกี่ยวกับพระดำรัสต่าง ๆ ของอัลลอฮ์ ตาอาลา ไปจนถึงการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อปรากฏการณ์ความความยิ่งใหญ่ และการมีอำนาจของอัลลอฮ์ ตาอาลา ที่ชัดแจ้งในจักรวาลแห่งนี้

ในอัลกุรอาน อัลลอฮ์ ตาอาลา ได้ทรงย้ำเตือนผู้ศรัทธาด้วยกับวิธีการที่หลากหลาย ด้วยเหตุนี้อัลลอฮ์ ตาอาลา จึงส่งสารไปถึงเขาเหล่านั้นด้วยกับการแสดงออกถึงคำกล่าวต่าง ๆ เช่น เจ้าไม่ได้คิดดอกหรือ เขาเหล่านั้นไม่ทำความเข้าใจดอกหรือ เขาเหล่านั้นไม่ได้ใคร่ครวญดอกหรือ และเขาไม่ได้เห็นมันดอกหรือ (ดูเพิ่มเติมในอัล-บากอเราะฮ์, 219, 266; อัน-นิสา, 82; อัล-อันอาม, 50; อัล-อะฮซาบ, 27; ยาซีน, 68 และมุฮัมมัด, 24)

อัลลอฮ์ ตาอาลา ยังทรงเชิญชวนผู้ศรัทธาให้ความใส่ใจต่อสิ่งถูกสร้างต่าง ๆ ดังที่พระองค์ทรงตรัสไว้ ความว่า

“พวกเขาไม่พิจารณาดูอุฐูดอกหรือว่ามันถูกบังเกิดมาอย่างไร” (อัลฮอชิยฮ์, 17)

และอัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงเชิญชวนบรรดาผู้ศรัทธาให้หันมามองธรรมชาติและสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติ พระองค์ทรงตรัสไว้ ความว่า

“พวกเรามีได้มองไปยังฟากฟ้าเหนือพวกเขาดอกหรือ ว่าเราได้สร้างมันและประดับมันไว้อย่างไร และมันไม่มีรอยร้าวหรือช่องโหว่เลย” (ก็อฟ, 6)

นอกจากนี้ อัลลอฮ์ ตาอาลา ยังทรงตรัสไว้ความว่า

“จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) “พวกท่านจงดูว่ามีอะไรในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน” (จงกล่าวแก่บรรดาकुฟฟารเหล่านั้นว่า จงพิจารณาดูโดยใช้ความคิดและวิจารณ์ญาณว่า มีอะไรอยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินที่เป็นสัญญาณบ่งบอกถึงความเป็นเอกภาพและเดชานุภาพอันสมบูรณ์ของพระองค์บ้าง) และสัญญาณทั้งหลาย และการตกแต่งเตือนทั้งหลาย จะไม่อำนวยผลแก่กลุ่มชน

ที่ไม่ศรัทธา” (ยูนุส, 101)

ถัดจากนั้นอัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงเชิญชวนผู้ศรัทธาให้ทบทวนเรื่องราว และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต พระองค์ทรงตรัสไว้ความว่า

“พวกเขาไม่ได้ต้องเที่ยวไปตามแผ่นดินดอกหรือ แล้วพิจารณาดูว่า บั้นปลายของประชาชาติในยุคก่อนหน้าพวกเขานั้นเป็นเช่นใด อัลลอฮ์ได้ ทรงทำลายล้างพวกเขา และสำหรับพวกปฏิเสธศรัทธาก็เป็นเช่นเดียวกัน” (มุฮัมมัด, 10)

อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงเชิญชวนพวกเราในฐานะบ่าวของพระองค์ให้ คิดใคร่ครวญในทุก ๆ มุมมองของจักรวาล พระองค์ประสงค์ให้เราเข้าใจ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของพระองค์ หรือสามารถเรียกได้ว่าเป็นกฎแห่งอัลลอฮ์ที่ นิรันดร์ และจะคงดำเนินต่อไปในจักรวาลนี้จนกว่าเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะทำให้ กฎเกณฑ์ที่กล่าวถึงนั้นถูกเติมเต็มอย่างสมบูรณ์

ในขณะเดียวกัน อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงประสงค์ให้มนุษย์รับรู้ถึงสภาพ แวดล้อมต่าง ๆ ของโลกนี้ (รวมทั้งจักรวาล) ด้วยเช่นกัน มิใช่การพิจารณาที่ ไร้อารมณ์ ไร้ซึ่งความเป็นวิชาการไม่ หากแต่ให้เรารับรู้พิจารณาด้วยหัวใจ มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเชี่ยวชาญอย่างลึกซึ้ง ด้วยเหตุนี้อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสว่า

“และอัลลอฮ์นั้นจะทรงสนับสนุนผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ด้วยการ ช่วยเหลือของพระองค์ แท้จริงในสิ่งที่กล่าวมานั้นย่อมเป็นข้อเตือนสติแก่ผู้ มีดวงตาทั้งหลาย” (อาละอิมรอน, 13)

อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสไว้อีกเช่นกันความว่า

“จงยึดถือเป็นบทเรียนเถิด โอ้ผู้มีสติปัญญาทั้งหลายเอ๋ย” (อัลหัจร, 2)

อัลลอฮ์ ตาอาลาฯ ผู้ทรงสูงส่ง ผู้ทรงเดชานุภาพ ทรงส่งเสริมให้ มนุษย์คิดพิจารณาและใคร่ครวญ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับตัวของเขาเองหรือเกี่ยว กับธรรมชาติ พระองค์ได้ทรงตรัสไว้ในอัลกุรอานมากกว่า 150 ครั้ง ให้ เราคิดพิจารณาปรากฏการณ์ต่าง ๆ ร่องรอยของความยิ่งใหญ่ และความ สามารถของพระองค์

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเข้าถึงสิ่งที่ได้กล่าวมาข้างต้น อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงมอบหลักการและแนวคิดที่สำคัญได้แก่ “ตะอักกุล” “ตะดับบุร” “ตาซิกกูร” และ “ตะฟักกูร” และหวังว่า “อັตตะเฮาฟูฟ” จะเป็นวิธีการหนึ่งในการการขัดเกลาจิตวิญญาณให้ถึงจุดสูงสุดในการประยุกต์ใช้แนวคิดข้างต้นในการดำเนินชีวิต

ตาเฮาฟูฟ คือ ศักยภาพของจิตวิญญาณของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังเปรียบเสมือนถนนหนทางที่จะนำไปสู่สถานะที่สมบูรณ์ และจุดสูงสุดของสถานภาพที่เป็นจริง สถานะที่คู่ควรสำหรับมนุษย์ที่ถูกประทานโดยอัลลอฮ์ ตาอาลา ด้วยเหตุนี้เราสามารถกล่าวได้ว่า “ใครผู้ใดที่รู้จักตนเอง เข้าผู้นั้นคือผู้ที่รู้จักอัลลอฮ์” เปรียบเสมือนหนึ่งในหลักการและพื้นฐานที่สำคัญสำหรับบรรดาสมาชิกตาเฮาฟูฟ เพื่อมุ่งสู่ความสมบูรณ์และวุฒิภาวะของจิตวิญญาณ

ไม่มีแม้แต่สิ่งเดียวในโลกนี้ที่ไม่ให้ข้อเตือนคิดแก่มนุษย์ที่ครอบครองหัวใจที่มีชีวิตชีวาดวงนี้ เพื่อให้เขาได้รำลึกถึงพระผู้ทรงสร้าง เช่นเดียวกับความสามารถของพระองค์ที่ทรงสร้างทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาลแห่งนี้ ดังนั้นทุก ๆ สิ่งบนโลก อูสิละฮ์องจนกระทั่งถึงโลกแห่งจักรวาล และดวงดาวนั้นต่างยืนยันถึงความยิ่งใหญ่แห่งพระผู้เป็นเจ้าทั้งสิ้น

สิ่งถูกสร้างทั้งหมดต่างยกสถานะที่กล่าวข้างต้นด้วยการแสดงบทบาทของตนเอง ด้วยกับแนวทางที่ดีที่สุด และชัดเจนที่สุด ดังนั้นเป็นบุคคลที่มีความศรัทธาจำเป็นต้องทำความเข้าใจความลับนี้อย่างถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ อัลลอฮ์ ตาอาลา จึงกำหนดทิศทางและเป้าหมายสำหรับหัวใจ เสมือนทิศทางชีวิตของผู้ศรัทธาในอัลกุรอานอัลลอฮ์ ตาอาลา ได้ทรงตรัสไว้ความว่า

“คือบรรดาผู้ที่รำลึกถึงอัลลอฮ์ ทั้งในสภาพยืน และนั่ง และในสภาพที่นอนตะแคง และพวกเขาพิจารณากันใน การสร้างบรรดาชั้นฟ้า และแผ่นดิน (โดยกล่าวว่า) โอ้พระเจ้าของพวกข้าพระองค์ พระองค์มิได้ทรงสร้างสิ่งนี้มาโดยไร้สาระ มหาบริสุทธิ์พระองค์ท่าน โปรดทรงคุ้มครองพวกข้าพระองค์ให้พ้นจากการลงโทษแห่งไฟนรกด้วยเถิด” (อาละอิมรอน, 191)

สำหรับผู้ที่ต้องการใคร่ครวญถึงความชัดเจนในพระปรีชาและความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ในโลกนี้ จำเป็นที่เขาต้องยอมรับถึงความอ่อนแอของตนเองเป็นอันดับแรกให้ได้เสียก่อน หลังจากนั้นเขาถึงจะสามารถใคร่ครวญถึงพระผู้ทรงอภิบาลหรือพระผู้สร้างทุกช่วงลมหายใจของเขาอย่างเต็มเปี่ยมจนกระทั่งรศมีและความยำเกรงมาเติมเต็มในหัวใจของเขา พร้อมกับกับความยำเกรง เช่นเดียวกันการคิดใคร่ครวญจะนำพาสู่พลังในการคิดที่นำไปสู่สถานภาพที่ดีที่สุด

แท้จริงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ณ ที่อัลลอฮ์ นั้นไม่ได้อยู่ที่รูปลักษณ์หรือโครงสร้างกายภาพของเขา และคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ณ ที่อัลลอฮ์ก็ได้อยู่ที่วัตถุและโลกนิยม หากแต่คุณค่าของความเป็นบ่าวนั้นอยู่ที่การจัดระเบียบจิตใจของเขาให้ลึกซึ้ง รวมถึงการเตรียมความพร้อมหัวใจและจิตวิญญาณของตัวเอง

สิ่งนี้จึงเป็นสาเหตุที่อัลกุรอานได้เสริมความเข้มแข็งในการใคร่ครวญแก่ผู้ศรัทธาให้ลึกซึ้งต่อความรู้สึกแห่งศรัทธาชน อีกทั้งยังจัดกรอบจำกัดของอารมณ์ใคร่ และความคับแคบของจิตใจ และนำเขาไปสู่กรอบแห่งจิตวิญญาณที่กว้างขวางไร้ที่สิ้นสุด และการที่ผู้ศรัทธารับรู้ถึงบรรดาข้อตกเตือนต่าง ๆ แห่งพระผู้เป็นเจ้าในโลกนี้ ด้วยการพิจารณาและการใคร่ครวญอย่างแท้จริงแล้ว ดังนั้นเขาจะรับรู้ถึงลักษณะที่แท้จริงของจิตวิญญาณ การใคร่ครวญอย่างลึกซึ้งและรอบด้านของศรัทธาชนนั้นจะยกระดับความคิดพินิจพิเคราะห์เบื้องลึกแห่งจิตใจ มันคือกุญแจสำคัญแห่งการศรัทธาตนเอง

มนุษย์ที่มีเจตนาและจิตวิญญาณแห่งศรัทธาที่ยังไม่สมบูรณ์นั้น เขาก็ยังดำรงอยู่บนวิถีชีวิตแห่งความไม่เที่ยงต่าง ๆ โดยที่เขาไม่ได้ตระเตรียมการใคร่ครวญใด ๆ ต่อจิตใจ ความรักต่าง ๆ ที่ไม่จีรังและกำลังจะสิ้นสุด เมื่อสิ่งใดประสบแก่เขา ก็จะตอบโต้และปลุกเร้าด้วยวิธีการที่กระด้างและหยาบโสนในทางตรงกันข้าม แทนที่เขาจะมุ่งสู่การรับรู้ถึงสัจธรรม และความเที่ยง เขากลับมุ่งสู่ความรักอันจอมปลอมและไม่จีรังทั้งสิ้น ซึ่งทำให้จิตใจของเขานั้นอ่อนแอ และอยู่ภายใต้อารมณ์ใคร่ที่ใฝ่ต่ำของตนเองในที่สุด

หากการคิดใคร่ครวญอย่างผู้ศรัทธาไม่มีอยู่ในตัวบุคคลแล้ว (เขาคิดแต่เรื่องทางโลกเท่านั้น) แน่นนอนผ้าขาวห่อศพย่อมเป็นสิ่งเดียวที่คลุมติดตัวเขา ความสำราญในชีวิตและเครื่องประดับแห่งชีวิตในโลกนี้ย่อมจบลงไปกับความตาย สำหรับมนุษย์นั้น การใคร่ครวญต่ออัลกรุอานนั้นทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและดำรงไปสู่ห้วงแห่งการศรัทธา นำมาซึ่งความสงบและความสุขตลอดกาล สติปัญญาที่เหือดแห้งและปราศจากการคิดใคร่ครวญนั้น จะถูกแทนที่ด้วยความละโมภเห็นแก่ตัวและความโอหัง และทำให้จิตใจอ่อนแอ และนำมาซึ่งการทดสอบจากพระองค์อัลลอฮ์แก่เขาด้วยการให้เขานั้นหลงลืมสัจธรรม

ลายนิ้วมือของมนุษย์เรานั้นทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดอัตลักษณ์ของเรานั้นคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการคิด การไตร่ตรอง ก็คือ อัตลักษณ์ทางจริยธรรมและพฤติกรรม และด้วยเหตุนี้เอง ผู้ศรัทธาคนใดที่ต้องการแสวงหาหนทางเพื่อให้ได้มาซึ่งจิตวิญญาณอันลึกซึ้ง และเขาต้องการมีชีวิตในระดับที่ควรค่าแก่เกียรติของมนุษย์ และมีชีวิตในแบบที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้างมนุษย์ จำเป็นที่เขานั้นต้องเข้าไปอยู่ในห้วงของความคิดตามที่อัลกรุอานได้อธิบายไว้ เพราะว่าการมีจิตใจที่สงบในการทำอิบาดัต และการมีหัวใจที่อ่อนโยน พร้อมกับการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น สมควรอย่างยิ่งที่เขานั้นต้องมีความคิดอย่างรอบคอบเสียก่อน เพราะส่วนหนึ่งของความสำคัญในศาสนาก็คือการไตร่ตรอง การคิด พินิจ พิจารณา เนื่องจากว่ามนุษย์เรานั้นสาเหตุหลักที่ทำให้การผลอโร มาจากการยุ่งเรื่องงาน และลุ่มหลงอยู่กับโลก (ดุนยา) มากเกินไป ทำให้การใช้ชีวิตของเขานั้นห่างไกลจากการใคร่ครวญที่รอบคอบ และการพินิจที่ดี ด้วยเหตุนี้เองผลของการเผอเรอทำให้มนุษย์เรานั้นลืมความตาย ลืมความจริงที่ว่าดุนยานี้คือโลกแห่งการทดสอบ ผู้ศรัทธาที่ตื่นั้น การใช้ชีวิตของเขาในแต่ละวันจะหมดไปกับการยำเกรง และการใช้เวลากับการคิด การใคร่ครวญที่ดี พวกเขาจะเอาความคิดอยู่เหนืออารมณ์ของพวกเขา

ความรู้เกี่ยวกับการหมุนเวียนของโลกใบนี้สามารถมองเห็นทะลุออกไปจากฟากฟ้าอันไกลโพ้น ทะลุผ่านโลกแห่งวัตถุที่เรามองเห็น และสิ่งนั้นคือนิมิต्तหรือความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ ตาอาลา สำหรับผู้ที่มีความศรัทธาที่สมบูรณ์ ดังเช่นนั้นแหละผู้ศรัทธาที่แท้จริงที่สามารถครอบครองลักษณะดังกล่าว หลังจากนั้นเขาจะไม่มองว่าชีวิตที่พระเจ้ามอบให้เป็นแค่เพียงเวลาที่หยุดนิ่งที่ไม่เคลื่อนไหว การมีความหวังกับโลกดุนยาในสายตาของผู้ศรัทธาที่มีคุณลักษณะดังกล่าวนี้ คือเชือกที่ผูกרוןและย่อยสลายในที่สุด

พร้อมกันนั้นอายุของบุคคลเปรียบเสมือนต้นทุนของชีวิต เพราะอายุคือต้นทุนสำหรับการดำเนินชีวิตของบุคคล ผู้ศรัทธาทุกคนที่ตระหนักในเรื่องนี้ เป็นที่ชัดเจนสำหรับเขาที่จะเศร้าเสียใจต่อการกระทำของตนเองที่ไม่สอดคล้องกับพระดำรัสของอัลลอฮ์ ตาอาลา ที่ทรงตรัสไว้ว่า

“เจ้าจงอยู่ในความเที่ยงธรรมเช่นที่ถูกบัญชา และผู้ที่ขอลุโทษแก่เจ้า และพวกท่านอย่าได้ละเมิด (อย่าล่วงเกินขอบเขตของอัลลอฮ์ด้วยการประพฤตินิสัยที่ต้องห้าม) แท้จริงพระองค์ทรงรู้เห็นสิ่งที่พวกท่านกระทำ” (ฮุก, 112)

เพื่อไม่ให้เกิดความเศร้าสลดและเสียใจ ผู้ศรัทธาจึงต้องไม่ลืมพระดำรัสของพระองค์ ตามที่พระองค์ทรงตรัสไว้ความว่า

“และจงบริจาคจากสิ่งที่เราได้ให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้าก่อนที่ความตายจะเกิดขึ้นแก่ผู้ใดในหมู่พวกเจ้า แล้วเขาก็จะกล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ มาตราว่าพระองค์ท่านทรงผ่อนผันให้แก่ข้าพระองค์อีกชั่วเวลาเพียงเล็กน้อยเพื่อที่ข้าพระองค์จะได้บริจาคและข้าพระองค์ก็จะอยู่ในหมู่คนดีทั้งหลาย (ผู้ทรงคุณธรรม) แต่อัลลอฮ์จะไม่ทรงผ่อนผันให้แก่ชีวิตใด เมื่อกำหนดของมันได้มาถึงแล้ว และอัลลอฮ์นั้นทรงรู้ดียิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (อัลมุนาฟิกูน, 10-11)

บทสรุปคือ อัลลอฮ์ ตาอาลา พระเจ้าผู้สัจจริง ทรงประสงค์ให้มนุษย์รู้ถึงคุณค่าของตนเองบนความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า และวิทียปัญญาจากระบบ

ที่พระองค์สร้างขึ้น และรู้แก่นแท้ของโลกใบนี้ พระองค์ทรงประสงค์ให้ชาว
ของพระองค์ไม่วางความเชื่อไว้กับโลกนิยมที่ตนเองได้ครอบครองไว้ เพื่อที่
ว่าเขานั้นจะได้เป็นบ่าวที่ดีของพระองค์ และครอบครองไว้ซึ่งการมีชีวิตที่
ถูกสนับสนุนโดยความศรัทธา และสมควรที่จะได้รับสวนสวรรค์จากอัลลอฮ์
ตาอาลา ในวันโลกหน้า

ในหนังสือของข้าพเจ้าเล่มนี้ (ซึ่งชัดเจนแล้วว่ามิใช่อุปการังและ
ความอ่อนแออยู่ในนี้) ข้าพเจ้ามุ่งหวังที่จะนำเสนอความสำคัญ คุณค่า และ
แนวทางในการคิดใคร่ครวญ ด้วยเหตุผลที่สำคัญที่ว่า การคิดใคร่ครวญนั้น
เป็นหนึ่งในแบบอย่างการปฏิบัติ (สุนนะฮ์) ของท่านศาสนทูต อัลมุศตอฟา
ศ็อลลัลลอฮุ ออลัยฮิว่าซัลลัม

ณ จุดนี้ ไม่มีสิ่งอื่นใดที่ข้าพเจ้าจะได้กล่าวนอกจากคำขอบคุณต่อ
ดร.มูราด คายา และคุณมุฮัมมัดอากิฟ คูเนย์ ที่ให้ความช่วยเหลืออย่าง
มากต่อข้าพเจ้าในการเขียนหนังสือเล่มนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งจากอัลลอฮ์
ตาอาลา ที่จะทำให้การงานนี้เป็นกุศลที่ไหลรินอย่างไม่มีสิ้นสุดบนตาชั่ง
แห่งความดีงามต่อไป

โอ้อัลลอฮ์ โปรดได้แก้ไขทุกความรู้สึกและความคิดของฉันด้วยความ
เมตตาของพระองค์ ได้โปรดทรงชี้นำและเมตตาฉันในทุกสิ่งด้วยความ
ช่วยเหลือให้อยู่เพียงชั่วคราวันนี้กับคุณลักษณะข้างต้นให้ได้รับความสมบูรณ์
และคาดหวังว่าฉันจะสามารถไปถึงปลายทางแห่งการรู้จักพระองค์และปลายทาง
ที่สุดแห่งความรักที่มีต่อพระองค์ด้วยเทอญ อามีน

อูสมาน นูรี ทอปบาช
อิสตันบูล

มนุษย์และอัลกุรอาน

ข้อจำกัดของเหตุผล

ขอความเมตตาและมวลการสรรเสริญของอัลลอฮฺ ตาอาลา จงประสบแด่ท่านบีมุฮัมมัดผู้เป็นที่รักของเรา (ขอความศานติและความจำเริญจงประสบแด่ท่าน) ตลอดจนวงศ์วานและอัครสาวกของท่าน ผู้ซึ่งพิเคราะห์ใคร่ครวญจักรวาล มนุษยชาติและคัมภีร์อัลกุรอานในลักษณะที่ลึกซึ้งที่สุด สวยงามที่สุด อีกทั้งยังสะท้อนออกมาเป็นบุคลิกภาพอันงดงามและยังอบรมสั่งสอนให้ผู้เจริญรอยตามท่านอ่านสัญญาณที่ปรากฏออกมาทั้งหมดนี้ด้วยสายตาแห่งหัวใจ

อิสลามนั้นให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการใช้เหตุผล ให้ความสำคัญมากจนเป็นเหตุที่ว่าเหตุผลในอิสลามนั้นเป็นหนึ่งในสองปัจจัยสำคัญที่มีส่วนต้องรับผิดชอบต่อทุก ๆ การกระทำ¹ อิสลามจะส่งเสริมให้มีการใช้เหตุผลด้วยวิธีที่เหมาะสมในทุก ๆ กรณี นอกจากนี้ อิสลามยังระบุอีกว่าความสามารถของมนุษย์ในการใช้เหตุผลเพื่อที่จะเข้าใจสิ่งต่าง ๆ นั้นมีอยู่อย่างจำกัด ดังที่อัลลอฮฺ ตาอาลา ตาอาลามิได้ทรงบังเกิดสิ่งถูกสร้างใด ๆ ให้มีอำนาจอย่างไม่มีขีดจำกัด

1 หนึ่งในปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่กำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบของมนุษย์ ณ อัลลอฮฺ ตาอาลา คือมนุษย์คนนั้นต้องอยู่ในเกณฑ์อายุที่บรรลุนิติภาวะ ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ อาจประกอบด้วยการมีสติสัมปชัญญะที่สมบูรณ์ ต้องมีวิจาร์ณญาณในการใช้ปฏิกิริยาเหตุผลเพื่อแยกแยะสิ่งที่ถูกจากสิ่งที่ผิดได้ เมื่อยึดตามหลักเกณฑ์ดังนี้แล้ว สามารถกล่าวได้ว่าเด็กและคนวิกลจริตไม่ได้รับการพิจารณาตามหลักการอิสลามให้รับผิดชอบต่อการกระทำของเขา

เราอาจสังเกตได้จากความสามารถในการมองเห็นและการได้ยินของเราที่มีอยู่จำกัด ดังนั้นอำนาจของเหตุผลเพื่อที่จะสามารถหยั่งรู้และเข้าใจในทุกอย่างจึงมีอยู่จำกัดเช่นเดียวกัน ดังการมีอยู่ของสิ่งมีชีวิตมากมายนับไม่ถ้วนบนโลกใบนี้ที่ไม่สามารถประจักษ์เห็นด้วยสายตาของเรา และอีกหลายคลื่นความถี่ของเสียงที่เราไม่มีความสามารถในการได้ยิน ดังนั้นมันจึงมีความจริงอีกมากมายที่อยู่นอกกรอบความสามารถของเหตุผล อีกทั้งยังอยู่เหนือความพยายามของการใช้เหตุผลที่จะสามารถทำความเข้าใจได้ ด้วยเหตุนี้เหตุผลจึงไม่ได้มีศักยภาพเพียงพอที่จะเข้าใจความจริงแท้ทั้งหมดได้อย่างบริบูรณ์

ในขณะที่นักปรัชญาหลายท่านสัญญาถึงความผาสุกในชีวิต นักปรัชญาเหล่านี้ผู้ที่มุ่งเน้นว่าทุกคำตอบสามารถไขได้ด้วยเหตุผล พวกเขาคือผู้ที่เชิดชูเหตุผลว่ามันเปรียบเสมือนที่มาของอำนาจที่ไม่มีขีดจำกัดสุดท้ายแล้ว พวกเขาทำได้เพียงแค่ลากผู้ที่ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากพวกเขาจมลงสู่ภาวะแห่งความทุกข์ยาก²

- 2 มีรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคกรีกโบราณ ซึ่งเป็นเหมือนสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงข้อบกพร่องของเหตุผล ดังที่ชายหนุ่มคนหนึ่งเคยร้องขอให้นักปรัชญาที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งช่วยฝึกฝนเขาในเรื่องประเด็นกฎหมาย แล้วพวกเขาก็ตกลงกันว่าคำตอบหนึ่งต้องจ่ายให้กับนักปรัชญาก่อนล่วงหน้า ในขณะที่อีกครึ่งหนึ่งค่อยจ่ายให้หลังจากที่ชายหนุ่มคนนั้นประสบความสำเร็จจากการชนะคดีแรกในชั้นศาล เนื่องจากชัยชนะในชั้นศาลครั้งแรกของเขานั้นจะเป็นตัวชี้วัดว่าเขาได้ผ่านการฝึกฝนอบรมทางกฎหมายได้อย่างสมบูรณ์แบบ ซึ่งหมายความว่าอาจารย์ของเขาสมควรแก่การได้รับคำตอบอีกหนึ่งครึ่งหนึ่งที่เหลือด้วยความชอบธรรม แต่ในช่วงท้ายของการฝึกอบรมทางกฎหมาย ชายหนุ่มคนนี้ก็กลับขอให้อาจารย์ของเขาสละสิทธิ์คำตอบหนึ่งที่เหลืออีกครึ่งหนึ่ง โดยเขาให้เหตุผลว่าคำตอบครึ่งหนึ่งที่อาจารย์ได้รับล่วงหน้านั้นเหมาะสมเพียงพอแล้ว เนื่องจากข้อพิพาทที่เกิดขึ้นนี้ทำให้คดีฟ้องร้องครั้งแรกของชายหนุ่มคนนี้เกิดขึ้นกับอาจารย์ของเขาเอง เมื่อการพิจารณาคดีเริ่มต้นขึ้น ชายหนุ่มได้กล่าวแก่คณะตุลาการผู้พิจารณาคดีว่า “ไม่ว่าฉันจะชนะหรือแพ้คดีนี้ ฉันก็ไม่จำเป็นต้องจ่ายคำตอบแทนงวดที่เหลือ” “ทำไมถึงเป็นเช่นนั้นล่ะ” ผู้พิพากษาระดับสูงถาม ชายคนหนุ่มจึงตอบว่า “หากว่าฉันชนะคดีนี้ ฉันก็ไม่ต้องจ่ายคำตอบแทนส่วนที่เหลือเนื่องจากคำตัดสินของ

อัลลอฮ์ ตอาลา ผู้ทรงปรีชาญาณย่อมตระหนักถึงข้อจำกัดและข้อบกพร่องของมนุษย์ผู้ที่พระองค์ทรงบังเกิดขึ้นมาเพื่อเป็นบ่าวรับใช้พระองค์ ได้ดีกว่ามนุษย์จะรู้จักตนเอง ตามขอบความเชื่อในอิสลามพระองค์ทรงส่งศาสนทูตมากกว่า 124,000 คน ตลอดประวัติศาสตร์มนุษยชาติ ศาสนทูตทุกท่านที่ได้รับการประทานการเปิดเผยจากพระผู้เป็นเจ้าจะได้รับการคลี่คลายผ่านวิวรรณ์และคัมภีร์ของพระองค์ เพื่อเป็นทางนำที่ทรงพลังที่สุดเพื่อนำทางมนุษยชาติสู่สัจธรรม ตลอดจนช่วยเหลือมนุษย์ให้สามารถแก้ไขข้อบกพร่องที่พวกเขาไม่สามารถเอาชนะได้ด้วยข้อจำกัดของตนเอง

เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการใช้เหตุผลที่จะต้องได้รับการฝึกฝนภายใต้การชี้นำของ ‘วะหฺยู’ (วิวรรณ์หรือการเปิดเผยจากพระผู้เป็น

ท่านผู้พิพากษา แต่หากว่าฉันแพ้ ฉันก็ไม่ต้องรับผิดชอบค่าตอบแทนส่วนที่เหลือตามที่เราได้ตกลงกันไว้กับคู่พิพาท”

ขณะเดียวกัน นักปรัชญาซึ่งเป็นอาจารย์ของชายหนุ่มผู้นี้ก็ได้คัดค้านและตอบโต้กลับไปยังชายหนุ่มด้วยเหตุผลที่คล้ายคลึงกันว่า

“ไม่ว่าฉันจะชนะหรือแพ้ ฉันก็สมควรที่จะได้รับค่าตอบแทนงวดที่เหลือของฉัน”

“ทำไมล่ะ” ผู้พิพากษาระดับสูงถามอีกครั้ง

“หากว่าฉันชนะคดีนี้ ฉันก็จะได้รับค่าตอบแทนส่วนที่เหลือเนื่องจากคำตัดสินของท่านผู้พิพากษา แต่หากว่าฉันแพ้ ฉันก็จะได้รับค่าตอบแทนส่วนที่เหลือตามที่เราได้ตกลงกันไว้กับชายหนุ่มผู้นี้”

จะเห็นได้ว่าคำโต้แย้งของทั้งสองฝ่ายนั้นมีน้ำหนักและสมเหตุสมผลทั้งคู่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตรรกะและเหตุผลอาจถูกจำกัดระหว่างกำแพงทั้งสองฝั่งที่พวกเขาเข้ามาด้วยกัน และสุดท้ายพวกเขาก็ต้องเผชิญกับทางตัน เพราะเหตุผลหลายครั้งก็ต้องเผชิญกับความล้มเหลวอย่างน่าอนาถในการหาทางออกให้กับปัญหา ในสภาพการณ์ที่ยากลำบากและกลืนไม่เข้าคายไม่ออกของมนุษย์ จึงเป็นไปได้ที่เราจะใช้ปัจจัยทางเหตุผลมาเข้าใจกับสัจธรรมของพระผู้เป็นเจ้าโดยสมบูรณ์ทุกด้าน ทุกมิติได้อย่างถ่องแท้ทั้งหมด ซึ่งการปลดปล่อยเหตุผลจากข้อจำกัดที่นำไปสู่ทางตันเหล่านี้สามารถกระทำภายใต้การฝึกฝนอบรมที่ชี้นำด้วยวิวรรณ์จากพระผู้เป็นเจ้า และสิ่งนี้จะช่วยให้เราตระหนักถึงความจำเป็นทางจิตวิญญาณที่มนุษย์จะต้องยอมจำนนสู่ความจริงแท้ที่อยู่นอกเหนือขอบเขตความเข้าใจด้วยเหตุผล

เจ้า) การใช้เหตุผลที่ไม่ได้รับการนำทางที่ถูกต้องจากวิรณของพระผู้เป็นเจ้าก็ไม่ต่างอะไรกับม้าที่หลงฝูงโดดเดี่ยวอยู่กลางดงป่า ไม่เพียงแต่มันจะพยศไม่สามารถนำพาผู้ขี่ไปถึงจุดหมายปลายทางตามหวังแล้ว หนาข้ามันยังเหวี่ยงผู้ขี่ที่อยู่บนหลังมันให้หลุดลอยออกจากหน้าผาไปสู่ความพังพินาศ ดังนั้นวิธีการที่ดีที่สุดในการควบคุมม้าให้เชื่อคือการรังบึงเหียนและฝึกฝนมันอย่างเหมาะสม ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องให้การใช้เหตุผลของเรานั้นได้รับการขัดเกลาฝึกฝนทางจิตวิญญาณให้กระจ่างชัดด้วย ‘วะหุย’ และ ‘สุนนะฮ์’ ของท่านบิหมฮัมมัด (ขอความศานติและความจำเริญจงประสบแด่ท่าน) เพื่อจัดวางการใช้เหตุผลของเราให้ถูกที่ทาง จนกว่าภารกิจนี้จะเสร็จสิ้น เหตุผลก็เหมือนยุโทโรปกรณชนิดหนึ่งที่นอกจากเราจะใช้มันด้วยเหตุผลที่ดีเพื่อนำพาไปสู่สิ่งที่ดีกว่าแล้ว ในทางตรงกันข้ามมันยังสามารถถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือที่สร้างความเสียหายและทำให้สิ่งต่าง ๆ ย่ำแย่ลงไปอีกได้เช่นเดียวกัน

บทบาทของหัวใจ

ในอิสลามคำว่า ‘ฮิมาน’ คือความศรัทธาที่เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างการยืนยันตนผ่านการยอมรับด้วยลิ้น การเชื่อมั่นด้วยหัวใจ และการแสดงออกมาด้วยการกระทำ มันมีความหมายว่าปริมณฑลที่แท้จริงที่ความศรัทธาปรากฏออกมา นั่นไม่ใช่ด้วยปัจจัยทางเหตุผลเพียงเท่านั้น แต่มันยังเป็นเรื่องที่ได้รับการสะท้อนออกมาจากหัวใจ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการรับรู้และความรู้สึกทางจิตวิญญาณทั้งหมด ประเด็นที่กำลังกล่าวถึงนี้มีความสำคัญมาก เพราะศรัทธาเป็นประสาทสัมผัสที่มีความประเสริฐยิ่ง ในขณะที่เหตุผลนั้นจะประกอบไปด้วยการจัดหาวิธีการที่คิดคำนวณเพื่อทำความเข้าใจบางสิ่งบางอย่างในระยะเริ่มต้นจนถึงระดับที่สติปัญญาสามารถบรรลุถึงความรู้สึกแห่งศรัทธาได้

ความศรัทธาที่แท้จริงนั้นไม่สามารถบรรลุได้เว้นแต่จะบรรลุด้วยสัจธรรมจากพระผู้เป็นเจ้าที่สามารถตอบรับได้ด้วยเหตุผลและน้อมรับได้ด้วยหัวใจ หากศรัทธาใดที่ไม่ได้รับการยึดเหนี่ยวไว้ในหัวใจ ศรัทธานั้นก็จะไม่สามารถแปรเปลี่ยนเป็นการกระทำหรือสามารถกำหนดทิศทางพฤติกรรม

ใด ๆ ของมนุษย์ได้ ศรัทธาเช่นนี้จะไม่มีความค่าใด ๆ ณ พระผู้เป็นเจ้า ดังที่พระองค์ทรงประณามผู้ครองความรู้แห่งวงศวานอิสรออีลในอดีตที่ไม่ถือปฏิบัติตามองค์ความรู้แห่งสัจธรรมของพระผู้เป็นเจ้าตามที่พวกเขาได้ศึกษาเล่าเรียนมา เนื่องจากพวกเขามีได้นำสัจธรรมเหล่านั้นไปประทับไว้ในหัวใจประหนึ่งลาที่บรรทุกหนังสือเป็นจำนวนมาก³

การรู้สัจธรรมจากพระผู้เป็นเจ้าจึงไม่ได้หมายความว่าเราต้องเก็บศรัทธาเหล่านั้นไว้ในจิตใจ แต่การรู้คือการถอดรหัสสัญญาณผ่านการพินิจพิเคราะห์และความรู้สึกนึกคิดต่อเบื้องหลังความลับของระเบียบอันยิ่งใหญ่แห่งจักรวาลและชีวิตที่ดำเนินไปอย่างสอดคล้องกลมกลืน และมีเพียงหัวใจที่ตื่นรู้ด้วยแสงสว่างแห่งศรัทธาเท่านั้นที่จะสามารถดำรงอยู่ท่ามกลางระเบียบอันยิ่งใหญ่นี้ได้

สิ่งที่हेตุผลพึงได้รับจากการเก็บเกี่ยวผ่านการใคร่ครวญต่อชีวิตมนุษย์ต่อจักรวาล และต่อคัมภีร์อัลกุรอาน เปรียบดังแร่ดิบธรรมชาติที่เราเก็บเกี่ยวได้จากผืนโลก ซึ่งกระบวนการแปรรูปแร่ธาตุเหล่านี้ให้เป็นสิ่งของมีค่าจึงเปรียบได้ดังความจำเป็นอย่างยิ่งของชิ้นส่วนแห่งหัวใจในกระบวนการแห่งศรัทธา

หัวใจเป็นศูนย์กลางของการสัมผัสรับรู้และการรู้สึกทางจิตวิญญาณ ซึ่งหน้าที่ปฏิบัติงานของหัวใจหรือที่เรียกกันว่าการหยั่งรู้และการได้รับแรงดลใจนั้นคือการผสมผสานเอาหลักฐานเชิงประจักษ์ทั้งหมดที่นำเสนอด้วยเหตุผลมารวมเข้าด้วยกัน เพื่อเปิดทางให้การทำความเข้าใจของเราต่อสัจธรรมให้สมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่เปรียบได้ดังการนำชิ้นส่วนของแฉกกันที่แตกมาประสานรวมเข้าด้วยกัน และด้วยกระบวนการนี้เองที่สามารถช่วยให้เราเห็นถึงรูปร่างและลวดลายที่แท้จริงของแฉกกัน

จึงเป็นที่ชัดเจนว่าวิธีการที่สมบูรณ์แบบที่สุดเพื่อที่จะสามารถบรรลุถึงสัจธรรมและคุณค่าความดีนั้นจำเป็นต้องใช้ปัจจัยด้านเหตุผลเป็นส่วน

3 ดู อัลกุรอาน, สุเราะฮ์ อัล-ญุมะฮฺ, 5

ประกอบ แต่เป็นเหตุผลที่ผ่านการฝึกฝนภายใต้การชี้นำด้วยวิมรณจากพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า รวมถึงปัจจัยด้านหัวใจที่ต้องเปี่ยมล้นไปด้วยวุฒิภาวะแห่งศรัทธา เพื่อที่จะก้าวเข้ามาเติมเต็มและกำหนดทิศทางการปัจจัยทางด้านเหตุผลที่มีข้อจำกัดให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เช่นเดียวกัน ประสิทธิภาพและคุณค่าของการคิดใคร่ครวญนั้นขึ้นอยู่กับ การเสริมกำลังด้วยความรู้สึทางจิตวิญญาณ พุดง่าย ๆ คือมันวางอยู่บนการทำงานด้วยความมานะบากบั่นเพื่อสร้างความสอดคล้องกลมกลืนของทั้งหัวใจและเหตุผล การทำงานของปัจจัยทางเหตุผลที่มีคุณภาพจะช่วยให้บุคคลหนึ่งเป็นมนุษย์ที่ดีของโลกใบนี้ เป็นมนุษย์ที่พยายามค้นหาเพื่อรู้แจ้งในตนเอง แต่การเป็นมุสลิมคุณภาพที่ผ่านการขัดเกลาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้อย่างปัจจัยทางหัวใจซึ่งเป็นศูนย์กลางของความรู้สึและการสัมผัสรับรู้เพื่อใช้ฝึกฝนจิตวิญญาณและแนะแนวทางแก่เหตุผล เพราะหัวใจจะเป็นตัวกำหนดทิศทางให้กับกระบวนการคิด ขณะที่ความคิดจะช่วยกำหนดทิศทางให้กับอำนาจจิตใจ หมายความว่า การกระทำด้วยเจตจำนงนั้นจะได้รับแรงขับเคลื่อนที่อยู่เบื้องลึกมาจากหัวใจ เพราะในหัวใจนั้นมีได้บรรจุสิ่งใดนอกจากความรู้สึที่ฝังแน่นอยู่ในนั้น ดังนั้นการกลั่นกรองหัวใจให้สอดคล้องและตอบรับกับคำสั่งของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าจึงมีความสำคัญมากกว่าการปรับตั้งค่าส่วนอื่น ๆ ของร่างกายด้วยสัดส่วนที่เหมาะสมและมีความสมดุล

ประเภทของการคิดใคร่ครวญที่เป็นเท็จด้วยการปล่อยความคิดให้ไหลไปตามแรงปรารถนาแห่งอัตตาตามธรรมชาตินั้นเป็นภัยอย่างหนึ่งที่จะเกิดความเสียหายต่อความป่วยไข้ทางจิตวิญญาณ เช่น ความรู้สึที่ยังผยองลำพองตนและการขาดซึ่งการแนะแนวทางที่ถูกต้องของหัวใจ การหันเหเบี่ยงเบนมนุษย์จากแนวทางตามธรรมชาติที่เที่ยงธรรม และการทำให้มนุษย์ดำเนินตนสู่ความหลงผิดจนเกิดความเสียหายและความเสื่อมทรามที่ชั่วช้า

เมาลานา รูมีย์ กล่าวว่า “หากความรักของอิบลิสนั้นมีความเข้มข้นเหลือล้นจนเกินเหตุผลของเขา เขาคงไม่ต้องกลายสภาพเป็นชัยฏอนเลย เช่นที่เขาต้องเป็นอยู่ทุกวันนี้”

เป็นที่ชัดเจนว่าปัจจัยทางเหตุผลเพียงอย่างเดียวนั้นไม่มีคุณค่าเพียงพอ หากต้องการควบคุมทางเสื่อเพื่อกำหนดทิศทางของเหตุผลให้มันคงแล้ว มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องชำระล้างและขัดเกลาความรู้สึทางจิตวิญญาณที่ฝังลึกอยู่ในหัวใจ

สรุปแล้ว การคิดใคร่ครวญที่แท้จริงนั้นเริ่มต้น ณ จุดที่เหตุผลที่ได้รับการคลุจจากวิรุณแห่งพระผู้เป็นเจ้าสอดรับกับหัวใจที่มีวุฒิภาวะเต็มเปี่ยมทางจิตวิญญาณ มโนทัศน์ของเราต่อการเลือกใช้คำว่า ‘การคิดใคร่ครวญ’ ตลอดทั้งเล่มนี้ จึงควรถูกนำมาใช้ในรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุด คือการคิดใคร่ครวญที่ผ่านการขัดเกลาด้วยสัจธรรมจากพระผู้เป็นเจ้า และได้รับการเติมเต็มเสริมกำลังด้วยความรู้สึกที่อยู่เบื้องลึกของหัวใจ

การคิดใคร่ครวญ หมายถึง การศึกษาบทเรียนจากสิ่งหรือประสบการณ์ที่ตนได้รับและใช้ความพยายามทางความคิดเพื่่อมุ่งเน้นที่จะเข้าใจมันอย่างถ่องแท้ จนกระทั่งเกิดมุตีแห่งความเข้าใจที่ลึกซึ้งต่อสิ่งหรือประสบการณ์นั้น ๆ

การเพ่งพินิจ หมายถึง การหยุดคิดและดำเนินการค้นคว้าในขอบข่ายที่ขยายออกไปโดยอาศัยการตั้งหน้าตั้งตาใช้ความคิดด้วยความใส่ใจ นอกจากนี้ การเพ่งพินิจยังมีความหมายถึงกระบวนการใช้ความคิดในระดับที่มีความละเอียดอ่อนสูงต่อปรากฏการณ์ทางจักรวาลและเหตุการณ์แวดล้อม โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ได้รับบทเรียนและบรรลุถึงแก่นกลางของสิ่งหรือปรากฏการณ์นั้น ๆ

การสะท้อนคิด หมายถึง คือการสะท้อนอย่างถี่ถ้วนให้เห็นถึงผลกระทบด้วยความลุ่มลึกอย่างมีนัยสำคัญของปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์นั้น ๆ

ความสำคัญของการคิดใคร่ครวญ

ทั้งคัมภีร์ของอัลลอฮ์ ตาอาลา และคำกล่าวของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด คือลา ต่างปรากฏคำสั่งให้ทำซ้ำให้ปฏิบัติตามและข้อส่งเสริมมากมายที่สนับสนุนให้มนุษย์คิดใคร่ครวญจากปรากฏการณ์ที่รายล้อมตัวเขา มีสองโองการจากหลายร้อยกว่าโองการในคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ดังที่อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสไว้ว่า

“พวกเราได้คิดใคร่ครวญ (ตะฟักกูร) ในตัวของพวกเขาดอกหรือว่า อัลลอฮ์ ตาอาลา มิได้ทรงสร้างขึ้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสองเพื่อสิ่งอื่นใดเลย เว้นแต่เพื่อความจริงและเวลาที่ถูกระบุไว้ และแท้จริงส่วนมากของมนุษย์เป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาต่อการพบพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา” (อิสรุม, 8)

“จงกล่าวเถิด [มุฮัมมัด] ฉันขอตักเตือนพวกท่านเพียงประการเดียวว่า พวกท่านจงยืนขึ้นเพื่ออัลลอฮ์ ตาอาลา [ครั้งละ] สองคนและคนเดียว แล้วจงคิดใคร่ครวญ (ตะฟักกูร) ดู [ก็จะประจักษ์ว่า] สหายของพวกท่านนั้นมีได้เป็นบ้า แต่เขาเป็นเพียงผู้ตักเตือนพวกท่านถึงการเผชิญหน้ากับการลงโทษอย่างสาหัสเท่านั้น” (อัล-สะบะอ์, 46)

จากโองการข้างต้น มนุษย์ได้รับคำสั่งให้รับใช้พระผู้เป็นเจ้าของผู้ทรงควรค่าแก่การสักการะแต่เพียงผู้เดียว เป็นคำสั่งที่กำชับให้ปฏิบัติทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคม และจงคิดใคร่ครวญและให้ความสำคัญกับสภาพการณ์ความจริง⁴ ผู้ที่น้อมรับปฏิบัติตามบัญญัติของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าจะได้รับคำมั่นสัญญาถึงทางที่รอดพ้น แม้ว่าจะเป็นคำสั่งเดียวที่พวกเขายึดถือก็ตาม

4 ความคิดเห็นที่ยึดถือกันในสังคมหรือโดยคนส่วนใหญ่มักมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นส่วนตัวของปัจเจกชน วิธีที่ช่วยปลดปล่อยจากอิทธิพลเหล่านี้และค้นหาเส้นทางสู่ความจริงนั้นจำเป็นต้องได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาประเด็นนั้น และเขาควรเก็บตัวใช้เวลาไตร่ตรองสิ่งต่าง ๆ ด้วยหัวใจ เพื่อที่จะพาเขาเข้าไปในอาณาเขตที่นำไปสู่กระบวนการคิดใคร่ครวญ ด้วยเหตุนี้จึงมีความ

การคิดใคร่ครวญที่ยืนหยัดต่อเนื่องของท่านศาสนทูต

ท่านนบีมุฮัมมัด คือลา รักความเรียบง่ายและการคิดใคร่ครวญ ในสมัยก่อนที่ท่านจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ ตาอาลา ท่านมีความปรารถนาที่จะปลีกวิเวกตนเองอย่างสันโดษ ท่านได้เดินทางไปถ้ำอิธรอซึ่งอยู่ห่างจากนครมักกะฮ์ประมาณ 5 กิโลเมตร ท่านใช้เวลาอาศัยอยู่ในนั้นเป็นเวลาหลายวันติดต่อกัน ในช่วงเวลานี้เองที่ท่านนบีมุฮัมมัดได้ปลีกตัวเองเพื่อสักการะต่อพระผู้เป็นเจ้าด้วยการคิดใคร่ครวญ ท่านเพ่งสายตามองไปยังกะอับะฮ์และพินิจพิเคราะห์สัญญาณความยิ่งใหญ่ที่อยู่ภายใต้ชั้นฟ้าและแผ่นดินตามแนวทางการคิดใคร่ครวญของท่านนบีอิบรอฮีม ผู้เป็นบรรพบุรุษอันทรงเกียรติของท่าน (ขอความศานติจงประสบแด่ท่าน)⁵ ซึ่งด้วยกระบวนการนี้เองที่พระผู้เป็นเจ้าได้เตรียมการให้ท่านนบีมุฮัมมัดมีความพร้อมสำหรับการกิจอันศักดิ์สิทธิ์ที่กำลังมาถึง

การคิดใคร่ครวญต่อจักรวาล ต่อผู้ทรงสร้างและสิ่งถูกสร้างทั้งหลาย ซึ่งท่านศาสนทูตมุฮัมมัด คือลา ที่กำลังจมอยู่ในกระบวนการคิดใคร่ครวญในช่วงเวลานั้น แม้ชีวิตที่เหลืออยู่ทั้งหมดของท่าน ท่านก็รู้สึกว่าคุณมีอาจหลายกำแพงความลึกลับของจักรวาลที่ไม่สิ้นสุดนี้ลงได้

ฮินด์ อิบน์ อบี ฮาละฮ์ (ขอพระองค์ทรงประทานความโปรดปรานแก่ท่าน) กล่าวว่า

“ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์ ตาอาลา มักอยู่ในสภาพที่คร่ำครวญและใคร่ครวญอยู่เสมอ ท่านมิได้ไขว่คว้าหาความสะดวกสบาย ท่านไม่พูดจาไร้สาระ ท่านมักใช้เวลาในการนั่งเงียบมากกว่าใช้คำพูด และท่านจะเริ่มต้นและจบบทสนทนาด้วยการกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ ตาอาลา เสมอ...”

(อิบนุ สะด, 1, 422-423)

จำเป็นที่แต่ละบุคคลต้องแสดงความคิดเห็นของตนเองและสามารถวิพากษ์วิจารณ์ความคิดเห็นทั่วไปได้อย่างเที่ยงธรรม

5 Ayni, Umdatul-Qari, Beirut, I, 61; XXIV, 128.

เพื่อส่งเสริมให้ชาวมุสลิมได้ตระหนักถึงความสำคัญและเริ่มต้นใช้กระบวนการพินิจใคร่ครวญ ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์ ตาอาลา (ขอความศานติและความจำเริญจงประสบแด่ท่าน) ได้กล่าวไว้ว่า

“พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ทรงบัญชาให้การนั่งเฝ้าของข้าพระองค์นั้นเป็นการใคร่ครวญ” (อิบรอฮีม คานาน, Hadis Ansiklopedisi, 16, 252/5838)

“ไม่มีการสักการะใดที่เปรียบได้ดั่งการคิดใคร่ครวญ” (บัยฮากี, ขุฎี, 4, 157; อาลี อัลมุตตาคี, 16, 121)

“จงเป็นดังคนผ่านทางบนโลกนี้! จงนำมัสยิดมาใช้ประโยชน์เยี่ยงเรือนถื่น! จงสร้างความคุ้นเคยต่อหัวใจให้กับความนอบน้อม! จงคิดใคร่ครวญและก้มกราบคร่ำครวญให้มาก! และอย่าปล่อยปละละเลยให้อารมณ์ใคร่ใฝ่ต่ำมาครอบงำตัวท่าน!” (Ebû Nuaym, Hilye, I, 358)

ท่านนบีฮัมมัด ค็อลา ได้เล่าเรื่องราวจากพระวรสารศุหฺฟ ที่พระผู้เป็นเจ้าได้ประทานให้กับนบีอิบรอฮีม (ขอความศานติจงประสบแด่ท่าน) ความว่า

“มนุษย์ที่เฉลียวฉลาดเขาควรมีการจัดการเวลาที่แน่นอนเป็นส่วนส่วน ดังนี้: ส่วนหนึ่งเขาควรแบ่งเวลาอุทิศให้กับการสักการะบูชาและแสวงหาความใกล้ชิดต่อพระผู้เป็นเจ้า อีกส่วนหนึ่งเขาควรแบ่งเวลาเพื่อคิดใคร่ครวญถึงความงดงามในสุนทรียะและฤทธานุภาพของพระผู้เป็นเจ้า อีกส่วนหนึ่งเขาควรแบ่งเวลาเพื่อคิดทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตและวางแผนสิ่งที่จะกระทำในอนาคต และอีกส่วนหนึ่งเขาจะไขมันไปเพื่อแสวงหาปัจจัยยังชีพในขอบข่ายที่ได้รับอนุญาตจากพระผู้เป็นเจ้า” (Ebû Nuaym, Hilye, I, 167; Ibn-i Esîr, el-Kâmil, I, 124)

ท่านลูกมาน (ขอความศานติจงประสบแด่ท่าน) เป็นผู้ที่ชื่นชอบการนั่งคนเดียวในสถานที่เงียบสงบเพื่อคิดใคร่ครวญถึงสิ่งที่เขาได้กระทำไปแล้วอยู่บ่อยครั้ง เมื่อท่านได้รับคำถามว่า “ท่านใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับตัวเอง

จะดีกว่าไหมหากท่านได้ออกไปปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและใช้เวลาสนทนากับพวกเขา” ท่านลูกมาน (ขอความศานติจงประสบแด่ท่าน) ได้ตอบกลับดังนี้

“การใช้เวลาอยู่กับตัวเองเป็นเวลานานเป็นสิ่งที่เหมาะสมยิ่งกว่าสำหรับการคิดใคร่ครวญ และการใช้เวลาคิดใคร่ครวญเป็นเวลานานนั้นเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่สรวงสวรรค์”⁶

อบู อัด-ดัจดาอ์ (ขอพระองค์ทรงประทานความโปรดปรานแก่ท่าน) เคยกล่าวไว้ว่า

“การคิดใคร่ครวญเพียงหนึ่งชั่วโมงนั้นดีกว่าการปฏิบัติชะวาฟิล (อิบาดะฮ์ทั่วไปที่อยู่เหนือข้อบังคับ) สี่สิบคืน” (Deylami, II, 70-71, no: 2397, 2400)

สะอีด อิบน์ อัล-มุสยัยบ นักปราชญ์ที่โดดเด่นคนหนึ่งแห่งยุคตาบิอิน (ยุคของกลุ่มชนที่มีโอกาสได้พบบทและศึกษาความรู้จากบรรดาเศาะหาบะฮ์) ครั้งหนึ่งท่านถูกถามว่า อิบาตะฮ์รูปแบบใดที่มีคุณงามความดีใหญ่หลวง

ท่านตอบว่า “การคิดใคร่ครวญต่อสิ่งถูกสร้างของอัลลอฮ์ และบ่มเพาะมันให้เป็นความศรัทธาอย่างลึกซึ้งในศาสนาของพระองค์” (Bursevî, Rûhu'l-Bayân, [an-Nûr, 44])

บิซร อิบน์ อัล-คอฟีย์ เคยเน้นความสำคัญของการคิดใคร่ครวญผ่านถ้อยคำต่อไปนี้

“หากมนุษย์ได้คิดใคร่ครวญถึงพลังอำนาจของอัลลอฮ์ ตาอาลา อย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้ว พวกเขาจะไม่มีวันฝ่าฝืนคำสั่งของพระองค์และกระทำความผิดบาป” (Ibn Kathir, I, 448, [Âl-i Imrân, 190])

6 Imam Ghazzali, Ihya-u Ulumi'd-Din, Beirut 1990, Daru'l-Khayr, VI, 45. บริเวณที่อยู่ภายในมัสยิด ซึ่งเป็นมัสยิดที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ตั้งอยู่ในเมืองทาร์ซัส เป็นสถานที่ที่ท่านลูกมาน (ขอความศานติจงประสบแด่ท่าน) ได้ใช้เวลาพำนักสำหรับทำการอิติกาฟเพื่อครุ่นคิดใคร่ครวญต่อสิ่งต่าง ๆ สถานที่ดังกล่าวมีผู้คนเดินทางมาเยี่ยมชมจนถึงทุกวันนี้

ดังที่ได้อธิบายไว้แล้วก่อนหน้านี้ การคิดใคร่ครวญที่นำมนุษย์ไปสู่ความเข้าใจในอำนาจความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ ตาอาลา นั้นเป็นกิจกรรมทางเหตุผล ขณะเดียวกันหัวใจจะทำหน้าที่นำพากิจกรรมทางความคิดนี้ไปสู่ผลลัพธ์สูงสุดอย่างสมบูรณ์แบบ เนื่องจากหัวใจเป็นชิ้นส่วนที่สำคัญที่สุดชิ้นส่วนหนึ่งของร่างกาย ดังธรรมชาติการทำงานของหัวใจที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่มีมากกว่าการปฏิบัติหน้าที่ของอวัยวะส่วนอื่น ๆ หัวใจจึงเปรียบได้เหมือนดังพื้นที่แห่งแก้วตาดวงใจของมนุษย์ที่เชื่อมโยงผูกติดกับพระผู้เป็นเจ้า

เป็นความจริงที่ไม่ต้องสงสัยเลยว่า การคิดใคร่ครวญที่ได้รับการฝึกฝนอบรมภายใต้การชี้นำของวิรณจากพระผู้เป็นเจ้านั้นเปรียบเสมือนรัศมีเริ่มต้นที่ส่องแสงประกายแก่หัวใจ มันเป็นวิธีแรกและวิธีเดียวบนเส้นทางที่จะนำมนุษย์ไปสู่ความสุขและวิหยาปัญญา เช่นเดียวกัน ชีตความสามารถของกระบวนการคิดทางเหตุผลก็จะเป็นวิธีในการชำระล้างหัวใจจากทุกสิ่งทุกอย่างนอกจากพระผู้เป็นเจ้า (*มะส็ว็ลลอฮ์*) และด้วยเหตุนี้เองที่เป็นผลพวงให้เขาได้มาซึ่งความรักจากพระองค์

คุณประโยชน์สูงสุดของกระบวนการคิดใคร่ครวญทั้งหมดคือการให้มนุษย์ได้ตระหนักถึงอำนาจ ความวิจิตรงดงาม และศักดานุภาพของพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งการรำลึกถึงความยิ่งใหญ่ของพระองค์นี้เองที่จะช่วยตั้งค้ำระบบชีวิตของมนุษย์ให้อยู่ในครรลองที่ถูกต้อง และมนุษย์ก็จะสามารถละทิ้งทุกสิ่งที่เป็นภัยต่อความสุขอันเป็นนิรันดร์ของเขาได้

การคิดใคร่ครวญถึงความโปรดปราน คำบัญชาที่สั่งใช้และสั่งห้าม ไปจนถึงคุณลักษณะและพระนามอันวิจิตรงดงามของอัลลอฮ์ ตาอาลา จะช่วยผลิดอกแห่งความรักและวิหยาปัญญาให้งอกงามในหัวใจ อีกทั้งยังยกระดับจิตวิญญาณของมนุษย์ให้สูงขึ้น ความคิดความศรัทธาต่อวันปรโลกไม่ว่าจะเป็นสถานะอันทรงเกียรติและความนิรันดร์ของโลกหน้า หากนำมาเทียบกับสภาพการณ์ของบททดสอบในชีวิตทางโลกนี้ก็จะสามารถเพิ่มพูนความปรารถนาที่มีต่อชีวิตหลังความตาย และยังช่วยให้มนุษย์นั้นตระหนัก

ถึงคุณค่าของโลกนี้ตามสถานะที่ควรเป็น นอกจากนี้ มนุษย์สมควรที่จะตระหนักอีกว่าชีวิตทางโลกนี้เป็นเพียงการวิ่งแข่งระยะสั้น ที่วิ่งจากจุดเริ่มต้นตั้งแต่เกิดมาในครรภ์มารดาไปจนถึงหลุมฝังศพ ดังนั้นการสำนึกถึงความจริงที่ว่าชีวิตทางโลกนี้เป็นสินทรัพย์ที่มีค่าสูงสุดที่จะนำไปสู่ผลตอบแทนแห่งความผาสุกในโลกหน้าทีนั้นันตร์ เขาก็จะเพิ่มขีดความสามารถในความสามารถและความมอบน้อมสุขุมในชีวิตทางโลกให้มีความหมายยิ่งขึ้น เขาจะปฏิบัติต่อเวลาที่เขาที่เหลืออยู่เพียงน้อยนิดประหนึ่งสมบัติอันล้ำค่า เพื่อให้แน่ใจว่าชีวิตทางโลกของเขาเปี่ยมล้นไปด้วยการงานที่ดีและสิ่งที่ยังประโยชน์

อบุล หะสัน อัล-เคาะเราะกอนียฺ ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้อย่างสวยงามว่า

“ณ ช่วงเวลาหนึ่งของชีวิต อย่างน้อยที่สุดมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ศรัทธาจะต้องใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายตั้งมั่นให้กับการคิดคำนึงถึงพระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้า เช่น มุสลิมควรรำลึกถึงอัลลอฮฺ ตาอาลา ไม่ว่าจะด้วยหัวใจหรือด้วยลิ้นของเขา หรือมุสลิมควรเพ่งมองแต่สิ่งทีพระองค์ทรงพึงพอพระทัยด้วยสองตาของเขา หรือมุสลิมควรกระทำการงานแห่งความเมตตาอาทรด้วยสองมือของเขา หรือมุสลิมควรเดินแะเวียนเย้ยเมเย้ยผู้คนด้วยสองเท้าของเขา หรือมุสลิมควรมีความรู้ลึกอกุทิศตนเพื่อรับใช้พี่น้องมุสลิมด้วยจิตใจอันเสียสละของเขา หรือมุสลิมควรวิ่งวอนสักการะต่อพระองค์ด้วยศรัทธาที่แน่วแนของเขา หรือมุสลิมควรคิดใคร่ครวญเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ด้วยสติปัญญาของเขา หรือมุสลิมควรกระทำการใดด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์ใจของเขา หรือมุสลิมควรกำชับผู้คนให้ตระหนักถึงความยากลำบากของวันพิพากษาด้วยคำตักเตือนที่จริงจังของเขา บุคคลเช่นนี้ ทันทีทีเขาลุกขึ้นมาจากหลุมฝังศพ ทันทีทีเขาตื่นผ้ากะผ์นออกจากตัว เขาจะได้รับการเชิญชวนสู่สวรรค์ทันที ซึ่งข้าพเจ้าจักเป็นผู้รับรองความดีงามของเขาเอง!”⁷

7 Abu'l-Hasan Harakānī, Seyr ü Sülûk Risâlesi, จัดเตรียมการโดย Sadık Yalsızuçanlar, p. 107, Sufi Kitap, İstanbul, 2006.

ใคร่ครวญจักรวาล

มนุษย์นั้นต่ำต้อย เขาโง่เขลา และสงสัยเสมอเมื่อมองไปยังปราสาทอันโอ่อ่าระยิบระยับด้วยเครื่องประดับอันวิจิตร หลังจากนั้นเขาก็จะไม่มีวันหลงลืมและจะยังคงพรรณนาถึงความสวยงามของปราสาทที่เขาได้เห็นนั้นอย่างไม่สิ้นสุด น่าเสียดายอย่างยิ่งที่เขาไม่สามารถมองเห็นและเข้าใจโลกและจักรวาลแห่งนี้ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ ที่เกินกว่ามนุษย์จะจินตนาการถึง และเขาก็ยังไม่ได้คิดใคร่ครวญถึงความสวยงามและวิจิตรของจักรวาล รวมถึงการพิจารณาอย่างมีหลักการ บุคคลที่ไม่ทำความเข้าใจและไม่คิดใคร่ครวญเกี่ยวกับจักรวาลแห่งนี้ เปรียบเสมือนหินก้อนใหญ่ที่มันไม่ได้รู้สึกถึงคุณค่าและความงามของหยาดฝนในฤดูใบไม้ผลิแต่อย่างใด ในขณะที่ปราสาทที่สร้างขึ้นจากน้ำมือมนุษย์นั้นเปรียบเสมือนเม็ดฝุ่นที่เล็กน้อยเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับจักรวาลอันยิ่งใหญ่ไพศาลที่ถูกสร้างไว้อย่างชัดเจนนี้

ใคร่ครวญจักรวาล

จากอนุภาคที่เล็กที่สุด ไปจนถึงดาวเคราะห์ขนาดมหึมาทุก ๆ สรรพสิ่งในจักรวาลเปรียบเสมือนผลงานชิ้นเอก สะท้อนถึงวิทย์ปัญญาเกินกว่าการรับรู้ของจิตใจของมนุษย์ จักรวาลก็คือสถานที่จัดแสดงอันยิ่งใหญ่ของอัลลอฮฺ ตะอาลา

สำหรับหัวใจที่คิดใคร่ครวญ จักรวาลนำมาให้เราซึ่งภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ถูกสร้างสรรค์อย่างเป็นลำดับและประสานสอดคล้อง ดังที่บทกวีในอัลกุรอานได้พรรณนาถึง ซึ่งจะขอลำดับถึงเพียงสองสามบท อัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงตรัสว่า

“พวกเรามีได้มองไปยังฟากฟ้าเหนือพวกเขาดอกหรือ ว่าเราได้สร้างมันและประดับมันไว้อย่างไร และมันไม่มีรอยร้าวหรือช่องโหว่เลย และแผ่นดินนั้นเราได้แผ่ให้มันกว้างออกไปและในแผ่นดินเราได้ปักภูเขาไว้อย่างมั่นคง และในแผ่นดินนั้นเราให้พืชทุกชนิดทุกชนิดงอกเงยออกมาเป็นคู่ ๆ อย่างสวยงาม เพื่อให้เป็นที่สังเกตและเป็นการเตือนให้รำลึก แก่บ่าวทุกคนผู้สำนึกผิด” (ก๊อฟ, 6-8)

“เจ้ามีเห็นดอกหรือว่า แท้จริงอัลลอฮฺทรงหลั่งน้ำลงมาจากฟากฟ้าแล้วทรงให้มันไหลซึมลงไปในแผ่นดินเป็นตาน้ำด้วยน้ำนั้นทรงให้พืชงอกออกมาหลายสี แล้วมันก็จะเหี่ยวแห้ง ดังนั้น เจ้าจะเห็นมันกลายเป็นสีเหลือง แล้วพระองค์ทรงทำให้มันพิเศษเป็นขึ้น แท้จริงในการนั้นย่อมเป็นข้อเตือนสติแก่ผู้มีสติปัญญาทั้งหลาย” (อิซ-ซุมร์, 21)

น้ำที่ยังคงอยู่บนพื้นผิวดินได้นำมาซึ่งประโยชน์แก่มนุษย์ สำหรับการดื่ม การทำความสะอาดและความจำเป็นอื่น ๆ จนกระทั่งเมื่อผ่านการใช้งาน

ครั้งแล้วครั้งเล่า ก็เกิดเป็นมลภาวะขึ้นมา แต่ด้วยการออกแบบระบบหมุนเวียนอันปรีชาญาณ พระองค์ก็ทรงทำให้มันเกิดความบริสุทธิ์ครั้งแล้วครั้งเล่าเพื่อรองรับความจำเป็นของมนุษย์

เมื่อเราคຸ້ນคิดถึงการเปลี่ยนแปลงสถานะของน้ำในวัฏจักร ท่านเมลานารูมิ ได้กล่าวเอาไว้ว่า

“เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจากสถานะอันบริสุทธิ์ คลุกเคล้ากับดินโคลน น้ำกลับกลายเป็นสิ่งที่ขุ่นมัวและมีตม่น เช่นเดียวกับเราเมื่อลืมตาดูโลก ก็เริ่มที่จะเปล่งเสียงร้องจ้าในความเมตตาของผู้สร้าง ด้วยเหตุนั้น อัลลอฮ์ ตะอาลา จึงทรงทำให้น้ำกลายเป็นไอและระเหยไปในท้องฟ้า บำบัดการเดินทางบนเส้นทางหลากหลาย พระองค์ทำให้น้ำบริสุทธิ์หมดจดขึ้นอีกครั้ง หลังจากนั้นจึงส่งมันกลับมายังผืนดิน บางครั้งในรูปของฝน หรือหิมะ หรือบางครั้งก็ถูกเก็บท้ายที่สุด พระองค์ทรงให้มันไหลลงสู่ทะเลอันไพศาล”

เป็นถ้อยคำบรรยายอันเรียบง่ายที่แสดงถึงปรากฏการณ์ธรรมชาติ เราต่างเป็นประจักษ์พยานแห่งฤดูกาลในรอบปี ท่านเมลานาได้พรรณนาอีกว่า “ท่านทั้งหลายจงเข้าหาพระผู้ทรงสูงส่ง และทำให้หัวใจของท่านบริสุทธิ์จากมลทินทั้งหลายเถิด เdekเช่นเดียวกับน้ำ ซึ่งหลั่งลงมาในรูปของสายฝนแห่งความอุดมสมบูรณ์และเมตตา”

การใคร่ครวญท้องฟ้า

บนฟากฟ้าและดวงดาวอันหลากหลาย เป็นประจักษ์พยานอันใหญ่ยิ่งถึงความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ ตะอาลา ซึ่งถูกฉายภาพให้เห็นเมื่ออยู่บนโลก การไม่พิจารณาถึงท้องฟ้าอันกว้างใหญ่ถือเป็นข้อผิดพลาดอันใหญ่หลวงและนำมาซึ่งความบกพร่องของมนุษย์ในการทำความเข้าใจวิทยปัญญาอันยิ่งใหญ่ที่ถูกแสดงอยู่

“ข้า (อัลลอฮฺ) ขอสาบานด้วยตำแหน่งต่าง ๆ ของดวงดาว และ แท้จริงมันเป็นการสาบานอันยิ่งใหญ่ หากพวกเจ้ารู้” (อัล-วาเกอะฮฺ, 75-76)

ความใหญ่โตมหึมาของจักรวาล การเคลื่อนที่ของเทหวัตถุทั้งมวล และระยะทางที่แยกพวกมันออกจากกัน กลายเป็นภาพอันกว้างไกลเกินกว่าจินตนาการ และการพยายามทำความเข้าใจมันได้ทั้งหมด ซึ่งบรรดานักวิทยาศาสตร์ต่างยอมรับเป็นเสียงเดียวกันว่า “จักรวาลเป็นสิ่งที่น่าตื่นตาตื่นใจ และยิ่งใหญ่มากกว่าที่เราจะวาดภาพไปถึง เนื่องด้วยเทหวัตถุต่าง ๆ ในอวกาศอยู่ห่างจากกันด้วยระยะทางและความเร็วอันน่าตื่นตระหนก”

นักวิทยาศาสตร์ได้ประมาณการว่าจักรวาลมีรัศมีราว ๆ 14 ล้านล้านปีแสง ซึ่งเป็นที่ทราบว่ายแสงเดินทางด้วยความเร็วประมาณ 300,000 กิโลเมตร (186,411 ไมล์) ต่อชั่วโมง

ดาราจักร (กาแล็กซี)

ดาราจักรประมาณ 100,000 ล้านกาแล็กซีในจักรวาลที่ยังอยู่ระยะที่สามารถสังเกตการณ์ได้จากกล้องโทรทรรศน์ที่ล้ำหน้าที่สุด อันทำให้ดาราจักรเปรียบเสมือนนิคมขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยดวงดาวเป็นพันล้านดวง รวมถึงเทหวัตถุอื่นที่ดำรงอยู่ ดาราจักรทางช้างเผือกที่ระบบสุริยะของเราอาศัยอยู่ก็จัดว่าเป็นดาราจักรที่เรียบง่ายอันหนึ่งเพียงเท่านั้น เมื่อดาราจักรจำนวนมากกว่าพันมารวมตัวกันจะถูกเรียกว่าคลัสเตอร์ (กระจุกดาว) ในทำนองเดียวกันเมื่อหลาย ๆ คลัสเตอร์รวมกันจะถูกเรียกว่า “ซูเปอร์คลัสเตอร์” ทางช้างเผือกของเราเมื่อรวมตัวกับอีก 30 ดาราจักรจะถูกเรียกรวมกันว่า เป็นคลัสเตอร์ท้องถิ่น คลัสเตอร์ที่อยู่ใกล้สุดมีชื่อว่า “คลัสเตอร์เวอร์โก” อยู่ห่างออกไปเป็นระยะทาง 65 ล้านปีแสง ประกอบด้วยจำนวนดาราจักรประมาณ 2,000 กาแล็กซี มีซูเปอร์คลัสเตอร์หนึ่งซึ่งประกอบด้วยคลัสเตอร์มากกว่า 10 อยู่ห่างออกไปราว 100 ล้านปีแสง

อีกแง่มุมหนึ่งของภาพอันอัศจรรย์ที่เกิดขึ้นท่ามกลางห้วงอวกาศคือการชนกันของดาราจักร ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นฐานของเส้นทางโคจรที่พาดผ่านกัน

หรือแรงโน้มถ่วงโดยมวลของมันดึงดูดซึ่งกันและกัน ไม่ว่ามันจะประกอบด้วย ดวงดาวสักกี่พันล้านดวงก็ตาม ดวงดาวจะเคลื่อนที่ผ่านระหว่างการชนกันโดย ไม่มีการปะทะกัน เนื่องจากขนาดอันมหึมาของดาราจักร อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากการชนกันของสองดาราจักรจะก่อให้เกิดก๊าซและฝุ่นซึ่งเป็นองค์ ประกอบของดาว เมื่อมาถึงจุดหนึ่งที่เหมาะสมจะก่อตัวให้เกิดดวงดาวขึ้นมา ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เกิดดาวดวงใหม่ขึ้นมาในดาราจักรที่ผ่านการชนกันมาแล้ว จากการคำนวณพบว่า จะเกิดการชนกันระหว่างดาราจักรทางช้างเผือกกับ ดาราจักรเพื่อนบ้าน “แอนโดรเมดา” ดาราจักรทั้งสองกำลังเคลื่อนที่เข้าหา กันด้วยความเร็วประมาณ 500,000 กิโลเมตร (310,685 ไมล์) ต่อชั่วโมง แต่ พวกมันอยู่ห่างจากกันเป็นระยะทาง 2.2 ล้านปีแสง จึงทำให้การชนกันจะเกิด ขึ้นในอีก 3 พันล้านปีข้างหน้า

มีดวงดาวประมาณ 200 ล้านดวงในดาราจักรทางช้างเผือก หนึ่งในนั้น คือดวงอาทิตย์ของเรา ทางช้างเผือกมีเส้นรอบวงประมาณ 100,000 ปีแสง โคจรด้วยความเร็ว 630 กิโลเมตรต่อวินาที (391 ไมล์ต่อวินาที) ซึ่งกำลัง เคลื่อนที่เข้าหาดาวเวก้าด้วยความเร็ว 900,000 กิโลเมตร (559,234 ไมล์) ต่อชั่วโมง คลัสเตอร์เฮอคิวลิส ประกบด้วยดาราจักร เล็ก ๆ ประมาณ 100 กาแล็กซี ซึ่งอยู่ห่างจากโลกเป็นระยะทาง 650 ล้านปีแสง

ระบบสุริยะ

ในดาราจักรทางช้างเผือก มีระบบสุริยะที่มีเส้นรอบวง 7,566,454,306 ไมล์ ดวงอาทิตย์ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ห่างจากศูนย์กลางทางช้างเผือกประมาณ 30,000 ปีแสง ซึ่งเชื่อว่ามีอายุประมาณ 4.5 ถึง 5 พันล้านปี

ทุกวินาที ดวงอาทิตย์เผาไหม้ไฮโดรเจนปริมาณ 564 ล้านตัน จน กลายเป็นฮีเลียม 560 ล้านตัน ในกระบวนการจะใช้ก๊าซปริมาณ 4 ล้าน ตันเพื่อเปลี่ยนให้อยู่ในรูปของแสงที่ให้พลังงานและแสงสว่าง ดวงอาทิตย์ จะสูญเสียมวลไปประมาณ 4 ล้านตันต่อวินาที เท่ากับ 240 ล้านตันในหนึ่ง นาที ลองพิจารณาว่าดวงอาทิตย์เผาผลาญพลังงานด้วยอัตราเท่านี้มาเป็น

ระยะเวลาสามพันล้านปีมาแล้ว นั่นหมายความว่าจนกระทั่งทุกวันนี้ ไข่
ไปประมาณ 400 พันล้านของมวลทั้งหมด ซึ่งคิดเป็น 1 ใน 5000 ล้านส่วน
มวลของดวงอาทิตย์ในปัจจุบัน

อุณหภูมิตั้งพื้นผิวของดวงอาทิตย์อยู่ที่ 6,000 องศาเซลเซียส (10,832
ฟาเรนไฮต์) แต่ความร้อนที่แกนกลางกลับสูงถึง 20 ล้านองศาเซลเซียส ขณะที่
อุณหภูมิของดวงอาทิตย์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับเส้นรอบวงของมัน
จึงคาดการณ์ถึงความเป็นไปได้ที่การโตขึ้นอย่างต่อเนื่องนี้จะก่อให้เกิดการ
ระเบิดขึ้นมาวันใดวันหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ดาวเคราะห์ที่อยู่ใกล้เคียงกับจุดจบไม่
ว่าจะเป็น ดาวพุธ ดาวศุกร์ โลก และดาวอังคาร

ดวงอาทิตย์มีขนาดใหญ่กว่าโลกประมาณ 324,529 เท่า มีมวล
ประมาณ 2×10^{27} ตัน ซึ่งมากกว่าปริมาณพื้นผิวดินบนดวงจันทร์ มีรัศมี
700,000 กม. หรือประมาณ 434.969 ไมล์

อัลลอฮ์ ตอาลา ทรงตรัสไว้ความว่า

“ความจำเริญยังแด่พระผู้ทรงทำให้ชั้นฟ้ามีหมู่ดวงดาว และได้ทรง
ทำให้มีตะเกียงในนั้น และดวงจันทร์มีแสงนวล” (อัล-ฟุรกอน, 61)

จักรวาลกำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

อัลลอฮ์ ตอาลา ทรงกล่าวถึงการแผ่ขยายของชั้นฟ้าจากการสร้าง
อันไร้ที่ติของพระองค์ พระองค์ทรงตรัสว่า

“และชั้นฟ้า เราได้สร้างมันด้วยพระหัตถ์ของเรา และแท้จริงเราได้
แผ่ให้กว้างไพศาล” (อัล-ฮาริยาต, 47)

ในปี 1929 นักวิทยาศาสตร์ได้ค้นพบว่าเนบิวลา^๑ ได้เคลื่อนที่ห่างออก
ไปจากดาราจักรของเรา ซึ่งต่อมาก็เป็นหลักฐานของทฤษฎีที่ว่าด้วยเรื่อง

8 กลุ่มฝุ่นขนาดใหญ่ ซึ่งแยกตัวจากดวงดาว พบในอวกาศ มีลักษณะคล้ายก้อนเมฆ
จึงได้รับชื่อตามสภาพที่ค้นพบ

ของการขยายตัวของจักรวาลอย่างต่อเนื่อง ไม่ต้องสงสัยเลยว่าทฤษฎีนี้ได้จุดเปลี่ยนสำคัญของศาสตร์จักรวาลวิทยาในศตวรรษที่ 20 กล่าวคือ ดาราจักรต่าง ๆ กำลังเคลื่อนที่ห่างออกจากกันด้วยกับความเร็วที่เป็นสัดส่วนตามระยะทางที่เพิ่มมากขึ้น

ในปี 1950 มีการใช้ทฤษฎีนี้กับเทหวัตถุในอวกาศ นักวิทยาศาสตร์ได้ทำการคำนวณความเร็วที่ดาราจักรเคลื่อนที่ออกจากกัน ขณะที่ดาราจักรที่อยู่ห่างออกไป 10 ล้านปีแสง จะมีความเร็วหลุดพ้นอยู่ที่ 250 กม. ต่อวินาที ขณะที่ดาราจักรที่อยู่ห่างออกไป 1 หมื่นล้านปีแสง จะเคลื่อนที่ด้วยความเร็ว 250,000 กม. ต่อวินาที

ความกว้างใหญ่ของจักรวาลที่เรากำลังพูดถึงอยู่ในขณะนี้ ซึ่งกำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ย่อมแสดงให้เห็นถึงพลาสมาอันสมบูรณ์อันไม่มีที่สิ้นสุดของอัลลอส ตะอาลา

มีคำพรรณนาอันสวยงามที่แสดงให้เห็นถึงการใคร่ครวญในการสร้างของพระองค์

“พระองค์ผู้ทรงสูงส่ง ยิ่งใหญ่ เกินจินตนาการ”

“ความยิ่งยวดที่สุดแล้ว เป็นของพระองค์ผู้ทรงน่าเกรงขาม”

อลี เฮดาร์ เบย์

การขยายตัวอย่างต่อเนื่องของจักรวาลอันกว้างใหญ่ไพศาล อัลลอส ตะอาลา จะทรงพิบ่ม้วนมันขึ้นมาเฉกเช่นการพิบ่ม้วนของแผ่นกระดาษ⁹ เมื่อเวลาได้มาถึง พระองค์จะทรงเปลี่ยนแผ่นดินไปสู่อีกแผ่นดินหนึ่ง และพากพาไปสู่ฟ้าอีกผืนหนึ่ง¹⁰ ซึ่งการเกิดขึ้นของเหตุการณ์อันไม่มีทางหลีกเลี่ยงนี้เป็นสัญญาณแห่งการเริ่มต้นของชีวิตใหม่

9 ชูเราะฮ์อัล-อัมบียาฮ์ อายะฮ์ที่ 104

10 ชูเราะฮ์อบรอฮีม อายะฮ์ที่ 48

7 ชั้นฟ้า

อัลลอฮฺ ตะอาลา ยังได้ทรงกล่าวถึงการสร้างฟ้าทั้งเจ็ดชั้นหรือระดับของชั้นฟ้า หากลองคิดถึงสิ่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจนถึงตรงนี้ มีความหมายแค่เพียงฟ้าชั้นที่หนึ่งเท่านั้น มนุษย์ยังสามารถที่จะให้เหตุผลอันใดที่จะทำความเข้าใจหรือคาดหวังถึงความจริงของฟ้าชั้นอื่น ๆ

อัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงกล่าวว่า

“พระผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งเจ็ดเป็นชั้น ๆ เจ้าจะไม่เห็นแต่อย่างใดในความไม่ได้สัดส่วนในการสร้างของพระผู้ทรงกรุณาปรานี ดังนั้นเจ้าจงหันกลับมามองดูซิ เจ้าเห็นรอยร้าวหรือช่องโหว่บ้างไหม แล้วจงหันกลับมามองอีกเป็นครั้งที่สอง สายตานั้นก็จะกลับมายังเจ้าด้วยการยอมจำนนและในสภาพที่ละเหย และโดยแน่นอนเราได้ประดับท้องฟ้าของโลกนี้ด้วยดวงดาวเป็นแสงประทีป และเราได้ทำให้มันเป็นอาวูร์ไล้ชัยฏอน และเราได้เตรียมการลงโทษด้วยไฟอันร้อนแรงสำหรับพวกมัน” (อัลมุลก, 3 – 5)

หากเราลองแหงนศีรษะขึ้นไป และมองไปยังฟากฟ้า พิจารณาถึงวัตถุอันมากมายคณานับในห้วงอวกาศ ไม่มีสักสิ่งยววินาที่หนึ่งที่จะเกิดความผิดพลาดในวงโคจร ท่ามกลางระบบขนาดใหญ่ มันเต็มไปด้วยความพิศวงระคนกับวิหยาปัญญาไปในคราวเดียวในการเคลื่อนที่ของพวกมัน หากโลกของเรามิได้เคลื่อนที่รอบแกนหมุนของมัน ด้านหนึ่งก็จะเกิดแสงสว่างตลอดเวลา ขณะที่อีกด้านก็จะพบกับความมืดมิดอันยาวนาน ซึ่งนั่นก็ไม่มีทางที่จะแยกแยะถึงช่วงเวลาของการทำงานและพักผ่อนออกจากกัน

ยังมีวิหยาปัญญาที่ซ่อนอยู่ในข้อเท็จจริงของการหมุนรอบตัวเองเป็นเวลา 24 ชั่วโมงของโลก ซึ่งหากใช้เวลายาวนานกว่านี้ โลกก็คงจะมีบรรยากาศเหมือนดาวพุธ ซึ่งอุณหภูมิระหว่างช่วงกลางวันและกลางคืนแตกต่างกันมากกว่า 1,000 องศาเซลเซียส (1,832 ฟาเรนไฮต์) อุณหภูมิที่ร้อนเกินไปจะเผาไหม้พื้นผิวของโลกในเวลากลางวัน ซึ่งจะคงเหลือไว้ซึ่งความหนาวเหน็บเมื่อตกเย็นและแช่แข็งทุกสิ่งที่ยังเหลืออยู่

หากเราพิจารณาถึงความเมตตาของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่พระองค์ทรงห่อหุ้มกลางวันด้วยกับกลางคืน ซึ่งทำให้เกิดช่วงเวลาของการทำงานและการพักผ่อน ลองใคร่ครวญถึงความกรุณาอันเปี่ยมล้นที่ทรงทำให้เกิดการสับเปลี่ยนหมุนเวียนระหว่างกันนี้

และอีกครั้ง หากโลกมิได้โคจรรอบดวงอาทิตย์ด้วยมุมเอียง 23 องศา 27 ลิปดา ก็คงจะไม่มีฤดูใบไม้ร่วงทั้ง 4 ที่เกื้อหนุนต่อการมีชีวิต และยิ่งไปกว่านั้น หากโลกมิได้เอียงในลักษณะเช่นนี้ น้ำในมหาสมุทรก็จะระเหยไป ซึ่งทำให้ขั้วโลกเกิดความแห้งแล้ง และขั้วโลกใต้ก็จะกลายเป็นภูเขาน้ำแข็งขนาดมหึมา

หากดวงจันทร์ถูกขยับห่างออกไปอีกประมาณ 50,000 ไมล์ จากจุดที่อยู่ในปัจจุบัน ระดับน้ำทะเลก็จะสูงขึ้นอย่างมาก ซึ่งจะทำให้ผืนแผ่นดินเกิดน้ำท่วมหนักมากกว่าที่เคยถึงสองเท่า แม้กระทั่งขุนเขาอันมั่นคง ก็จะถูกกัดเซาะมลายหายไปในช่วงพริบตา ด้วยเหตุนี้ เราได้ยึดติดต่อความยิ่งใหญ่แห่งฟ้าผ่าเพียงมองหาแต่ความกว้างขวางของมัน หรือดวงดาวมากมายมหาศาลที่ประดับประดาอยู่ แต่จงมองลึกลงไปให้ถึงผู้ที่ทรงสร้างมัน และการที่พระองค์ทรงสร้างอย่างงดงามและบริหารจัดการมันทั้งหมดอย่างไร การที่พระองค์ทรงตรึงดวงดาวอันมหึมาเอาไว้ได้อย่างไรโดยปราศจากเสาและหมุดหมาย

ลองคิดง่าย ๆ ถึงดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ว่ามันมีการเสียหายหรือไม่ มีบ้างไหมที่มันจะหยุดทำงาน หรือมีช่วงเวลาที่ถูกส่งไปซ่อม ทั้งที่การโคจรไปในจักรวาลที่จะต้องผ่านวัตถุมากมายเหลือคณานับ มีโอกาสที่จะทำให้มันหลุดพ้นออกจากตำแหน่งหรือเกิดการชนกับวัตถุในอวกาศ

การเพิกเฉยการใคร่ครวญเป็นความผิดพลาดอันใหญ่หลวง

เป็นเรื่องน่าประหลาดใจที่ชายคนหนึ่งมีความหลงใหลอยากที่จะเห็นปราสาทอันสวยงามอลังการ ภาพของมันมีเคยหายไปจากจิตใจ เขา

คอยที่จะมองหาสิ่งใหม่ในความสวยงามของปราสาทด้วยกับชีวิตที่เหลืออยู่ของเขา แต่แทนที่จะมองหาความสวยงามในผลงานชิ้นเอกแห่งการสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในจักรวาล เขากลับเพิกเฉยที่จะพิจารณาและเห็น้อยหน้าในการที่จะกล่าวถึงมัน เขามีได้สังเกตและให้ความสนใจเสมือนว่ามันเป็นสิ่งธรรมดาสามัญในชีวิต เขามีได้ตระหนักอยู่แล้วว่าปราสาทที่เขาเผ่าถวิลหา มิได้เป็นสิ่งใดเว้นแต่เป็นอนุภาคเล็กของโลกเท่านั้น ซึ่งเปรียบเสมือนฝุ่นที่อยู่ในจักรวาลอันกว้างใหญ่

ผู้ที่ไม่ตระหนักถึงการใคร่ครวญต่อพลังอันยิ่งใหญ่ เป็นดั่งเช่นมดที่จะกล่าวถึงในนิทานสุภาษิตต่อไปนี้

มดได้สร้างรังอยู่ในปราสาทของพระราชา ซึ่งถูกห้อมล้อมด้วยกำแพงสูงตระหง่าน ก่อสร้างอยู่บนรากฐานอันแข็งแรง ได้รับการตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์อันหรูหรา และเต็มไปด้วยข้าวบาร์เลย์ เมื่อมดได้พบปะกับเพื่อนฝูงของมันเมื่อออกจากรัง มันมิได้กล่าวถึงสิ่งใดเว้นแต่รังของมัน เศษขนมปังที่มันเก็บรวบรวม และการสะสมเสบียงที่เตรียมไว้สำหรับวันรุ่งขึ้น เป็นความสิ้นหวังอย่างสุดซึ่งสำหรับเจ้ามดที่จะมีโอกาสนี้ถึงพระราชวังอันใหญ่โตมโหฬาร และเพียบพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกของกษัตริย์ ความสำเร็จของมันเป็นคือการที่มันไม่รับรู้อย่างแท้จริงถึงผู้คนที่อาศัยอยู่ ณ ที่นั้น

ชายผู้โง่เขลา ก็ย่อมที่จะเพิกเฉยต่อผลงานชิ้นเอกของผู้ทรงสูงส่งบรรดาเทวทูต และคนดีที่อาศัยอยู่ในอาณาจักรของพระองค์

ไม่มีทางที่มดสามารถที่จะรับรู้ถึงการมีอยู่ของปราสาทและความวิจิตรตระการตาของมัน แต่เรามนุษย์สามารถที่จะสำรวจอาณาจักร ต่าง ๆ ด้วยการใคร่ครวญและจินตนาการ ด้วยกับความถ่อมตนต่อความโปรดปรานอันไม่มีที่สิ้นสุดที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ที่ทรงประทานให้กับเขา คนผู้หนึ่งสามารถที่จะสัมผัสและเข้าถึงในความไร้วัดตน ความอ่อนแอ และการยอมจำนนด้วยความรู้สึกขอบคุณ มิใช่เพียงมนุษย์ที่จะทำเช่นนี้ได้ หรือในอีกนัยหนึ่ง ผู้ที่สามารถที่จะทำเช่นนี้ได้ก็จะสามารถได้รับเกียรติแห่งความเป็นมนุษย์ อันที่จริงแล้ว ธรรมชาติของมนุษย์มีการโน้มเอียงและมีความสามารถในการ

คิดใคร่ครวญ การไม่นำมาใช้ส่งผลให้ศักยภาพในสิ่งนี้ลดน้อยถอยลงไป ถือเป็นการทรยศต่อความไว้วางใจอันมีเกียรติ และถือเป็นการบอกเล่าหนึ่งในคุณสมบัติอันสำคัญที่อธิบายความเป็นมนุษย์

ท่านเมลาซานูมี ได้เล่านิทานสุภาษิตอยู่เรื่องหนึ่งที่ได้สาธยายถึงผู้ที่ท่องเที่ยวไปในสถานที่ที่มีความพิศวงอันนิรันดร์และเปี่ยมด้วยวิหยาปัญญาซึ่งก็คือโลก ด้วยกับหัวใจที่เกียจคร้าน และตอบสนองแต่เพียงเล็กน้อยอย่างคนโง่เขลา ต่อสัญญาอันเปี่ยมล้นด้วยรัศมีอันสว่างไสวจากกระบวนการสร้าง

“วันหนึ่ง มีวัวตัวหนึ่งมาถึงเมืองแบกแดด มันได้เดินเล่นไปทั่วทั้งเมืองแทบทุกตารางนิ้ว แต่ท่ามกลางทิวทัศน์อันงดงาม การลิ้มรสและผลงานศิลปะชิ้นเอก มีเพียงลูกเมลอนและแตงโมที่วางอยู่บนข้างทางที่ดึงดูดความสนใจของมัน อย่างไรก็ตาม ก็ไม่น่าประหลาดใจอันใด หากสายตาของวัวหรือลาจะคอยจับจ้องแต่กองฟางที่กระจัดกระจายไปในท้องถนน หรือกอหญ้าที่ขึ้นตามริบขอบ” (แมธนาวี, เล่ม 4)

มีเรื่องเล่าว่าในสมัยท่านนบีมูซา อะลัยฮิสสลาม มีชายผู้หนึ่งที่ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัดต่อเนื่องเป็นเวลา 30 ปี จนกระทั่งมีก้อนเมฆมาให้ร่มเงาแก่เขาขณะที่เขาปฏิบัติศาสนกิจเนื่องด้วยความยำเกรงของเขา จนกระทั่งอยู่มาวันหนึ่งเมฆมิได้ปรากฏเช่นที่เคย ปลอ่ยให้เขาปฏิบัติศาสนกิจอยู่ท่ามกลางแสงแดด เขาได้ไปถามแม่ของเขาโดยหวังว่านางจะทราบถึงเหตุผล

“เจ้าจะต้องกระทำบาปเป็นแน่แท้” นางออกความเห็น

“ไม่” เขาตอบ “ข้าไม่เชื่อว่าฉันจะมีบาป”

“ลูกมิได้มองไปยังท้องฟ้า มวลดอกไม้ เจ้าได้ครุ่นคิดถึงความงดงามที่อัลลอฮฺทรงประทานให้ขณะที่มองดูหรือไม่” นางถาม

“ใช่” ชายผู้นั้นสารภาพ “ข้าพลาตที่จะทำการครุ่นคิดทั้งที่มองเห็นสิ่งอัศจรรย์ต่างๆ รอบตัว”

“เจ้ากำลังมองหาความผิดที่ยิ่งใหญ่มากไปกว่าสิ่งนี้หรือ” นางกล่าว

“เจ้าต้องสำนึกผิดตั้งแต่บัดนี้”

ผู้ศรัทธาที่มีหัวใจที่ดิ่งงาม จะต้องไม่ลืมหรือละเลยหน้าที่ในการคิดใคร่ครวญ เมื่อใดก็ตามที่คน ๆ หนึ่งรับรู้ถึงความยิ่งใหญ่ในพระผู้เป็นเจ้าและทำการใคร่ครวญถึงมัน พระองค์ก็จะทรงประทานวิทยปัญญาแห่งความยิ่งใหญ่และความใกล้ชิดต่อสัจธรรมอันแท้จริง

ท่านอะลี รอฎียัลลอฮุนฮุ กล่าวว่า “การเพิ่มพูนความรู้ใน อัลกุรอาน ด้วยกับความรู้บางประการทางดาราศาสตร์ จะทำให้คนผู้นั้นเพิ่มพูนอิหม่านและความเชื่อมั่น” หลังจากนั้นท่านก็ได้อ่านอายะฮ์

“แท้จริงการสับเปลี่ยนของกลางวันและกลางคืน และที่อัลลอฮ์ทรงสร้างในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนั้น แน่นนอนเป็นสัญญาณแก่กลุ่มชนที่มีความยำเกรง” (ยูนส, 6)

ทุกสรรพสิ่งได้รับการสรรสร้างจากอัลลอฮ์ ตะอาลา เพื่อที่จะรองรับเป้าหมายอันจำเพาะเจาะจงที่อยู่ภายใต้ระบอบอันใหญ่ยิ่ง จนกระทั่งทุกวันนี้มนุษยชาติมีความสามารถที่จะได้มาซึ่งความรู้ ต่าง ๆ แค่ว่าเพียงส่วนน้อยของวัตถุประสงค์เหล่านั้น วิทยปัญญาที่ซ่อนอยู่ภายในซึ่งไม่สามารถทำความเข้าใจมีจำนวนมากมายิ่งอันคณานับเกินกว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ได้มีการรับรู้ไปแล้ว

หากเรารู้ว่าเสียงเป็นเช่นไร นั่นก็เพราะเรามีอวัยวะรับสัมผัสเช่นหูทั้งสอง หากเรามองเห็นสีต่าง ๆ ก็ควรจะขอบคุณดวงตาทั้งสองข้างของเรา ผู้ใดก็ตามที่สามารถรับรู้ถึง... ภายใต้อาณาจักรอันไม่มีที่สิ้นสุดของสรรพสิ่งซึ่งแท้จริงเราไม่มีข้อมูลใด เหตุผลง่าย ๆ เพียงเพราะเราบกพร่องในการขาดอวัยวะสำหรับการรับรู้ถึงสิ่งเหล่านั้น¹¹

11 จักรวาลตามความเข้าใจของปราชญ์มุสลิม ประกอบด้วยวัตถุธาตุและปฏิบัติการ วัตถุธาตุคือสิ่งที่เป็นสสารทั้งหมด ในทางกลับกัน ปฏิบัติการคือความสามารถในการรับรู้แห่งสภาวะของสสาร ยกตัวอย่างเช่น สีและกลิ่น เป็นสภาวะการรับรู้ผ่านวัตถุของสิ่งที่เป็นวัตถุธาตุ ตามที่กล่าวข้างต้น สีไม่สามารถที่จะรับรู้ได้หากปราศจากอวัยวะเช่นดวงตา และกลิ่นสำหรับอวัยวะสำหรับใช้ดม เนื่องด้วยเรากำลังที่จะเริ่ม

เมื่อมีการถูกขัดกันเนื่องด้วยข้อจำกัดของการใช้เหตุผลแล้ว มนุษย์จะสามารถเข้าถึงพระองค์อย่างสมบูรณ์ได้อย่างไร ซุบฮันอัลลอฮฺ เมื่อมนุษย์ยังไม่สามารถที่จะเข้าใจอย่างทะลุปรุโปร่งในสิ่งมีชีวิตทั้งหมดรวมถึงคุณลักษณะของมัน ปราชญ์มุสลิมผู้ซึ่งสามารถเข้าใจถึงการได้สัมผัสเพียงส่วนเล็กน้อยแห่งความสามารถของอัลลอฮฺ ตะอาลา และความกว้างขวางอย่างที่สุดของคุณลักษณะของพระองค์ ได้อยอมรับโดยคุณวิสัยที่สุดซึ่งว่า

“การทำความเข้าใจในพระองค์นั้นก็คือการเข้าใจว่า เราไม่สามารถที่จะเข้าถึงตัวตนของพระองค์ได้”

นั่นเป็นเพราะการสร้างสรรพสิ่งมิได้สะท้อนถึงสถานะความเป็นตัวตนอย่างแท้จริงของพระองค์ ทุกสรรพสิ่งถูกสร้างโดยอัลลอฮฺ มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ มันคือส่วน

ความจริงก็คือเป็นไปได้ที่จะสักหนึ่งจักรวาลสามารถที่จะดำรงไว้ซึ่งคุณลักษณะแท้จริงอันใหญ่ยิ่งของอัลลอฮฺ ตะอาลา ซึ่งพิสูจน์โดยถ้อยคำรัสของพระองค์ที่ว่า

“เจ้าไม่สามารถที่จะเห็นข้าเป็นอันขาด” (อัล-อะอฺรอฟ, 143)

พระองค์ทรงกล่าวแก่นบีมุซา อะลัยฮิสสลาม เมื่อท่านเรียกร้องที่จะเห็นพระองค์ ซึ่งส่งผลให้ท่านถึงกับเป็นลมหมดสติไป จึงเป็นเหตุเป็นผลอันดียิ่งว่า เรามอบหมายสภาวะความจริงแท้ให้แก่พระองค์แต่เพียงผู้เดียว เพราะมนุษย์นั้นถูกจำกัดอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจความจริงแท้ในคุณลักษณะของพระองค์

ดั่งบทกวีของเนซิฟ เฟซิล (Necip Fâzil) ซึ่งได้พรรณนาไว้ว่า

“เหล่านูภาคพากันสนุกสนาน ประดับประดา ฉลองเรริงรื่น

ต้นชีวิตอันนิรันดร์ในโลกอาคิเราะฮฺ เรากลับทบทวนคิดว่ามันจะสามารถรับรู้ได้
เฉกเช่นเดียวกับการรับรู้ บนโลกนี้ แต่ทว่าโลกอาคิเราะฮฺอยู่เหนือประสาทสัมผัส
ทั้งหลายของเรา

รัศมีทั้งมวลสว่างไสว แสงนวลถ้วนทั่ว
สถาปัตย์ดั่งเกลียวคลื่น โอบล้อมดาดำดิน
ข้าพระองค์ตระหนักรู้ถึงพระองค์ท่าน
ชื่อเสียงของท่านมิได้เป็นข้อจำกัดแต่อย่างใด”

ชั้นบรรยากาศ

มีความลับและวิทย์ปัญญามากมายในอากาศอันว่างเปล่าที่ล้อมรอบโลกใบนี้ กลุ่มเมฆที่รวมตัวกันบนท้องฟ้า ลมที่บางครั้งพัดผ่านด้วยความรุนแรง และบางครั้งก็พัดผ่านอย่างนุ่มนวล ฟ้าแลบที่เราได้ยินและได้เห็น เม็ดฝนที่ตกลงมา และหิมะที่ล่องลอยตกลงมาอย่างขาวโพลน ทั้งหมดล้วนเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่ธรรมดาที่มีอยู่อย่างชัดเจน

อัลกุรอานได้เชิญชวนมนุษย์ให้ใคร่ครวญปรากฏการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ที่เกิดขึ้นระหว่างชั้นฟ้าและแผ่นดิน อัลกุรอานยังเรียกร้องให้มนุษย์พินิจพิจารณาบทเรียนที่ชี้ให้เห็นถึงความสามารถของอัลลอฮ์ ตาอาลา ในปรากฏการณ์ดังกล่าว อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสไว้ ความว่า

“แท้จริงในการสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน และสลับเปลี่ยนกลางคืนและกลางวัน และเรือที่วิ่งอยู่ในทะเล พร้อมด้วยสิ่งที่อำนวยความสะดวกแก่มนุษย์ และน้ำ ที่อัลลอฮ์ได้ทรงให้หลั่งลงมาจากฟากฟ้า แล้วทรงให้แผ่นดินมีชีวิตชีวาขึ้น ด้วยน้ำนั้นหลังจากที่มันตายไปแล้ว และได้ทรงให้สัตว์แต่ละชนิด แพร่สะพัดไปในแผ่นดิน และในการให้ลมเปลี่ยนทิศทาง และให้เมฆซึ่งถูกกำหนดให้บริการ (แก่โลก) ผันแปรไประหว่างฟากฟ้าและแผ่นดินนั้น แน่นนอนล้วนเป็นสัญญาณนานาประการแก่กลุ่มชนที่ใช้ปัญญา” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ, 164)

ชั้นบรรยากาศที่ห้อมล้อมผืนแผ่นดินด้วยความรักถือเป็นหนึ่งในสิ่งบ่งชี้ต่าง ๆ อย่างชัดเจนถึงความเมตตาจากอัลลอฮ์ ตาอาลา ที่ไม่เคยตัดขาดจากบ่าวของพระองค์ ชั้นบรรยากาศประกอบด้วยไนโตรเจน 77% ออกซิเจน

21% และก๊าซหรือสารอื่น ๆ อีกประมาณ 1% เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ ไฮโดรเจน ฮีเลียม เป็นต้น

ออกซิเจนถือเป็นก๊าซที่เผาไหม้ได้ง่าย หากก๊าซออกซิเจนเพิ่มขึ้นเพียง 1% จากปริมาณที่มีอยู่ในชั้นบรรยากาศ ก็อาจเป็นไปได้ที่จะทำให้ป่าเกิด การเผาไหม้ เนื่องจากการเกิดฟ้าผ่าที่มีโอกาสเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 70 หรือ อาจกล่าวได้ว่าปริมาณประมาณ 25% ของออกซิเจนที่เพิ่มขึ้น สามารถเป็น สาเหตุของการเผาไหม้ในผืนป่าที่เราต้องได้รับผลกระทบจากฝุ่นและควัน จากการเผาไหม้นั้น

ในแง่มุมอื่น ชั้นบรรยากาศทำหน้าที่ในการสร้างความสมดุล ระหว่างออกซิเจนกับคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศ ทั้งมนุษย์และสัตว์ ต่าง ๆ ต่างต้องพึ่งพาออกซิเจนและใช้น้ำมันหมด และคายออกมาเป็น คาร์บอนไดออกไซด์ และถึงจุดหนึ่งที่ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มสูงขึ้น เมื่อนั้นก็จะเกิดความเสียหายแก่มนุษย์และสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย แต่เนื่องด้วย อำนาจที่ได้กำหนดไว้ ได้สร้างต้นไม้และพืชพันธุ์ต่าง ๆ ที่มีคุณค่าในการดูด ซึมสารคาร์บอนไดออกไซด์ และเปลี่ยนสภาพให้กลายเป็นออกซิเจน ทั้งหมด นี้ถูกกำหนดเพื่อให้ความสมดุลที่ไม่ใช่เรื่องธรรมดาในธรรมชาติแห่งนี้

ความกดอากาศ

ในอากาศมีก๊าซต่าง ๆ จำนวนมากมายหลายชนิดซึ่งมีความกดของ อากาศทั่วไปประมาณ 1 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร นั้นหมายถึงร่างกาย ของมนุษย์หนึ่งคนต้องอดทนต่อแรงกดอากาศมากกว่า 15 ตัน เพราะด้วย ความเมตตาของอัลลอฮฺ ดาอาลา พระองค์ทรงสร้างความสมดุลระหว่าง ร่างกายของมนุษย์กับความกดอากาศภายนอกที่มากมายมหาศาล ด้วยกับ หลักความสมดุลที่ทำให้ภายในร่างกายของมนุษย์มีแรงดันอากาศเท่ากับแรง ดันอากาศภายนอกในร่างกาย ท่านเคยรู้สึกผิติดปรกติในร่างกายหรือไม่เมื่อต้อง ปีนเขาหรือเดินทางขึ้นที่สูง นั้นเพราะแรงดันอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปจาก สภาวะปรกติ หรือบางครั้งท่านอาจรู้สึกเวียนศีรษะเพราะความกดอากาศ

ด้วยเหตุนี้เหล่านักบินอวกาศจึงต้องได้รับการฝึกอย่างหนักเพื่อให้ร่างกายสามารถอดทนหรือรองรับการเปลี่ยนแปลงของความดันอากาศเมื่อต้องใช้ชีวิตอยู่ในอวกาศ

สมดุลระหว่างความร้อนและความหนาว

ก๊าซไฮโดรเจนและคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ที่ล่องลอยอยู่ในชั้นบรรยากาศเป็นความความมหัศจรรย์อย่างยิ่งในการก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความร้อนและความหนาวของอากาศ เนื่องจากอุณหภูมิบนผิวโลกมีความสัมพันธ์กับการรับและส่งถ่ายพลังงานความร้อนจากรังสีของดวงอาทิตย์ และความร้อนของพื้นผิวโลกที่ร้อนสูงขึ้นตามระยะเวลาที่รับรังสีความร้อนจากดวงอาทิตย์ในช่วงเวลากลางวัน เมื่อถึงเวลากลางคืน ดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าและแสงสว่างเริ่มหายไป ความร้อนยังคงเก็บอยู่ในพื้นดิน แต่ความเย็นที่มาทดแทนก่อให้เกิดความสมดุลของบรรยากาศทั้งสองช่วงเวลา ทั้งหมดนั้นล้วนเป็นความมหัศจรรย์ที่อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงเมตตาต่อมนุษย์ทุกคน

ลม

บรรยากาศนั้นแบ่งออกเป็นหลายชั้น ซึ่งมีอุณหภูมิ แรงดัน และปรากฏการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายในชั้นบรรยากาศ ชั้นบรรยากาศแรกมีชื่อว่า “โทรโพสเฟียร์ (troposphere)” ระยะ 0-12 กิโลเมตรจากพื้นโลก ซึ่งประกอบด้วยไอน้ำมหาศาล ที่เป็นชั้นของการเกิดลม เมฆ หมอก พายุ หิมะ และฝน ชั้นบรรยากาศนี้ถือได้ว่าเป็นระบบที่สมบูรณ์ยิ่งที่เกิดจากความสามารถอันสูงส่งของอัลลอฮ์ ตาอาลา

อากาศที่เคลื่อนที่ไปในทิศทางแนวนราบ เกิดจากการแทนที่ของอากาศเนื่องจากอากาศในบริเวณที่ร้อนจะลอยตัวสูงขึ้น ในขณะที่อากาศบริเวณใกล้เคียงที่อุณหภูมิต่ำกว่าจะเคลื่อนที่เข้ามาแทนที่ เมื่อมีการเคลื่อนไหวของอากาศที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงและแตกต่างกันของความกดอากาศ

อากาศบริเวณที่มีความกดอากาศสูงจะเคลื่อนที่เข้ามายังบริเวณที่มีความกดอากาศต่ำ มวลอากาศที่เคลื่อนที่เราเรียกว่า “ลม” จึงกล่าวได้ว่า ลม เกิดจากการเคลื่อนที่จากบริเวณที่มีความกดอากาศสูงไปยังบริเวณที่มีความกดอากาศต่ำนั่นเอง โดยการเคลื่อนที่ของลมจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความแตกต่างของความกดอากาศสูง และความกดอากาศต่ำ ถ้ามีความแตกต่างกันน้อยลมที่เกิดขึ้นจะเป็นลมเอื่อย และถ้ามีความแตกต่างกันมากจะกลายเป็นพายุได้ ดังนั้นการเกิดลม เป็นปรากฏการณ์ที่อากาศร้อนลอยตัวสูงขึ้น และอากาศเย็นเคลื่อนที่เข้ามาแทนที่ นอกจากนั้นการหมุนเวียนของลมบนโลกเป็นกลไกในการช่วยกระจายพลังงานความร้อนจากดวงอาทิตย์ ให้เฉลี่ยทั่วถึงทั่วโลก และช่วยพัดพาเอาความชุ่มชื้นจากพื้นน้ำมาสู่พื้นดินด้วย และทำให้ทั่วโลกมีแหล่งน้ำและความชุ่มชื้นตามไปด้วย ทั้งหมดนี้นั้นล้วนเป็นความเมตตาจาก อัลลอฮฺ ตาอาลา ที่ไม่มีวันหมดสิ้น

ถ้าเคลื่อนที่ขนานไปกับผิวโลกเราเรียกว่า “ลม” (Wind) แต่ถ้าเคลื่อนที่ในแนวดิ่งเราเรียกว่า “กระแสอากาศ” (Air current) สำหรับระบบการพัดของลมบนพื้นโลกส่วนหนึ่งเกิดเนื่องมาจากการหมุนรอบตัวเองของโลกทำให้เกิดแรงที่มีผลต่อการเคลื่อนที่ของกระแสอากาศ เราเรียกแรงดังกล่าวว่า “แรงคอริออลิส” เป็นแรงที่มีการเคลื่อนที่ไปในแนวนอน มีลักษณะที่สำคัญคือแรงนี้จะหมุนทำมุมตั้งฉากกับทิศทางการเคลื่อนที่ของอากาศ ในซีกโลกเหนือ แรงนี้จะทำให้อากาศเคลื่อนที่ในแนวนอน เหนือไปจากเดิมไปทางขวา และทางซีกโลกใต้ เหนือไปจากเดิมทางซ้าย แรงนี้จะมีค่าสูงสุดที่ขั้วโลกทั้งสอง และมีค่าเป็นศูนย์ที่ศูนย์สูตร และค่าของแรงนี้จะเพิ่มขึ้นเมื่อละติจูดสูงขึ้น จนกระทั่งมีค่าสูงสุดเท่ากับหนึ่งหรือ 100 เปอร์เซนต์ที่ขั้วโลกทั้งสอง

อัลลอฮฺ ตาอาลา ทรงตรัสไว้ความว่า

“และเราได้ส่งลมผสมเกสร แล้วเราได้ให้น้ำลงมาจากฟ้า แล้วเราได้ให้พวกเจ้าดื่มมัน (น้ำอันเป็นเครื่องดื่มสำหรับมนุษย์ สัตว์เลี้ยง และแผ่นดิน) และพวกเจ้าก็ได้เป็นผู้สะสมมันไว้” (อัลอิจร, 22)

นอกจากสิ่งถูกสร้างอื่น ๆ บนโลกใบนี้แล้ว ลมก็เช่นเดียวกันที่เคารพรักดีต่อระบบต่าง ๆ ที่ถูกกำหนด รวมถึงการเคารพเชื่อฟังต่อความสามารถและอำนาจของอัลลอฮฺ ตาอาลา ลมทำหน้าที่ในฐานะความดีงามและความเมตตาจากอัลลอฮฺต่อโลกใบนี้ เช่นเดียวกันกับการทำหน้าที่ในการสร้างความเสียหายให้แก่โลกใบนี้เมื่อถูกสั่งใช้จากอัลลอฮฺ ความหายนะของชนชาวอาดซึ่งเกิดจากลมแรงถือเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนที่แสดงถึงการทำหน้าที่ของลมตามคำบัญชาของอัลลอฮฺ ตาอาลา พระองค์ทรงตรัสไว้ความว่า

“แท้จริงเราได้ส่งลมพายุที่หนาวเหน็บไปยังพวกเขา ในวันแห่งความหายนะที่ติดต่อกัน ลมได้พัดกระชากผู้คนคล้ายกับว่าพวกเขาเป็นต้นอินทผลัมที่ถูกถอนออกจากราก (พวกอาดได้ปฏิเสธศรัทธาต่อรอซูลของพวกเขาต่อนะบีฮูด พวกเขาได้กล่าวว่า จงนำมาให้เราสิ่งที่ท่านสัญญาไว้แก่เรา หากท่านเป็นผู้สัตย์จริง ดังนั้นอัลลอฮฺ ตะอาลา จึงส่งลมพายุที่หนาวเหน็บมีเสียงดังกึกก้องเป็นวันแห่งความหายนะที่ติดต่อกันเป็นเวลาถึง 7 คืน กับ 8 วัน ลมพายุนั้นได้พัดกระชากผู้คนที่พักนอนหลับหนีไปอยู่ในหลุมโพรง โดยที่พวกเขามีร่างกายสูงใหญ่ ดังนั้นสภาพการตายของพวกเขาจึงคล้ายต้นอินทผลัมที่ถูกพัดล้มลง)” (อัลเกาะมัร, 19-20)

คุณค่าของลม

นอกจากความสามารถในการต้านทานน้ำปริมาณมหาศาลแล้ว ลมยังสามารถอุ้มเหล่าบรรดาเครื่องบินลำใหญ่อีกจำนวนมาก รวมถึงการแผ่กระจายแสงสว่างและความร้อนไปพร้อมกัน ลมยังช่วยนำพาคลื่นเสียงมาถึงหูของเรา โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือสัญญาณโทรศัพท์ที่เราติดต่อสื่อสารถือเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนสำหรับคุณค่าของลมต่อการสื่อสารของมนุษย์ ในด้านอื่น ๆ ลมยังนำพาคลื่นต่าง ๆ มาสู่จมูกของเรา หากปราศจากลมและบรรยากาศแน่นอนเราก็จะไม่สามารถได้ยินเสียงของคนที่อยู่รอบข้างเมื่อเขาพูดคุยกัน แสงสว่างจะไม่สามารถแผ่ขยายไปได้อย่างสมบูรณ์และกลางวันก็จะมีแสงที่เจิดจ้าที่ส่องสว่างไปถึงผืนดิน ที่สำคัญไปกว่านั้นลมและอากาศยังเกี่ยวข้อง

โดยตรงกับการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ โดยเฉพาะมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องใช้อากาศในการหายใจ การเคลื่อนไหวของร่างกาย รวมถึงการไหลเวียนของเลือดแล้วต้องใช้อากาศในผลึกตันอย่างเป็นระบบ ด้วยเหตุผลที่กล่าวไว้ทั้งหมดข้างต้น ลมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการคิดใคร่ครวญของมนุษย์ในพลังอำนาจและความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ ตาอาลา รวมไปถึงความเมตตาที่กว้างใหญ่มหาศาลของพระองค์ที่มีให้แก่มนุษย์อย่างไม่เคยหมดสิ้น

ฟิลเตอร์ของอัลลอฮ์

ชั้นบรรยากาศที่อยู่เหนือถัดจากชั้นโทรโพสเฟียร์ (Troposphere) คือชั้นสตราโตสเฟียร์ (Stratosphere) ซึ่งสูงจากระดับพื้นดินที่ 12-50 กิโลเมตร เป็นชั้นที่มีไอน้ำเล็กน้อย ไม่มีเมฆ อากาศมีการเคลื่อนตัวอย่างช้า ๆ จึงเหมาะกับการเดินทางอากาศ สิ่งสำคัญในชั้นนี้ คือ แก๊สโอโซน ซึ่งเป็นสารที่ประกอบด้วยออกซิเจนสามโมเลกุล (O₃) ทำหน้าที่ในการกรองรังสีที่เป็นอันตรายจากดวงอาทิตย์ และช่วยดูดซับรังสี UV จากดวงอาทิตย์ ซึ่งหากไม่มีการกรองรังสีดังกล่าวแล้วก็จะส่งผลกระทบต่อระบบการสังเคราะห์แสงของพืช โดยทำให้พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้อย่างสมบูรณ์ หรือสามารถเป็นสาเหตุของการเกิดมะเร็งผิวหนังของมนุษย์ การเป็นอันตรายต่อสายตารวมถึงโรคอื่น ๆ อีกหลายชนิด ชั้นสตราโตสเฟียร์จึงเป็นชั้นที่ทำหน้าที่สำคัญในการกรองแสง หรือเป็นฟิลเตอร์ของอัลลอฮ์ในการกรองแสงจากดวงอาทิตย์ และเปลี่ยนออกซิเจนในชั้นโอโซนให้เกิดความสมดุลได้อย่างน่าอัศจรรย์

ในความเป็นจริงแล้วโอโซนเปรียบเสมือนก๊าซที่เป็นยาพิษและอันตรายอย่างยิ่ง โอโซนเพียง 0.005 กรัม หากเข้าไปในร่างกายมนุษย์ก็สามารถเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ แต่ด้วยความรักและความเมตตาจากอัลลอฮ์ ตาอาลา พระองค์ทรงทำให้ชั้นบรรยากาศสามารถกรองโอโซนที่เป็นอันตรายอย่างนี้ได้ ดังนั้นชั้นบรรยากาศนี้จึงเป็นอีกหนึ่งระบบที่อัศจรรย์ยิ่งที่ลูก

เพดาน (Canopy) แห่งร่มเงา

ชั้นมิโซสเฟียร์ (Mesosphere) มีความสูงจากพื้นดินที่ระยะ 50-80 กิโลเมตร ซึ่งเปรียบเสมือนส่วนกลางของชั้นบรรยากาศ โดยเป็นชั้นที่มีอากาศเบาบางมาก แต่ก็มากพอที่จะทำให้ดาวตกเกิดการเผาไหม้ และเป็นชั้นที่ช่วยดูดซับรังสี UV จากดวงอาทิตย์ อุณหภูมิในชั้นนี้สามารถลดลงมาอยู่ที่ -120 องศาเซลเซียส ดาวตกซึ่งถูกดึงโดยแรงดึงดูดของโลกจะต้องผ่านชั้นบรรยากาศนี้และจะถูกชั้นบรรยากาศนี้ทำลายจนกลายเป็นผุยผงก่อนที่จะตกสู่พื้นดินของโลก

สามารถกล่าวได้ว่าโลกใบนี้ไม่ได้มีชั้นเพดานที่เบาบาง หากไม่แล้ว ดาวตกหรือสะเก็ดดาวตกจำนวนหลายล้านชิ้นก็จะสามารถตกไปสู่พื้นดินได้ ซึ่งสามารถเผาไหม้และเป็นหลุมบ่อที่สร้างความเสียหายต่อพื้นดินที่เราอาศัยเสมือนกับพื้นผิวของดวงจันทร์ ด้วยเหตุนี้การเปลี่ยนแปลงของก้อนดาวขนาดใหญ่หรือสะเก็ดดาวที่ตกจากฟากฟ้าไปเป็นผงดินและฝุ่นก่อนที่จะตกสู่พื้นดิน และตกลงบนหัวของเรา ถือเป็นสัญญาณหนึ่งของความรักและความเมตตาจากอัลลอฮ์ ตาอาลา ที่ไม่มีจุดที่สิ้นสุด

นอกจากการทำหน้าที่ของชั้นบรรยากาศในการเปลี่ยนแปลงสะเก็ดดาวต่าง ๆ ให้เป็นฝุ่นผงแล้ว ชั้นบรรยากาศยังเป็นพื้นที่ของหยดน้ำและก้อนเมฆ เมฆเกิดจากผลของการควบแน่นของไอน้ำในอากาศ รวมตัวกันด้วยอนุเล็กๆ เช่น ฝุ่น ละอองที่ลอยอยู่ในอากาศ เป็นต้น เป็นตัวช่วยให้เกิดการรวมตัวกันของไอน้ำเพิ่มมากยิ่งขึ้น จนกลายเป็นก้อนเมฆขนาดใหญ่บ้างเล็กบ้าง เมฆมีอยู่มากมายหลายชนิดด้วยกัน ซึ่งแต่ละชนิดก็มีรูปร่างที่แตกต่างกันออกไป กลุ่มก้อนเมฆจะส่งผลให้เกิดหยดน้ำเล็ก ๆ หรือเรียกว่า “ฝน” ตามหลักการฟิสิกส์และการจัดวางที่เป็นระบบ หลังจากนั้นหยดน้ำดังกล่าวก็จะตกลงสู่พื้นดิน

ก่อนที่จะมีมนุษย์จะมีความรู้เกี่ยวกับชั้นบรรยากาศ เมฆ และฝน อัลลอฮ์ ตาอาลา ได้ทรงตรัสไว้ก่อนหน้าแล้วในประเด็นนี้ความว่า

“และเราได้ทำให้ชั้นฟ้าเป็นหลังคา ภูรักษาไว้ไม่ให้หล่นลงมา และพวกเขาก็กินผลให้สัตตภูณต่าง ๆ ของมัน” (อัล-อัมบิยาอ, 32)

คลื่นวิทยุและแสง

ชั้นบรรยากาศที่มีความสูงระดับ 500 - 1,000 กิโลเมตร มีชื่อว่าชั้นไอโอโนสเฟียร์ (Ionosphere) เป็นชั้นที่มีอากาศเบาบางมากกว่าชั้นมีโซสเฟียร์ แต่เป็นชั้นหลักที่ช่วยดูดซับรังสี UV จากดวงอาทิตย์ ทำให้มีอุณหภูมิในชั้นนี้มากถึง 2,000 องศาเซลเซียส ที่ระดับความสูง 700 กม. อนุภาคในชั้นนี้เป็นอนุภาคที่มีประจุไฟฟ้าที่เรียกว่า “อ็อน” ที่เกิดจากการแตกตัว เมื่ออนุภาคในสภาวะปกติถูกกระตุ้นด้วยรังสี UV จากดวงอาทิตย์ อ็อนเหล่านี้จะมีคุณสมบัติสะท้อนคลื่นวิทยุได้ จึงเป็นชั้นที่ใช้ส่งสัญญาณวิทยุสื่อสาร รวมถึงการเกิดแสงเหนือและแสงใต้ หรือ “ออโรรา”

อัลลอฮ์ ตอาลา ทรงสร้างโลกนี้ให้อยู่ลอยท่ามกลางจักรวาลอันมีมิติและหนาวเย็น สำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์พระองค์ทรงประทานความร้อนที่เหมาะสมที่สุดสำหรับมนุษย์ในการอยู่บนโลกใบนี้ ความลงตัวและความเหมาะสมที่สุดนี้เกิดจากการกำหนดและวิทย์ปัญญาในความเมตตาของพระองค์ แท้จริงแล้วฝุ่นละอองเล็ก ๆ ที่ลอยลอยอยู่บนพื้นแผ่นดินอาจไม่ให้ประโยชน์ใด ๆ เช่นเดียวกับใบไม้ที่อาจตกหล่นบนพื้นด้วยตัวของมันเอง ทุกสิ่งทุกอย่างตั้งแต่สิ่งที่เล็กที่สุดไปจนถึงจักรวาลที่ยิ่งใหญ่เปรียบเสมือนการปูพรมแห่งความสวยงามที่บ่งชี้ถึงอำนาจและความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ ตอาลา และพระองค์ทรงตรัสว่า

“พวกเจ้ามีเห็นดอกหรือว่า แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอำนวยความสะดวกให้แก่พวกเจ้าสิ่งที่มีอยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและสิ่งที่มีอยู่ในแผ่นดิน และพระองค์ได้ทรงประทานความโปรดปรานมากมายของพระองค์อย่างครบครันแก่พวกเจ้า ทั้งที่เปิดเผยและที่ซ่อนเร้นและในหมู่มนุษย์มีผู้ได้เถียงในเรื่องของอัลลอฮ์โดยปราศจากความรู้และปราศจากแนวทางที่ถูกต้องและปราศจากคัมภีร์ที่ให้ความสว่าง (แก่พวกเขา)” (ลูกมาน, 20)

ช่างเป็นความสุขเหลือเกินสำหรับบุคคลที่พิจารณาอย่างใคร่ครวญ ต่อสิ่งถูกสร้างทั้งมวลที่เต็มไปด้วยวิทย์ปัญญา ความขัดแย้ง และมีอยู่จริง ไปพร้อมด้วยกับการทำความเข้าใจความลับและคำสั่งสอนที่มีอยู่ในจักรวาล แห่งนี้

ก้อนเมฆ หยาดฝน และหิมะ

หากเราใคร่ครวญถึงเมฆที่ลอยลอย มันเสียดังท้องทะเลที่ยิ่งใหญ่ ไพศาลในบรรยากาศ และส่วนหนึ่งในหน้าที่ของมัน คือป้องกันรักษาความร้อนระอุต่อผืนแผ่นดิน เมื่อใดที่ความร้อนระอุมากขึ้น น้ำก็จะระเหยและสร้างปฏิกิริยาก่อตัวขึ้นจนกลายเป็นก้อนเมฆเมื่อนั้น และในเวลาเดียวกัน ก้อนเมฆก็จะสะท้อนย้อนแสงจากดวงอาทิตย์ เสมอเหมือนกระจกสะท้อนแสง จนทำให้ความร้อนของผืนแผ่นดินมีความสมดุลกัน

แท้จริงแล้ว อัลลอฮฺ ตาอาลา ผู้ทรงเมตตาได้ทรงส่งสายลมพัดพามาเป็นสัญญาณดีเพื่อให้เกิดหยาดฝน จากนั้นสายลมจะโอบอุ้มก้อนเมฆที่เหมือนดังภูเขา เพื่อขับเคลื่อนตัวไปยังภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง ด้วยความประสงค์ของอัลลอฮฺ ตาอาลา พระองค์ทรงส่งเมฆให้ลอยอยู่บนฟ้าตามแต่พระองค์ประสงค์ และทรงส่งหยดหยาดฝนหลั่งลงมาจากมัน จนทำให้พืชผลนานาชนิดงอกเงยขึ้น และพระองค์ทรงย้ำเตือนเช่นกัน ว่าพระองค์ทรงทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตเกิดมามีชีวิตใหม่ด้วยวิธีเดียวกัน ทั้งนี้ พระองค์ทรงปรารถนาให้มนุษย์ได้พิจารณาใคร่ครวญกับจิตรกรรม (ศิลปะการสร้างของพระองค์) อันแสนยอดเยี่ยมนี้

แท้จริงอัลลอฮฺ ตาอาลา ทรงมอบความเมตตาของแก้ววของพระองค์ตามแต่พระองค์ทรงประสงค์ โดยเฉพาะกับผู้คนที่ประสบภัยแล้งเมื่อนั้น พวกเขาจะสุขเกษมกับความโปรดปรานของพระองค์ ทำให้พวกเขามีความหวังหลังจากเกิดความสิ้นหวัง เพราะพระองค์ทรงตรัสว่า

“และพระองค์คือผู้ทรงหลั่งน้ำฝนลงมาจากที่พวกเขาหมดหวังกันแล้ว และพระองค์ทรงแผ่กระจายพระเมตตาของพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงคุ้มครอง ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ” (อัสซุรอ, 28)

บางครั้งพระองค์ทรงสั่งสอนว่าที่กระทำผิดพลาดด้วยภัยแล้ง และบางครั้งด้วยพายุฝน บางครั้งก็ด้วยความหนาวเหน็บ ดังนั้นพระองค์จะทรงพระเมตตาตามแต่กับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และทรงดูแลเอาใจตามแต่กับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ทรงตรัสไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ว่า

“เจ้ามิได้เห็นหรือว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงให้เมล็ดลอย แล้วทรงทำให้ประสานตัวกันแล้วทรงทำให้รวมกันเป็นกลุ่มก้อน แล้วเจ้าก็เห็นฝนโปรยลงมาจากกลุ่มเมฆนั้น และพระองค์ทรงให้มันตกลงมาจากฟากฟ้า มีขนาดเท่าภูเขา ในนั้นมีลูกเห็บ แล้วพระองค์จะทรงให้มันหล่นลงมาโดนผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และพระองค์จะทรงให้มันผ่านพ้นไปจากผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ แสงประกายของสายฟ้าแลบเกือบจะฉีกสายตามุมอง” (อันนูร, 43)

อัลลอฮ์ ตาอาลา หากแต่ทรงประสงค์แล้ว อัลลอฮ์จะทรงทำให้ท้องฟ้าและผืนดินและสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสองกำเนิดเกิดขึ้นสิ่งใดบางอย่าง ก็ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการณ์และภาวะจิตใจของมนุษย์

และอัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงส่งหยาดฝนมาในรูปของน้ำหยดที่บางส่วนของมันไม่ได้เชื่อมต่อกัน และไม่ได้รวมตัวกันเลยแม้แต่หยดเดียว ทุกหยดของน้ำฝนจะคล้อยไปตามเส้นทางที่ถูกขีดเขียนไว้โดยไม่เฉไฉ มันจะไม่ล่าช้า และมาไม่เร็วเกินไป มาดแม่นยำว่ามนุษย์และญินรวมตัวกันเพื่อสร้างหนึ่งเม็ดฝนหรือร้อยพันหยดฝนที่หลั่งลงสู่หมู่บ้าน แน่แน่นอนว่า พวกเขาสามารถสร้างมันขึ้นมาได้ ทว่าพวกเขาก็ไม่สามารถทราบจำนวนของเม็ดฝนได้ นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้นที่สร้างมันมา

กระนั้นการใคร่ครวญไม่สามารถค้นพบได้กับความเย็นที่แข็งแกร่ง ที่เดิมทีมาจากน้ำจืด และนั่นคือหิมะที่โปรยปรายลงมาเหมือนเส้นใยฝ้าย

ใครเล่าคือผู้สร้างกิ่งก้านสาขาที่เล็กที่สุดบนยอดต้นไม้ ที่ได้รับประโยชน์จากหยาดฝนและหิมะที่หลั่งลงมาจากปากฟ้าสู่ผืนแผ่นดิน และเป็นไปได้อย่างไรที่น้ำไหลลงบนทุกส่วนใบของต้นไม้โดยปราศจากการมองเห็นได้ด้วยสายตา และเป็นไปได้อย่างไรที่ทุกอนุโมลอะตอมของต้นไม้ได้รับประโยชน์จากมันโดยผ่านเส้นใย และเป็นไปได้อย่างไรที่น้ำ (ระเหย) ดันขึ้นข้างบนทั้งที่มีแรงโน้มถ่วงอยู่

หากว่าหยาดน้ำฝนหลั่งลงมาตามกฎแรงโน้มถ่วงของโลกแล้ว แน่แน่นอนทุกยอดเมื่อดม่นจะตกลงมาบนพื้นเหมือนดังลูกกระสุน และมันก็จะทำลายสิ่งมีชีวิตทั้งหมดที่อยู่ในแผ่นดิน ทว่ามันได้หลั่งไหลลงมาอย่างรวดเร็วมั่นคงโดยไม่ได้ทำร้ายผู้ใด หรือไหลถล่มบ้านเรือน หรือทำลายสวนเกษตรแต่อย่างใด

ที่จึงอนุโมลอะตอมที่มีอยู่ในก้อนเมฆมันจะมีรูปลักษณะเฉพาะที่เปลี่ยนปฏิกิริยากลายเป็นหยาดน้ำ จากนั้นมันจะสร้างความสมดุลกับแรงโน้มถ่วงของโลก พร้อมกับสร้างพลังงานในชั้นบรรยากาศจนกระทั่งก่อตัวขึ้นเป็นหยดฝนไหลลงมาอย่างรวดเร็ว

เป็นการพอเพียงแล้วแก่ผู้ที่มองเห็นด้วยสายตา การใคร่ครวญและพิจารณากับสัจธรรมนี้ พวกเขาจะรู้ซึ่งถึงระบบที่วิจิตรพิศวงของพระเจ้าในโลกที่เราอาศัยอยู่ และความงดงามเรียงรายอย่างพร้อมเพรียงกันแล้วพวกเขาก็จะรับทราบถึงความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าของเราที่ไม่มีผู้ใดล้ำลึกยิ่งในความรู้ ความปรีชาญาณ และความเฉลียวฉลาดเสมือนพระองค์

ใคร่ครวญเกี่ยวกับพื้นดิน

ผู้ศรัทธามักจะไม่ลืมการคิดใคร่ครวญ พวกเขาจะดื่มด่ำกับความสวยงามของดอกไม้ เสียงนกร้อง และต้นไม้ที่ให้ผลผลิตแก่พวกเขา สะท้อนให้เห็นถึงชีวิต และจิตวิญญาณของพวกเขาที่สูงส่ง พวกเขาชื่นชมดอกไม้และมอบความเอื้ออาทรต่อต้นไม้ที่อุดมไปด้วยผลไม้ คนเหล่านี้คือผู้โชคดี พระองค์ได้กล่าวไว้ในพระคัมภีร์สุราว่า พระองค์ได้ประดับพื้นผิว

โลกในลักษณะที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และทำให้มันเป็นบ้านพักรับรองสำหรับการดำรงอยู่ของมนุษย์ พระองค์ทรงวางแผนทางและได้กระทำให้พื้นดินสงบสุข

ดังในอัลกุรอาน อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสไว้ความว่า

“คือผู้ทรงให้แผ่นดินเป็นที่นอน และฟ้าเป็นอาคาร แก่พวกเจ้า และทรงให้น้ำหลั่งลงมาจากฟากฟ้า แล้วได้ทรงให้บรรดาผลไม้ออกมาเนื่องด้วยน้ำนั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า ดังนั้นพวกเจ้าจงอย่าให้มีผู้เท่าเทียมใด ๆ ขึ้น สำหรับอัลลอฮ์ โดยที่พวกเจ้าก็รู้กันอยู่” (อัลอะเกาะเราะฮ์, 22)

“เรามีได้ทำให้แผ่นดินเป็นพื้นราบดอกหรือ”

“และมีได้ให้เทือกเขาเป็นหลักตรึงไว้ดอกหรือ” (อันนะบะฮ์, 6-7)

“พระองค์คือผู้ทรงทำแผ่นดินนี้ให้ราบเรียบสำหรับพวกเจ้า ดังนั้นจงสัจจรไปตามขอบเขตของมันและจงบริโภคน้ำจากปัจจัยยังชีพของพระองค์ และยังพระองค์เท่านั้นการฟื้นคืนชีพ” (อัลมุลก์, 15)

อัลลอฮ์ ตาอาลา ได้ตรัสเกี่ยวกับแผ่นดินในพระคัมภีร์เพื่อให้มนุษย์สามารถสะท้อนถึงความจริงและภูมิปัญญาที่ซ่อนอยู่ในตัวบทว่า เนื้อพื้นดินเป็นที่อยู่สำหรับผู้ที่มีชีวิตในขณะที่ใต้พื้นดินมีไว้สำหรับคนตาย พระองค์ทรงตรัสว่า

“และเรามีได้ทำให้แผ่นดินนี้เป็นจุดรวมดอกหรือ ทั้งคนเป็นและคนตาย” (มูรซะลาต, 25-26)

เมื่อเราสังเกตแผ่นดินที่แห้งแล้งให้ดูจะพบว่า สถานที่แห่งนั้นเป็นแผ่นดินที่ไร้ซึ่งชีวิตชีวา แต่เมื่อหยดน้ำจากท้องฟ้าตกกระทบลงมา กลับทำให้เกิดซึ่งความชุ่มชื้นและฟื้นคืนความเขียวขจีให้พืชหลากหลายได้เติบโตอย่างสมบูรณ์ บังเกิดซึ่งสิ่งมีชีวิตต่างๆ ดังนั้นจงรับรู้เถิดว่าพระเจ้าผู้ทรงอำนาจได้เสริมสร้างพื้นดินด้วยกุหลาบหิมา ลองคิดดูเถิดว่าพระองค์ทรงเก็บแหล่งน้ำที่อยู่ข้างใต้ไว้อย่างไร พระองค์ทำอย่างไรถึงสร้างน้ำให้ประทุออกมาจากแหล่ง

น้ำ และก่อตัวเป็นแม่น้ำที่กว้างใหญ่บนโลก พระองค์ทรงสร้างน้ำที่หอมหวานและบริสุทธิ์จากก้อนหินและโคลนอย่างไร น้ำได้ให้ชีวิตกับสรรพสิ่งอย่างไร ดังนั้นอัลลอฮ์ ตาอาลา ผู้ทรงสูงส่ง ได้ส่งผ่านน้ำไปยังพื้นดิน ข้าว สาลี องุ่น ต้นถั่ว มะกอก อินทผลัม ทับทิมและอื่น ๆ อีกนับไม่ถ้วนอย่างไร โดยที่แต่ละชนิดมีรูปร่างและสีหรือแม้แต่รสชาติที่แตกต่างกัน ซึ่งนับว่าเป็นความแตกต่างที่งดงาม บางชนิดอาจจะมีคุณประโยชน์ที่มากกว่า แต่ทั้งหมดก็ถูกรดน้ำจากต้นน้ำและไหลออกมาจากดินชนิดเดียวกัน

พืช

เมื่อเมล็ดพันธุ์ตกลงสู่พื้นและถูกสัมผัสโดยความชื้นของดินก็จะเริ่มเติบโตเป็นผลโดยเกิดจากการแตกออกของเมล็ดพันธุ์ ส่วนบนของเมล็ดจะทำให้เกิดต้นไม้อู่งเหนือพื้นดินในขณะที่ส่วนล่างจะสร้างรากแพร่กระจายลงลึกไปได้พื้นดิน นี่คือการปรากฏการณ์ที่น่าอัศจรรย์ เพราะถึงแม้ว่าเมล็ดนั้นจะมีเพียงเมล็ดเดียว แตกลับสร้างสรรพสิ่งที่ยิ่งใหญ่ได้ เป็นที่น่าประหลาดใจที่สิ่ง ๆเดียวสร้างสององค์ประกอบที่มีทิศทางตรงข้ามกัน สิ่งนี้ล้วนเป็นการกำหนดของ พระผู้สร้างผู้แสดงออกถึงปัญญาในการกระทำทั้งหมดของพระองค์

ส่วนหนึ่งของต้นไม้ที่ไหลออกมาจากเมล็ดนี้จะกลายเป็นไม้และใบ อีกส่วนหนึ่งจะผลิดอกออกมาในรูปแบบของดอกไม้แล้วเติบโตต่อไปเพื่อให้ได้ผลไม้ที่สามารถสร้างประโยชน์ต่อร่างกายมนุษย์ ผลไม้แต่ละชนิดมีคุณสมบัติที่หลากหลาย อาทิเช่นเมล็ดขององุ่นมีลักษณะเย็นและแห้ง ส่วนที่เป็นเนื้อของมันอบอุ่นและฉ่ำ ซึ่งเป็นผลพวงจากการพัฒนาของเมล็ด เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงการทำงานที่มหัศจรรย์โดยผู้สร้างที่มีประสิทธิภาพและชาญฉลาด

ยิ่งกว่านั้นอัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงสร้างให้พืชบางชนิดมีคุณสมบัติสำหรับใช้ในการรักษาโรค พืชบางชนิดเป็นแหล่งของสารอาหาร ในขณะที่บางชนิดอาจเป็นพิษ เมื่อบริโภคแล้วพืชจะกลายเป็นองค์ประกอบอื่น พืช

หลายชนิดสามารถชำระล้างเลือด บางชนิดให้ชีวิตและพลังงาน และยังมีอีกหลายชนิดที่ให้ความสุขสบายและช่วยในการนอนหลับ

สิ่งที่น่าแปลกใจก็คือพืชน้ำและกรดคาร์บอนิกสามารถเปลี่ยนเป็นน้ำตาลและออกซิเจนนั้นจะถูกปล่อยออกมาให้สิ่งมีชีวิตใช้เพื่อหายใจ ดังนั้นจึงไม่มีพืชชนิดใดที่ผุดออกมาจากพื้นดินที่โดยปราศจากคุณประโยชน์สำหรับมนุษย์ การจัดกลุ่มความแตกต่างของสี กลิ่น รสชาติและรูปร่างของใบไม้ ดูเหมือนจะเกิดขึ้นจากความรู้สึกกลับบนโลกใบนี้ และเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่แม้แต่ นักเคมีวิทยาที่ฉลาดที่สุดก็ไม่สามารถจำลองขึ้นมาได้

การจัดระเบียบระหว่างการเจริญเติบโตของพืชเป็นการแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ ยกตัวอย่างเช่น ต้นไม้หนึ่งต้นสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์นับล้านต่อปี และเพื่อให้เกิดการขยายพันธุ์ เมล็ดเหล่านี้จะปลิวอ่อนประหนึ่งสวมร่มชูชีพและลมจะพัดพามันไปยังสถานที่ที่ห่างไกล แต่ถ้าเมล็ดพันธุ์ต้นใดจะต้องหยุดเดินทางมันก็จะกลายเป็นต้นไม้ สามารถกล่าวได้ว่าโลกอันกว้างใหญ่น่าจะเล็กเกินไปสำหรับต้นไม้ชนิดเดียว ตัวอย่างนี้ชี้ให้เห็นถึงวงชีวิตอื่น ๆ เช่นกัน

ในความเป็นจริงเมื่อหลายปีก่อนในออสเตรเลียพวกเขาเริ่มใช้สายพันธุ์ของกากิโตะ (KAKITOS) เพื่อสร้างพุ่มไม้ แต่เนื่องจากมีไม่มีแมลงพื้นเมืองในออสเตรเลียที่เป็นศัตรูกับพวกมัน ทำให้พืชเริ่มแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว การเติบโตอย่างรวดเร็วส่งผลให้ชาวบ้านสิ้นหวังที่เห็นการแผ่ขยายของกากิโตะจนไม่สามารถหยุดมันได้ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่เท่ากับประเทศอังกฤษ มันได้ทำลายล้างดินแดนของพวก จนในที่สุดมันก็ทำให้ชาวเมืองต้องออกจากถิ่นเดิมเหลือไว้เพียงร่องรอยของเมืองที่รกร้าง

ทะเลอันกว้างใหญ่

เราต่างทราบกันดีว่าสามในสี่ส่วนของแผ่นดินที่เราอาศัยอยู่นี้ถูกล้อมรอบไปด้วยผืนน้ำ อย่างไรก็ตามความเย็นจากน้ำแข็งของขั้วโลกไม่สามารถส่งผลกระทบท่อทั้งโลกใบนี้ และความร้อนจากเส้นศูนย์สูตรก็ไม่ได้ทำให้

เกิดการเผาไหม้พื้นที่ทั้งหมดได้ นี่เป็นเพราะส่วนที่มีความร้อนของแผ่นดินกระจายความร้อนไปสู่พื้นดินเสมือนการทำหน้าที่ของหม้อน้ำรณยนต์ ในขณะที่มหาสมุทรดูดซับความร้อนจากดวงอาทิตย์อย่างมหาศาลแต่มันร้อนขึ้นที่อุณหภูมิที่ต่ำและก็ได้กลายเป็นความเย็นได้ง่ายเช่นเดียวกัน

มหาสมุทรที่กว้างใหญ่มากกว่าผืนแผ่นดินนี้เป็นเสมือนตัวควบคุมอุณหภูมิในระบบอากาศ และมีบทบาทในการป้องกันไม่ให้อุณหภูมิร้อนขึ้น ในเวลาเดียวกันก็กลั่นน้ำที่ในการระเหยน้ำในทะเลเพื่อถ่ายเทไปสู่พื้นดิน สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ และความมั่งคั่งร่ำรวยของมหาศาลในท้องทะเลก็เทียบเท่ากับความมั่งคั่งบนพื้นดิน ในทะเลเราสามารถหาไข่มุกอันสวยงามเช่นเดียวกับอาหารทะเลที่สดใหม่ที่เป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์

น้ำ

สิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ ล้วนแล้วต้องใช้น้ำสำหรับการดำรงชีวิต หากโลกนี้ไม่มีน้ำหลงเหลืออยู่ น้ำเพียงหนึ่งแก้วก็ไม่สามารถทดแทนด้วยสิ่งอื่น ๆ ได้ แม้ว่าเราจะมีทรัพย์สินเงินทองมากมายก็ตาม ดังนั้นเมื่อมนุษย์ไม่สามารถสร้างน้ำขึ้นมาได้ เขาก็ไม่สามารถสร้างสิ่งอื่นใดเช่นเดียวกัน น้ำที่เราใจยังนึกสำหรับมนุษย์ที่เขานั้นเห็นบรรดาเงินทอง และหินสวยงามต่าง ๆ เป็นของที่มีคุณค่า แต่กลับไม่เห็นคุณค่าของน้ำแม้เพียงแก้วเดียวที่อัลลอฮ์ ตอาลาามอบให้ และทรงเมตตาแก่มนุษย์

ในความเป็นจริง มนุษย์นั้นต้องคิดใคร่ครวญเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเองอยู่เสมอ โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ที่กว้างใหญ่หรือสติปัญญาขั้นสูงเพื่อให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ บนโลกใบนี้ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ และมนุษย์ก็ต้องตระหนักอยู่เสมอว่า เขานั้นใช้ชีวิตอยู่บนโลกที่เต็มไปด้วยความมหัศจรรย์และความพิเศษจากอัลลอฮ์ และมนุษย์ก็อยู่ท่ามกลางสถานการณ์ที่ต้องได้รับการสนับสนุนให้ดำรงชีวิตไปได้และการสนับสนุนต่าง ๆ นั้นมนุษย์ก็ไม่สามารถที่จะสร้างด้วยตัวเองได้ หรือมีได้ด้วยตัวเองสำหรับผู้ที่สติปัญญาที่ดี สามารถทำความเข้าใจ สามารถรับรู้ และยอมรับ

ในสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น เขาจะไม่อาจหันหลังไปจากอัลลอฮ์ ดาอาลา ผู้ทรงสร้างและผู้ทรงวางกฎเกณฑ์สำหรับโลกใบนี้

คุณค่าและความลับของสัตว์

เราควรตระหนักและเข้าใจให้ดียิ่งว่า บรรดาฝูงนกที่กำลังโฉบบินอยู่บนนภာ บรรดาสัตว์ตัวเล็กและตัวใหญ่ทั้งเชื่องและดุร้าย เหล่าฝูงแมลงหลายร้อยล้านตัว ทั้งหมดล้วนซ่อนไว้ซึ่งความลับอันยิ่งใหญ่ที่ทำให้เรานั้นสัมผัสได้ถึงความยิ่งใหญ่ ความสามารถ และความเป็นผู้สร้างของอัลลอฮ์ ดาอาลา ผู้ที่ทรงสร้างทุกสรรพสิ่ง

อัลลอฮ์ ดาอาลา ทรงออกแบบและทรงจัดระเบียบองค์ประกอบต่าง ๆ ของบรรดาสัตว์เหล่านั้นอย่างไร พระองค์ทรงทำให้พวกมันสามารถเคลื่อนไหวและเดินได้อย่างไร ด้วยกับโครงสร้างที่สมบูรณ์แบบ และความสมดุลของบรรดาสัตว์ต่าง ๆ ที่กล่าวถึง ซึ่งมนุษย์ได้ทำการศึกษาและวิจัยล้วนแล้วอยู่เหนือความคาดคิดและจินตนาการของมนุษย์

หากมนุษย์ได้พิจารณาอย่างละเอียดแล้ว สัตว์ต่าง ๆ บนโลกนี้ล้วนมีรูปแบบและลักษณะในตัวของมันที่ชัดเจน มนุษย์จะต้องใคร่ครวญถึงคุณค่าและประโยชน์ต่าง ๆ ที่บรรดาสัตว์ต่าง ๆ ได้มอบให้แก่มนุษย์ เช่น ขน หนัง นม และเนื้อ เป็นต้น ดังนั้นเขาจะมองเห็นความเมตตาจากอัลลอฮ์ ดาอาลา ความรักจากพระองค์ที่ไม่มีวันหมดสิ้น อัลลอฮ์ ดาอาลา ผู้ทรงสูงส่ง และทรงสามารถเหนือสิ่งอื่นใด ได้มอบหนังสัตว์เพื่อเป็นเครื่องนุ่งห่มที่ป้องกันความหนาว และส่วนอื่น ๆ ที่ให้ประโยชน์อย่างมากมาย เพื่อให้มนุษย์นั้นสามารถมีชีวิตได้อย่างมีความสุขสบายและมีความสุข

ยกตัวอย่างเช่น เหล่าผีเสื้อที่สวยงามซึ่งโฉบบินอยู่ตามดอกไม้ ความสวยงามของมันถือเป็นหนึ่งในความเมตตาจากอัลลอฮ์ ดาอาลา ซึ่งมนุษย์ไม่อาจจินตนาการและแม้แต่จะบรรยายถึงความสวยงามของมันสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นนี้คือความโปรดปรานที่ไม่หมดสิ้น เป็นความเมตตาที่สามารถมองเห็นด้วยตา คิดได้โดยสติปัญญา และสำนึกรู้สึกได้ด้วยหัวใจ

ในอัลกุรอาน อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงทำให้มนุษย์ได้เห็นและได้คิดใคร่ครวญในสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง และได้คิดใคร่ครวญว่าสิ่งเหล่านี้ถูกสร้างอย่างไร อัลลอฮ์ ทรงตรัสไว้ความว่า

พวกเขาไม่พิจารณาดูธรรุดอกหรือว่า มันถูกบังเกิดมาอย่างไร และยังท้องฟ้าบ้างหรือว่ามันถูกยกให้สูงขึ้นอย่างไร และยังภูเขาบ้างหรือว่ามันถูกปักตั้งไว้อย่างไร และยังแผ่นดินบ้างหรือว่ามันถูกแผ่ลาดไว้อย่างไร ดังนั้นจงตกเดือนเกิด เพราะแท้จริงเจ้าเป็นเพียงผู้ตกเดือนเท่านั้น (อัล-ฆอซียะฮ์, 17-21)

พระดำรัสข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า หากเราได้คิดใคร่ครวญอย่างรอบคอบเกี่ยวกับการสร้างบรรดาสัตว์ต่าง ๆ รวมถึงโลกอื่น ๆ เราจะได้เห็นถึงสัญญาณต่าง ๆ ที่บ่งชี้ถึงความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ ตาอาลา

อัลลอฮ์ ตาอาลาทรงประทานความสวยงามและคุณลักษณะเฉพาะแก่สิ่งถูกสร้างต่าง ๆ ที่เปี่ยมไปด้วยประโยชน์ และคุณค่ามากมายทั้งปวง ก็เพื่อให้สามารถเต็มเต็มระหว่างกัน เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นสำหรับการดำเนินชีวิต

ตัวอย่างเช่น ต้นหญ้า และต้นพืชขนาดเล็ก ถูกสร้างมาเพื่อเป็นอาหารของ แพะ และวัว และสัตว์ข้างต้น ก็ได้ให้ นม และเนื้อ รวมทั้งขนของมันสำหรับนำไปใช้ประโยชน์ และถ้าต้นพืชหรือใบไม้ถูกกินโดยหนอนผีเสื้อ สิ่งที่ได้ตามมาก็คือผีเสื้ออันสวยงาม และถ้าหากดอกไม้ถูกกินโดยผึ้ง แม่นอนก็ย่อมส่งผลให้มีกลิ่นอันหอมหวาน และให้น้ำผึ้งที่หอมหวาน

ทั้งหมดนั้นอยู่นอกเหนือเส้นทางการรอบรู้ของมนุษย์ ถึงแม้ว่ามนุษย์จะเป็นสิ่งที่ถูกสร้างที่สมบูรณ์ และประเสริฐที่สุดก็ตาม มนุษย์ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งถูกสร้างที่สมบูรณ์นั้น ไม่สามารถสร้างสัตว์ต่าง ๆ ที่สามารถให้ประโยชน์ทั้งเนื้อ และนม ที่เกิดจากการกินต้นไม้อะไร ๆ ซึ่งอัลลอฮ์ ตาอาลา เป็นผู้สร้างระบบและสร้างให้มันขึ้นมา ซึ่งถึงแม้มนุษย์จะเอาต้นไม้อะไร ๆ เป็นต้นไปวางไว้ในห้องทดลองที่มีเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากที่สุดก็ไม่สามารถ

ที่จะสร้างให้เกิดเนื้อ หรือนม เพื่อนำไปรับประทานได้แม้แต่เพียงหยดเดียว
อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสว่า

“และแท้จริงในปศุสัตว์ ย่อมมีบทเรียนอย่างแน่นอนแก่พวกเจ้า เรา
ให้พวกเจ้าดื่มจากสิ่งที่อยู่ในท้องของมัน จากระหว่างมูลและเลือดเป็น
น้ำนมบริสุทธิ์ เป็นที่โอชาแก่ผู้ดื่ม” (อัน-นะฮ์ล, 66)

น้ำผึ้ง

อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสไว้ในอัลกุรอานความว่า

“แล้วเจ้า (ผึ้ง) จงกินจากผลไม้ทั้งหลาย แล้งจงดำเนินตามทางของ
พระเจ้าของเจ้า โดยสะดวกสบาย มีเครื่องดื่มที่มีรสอันต่าง ๆ ออกมาจาก
ท้องของมัน ในนั้นมีสิ่งบำบัดแก้ปวดมนุษย์แท้จริงในการนั้น แน่นอนย่อม
เป็นสัญญาณแก่กลุ่มชนผู้ตริกรตรง” (อัน-นะฮ์ล, 69)

และในฮาดิษของท่านนบี ท่านรอซูล คือลา ได้กล่าวว่า **“เปรียบเทียบ
ผู้ศรัทธาเสมือนเหล่าพวกผึ้ง พวกมันจะรับประทานแต่สิ่งที่ดีงามและให้
ปล่อยออกมากด้วยสิ่งที่ดีงาม”** (อะหมัด, อัล-มุซันนั 2 หน้า 99; อัล-ฮากิม เล่ม
1 หน้า 147; อัล-บัยฮากี, อัซ-ซุอับ เล่ม 4 หน้า 58)

ท่านรอซูล คือลา ในฮาดิษข้างต้น ได้ฉายภาพความคล้ายกันระหว่าง
ผู้ศรัทธากับผึ้ง โดยความคล้ายกันคือความฉลาดและสติปัญญาของผึ้ง
พฤติกรรมที่ไม่สร้างความเสียหาย หัวใจที่นอบน้อมให้ประโยชน์ความ
พยายามและแข่งขันในการทำงาน รักความสะอาด และรับประทานแต่สิ่ง
ที่ดี ผึ้งที่ไม่เคยเอาผลประโยชน์จากการทำงานของผึ้งตัวอื่น และเคารพ
ผู้นำอย่างมั่นคง และก็มีสาเหตุบางประการที่ทำให้ผึ้งไม่สามารถทำงานได้
เช่นความมืด เมฆฝน ลมแรง ควัน น้ำ และไฟ และในอีกด้านหนึ่งสำหรับผู้
ศรัทธาเขาผู้นั้นจะไม่สามารถทำงานได้เช่นเดียวกันหากต้องพบกับสิ่งรบกวน
เช่น ความมืดแห่งความลุ่มหลงและหลงลืม กลุ่มเมฆแห่งความสงสัย ลมแห่ง
พิตนะฮ์ ควันที่ฮารอม และไฟแห่งอารมณ์ใฝ่ต่ำ

ในขณะที่ท่านรอซูล คือล้า ได้กล่าวถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้ศรัทธาในฮาดีษดังกล่าว ท่านยังได้กล่าวถึงความดีงาม และประโยชน์ของผัสดังเช่นเดียวกัน

ฮุเซน อัล - กาสีฟี นักบรรดาธิบายอัลกุรอานท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ใครผู้ใดที่ได้คิดและใคร่ครวญ เขาจะรับรู้ถึงความรอบรู้ในทุกสิ่ง และการมีอำนาจเหนือสิ่งอื่นใดของอัลลอฮฺ ตาอาลา ซึ่งพระองค์ทรงสร้างผัสดั้ง (สัตว์ตัวเล็กที่ไม่ได้อำนาจมากมาย) แต่กลับมีประโยชน์มากมายจากตัวของมัน ผัสดั้งที่มีความกลมตุน สัตว์ที่ไม่เคยออกจากเส้นทางการทำงาน สัตว์ที่บริโภคแต่อาหารที่สะอาด และแม้บางครั้งมันจะกินอาหารที่มีรสขม แต่ก็ได้นำน้ำผัสดั้งที่มีแต่รสหอมหวานเสมอ”

ผัสดั้งคือสัตว์ที่มีความกลมตุน และอ่อนนุ่ม เราต่างได้เรียนรู้จากผัสดั้ง ถึงความมีระเบียบวินัยและการรักในความสะอาด ผัสดั้งคือสัตว์ที่ยึดมั่นและปฏิบัติตามในคำสั่งใช้ของอัลลอฮฺ ตาอาลา ซึ่งผัสดั้งเป็นสัตว์ที่รักที่อยู่ของมัน รวมถึงน้ำ และพื้นดินที่มันอยู่อาศัย แม้ว่ามันจะบินไปไกลเพียงใดมันก็จะกลับมายังรังของมัน และมันคือสิ่งถูกสร้างที่สะอาด และไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับสิ่งสกปรกโสภณ ผัสดั้งไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่ใดบนโลกใบนี้ มันจะมีวัฒนธรรมและการสร้างรูปแบบของรังผัสดั้งที่มีลักษณะเดียวกัน แน่นอนสัตว์อื่น ๆ ไม่สามารถที่จะสร้างสิ่งทีกล่าวนมาได้เหมือนพวกมัน ดังที่ผัสดั้งได้ปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมออกมาได้ และมันยังให้น้ำผัสดั้งที่เป็นทั้งอาหารและเป็นยารักษาโรคที่ให้การรักษาแม้กระทั่งโรคของความโง่เขลา

ปาฏิหาริย์ พิตเราะหฺ

ท่านอิสมาอีล ฟานีย์ โอริธูกรัล ก็ได้ฉายภาพเกี่ยวกับชีวิตการเดินทางของสัตว์ต่าง ๆ ที่วางอยู่บนระบบอีลาฮียฺ (ระบบที่พระเจ้าสร้าง) ที่เรียกว่า “พิตเราะหฺ” เขาได้กล่าวว่า “โดยพิตเราะหฺ (ธรรมชาติ) และสัญชาตญาณสัตว์จะรู้ว่า อาหารใดที่มีประโยชน์กับมัน รู้ว่าอะไรต้องเก็บไว้หรือกักตุนสะสมไว้เป็นเสบียงไว้ใช้ นักจะสร้างรังที่สวยงามในขณะเดียวกันมันก็มี

การเตรียมพร้อมสำหรับฤดูกาลอพยพ ก่อนที่เหยื่อจะตายแมลงบางชนิด จะทำให้เหยื่อของมันอ่อนแอและหมดสภาพแล้วนำเหยื่อเหล่านั้นไปเก็บไว้กับไข่ของมันเพื่อเป็นอาหารให้กับตัวอ่อนของพวกมัน เมื่อตอนที่มันผกตัวออกมา ตัวอ่อนจะกินเหยื่อเหล่านั้นจนกระทั่งเติบโต ซึ่งนับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่น่าทึ่งมาก

ผึ้งยังมีความสามารถและศักยภาพที่จะระบุเพศของลูกมัน ไม่ว่าจะเป็นตัวผู้หรือตัวเมีย ด้วยวิธีการเปลี่ยนอาหารของตัวอ่อนหรือดักแด้ เมื่อใดที่รังของผึ้งขาดราชินีไม่ว่าจากกรณีใด ๆ ผึ้งก็สามารถเลือกดักแด้ตัวใดตัวหนึ่งเพื่อเป็นราชินีของรังนั้น ๆ

นับว่าเป็นอุทาหรณ์และบทเรียนที่ล้ำค่า สำหรับผู้ที่จะนำมาเป็นบทเรียน ตัวต่อดินสามารถเอาชนะตักแตนและผึ้งมันลงในดินโดยที่มันไม่ได้ฆ่ามันให้ตาย มันแค่เพียงทำให้มันสลบจนกระทั่งตักแตนนั้นเป็นเสมือนเนื้อที่ถูกกักตุนไว้ แม่ของมันอาจจะบินไปไกล แล้วอาจเสียชีวิตระหว่างเดินทางและอาจไม่สามารถกลับมาพบหน้าลูกน้อยของมัน นี่จึงเป็นเทคนิคและความลับที่ไม่อาจจะอธิบายได้ ไม่มีการอ้างอิง สัญชาตญาณหรือการเรียนรู้ในระดับพันธุกรรมแต่เนี่ยคือความเมตตาและอนุเคราะห์ของอัลลอฮ์ที่มีต่อพวกมัน

ปลาเซลมอนหลังจากที่อาศัยอยู่เป็นปีในทะเลมันจะกลับคืนสู่แม่น้ำถิ่นฐานแผ่นดินเกิดของมัน เพื่อกลับไปวางไข่ มันสามารถกลับไปถึงถิ่นเดิมของมันซึ่งเป็นสถานที่กำเนิดของมัน ใครกันเป็นผู้มอบความรู้ดั้งเดิมที่จะนำพาปลาเซลมอนให้กลับคืนสู่ถิ่นฐานของมัน ถ้าเรานำเอาปลาเซลมอนไปปล่อย ที่แม่น้ำสายอื่น แน่่อนปลาตัวนั้นก็จะรู้โดยทันทีว่าตัวเองกำลังเดินอยู่บนเส้นทางที่ผิด และจะรีบหาทางกลับสู่แม่น้ำสายเดิมของมัน มันจะต้องเดินทางฝ่ากระแสน้ำเพื่อไปสู่แม่น้ำเดิมที่เป็นถิ่นกำเนิดของมัน

สิ่งที่น่าทึ่งกว่านั้นก็คือ ความลับของปลาฮอร์ (ปลาribbonหรือปลาเงา) สิ่งถูกสร้างขึ้นนี้ เป็นสิ่งมีชีวิตที่น่าทึ่งก็คือ เมื่อฤดูวางไข่มาถึง พวกมันที่อยู่

กระจัดกระจายตามแหล่งน้ำต่าง ๆ ทั่วโลก จะกลับมาวางไข่ แลบบอร์มิด้า ที่อยู่ในมหาสมุทรแอตแลนติก แล้วหลังจากนั้นพวกมันก็จะตาย

ปลาที่อาศัยในทวีปยุโรปได้ว่ายน้ำข้ามทะเลเป็นระยะทางนับพัน กิโลเมตรเพื่อมาถึงจุดนัดหมายเดียวกัน ในขณะที่ตัวอ่อนของปลาที่เกิดจากไข่เหล่านั้น มนุษย์บางส่วนคิดว่ามันไม่มีความรู้ใด ๆ นอกจากอาศัยอยู่ในน้ำ โดยไม่ทราบว่ามันกำลังเดินทางหวนกลับไปหาที่เดิมของมัน สถานที่ที่บรรพบุรุษของมันเคยไป และปลาเหล่านี้จะอาศัยในสถานที่ ๆ บรรพบุรุษของมันเคยอาศัย

ทุกวันนี้เรายังไม่พบกับปลาอเมริกาที่เป็นปลาชนิดเดียวกันกับปลาที่รับมันที่อาศัยอยู่ในยุโรปและที่อื่น ๆ มหาบริสท์แต่อัลลอฮ์ ปลาอเมริกานั้นมีอายุที่ยาวกว่าเมื่อเทียบกับปลาชนิดนี้ในยุโรป นั่นก็เพราะว่าระยะทางที่ไกลกว่า เราสามารถตั้งข้อสงสัยว่าใครเป็นผู้สอนทั้งหมดแก่ปลาเหล่านั้น และกำหนดวิถีชีวิตที่ชัดเจนแน่นอนให้กับมัน

สิ่งที่เหนือธรรมชาติที่พบเจอในสัตว์เหล่านั้นเป็นตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนว่าปรากฏการณ์ทั้งหมดนี้จะไม่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แน่แน่นอนว่าสัตว์ทั้งหลายเหล่านั้นได้เคลื่อนที่ไปตามกฎเกณฑ์ของผู้ทรงสร้าง ผู้ซึ่งสร้างทุกสิ่งทุกอย่าง และหลักฐานหนึ่งที่แสดงถึงการมีอยู่ การมีอำนาจและความเกรียงไกรของพระเจ้า คือการมีธรรมชาติที่สูงส่ง

อัลลอฮ์ได้นำปรากฏการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ให้มนุษย์ได้เห็น มนุษย์บางส่วนเมื่อเห็นสิ่งนี้แล้วก็ยอมจำนนต่ออัลลอฮ์ แต่มนุษย์อีกส่วนหนึ่งก็ยังคงมีติดบอดถึงแม้ว่าจะมีปรากฏการณ์มากมายที่ได้ปรากฏแก่สายตาพวกเขา คนกลุ่มนี้ก็ยังคงปฏิเสธต่ออัลลอฮ์และสัจธรรมที่ชัดเจนดังที่ อัลลอฮ์ได้ทรงตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

“แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงละอาย ในการที่พระองค์ทรงยกอุทาหรณ์ใด ๆ ขึ้นเปรียบเทียบไม่ว่าจะเป็นรึ้นสักตัวหนึ่งแล้วก็สิ่งที่ยิ่งไปกว่านั้นก็ตาม ส่วนบรรดาผู้ที่ศรัทธานั้นพวกเขาย่อมรู้ว่าแท้จริงมัน คือ ความจริง

ที่มาจากพระเจ้าของพวกเขา และส่วนบรรดาผู้ที่ปฏิเสธการศรัทธา นั้น พวกเขาจะพูดว่า อัลลอฮฺทรงประสงค์สิ่งใดในการยกอุทาหรณ์ด้วยสิ่งนี้ พระองค์ทรงให้คนมากมายหลงผิดด้วยอุทาหรณ์นั้น และทรงแนะนำทาง ที่ถูกต้องแก่คนมากมายด้วยอุทาหรณ์นั้น และพระองค์จะไม่ทรงให้ใคร หลงผิดด้วยอุทาหรณ์นั้นนอกจากผู้ที่ฝ่าฝืนเท่านั้น” (อัลบาเกาะเราะห์, 26)

การสร้างสรรพสิ่งทั้งหลายเป็นคู่

อัลลอฮฺ ตาอาลา ทรงได้สร้างมัลกุต (สิ่งถูกสร้าง) ที่มีอยู่ทั้งหมดใน ลักษณะที่เป็นคู่ มีเพียงพระองค์เท่านั้นที่เป็นเอกะ (หนึ่งเดียว) ดังที่อัลลอฮฺ ได้ตรัสว่า

“และจากทุก ๆ สิ่งนั้น เราได้สร้าง (มัน) ขึ้นเป็นคู่ ๆ เพื่อพวกเขา จะได้ใคร่ครวญ” (อัซซารียาต, 49)

ในโองการหนึ่งพระองค์ได้ตรัสว่า

“พระองค์ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายโดยปราศจากเสาที่พวกเขาจะ มองเห็นมันได้ และทรงปักเทือกเขาไว้อย่างมั่นคงในแผ่นดินเพื่อมิให้มัน สั่นคลอนไปกับพวกเขา และทรงให้สัตว์ทุกชนิดแพร่หลายในมัน (แผ่น ดิน) และเราได้ให้น้ำ (ฝน) หลังลงมาจากฟากฟ้าและเราได้ให้พืชทุกชนิด งอกเงยออกมาเป็นคู่ ๆ อย่างตึงาม” (ลูกมาน, 10)

การสร้างทุกอย่างเป็นคู่นี้ได้ถูกยอมรับและค้นพบโดยวิทยาการสมัย ใหม่ แต่ทว่าสิ่งนี้ถูกบัญญัติในอัลกุรอานมานานถึง 14 ศตวรรษมาแล้ว

มัลกุตทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์ พืช แม่น้ำอะตอม จนกระทั่ง สิ่งที่เรามองไม่เห็นด้วยตาเปล่า เช่น อิเล็กตรอนและโปรตรอน ที่อยู่ใน อะตอมทั้งหมดนี้เป็นไปตามกฎที่นำทาง นั่นคือกฎแห่งการเป็นคู่ ซึ่งแน่นอน อย่างยิ่งว่าสิ่งนี้สามารถเปิดจักรวาลแห่งความคิดที่ไม่ธรรมดาและยิ่งใหญ่

การนึกถึงความเมตตาของอัลลอฮ์

ความโปรดปรานที่ยิ่งใหญ่สำหรับมนุษย์ คือ การที่อัลลอฮ์ ตาอาลา ได้สร้างพวกเราให้เป็นมนุษย์และได้ให้เราใช้ชีวิตอาศัยอยู่บนโลกแห่งนี้ที่แวดล้อมด้วยอิสลาม นอกจากนี้ในบรรดาความโปรดปรานที่ยิ่งใหญ่ก็คือการที่พระองค์ได้ทำให้เราเป็นประชาชาติของท่านศาสนทูตที่มีเกียรติสูงสุด คือลา ดังที่ได้ปรากฏในอัลกุรอาน ซึ่งสำหรับเราแล้ว ท่านศาสดาคือต้นแบบของอัลกุรอานที่ฉายภาพบุคลิกภาพและการกระทำของท่าน ท่านได้อสอนซึ่งคัมภีร์ วิทย์ปัญญา และทำการขัดเกลาจิตวิญญาณและหัวใจของพวกเราถ้าหากว่าพวกเราตระหนักถึงความโปรดปรานนี้อย่างแท้จริงแน่นอนว่าพวกเราจะต้องก้มลงกราบสujudต่ออัลลอฮ์ ตาอาลา โดยไม่ลุกขึ้นมาอีกเลย

ความโปรดปรานของอัลลอฮ์ ตาอาลา นั้นไม่ได้สิ้นสุดเพียงแต่เรื่องนี้เท่านั้น ความโปรดปรานของพระองค์ที่ได้มอบให้นั้นมีมากมาย เปรียบดั่งน้ำท่วมที่อ้อมล้อมตัวเราไว้ บรรดาข่าวของพระองค์เกี่ยวกับเรื่องนี้ท่านรอซูล คือลา ได้กล่าวว่า **“อัลลอฮ์ ตาอาลา ได้ทรงตรัสว่า พวกท่านจงอินฟาฏ (ใช้จ่าย/ให้ทาน) แน่แน่นอนฉันก็จะ อินฟาฏ (มอบให้) กับพวกท่าน”** ท่านนบีได้กล่าวว่า **“พระหัตถ์ของอัลลอฮ์นั้นเต็มตลอดเวลาและไม่เคยพร่องลง เพราะการให้ ยังคงหลั่งไหลต่อเนื่องทั้งกลางวันและกลางคืน”** และท่านนบีได้กล่าวว่า **“พวกท่านทราบหรือไม่ว่าสิ่งที่พระองค์ทรงประทานตั้งแต่วางสร้างท้องฟ้าและผืนดิน สิ่งที่อยู่ ณ พระหัตถ์ของพระองค์นั้นไม่ได้ลงเลยแม้แต่หยดน้อย บังลังค์ของพระองค์นั้นอยู่เหนือน้ำ และ ณ พระหัตถ์ของพระองค์นั้นมีขนาดที่เพิ่มขึ้นและลดลงอยู่เสมอ”** (อัลบุคอรีย, อัตเตาฮีต, 22)

หน้าที่ของเราในฐานะที่เป็นบ่าวของพระองค์ที่มีต่อความโปรดปรานที่ทรงประทานให้ คือการใคร่ครวญต่อความโปรดปรานเหล่านั้น และใช้มันเพื่อตระหนักถึงการมีอยู่ของผู้ทรงสร้าง ใคร่ครวญถึงพลังอำนาจและการให้ของพระองค์ตลอดจนขอบคุณในทุกสิ่ง ทำอุมร์บินอับดุลอาซีซ ได้กล่าวว่า **“การขยับลิ้นเพื่อกล่าววรัลถึงอัลลอฮ์ ตาอาลา คือความดี ส่วนการ**

ใคร่ครวญต่อความโปรดปรานของพระองค์คือการภักดีที่ดีเลิศ” (อาบุน อัยม, อัลฮิยาเยห์, เล่มที่ 5, หน้าที่ 314)

ส่วนการกุฟร (การปฏิเสธ) ต่อความโปรดปราน หมายถึงการไม่ขอบคุณต่อนิอัมมัตที่ได้รับ และใช้ความโปรดปรานที่ได้รับตามความต้องการของอารมณ์ใฝ่ต่ำ กระทำในสิ่งที่ทำให้บ่าวห่างไกลจากอัลลอฮ์ผู้ประทานความโปรดปรานและความดีงาม

การขอบคุณ 3 ประเภท

- 1) การขอบคุณและสำนึกด้วยหัวใจ คือการคิดใคร่ครวญต่อความโปรดปรานที่ได้รับ
- 2) การขอบคุณด้วยลิ้น คือการกล่าวชื่นชมต่อนิอัมมัต (สิ่งที่ได้รับ)
- 3) การขอบคุณด้วยการกระทำ คือการปฏิบัติหน้าที่ต่อความโปรดปรานที่ได้รับ

มีผู้ที่มีความเห็นว่า “การขอบคุณต่อความโปรดปรานที่ได้รับนั้น เป็นความโปรดปรานอย่างหนึ่งเช่นกัน” นั่นก็หมายความว่าเมื่ออัลลอฮ์ได้ประทานแก่เราสิ่งซึ่งผลตอบแทนใด ๆ เราควรที่จะแบ่งปันความโปรดปรานนั้นแก่ผู้อื่นที่ไม่ได้รับ ในเรื่องนี้อัลลอฮ์ ตาอาลา ได้ตรัสไว้ใน อัลกุรอานว่า

“และจงแสวงหาสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ประทานแก่เจ้าเพื่อปรโลก และอย่าลืมส่วนของเจ้าแห่งโลกนี้ และจงทำความดี เสมือนกับที่อัลลอฮ์ได้ทรงทำความดีแก่เจ้า และอย่าแสวงหาความเสียหายในแผ่นดิน แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงโปรดบรรดาผู้บ่อนทำลาย” (อัล-กอสศ, 77)

การใคร่ครวญต่อทุกความโปรดปรานที่อัลลอฮ์ทรงประทานให้

รียาอ ปาซา ซึ่งเป็นนักกวีชาวตุรกีได้กล่าวว่า “ในใบไม้ใบหนึ่งในธรรมชาติ มีนับพันบทเรียนเพื่อรู้จักอัลลอฮ์ โอ้พระเจ้าช่างงดงามยิ่ง โรงเรียนของพระองค์ โรงเรียนแห่งจักรวาล”

ในการอธิบายเรื่องนี้ท่านสุพยาน บินอุยัยนะห์ หนึ่งในนักปราชญ์มุสลิม ได้อ่านซ้ำ ๆ ซึ่งบทกวีหนึ่งที่ว่า “หากมนุษย์มีความคิด แน่ใจว่าทุกสิ่งมี บทเรียนอยู่เสมอ” ด้วยเหตุนี้ชาวอาหรับจึงมีภาษิตว่า “บทเรียนนั้นมีอยู่มากมาย แต่น้อยคนนักจะรับมันไว้”

หุกอะตอมต่างสรรเสริญและกล่าวถึงอัลลอฮ์

หากมนุษย์มีความสามารถที่จะอ่านตำราธรรมเนียมและคิดใคร่ครวญ แน่แท้เขาจะพบว่าทุกอนุที่มนุษย์มองเห็น พวกมันต่างบ่งบอกถึงความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ และทำให้พวกเขาเข้าใจถึงการรู้จักอัลลอฮ์ ท่านฟุตุลลี อัล บัมดีดีย ซึ่งเป็นนักกวีชาวตุรกี ได้กล่าวว่า “หากว่ามีผู้ใดที่มีความฉลาด สามารถที่จะรู้ชะฮฺย แน่ใจว่าอะตอมทั้งหมดในจักรวาลนี้คืออนุบริลที่คอยส่งสารคำบัญชาของอัลลอฮ์ให้แก่เขา”

อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสว่า

“เปล่าเลย ข้าขอสาบานต่อสิ่งที่พวกเจ้ามองเห็น และสิ่งที่พวกเจ้ามองไม่เห็นแท้จริงอัลกรุอานนั้นคือคำกล่าวของร่อซูลผู้ทรงเกียรติ”

(อัลฮากะฮฺ, 38-40)

หนึ่งในวิทยปัญญาจากการสาบานของอัลลอฮ์ ตาอาลา ใน อัลกรุอาน คือการดึงความสนใจเพื่อที่จะเรียนรู้บทเรียนอุทาหรณ์ และวิทยปัญญา นอกจากนี้แล้วก็คือการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ตระหนักถึงการสอนและการชี้แนะของอัลลอฮ์ให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของพระองค์

ทว่าสิ่งที่ถูกสร้างทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นหรือไม่ ล้วนเป็นหลักฐานที่ชี้ถึงความยิ่งใหญ่และความเป็นพระเจ้าของพระองค์ เมื่อใดที่ได้พิจารณาต่อสิ่งที่ถูกสร้างเหล่านั้นมนุษย์ย่อมได้รับบทเรียนและวิทยปัญญาอย่างไม่มีสิ้นสุด

ความลับ วิทยปัญญา และบทเรียนที่เกิดขึ้นจากการใคร่ครวญและพิจารณา รวมทั้งการสัมผัสรสชาติของอัลกรุอานจะเติบโตเปรียบดังต้น

กล้าของต้นมะเดื่อที่มีขนาดเล็กมาก แต่มันจะเติบโตใหญ่กลายเป็นต้นไม้ใหญ่ เพราะมันได้เจริญเติบโตบนพื้นดินที่อุดมสมบูรณ์

อัลลอฮ์ ตาอาลา ได้ตรัสว่า

“แท้จริงในชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดินนั้น แน่นนอนย่อมมีสัญญาณหลากหลายสำหรับบรรดาผู้ศรัทธา และในการบังเกิดพวกเจ้า และสิ่งที่พระองค์ทรงให้สัตว์แต่ละชนิดแพร่สะพัดออกไปนั้นย่อมเป็นสัญญาณหลากหลายสำหรับหมู่ชนผู้เชื่อมั่น และการสลับเปลี่ยนของกลางวันและกลางคืน และสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงหลั่งลงมาจากฟากฟ้า เพื่อเป็นปัจจัยยังชีพนั้น พระองค์ทรงให้แผ่นดินมีชีวิตชีวาโดยน้ำฝนหลังจากการแห้งแล้งของมัน และการเปลี่ยนทิศทางเดินของลมย่อมเป็นสัญญาณหลากหลายสำหรับหมู่ชนผู้ใช้สติปัญญา” (อัลญาซียะห์, 3-5)

อัลลอฮ์ได้อำนวยเคราะห์หัวใจและสติปัญญาตลอดจนการมองเห็นตัวอย่างต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคิดใคร่ครวญที่มีในอัลกุรอาน ที่ซึ่งจะนำพาบ่าวของพระองค์ให้อยู่ในความยำเกรงเฉกเช่นที่ดอกไม้ต้องการอากาศ น้ำ ดิน และแสงแดด ฉะนั้นใด ความตักวาก็ต้องอาศัยการคิดใคร่ครวญเพื่อยกระดับให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมเช่นเดียวกันฉนั้น

อัลลอฮ์ ตาอาลา ประสงค์ให้บ่าวของพระองค์เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น มีชีวิตชีวา เป็นผู้ที่มีความคิด และเป็นผู้ที่ใคร่ครวญ ด้วยเหตุนี้ มุสลิมจึงต้องคิดใคร่ครวญเสมือนว่าเขากำลังทำศาสนกิจด้วยการใช้ทรัพยากรอะไรก็ตามที่เขา มี ทรัพย์สิน ทรัพย์ของ ท่านอะหมัด บิน อับี ฮาวารีย์ ได้กล่าวประโยคที่น่าสนใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องนี้ว่า “ทุกครั้งที่ได้ยินเสียงอาซาน ฉันนึกถึงการเรียกของวันกิยามะห์ (วันแห่งการฟื้นคืนชีพ) ทุกครั้งที่เห็นหิมะตก ฉันนึกถึงแผ่นดินที่กำลังปลิวว่อน และทุกครั้งที่ผมเห็นฝูงตักแตนฉันนึกถึง วันแห่งการรวมตัวกัน ณ หุญม์หิซร์”

มีเรื่องเล่าอยู่ว่าวันหนึ่ง ขณะที่ท่านคอลีฟะห์ ฮารูนอัรรอชิด ได้เข้าห้องอาบน้ำ ด้วยความบังเอิญคนรับใช้คนหนึ่งได้นำน้ำร้อนหกโดนตัวท่าน

โดยไม่ได้ตั้งใจ ท่านจึงรีบออกจากห้องน้ำเพราะความเจ็บปวดจากน้ำร้อนที่โดนตัวท่าน แล้วท่านก็ทำการบริจาคน้ำ เมื่อมีคนถามถึงสิ่งที่ท่านได้กระทำ ท่านจึงตอบว่าฉันไม่สามารถทนต่อน้ำร้อนที่ใช้อาบน้ำได้แล้วนับประสาอะไรกับความร้อนในวันกียามะห์ที่ฉันต้องเดินผ่านนรก ญานันนัม

ท่านศาสนทูต คือลา จะชื่นชมและขอบคุณต่ออัลลอฮ์อยู่อย่างสม่ำเสมอ และท่านจะรับเอาบทเรียนจากทุกอย่างที่ท่านได้พบเห็น เราต้องพยายามอย่างจริงจังและสะสมเสบียงด้านจิตวิญญาณของเราเพื่อจะได้รำลึกถึงความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ในทุกสิ่งที่มีมองเห็น เมื่อใดที่มุสลิมคนหนึ่งได้มองดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ ชั้นบรรยากาศ การสร้างร่างกายของเขา ลูก ๆ ของเขา บรรพบุรุษของเขา และสิ่งอื่น ๆ เขาควรที่จะพิจารณาถึงความลับของผู้สร้างด้วยหัวใจของเขา เขาควรใคร่ครวญสิ่งเหล่านั้นว่าเป็นอย่างไร มาจากไหน พวกมันอาศัยอยู่ได้อย่างไร ใครเป็นผู้ออกแบบรูปร่าง ใครเป็นผู้กำหนดอายุไขของมัน และ ณ ที่แห่งไหนใดที่พวกมันกำลังเดินทางไปสู่เมื่อพวกเขาเสียชีวิตลง เขาควรที่จะคิดว่าชีวิตและจักรวาลทั้งมวลได้ดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ และไม่มีสิ่งใดที่ถูกสร้างขึ้น และดำเนินอยู่โดยเปล่าประโยชน์และไร้เหตุผล เขาไม่สามารถที่จะปล่อยให้ชีวิตของเขาดำเนินไปตามความต้องการที่ไม่มีหลักเกณฑ์และการควบคุม

เหตุใดที่อัลลอฮ์ถึงสร้างจักรวาล

อัลลอฮ์ ตาอาลา ได้ทรงตรัสไว้ว่า

“และเราได้สร้างขึ้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดิน และสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสองอย่าง อย่างไรสาระ เราได้สร้างทั้งสอง (ดังกล่าวนี้) เพื่ออื่นใดนอกจากเพื่อความจริง แต่ว่าส่วนมากของพวกเขาไม่รู้” (อัลคอกอน, 38-39)

ด้วยเหตุนี้มนุษย์ผู้ซึ่งคิดใคร่ครวญต่อการสร้างของอัลลอฮ์ เขาจะเป็นผู้ซึ่งเคลื่อนไหวไปตามความต้องการของพระเจ้าของเขา และเขาก็รู้ว่าอัลลอฮ์ ตาอาลา นั้นได้สร้างทุกสิ่งทุกอย่างมีเป้าหมาย พวกเขาจะอุทิศตนในฐานะบ่าวของอัลลอฮ์ พวกเขาจะใคร่ครวญถึงภาระหน้าที่ของเขาที่มี

ต่ออัลลอฮ์ และพยายามปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นบ่าวอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง ทั้งนี้ก็เพราะว่าการฝ่าฝืนต่อความโปรดปรานและสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงประทานให้นั้น ช่างร้ายแรง คือความหลงลืม และเป็นสิ่งที่ไม่ควรต่อคุณค่าของความเป็นมนุษย์

มนุษย์ไม่อาจที่จะทำเป็นลืมในสิ่งที่พวกเขาจะถูกสอบสวนต่อความโปรดปรานที่มากมายที่พวกเขาเคยได้รับ ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

“แล้วในวันนั้นพระเจ้าจะถูกสอบถามเกี่ยวกับความโปรดปรานที่ได้รับ (ในโลกดุนยา)” (ฮัดตกาซุร, 8)

สรุปได้ว่า ความจริงแล้วพวกเรานั้นต่างติดหนี้ กล่าวคือหนี้ของการเป็นบ่าว และการขอบคุณที่ไม่อาจสิ้นสุดต่ออัลลอฮ์ในสิ่งที่เป็นความโปรดปรานที่อัลลอฮ์มอบให้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เรามองเห็นและมองไม่เห็น

ช่างมีความสุขหัวใจรู้ถึงหน้าที่อันนี้ ที่มีชีวิตอยู่ในการตระหนักรู้นี้ ตลอดจนได้พยายามอย่างจริงจังที่จะปฏิบัติให้ลุล่วงต่อภารกิจอันยิ่งใหญ่

ใคร่ครวญเกี่ยวกับมนุษย์

มาเถิดเรามาร่วมกันใคร่ครวญเกี่ยวกับผืนแผ่นดินที่เราเหยียบย่ำ พื้นดินที่เต็มไปด้วยร่างกายของมนุษย์ที่ได้สิ้นลมหายใจและเปลี่ยนสภาพกลายเป็นผงธุลี และกลายเป็นดินที่ทับถมกันหลายชั้น และในวันพรุ่งนี้ก็จะมาถึงวันของเราที่จะต้องถูกฝังในพื้นดินนี้ไปพร้อมกับความดีงามของแต่ละบุคคล และร่างกายที่จะสลายไปตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น และนั่นก็คือจุดเริ่มต้นของการเดินทางครั้งใหม่อันนิรันดร์ ดังนั้นเราจึงต้องใคร่ครวญในสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในระยะเวลาอันไกลที่จะถึงนี้ และใคร่ครวญถึงความเมตตาของผู้สร้างที่ได้ให้แก่เราในช่วงที่เรายังมีชีวิตอยู่นี้ ด้วยกับสติปัญญาของเราเองเพื่อให้เวลาที่มาถึงนั้นถูกตอบแทนด้วยกับสิ่งที่ไม่ถูกผลักไถจากแนวทางที่แท้จริง

ใคร่ครวญเกี่ยวกับมนุษย์

ความเร้นลับแห่งการสร้าง

อัลลอฮ์ ซุบฮานาฮู วา ตะอาลา ทรงตรัสว่า

“และในแผ่นดินนี้มีสัญญาณต่าง ๆ สำหรับผู้ศรัทธาเชื่อมั่น และในตัวของพวกเจ้าเอง พวกเจ้าไม่เห็นดอกหรือ” (อัซซาริยาต, 20-21)

อัลลอฮ์ทรงสร้างมนุษย์ด้วยการสร้างที่ยิ่งใหญ่และมีเกียรติ ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีแห่งยุคสมัย ทำให้มีการค้นพบความมหัศจรรย์ของร่างกายมนุษย์มากมาย แต่ความรู้เหล่านั้นก็ยังมีอาจเข้าถึงแก่นแท้ของวิทยปัญญา (ฮิกมะฮ์) และความเร้นลับแห่งพระเจ้าในการสร้างชีวิตมนุษย์ได้ อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า

“โอ้มนุษย์เอ๋ย อะไรเล่าที่ล่อลวงเจ้า (ให้หันห่าง) จากพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงเกื้อกูล ผู้ทรงบังเกิดเจ้า แล้วทรงทำให้เจ้าสมบูรณ์ แล้วทรงทำให้เจ้ามีส่วน ในรูปใดที่พระองค์ทรงประสงค์ ก็จงทรงประกอบเจ้าขึ้น” (อัลอินฟิฏอ์, 6-8)

จากอาเยฮ์ข้างต้น อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้บอกให้มนุษย์ทวนรำลึกถึงช่วงเวลาที่ผ่านมา ช่วงเวลาแห่งการสร้างร่างกายและชีวิตมนุษย์ ร่างกายมนุษย์ได้ถูกสร้างให้สมบูรณ์และสมบูรณ์แบบถึงแม้ว่าดั้งเดิมนั้นมันมาจากอสุจิที่น่ารังเกียจก็ตาม¹²

12 ดูเพิ่มเติมในอัลกุรอานซูเราะฮ์ อาบาสา, 17-22: อัล-รุม, 20: อัล-อินซาน, 21: อัล-กียามะฮ์, 36-38: อัลมุรซาลาต, 20-22: และ ยาซีน, 77

ด้วยความกรุณาแห่งอัลลอฮ์อันยิ่งใหญ่นี้ หากมนุษย์กลับหลงลืมและเนรคุณต่อพระองค์ผู้ทรงรอบรู้และทรงอำนาจแล้วไซ้ แน่แน่นอนว่า มนุษย์กำลังอยู่ในความว่างเปล่าและไม่สมกับสติปัญญาอันชาญฉลาดที่ได้รับมาเอาเสียเลย วิทยาศาสตร์ได้เข้าถึงกระบวนการปฏิสนธิและพัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่ในครรภ์เมื่อไม่นานมานี้ ในขณะที่อัลลอฮ์ได้อธิบายเรื่องนี้ไว้อย่างละเอียดในอัลกุรอานตั้งแต่สิบสี่ศตวรรษที่แล้ว^{13 (1)} พระองค์ทรงตรัสว่า

“และขอสาบานว่า แน่แน่นอนเราได้สร้างมนุษย์มาจากธาตุแท้ของดิน แล้วเราทำให้เขาเป็นเชื้อสุจิและอยู่ในที่พักอันมั่นคง (คือมดลูก) แล้วเราได้ทำให้เชื้อสุจิกลายเป็นก้อนเลือด แล้วเราได้ทำให้ก้อนเลือดกลาย เป็นก้อนเนื้อ แล้วเราได้ทำให้ก้อนเนื้อกลายเป็นกระดูก แล้วเราหุ้มกระดูก นั้นด้วยเนื้อ แล้วเราได้เป่าวิญญาณให้เขากลายเป็นอีกรูปร่างหนึ่ง ดังนั้น อัลลอฮ์ทรงจำเริญยิ่ง ผู้ทรงเลิศแห่งปวงผู้สร้าง หลังจากนั้น แท้จริงพวก

- 13 อัลกุรอานซึ่งถูกประทานลงมา 1400 ปีมาแล้ว ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ทุก ๆ วัน คัมภีร์อันบริสุทธินี้ถูกประทานลงมาแต่ท่านปมูฮัมมัด (ซ็อลลา) ผู้เป็นอุมมีย (อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้) เพื่อที่ท่านนบีนำไปเผยแพร่ต่อมนุษยชาติ หากมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบัพยัญญูติและสภาวะการณ์แห่งพระเจ้าที่เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ การค้นพบเหล่านั้นจะสอดคล้องกับอัลกุรอานโดยทั้งหมด ไม่มีข้อขัดแย้งแม้เพียงอักษรเดียว สิ่งเหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่แน่ชัดว่า อัลกุรอานคือคำวิจารณ์จากอัลลอฮ์ต่อท่านรอซูล (ซ็อลลา) อย่างแท้จริง นั่นหมายรวมได้ว่า อัลกุรอานได้นำหน้าความรู้ของมนุษย์ในทุกยุคสมัย และการค้นพบของมนุษย์นั้นเป็นเพียงแค่การยืนยันถึงสัจธรรมแห่งอัลกุรอาน ก็มากแล้วที่ผู้รู้แห่งโลกตะวันตก ผู้มิได้ตั้งตนในลักษณะต่อต้านอิสลาม พวกเขาได้รับทางนำหลังจากที่ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ในอัลกุรอานซึ่งถูกประทานลงมาตั้งแต่ 1400 ปีมาแล้ว อย่างเช่น โครงการที่กล่าวถึงลำดับเหตุการณ์ในการสร้างมนุษย์และการพยากรณ์ปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน หนึ่งในบุคคลเหล่านั้นคือปราชญ์แห่งประเทศฝรั่งเศส มอริส บลูกาญ (Maurice Bucaille) เขาได้เข้ารับอิสลามหลังจากที่ได้ศึกษาปรากฏการณ์อันน่ามหัศจรรย์และเหนือธรรมชาติในอัลกุรอาน เขาได้เขียนหนังสือเล่มหนึ่งในหัวข้อ “เตารอต อินญิล อัลกุรอานและวิทยาศาสตร์” ฉันทขอเชิญชวนบรรดานักอ่านทั้งหลายให้ลองอ่านหนังสือเล่มนี้

**เจ้าต้องตายอย่างแน่นอน แล้วแท้จริงพวกเจ้าจะถูกให้ฟื้นคืนชีพขึ้นในวัน
กียามะฮฺ (วันสิ้นโลก)”** (อัลมูมินูน, 12 - 16)

เหล่านี้คือการสรรสร้างร่างกายมนุษย์ซึ่งแน่แท้แล้วอวัยวะต่าง ๆ นั้น
ด้วยภาษาของมันเอง ได้กระตุ้นชวนให้มนุษย์ได้ใคร่ครวญ เสมือนว่าอวัยวะ
ต่าง ๆ ได้แก่ ตา หู มือ เท้า สมอและหัวใจ หมายถึงอวัยวะทั้งร่างกาย
กำลังบอกกล่าวแก่มนุษย์ว่า เจ้าจงมองต่อร่างกายของเจ้าอย่างใคร่ครวญ
เถิด ใคร่ครวญเพื่อค้นหาคำตอบแห่งสัจธรรมจากความจริงยิ่งใหญ่แห่งการ
สร้างสรรค์ของพระเจ้าของเจ้าเถิด...อัลลอฮฺได้ทรงสร้างมนุษย์ซึ่งประกอบ
ขึ้นจากกล่อมเนื้อ เส้นเลือดและสมอได้อย่างสมบูรณ์แบบและนามที่ศรัทธา
มาได้อย่างไรกัน พระองค์ทรงออกแบบกะโหลกให้มียูปร่างกลม และทรง
กำหนดให้ตามร่างกายมีรูต่าง ๆ เช่น หู ตา จมูกและปาก ทรงออกแบบ
แขนขาในลักษณะยื่นยาวออกมาได้อย่างไร ส่วนปลายของแขนขาทำไม
ต้องประกอบไปด้วยนิ้วและสิ้นสุดด้วยเล็บ พระองค์ทรงสร้างอวัยวะภายใน
ร่างกาย เช่น หัวใจ ม้าม ตับ ตับอ่อน ในรูปทรงที่เหมาะสมและมีการทำงาน
ประสานกันอย่างลงตัวได้อย่างไรกัน อวัยวะทั้งร่างกายไม่เคยทำงานแยก
ส่วนกันและทุกอวัยวะที่สร้างขึ้นมีความสำคัญต่อความอยู่รอดของร่างกาย
ด้วยกันทั้งสิ้น ทุกอวัยวะถูกออกแบบมาในรูปทรงและหน้าที่การทำงานที่
เฉพาะเจาะจงแตกต่างกันไป

หากได้ศึกษาเชิงลึกในแต่ละอวัยวะจะพบว่า อวัยวะต่าง ๆ ยังมีองค์
ประกอบที่ซับซ้อนในตัวมันเอง เช่น ภายในตา ประกอบด้วย ชั้นต่าง ๆ ซึ่ง
มีโครงสร้างและหน้าที่การทำงานที่แตกต่างกัน หากมีความผิดปกติของชั้น
โครงสร้างสักชั้นหนึ่งหรือการทำงานของชั้นนั้นหยุดชะงักไป แน่แน่นอนว่า การ
มองเห็นของตาก็จะสูญเสียไปด้วย

กระดูก

โครงร่างกระดูกของร่างกายมนุษย์เป็นสิ่งถูกสร้างที่นำมาศรัทธา
อัลลอฮฺทรงสร้างกระดูกอันแข็งแกร่งนี้จากน้ำอสุจิที่อ่อนแอและน้ำรังเกียจ

ได้อย่างไร พระองค์ทรงประกอบโครงสร้างกระดูกของมนุษย์อย่างมั่นคง แข็งแรงและทรงออกแบบรูปร่างลักษณะและขนาดของกระดูกที่แตกต่างกัน และมีความสมดุลมาอย่างไร ในร่างกายประกอบด้วยกระดูกที่มีลักษณะแตกต่างกันอย่างมากมาย ตั้งแต่ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ กระดูกที่สั้นและยาว มีความหนาและบางแตกต่างกัน ในกระบวนการเคลื่อนไหวของร่างกาย อัลลอฮ์ได้ทรงออกแบบโครงสร้างกระดูกให้มีข้อเป็นข้อต่อและมีมุมการเคลื่อนไหวที่แตกต่างกัน พระองค์ทรงออกแบบข้อกระดูกให้ประกอบไปด้วยเอ็นและน้ำในข้อเพื่ออำนวยความสะดวกและนุ่มนวลสำหรับ

มาถึงจุดนี้ถ้าเราย้อนกลับมาคิด หากเราจะผลิตเพียงข้อหนึ่งจากบรรดาข้อต่าง ๆ ในร่างกายของเรา แน่นอนว่า เราจะเกิดคำถามมากมาย และจะพบความเร้นลับแห่งการสร้างสรรค์ที่จะเป็นอุปสรรคจนเรายอมแพ้ในที่สุด

หากอัลลอฮ์ทรงสร้างกระดูกให้เกินขึ้นมาหนึ่งชิ้นในร่างกาย เราย่อมประสบกับความพิการและเป็นสาเหตุให้เกิดโรคต่อร่างกายอย่างแน่นอน ในขณะที่หากพระองค์ทรงทำให้กระดูกในร่างกายของเราขาดไปเพียงหนึ่งชิ้นเท่านั้น แน่นอนว่าเราจะหาทางรักษาความพิการที่เกิดขึ้น แม้เราจะใช้ความพยายามมากแค่ไหนหรือนานแค่ไหน เราจะพบว่า เราไม่มีทางที่จะรักษามันให้เป็นปกติเหมือนมนุษย์ทั่วไปได้อย่างแน่นอน

เราควรที่จะใคร่ครวญและตระหนักว่า หากนิ้วทั้งห้าจากมือข้างใดข้างหนึ่งไม่สามารถใช้งานได้ เราจะพบกับความยุ่งยากและความลำบากในการใช้ชีวิตประจำวันและการทำงานของเรามากแค่ไหน ประการเหล่านี้คือสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่เราต้องคิดใคร่ครวญ

นอกจากนี้หากเราสังเกตฟันของเรา ซึ่งแต่ละซี่มีความแตกต่างในลักษณะโครงสร้างและขนาดแต่มันประกอบขึ้นอย่างสมดุลง่ายตายในการเคี้ยวและใช้งาน บางซี่มีลักษณะหน้าจั่วคมใช้เพื่อตัดและการบด และในตาของเรานั้นพบว่า ประกอบด้วยกล้ามเนื้อหลายส่วนด้วยกัน ซึ่งหากบางส่วนของกล้ามเนื้อเกิดความเสียหายจะทำให้การทำงานของตาสูญเสียไปด้วย

ความเร้นลับและความน่ามหัศจรรย์ของร่างกายมนุษย์นั้นเกิดจากการสร้างสรรค์และอำนาจของอัลลอฮฺจากหยดน้ำเพียงหยดเดียวเท่านั้น หากเราได้ดูรูปภาพที่จิตรกรบรรจงวาดด้วยความสวยงาม เราจะรู้สึกถึงในสติปัญญา ความฉลาดและความละเอียดของเขา ส่วนจิตรกรผู้นั้นย่อมรู้สึกภาคภูมิใจในผลงานของเขา ในขณะที่ผลงานที่เขาได้บรรจงวาดออกมาอย่างสวยงามนั้นย่อมไม่ใช่มาจากสิ่งที่ไม่ีมีมาก่อนอย่างแน่นอน และอุปกรณ์ที่เขาใช้เพื่อให้ได้ผลงานนั้น เช่น กระดาษ พู่กันและสีเป็นสิ่งที่มียู่แล้ว และเขาไม่ใช่ผู้สร้างอุปกรณ์เหล่านั้นเองขึ้นมาเลย ผลงานที่เขาสร้างสรรค์ออกมานั้นก็มาจากอารมณ์และแรงบันดาลใจจากสรรพสิ่งที่สร้างสรรค์โดยอัลลอฮฺ ตะอาลาทั้งสิ้น ถึงกระนั้นเราก็ก็นึกถึงถึงในความสามารถของจิตรกรขณะที่เขาบรรจงวาดภาพอันสวยงามนั้น

ด้วยประการที่กล่าวมา ด้วยเหตุผลอันใดเล่าที่เราไม่ยอมใคร่ครวญเกี่ยวกับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายและเหตุการณ์ทางพัฒนาการในการสร้างสรรค์ที่สุดแห่งความสวยงามและน่ามหัศจรรย์ยิ่ง จิตรกรผู้ทรงออกแบบและทรงยิ่งใหญ่ที่สุดเหนืออื่นใด! เราถูกสร้างโดยอัลลอฮฺ ผู้ทรงสร้างที่ไม่ได้รับการถูกสร้างโดยสรรพสิ่งอื่นใดและผู้ทรงออกแบบที่ยิ่งใหญ่ผู้ทรงสร้างมนุษย์จากส่วนประกอบที่มีอยู่ในน้ำอสุจิเพียงหยดเดียว

อวัยวะของร่างกาย

อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ได้แก่ หู จมูก ลิ้นซึ่งเป็นอวัยวะออกเสียงที่มีความอ่อนพลิ้วมากที่สุด ภายในปากที่มีการประดับประดาด้วยฟันที่เรียงกันดั่งไข่มุก เป็นอวัยวะที่ก่อให้เกิดเสียงที่แตกต่างกันในแต่ละคน จนทำให้คนตาบอดสามารถรู้จักและแบ่งแยกคนได้ด้วยเสียงพูด เส้นผม คิ้ว ขนตา หัวใจ ไตและเส้นเลือด เหล่านี้คืออวัยวะที่เราต้องคิดใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง เพราะอวัยวะต่าง ๆ นั้นถูกสร้างมาจากความรู้ ความปรีชาญาณและทักษะแห่งอัลลอฮฺผู้ทรงสูงส่ง อวัยวะเหล่านี้ต่างมีหน้าที่ที่เฉพาะเจาะจงของมันและมีการทำงานที่ประสานกันอย่างเป็นระบบ

โตเป็นก้อนเนื้อขนาดเล็กก้อนหนึ่งในร่างกาย แต่หน้าที่ของมันนั้นยิ่งใหญ่ โตสามารถแยกแยะสิ่งที่เป็นประโยชน์และสิ่งที่เป็นพิษจากบรรดาสิ่งต่าง ๆ ที่เข้าสู่ระบบไหลเวียนโลหิตของเรา ทำหน้าที่ในการเก็บเกี่ยวสิ่งที่มีประโยชน์ไว้และกำจัดสิ่งที่เป็นพิษออกไปจากร่างกายมนุษย์

เราต้องมองไปยังแขนของเราอย่างใคร่ครวญ เหตุใดที่มันถูกสร้างให้ยาวออกมาจากร่างกาย เราสามารถยื่นแขนออกไปเพื่อหยิบสิ่งของที่เรายากได้ เหตุใดที่มือของเราจึงต้องมีนิ้วทั้งห้า นิ้วบางส่วนถูกแบ่งออกเป็นสามส่วน นิ้วทั้งสี่ถูกจัดเรียงกันและวางกันคนละด้านและอีกนิ้วหนึ่งอยู่อีกข้างหนึ่ง คือนิ้วที่ใหญ่ที่สุด (หัวแม่มือ) ทำหน้าที่คอยช่วยเหลือนิ้วอื่น ๆ แม้ว่ามันจะขี้ขลาดแต่อดีต ปัจจุบันและอนาคตรวมตัวกันเพื่อออกแบบนิ้วมือที่ดีกว่านี้ แน่แน่นอนว่าพวกเขาไม่มีความสามารถที่จะทำมันได้

หากคนหนึ่งต้องสูญเสียเล็บมือของนิ้วใดนิ้วหนึ่ง เมื่อเขาเกิดอาการคันและต้องการเกา มัน เขาจะจะเป็นมนุษย์ที่อ่อนแอซะเหลือเกิน เมื่อเขาต้องขอความช่วยเหลือให้ช่วยเขาให้ตรงตำแหน่ง เขาต้องอธิบายอย่างละเอียดหรือให้ช่วยลองเกาจนกว่าจะตรงจุด

มือของแต่ละคนสามารถเกาได้ถูกตำแหน่งโดยไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากคนอื่น และไม่เป็นการยากลำบากที่จะทำเช่นนั้น หน้าที่ของมือสามารถใช้มือเการ่างกายของเขาได้ตรงตำแหน่งอย่างแม่นยำ แม้เขากำลังหลับอยู่ก็ตาม

ความสามารถในการขยับเขยื้อนนิ้วและมืออย่างละเอียดและง่ายดายนั้น ต้องอาศัยการทำงานที่ซับซ้อนและเป็นระบบ เราสามารถดูตัวอย่างจากหุ่นยนต์ที่สร้างขึ้นด้วยวิทยาการทางเทคโนโลยีอันล้ำสมัย แต่มันอาจสามารถขยับเคลื่อนไหวเทียบเคียงกับร่างกายมนุษย์ได้

บทกลอนอันสวยงามของกวีตฤกิทำนหนึ่ง SYANASI ท่านได้สาธยายถึงดวงตาที่สามารถมองเห็นและหูที่สามารถรับฟัง นับเป็นสัญญาณสำคัญที่บ่งบอกว่าอัลลอฮ์คือผู้ทรงสร้างและออกแบบที่ยิ่งใหญ่เหนืออื่นใด ท่านได้

กล่าวว่า “ตัวคนที่ข้ามีบ่งบอกถึงการมีอยู่ของผู้ทรงสร้าง มันเป็นหลักฐานอันแจ่มชัดและสิ่งอื่น ๆ นั้นเป็นเพียงหลักฐานเพิ่มเติม”

ความเมตตาปราณีแห่งอัลลอฮ์

จงรำลึกถึงความเมตตาปราณีของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่พระองค์ทรงยืดเวลาการงอกของพินในเด็กทารกถึงสองปีหลังจากคลอดออกมา เนื่องจากหัวเวลาสองปีนี้ส่วนใหญ่แล้วทารกรับประทานเพียงนมจากการดื่บ ยังไม่ทานอาหารอย่างอื่นอีก ดังนั้นเด็กยังไม่จำเป็นต้องมีพิน หนำซ้ำหากเด็กมีพินตั้งแต่เกิดย่อมเป็นปัญหาต่อแม่ในหัวเวลาแห่งการให้นมบุตรเป็นแน่

เมื่อลูกเติบโตขึ้น ความต้องการสารอาหารมากขึ้นไปด้วย นมแม่ไม่เป็นที่เพียงพอแก่ลูกอีกต่อไป ในช่วงวัยนี้ลูกต้องรับประทานอาหารที่มีลักษณะแข็งและจำเป็นต้องเคี้ยวและในช่วงวัยนี้เองที่พินเริ่มงอกออกมา พินไม่โด้งออกก่อนเวลาแต่มันงอกออกมาในวันเวลาที่เหมาะสมของมัน และหากว่าพินงอกออกมาก่อนเวลาที่เหมาะสมแล้ว การให้นมบุตรของแม่มักพบปัญหาเป็นแน่ พินซึ่งมีโครงสร้างที่แข็งแรงกลับงอกออกมาจากเหงือกที่นุ่มนบเป็นกระบวนการหนึ่งที่น่ามหัศจรรย์ อัลลอฮ์ทรงบันดาลความรู้สึกรักและเมตตาต่อลูกน้อยในหัวใจของคนสองคนคือ พ่อและแม่ พระองค์ทรงสร้างทุกอย่างมาด้วยวิทย์ปัญญาแห่งพระองค์ หากพระองค์มิทรงบังเกิดความรู้อึ้งรักและเมตตาในหัวใจของพ่อแม่แล้ว ใครเล่าที่จะยอมแบกรับภาระอันหนักอึ้งในการดูแลเลี้ยงดูทารก

ร่างกายมนุษย์เป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่คิดใคร่ครวญ ในหนังสือ อธิษยาอูลุมุดดิน ของอิหม่ามอัลฆอซาลี ได้พูดถึงเรื่องนี้ว่า “นี่เป็นส่วนหนึ่งจากความมหัศจรรย์ของร่างกายของเจ้าที่เจ้าจะไม่สามารถทำความเข้าใจมันได้ ในขณะที่ร่างกายเป็นสิ่งที่ใกล้ที่สุดกับความคิดของเจ้าและมันเป็นสัจพยานที่ชัดแจ้งในความยิ่งใหญ่แห่งพระผู้ทรงสร้าง แต่เจ้ากลับหลงลืมมัน เจ้ามัวแต่ยุ่งอยู่กับปากท้องและอวัยวะเพศของเจ้า พวกเจ้าไม่รู้หรือว่าตัวของพวกเจ้าคือใคร เจ้ารู้เพียงแต่เมื่อเจ้าหิวเจ้าก็กิน เมื่อเจ้าอึมึสราญเจ้า

กันนอน เมื่อเจ้ามีอารมณ์ใคร่เจ้าก็มีเพศสัมพันธ์ และเมื่อเจ้าโกรธเจ้าก็เช่น
 ซ้ำกัน (กอสงคราม)”

“หากเจ้ามีชีวิตอยู่เยี่ยงนี้ การมีชีวิตของเจ้าก็ไม่ต่างจากสัตว์เดรัจฉาน
 ทั้งหลาย! ความแตกต่างทางบุคลิกภาพระหว่างมนุษย์กับสัตว์คือ การรู้จัก
 อัลลอฮ์ผ่านการใคร่ครวญการอภิบาลท้องฟ้าและแผ่นดินของพระองค์ ความ
 มหัศจรรย์แห่งสากลจักรวาลและร่างกายมนุษย์ หัวใจที่ใกล้ชิดพระเจ้าที่ผ่าน
 การขัดเกลากับการใคร่ครวญเช่นนี้ จะทำให้มนุษย์สูงส่งเทียบเคียงลาอิกะฮ์
 ผู้ใกล้ชิดอัลลอฮ์ และถูกบันทึกอยู่ในหมู่ผู้ที่มีเกียรติพร้อมบรรดานบีและผู้มี
 สัจจะ สถานะความเป็นอยู่ที่ใกล้ชิดพระเจ้าผู้อภิบาลแห่งสากลโลกเช่นนี้ จะ
 ทำให้เขาปลอดภัยจากสัตว์ร้าย ปลอดภัยจากมนุษย์ผู้หลอกลวงและมีหัวใจ
 ใฝ่ความใคร่เยี่ยงสัตว์เดรัจฉาน มนุษย์กลุ่มหลังนี้ช่างต่ำทรามยิ่งกว่าสัตว์ชะ
 อีก เพราะสัตว์นั้นไม่มีสติปัญญาเหมือนมนุษย์ ในขณะที่มนุษย์มี แต่พวกเขา
 กลับละเลย พวกเขาเฝ้าครุ่นต่อความโปรดปรานแห่งอัลลอฮ์ พวกเขาเหล่านี้นั้น
 เยี่ยงเดรัจฉาน ทว่าพวกเขาต่ำทรามยิ่งกว่า!” (อัล-ฆอซาลี, อัล-อิฮยาอ, เล่ม
 ที่ 4 หน้า 58 - 62)

ใบหน้าและปลายนิ้วของมนุษย์

ครั้งหนึ่ง มีชายคนหนึ่งได้พบกับท่านอุมร์ บิน อัล-กhattาบ พลางกล่าว
 ว่า “ฉันรู้สึกประหลาดใจเกี่ยวกับการเล่นหมากรุก ความกว้างยาวของมัน
 แค่นี้ดอก แต่หากใครได้เล่นมันสักหนึ่งล้านครั้ง มันก็จะไม่มีการซ้ำกัน
 ระหว่างการเล่นในสองครั้ง” อุมร์ตอบเขาว่า “ยังมีอีกเรื่องหนึ่งที่น่าพิศวง
 ยิ่งกว่านั้น ใบหน้าของคนเรามีความกว้างยาวประมาณหนึ่งคืบ การจัดวาง
 งอวัยต่าง ๆ บนมันเช่น คิ้วทั้งสอง ตาทั้งสอง จมูกและปากต่างเหมือนกัน
 หหมด แต่เจ้าจะไม่เคยเห็นคนทั้งโลกนี้ที่มีหน้าตาเหมือนกัน นี่คือนิสัยที่บ่งบอก
 ถึงอำนาจและปรีชาญาณแห่งผู้ทรงสร้างให้มีความแตกต่างที่ไม่มีจุดสิ้นสุด
 บนพื้นที่เล็ก ๆ นี้ (อัล-รอซี, อัล-ดฟซีร, เล่มที่ 4 หน้า 179 - 180)

นาญิบ ฟัดลิล (NAJIB FADLIL) กวีท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ใครเล่าคือจิตรกรผู้ยิ่งใหญ่ผู้วาดใบหน้าเหล่านี้ ไม่มีใครเลยหรือที่เขาส่องกระจกและนึกถมถึงเรื่องเหล่านี้

ลายนิ้วมือของมนุษย์ถือเป็นสิ่งมหัศจรรย์อันยิ่งใหญ่อีกประการหนึ่งในปัจจุบันมีการใช้ลายนิ้วมือเป็นรหัสในการเปิดคอมพิวเตอร์และประตู เพราะมนุษย์ทุกคนมีลายนิ้วมือที่แตกต่างกัน แม้กระทั่งระหว่างนิ้วในคนหนึ่งคนก็มีลายนิ้วมือที่ต่างกันด้วย

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 มีการค้นพบว่า มนุษย์ทุกคนมีลายนิ้วมือที่แตกต่างกันและเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละคน จึงมีการใช้ลายนิ้วมือในทางกฎหมายและการดูแลความปลอดภัยเพื่อระบุตัวตนของบุคคล จนกระทั่งปัจจุบันมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลายนิ้วมือโดยเฉพาะ มีการเรียกขานวิชานี้ว่า “DACTYLOLOGY (การใช้ภาษามือ)” อัลลอสฮเป็นผู้ประทานคุณลักษณะพิเศษและความมหัศจรรย์นั้นแก่มนุษย์ และพระองค์ทรงกล่าวอธิบายไว้ในคัมภีร์อันทรงเกียรติของพระองค์ นั่นคืออัลกุรอาน ซึ่งถูกประทานลงมาเมื่อ 1,400 ปีที่แล้ว อัลลอสฮ ตะอาลา ได้ชี้แจงถึงวันแห่งการฟื้นคืนชีพว่า มนุษย์จะถูกฟื้นคืนชีพในวันกิยามะฮฺ ซึ่งปลายนิ้วมือของเขาก็จะกลับเป็นเหมือนเดิม พระองค์ได้ตรัสว่า

“มนุษย์คิดหรือว่า เราจะไม่รวบรวมกระดูกของเขากระนั้นหรือ แน่นอนทีเดียว เราสามารถที่จะทำให้ปลายนิ้วมือของเขาอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์” (อัลกียามะฮฺ, 3 - 4)

เราเห็นแล้วว่า อัลกุรอานนั้นนำหน้าความรู้ของมนุษย์เสมอ ศาสตร์ต่าง ๆ เพิ่งมีการค้นพบตามมาทีหลังเป็นการยืนยันในสัจธรรมของอัลกุรอาน

ดังเช่นในเรื่องของลายนิ้วมือที่มีความแตกต่างกันในแต่ละคน เช่นเดียวกันในกรณีตาที่มีความแตกต่างกันกับคนอื่น ๆ ในยุคหลัง ๆ นี้มีการใช้อวัยวะเพื่อการระบุตัวตนของคนด้วย มีการพัฒนาเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ใน

ชีวิตประจำวัน พระองค์ช่างทรงยิ่งใหญ่อย่างแท้จริงที่ทรงสร้างให้เกิดความแตกต่างกันอย่างไม่มีที่สิ้นสุดเพียงแค่วัยวะหนึ่งที่มีพื้นที่แค่หนึ่งเซนติเมตร

ความมหัศจรรย์ของยีน

เมื่อไม่นานมานี้วิทยาศาสตร์ค้นพบว่า มนุษย์แต่ละคนนั้นมีรหัสยีนที่เฉพาะเจาะจงซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้มนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกัน สิ่งที่เราเรียกว่า ยีน เป็นสิ่งที่มีขนาดเล็กมาก หากนำยีนของสิ่งมีชีวิตทั้งโลกมารวมกันมาบรรจุลงในหลอดนิวตียักษ์ก็ยังไม่เต็มเลย

ยีนเป็นโมเลกุลที่มีขนาดเล็กมาก กล้องจุลทรรศน์ธรรมดาทั่วไปไม่สามารถส่องเห็นได้ เป็นสิ่งที่บรรจุอยู่ในเซลล์ของสิ่งมีชีวิต ยีนเป็นตัวกำหนดให้เกิดลักษณะเฉพาะในมนุษย์ พืชและสัตว์ หลอดนิวตียักษ์ที่ดูมีขนาดเล็กแล้วที่จะบรรจุคุณลักษณะอันเฉพาะเจาะจงของมนุษย์แต่ละคนทั้งโลก ซึ่งมีอยู่ประมาณหกล้านคน แต่ด้วยการค้นพบเกี่ยวกับคุณลักษณะของยีนแล้ว มันก็ยังมีอาจบรรจุให้เต็มมันได้

จากปรากฏการณ์เหล่านี้ ยีนจะสามารถเก็บข้อมูลทางพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตอันหลากหลายนี้ได้อย่างไรกัน มันสามารถเก็บคุณลักษณะที่เฉพาะเจาะจงทุกรายละเอียดของสิ่งมีชีวิต หนาซ้ำข้อมูลเหล่านี้ยังรวมไปถึงบุคลิกภาพทางจิตวิทยาของมนุษย์แต่ละคน ซึ่งถูกเก็บไว้ในพื้นที่ที่มีขนาดเล็กมาก ๆ ที่ยากต่อการรับได้ของสติปัญญามนุษย์

ความรู้เกี่ยวกับยีนที่ประกอบไปด้วยอะตอมเป็นล้านอะตอมซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยกล้องจุลทรรศน์นี้ เป็นเพียงสมมติฐานทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น อัลลอสได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ในคำตรัสของพระองค์ว่า

“และจงรำลึกขณะที่พระเจ้าของเจ้าได้เอามาจากลูกหลานของอาดัม ซึ่งถูก ๆ ของพวกเขาจากหลังของพวกเขา และให้พวกเขายืนยันตัวของพวกเขาเอง (โดยตอบคำถามที่ว่า) ข้ามิใช่พระเจ้าของพวกเขาเจ้าดอกหรือ

พวกเขาบอกว่า ไซ่ฮอรับ พวกข้าพระองค์ขอยืนยัน (มิฉะนั้น) พวกเจ้าจะกล่าวในวันกียามะฮ์ว่า แท้จริงพวกข้าพระองค์ไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องนี้” (อัลอะรอฟ, 172)

แต่ทว่าปรากฏการณ์เหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจแห่งอัลลอฮ์ ตะอาลา และมนุษย์มีอาจหยั่งรู้อย่างลึกซึ้งได้ สุดท้ายมนุษย์เป็นผู้อยอมจำนนต่อพลังอำนาจของพระองค์ นักกวีแห่งศตวรรษที่ 19 ดิยาอ บัสยา (DHIYA' PASYA) จึงเขียนคำกล่าวหนึ่งอันชาญฉลาดว่า มหาบริสุทธิ์ยิ่งแห่งพระผู้ทรงสร้างสรรพสิ่งอันน่าทึ่งนี้ มหาบริสุทธิ์ยิ่งด้วยอำนาจของพระองค์ ทำให้ผู้เฝ้าทางและบรรดาอัจฉริยะทั้งหลายยอมแพ้และจำนน”

ใครคือผู้ควบคุมดูแลการทำงานของร่างกาย

มนุษย์ต้องคิดใคร่ครวญว่า สิ่งมีชีวิตทั้งหลายและสรรพสิ่งต่าง ๆ แห่งผืนแผ่นดินและชั้นฟ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวมนุษย์เองดำรงอยู่ด้วยตัวเองไม่ได้ ทุกสรรพสิ่งต้องการอัลลอฮ์ เราสามารถสังเกตได้จากการดำเนินอยู่ได้อย่างปกติของร่างกายเรา ทุกกระบวนการที่ดำเนินอยู่ของร่างกายมิได้เกิดขึ้นตามต้องการของเราเอง ตัวอย่างเช่น การเต้นของหัวใจและการหายใจซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งต่อการดำรงอยู่ของร่างกาย มันทำงานประสานกันระหว่างอวัยวะต่าง ๆ และเซลล์โดยอัตโนมัติ ในขณะที่ตัวเราเองไม่รู้เรื่องอะไรเลยด้วยซ้ำ มันไม่จำเป็นต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากใครเลย

เราลองคิดใคร่ครวญดูว่า หากเราได้รับโอกาสดูแลควบคุมปฏิกิริยาทางเคมีจำนวนน้อยกว่าปฏิกิริยาในเซลล์เพียงหนึ่งเซลล์ ภายในช่วงเวลาเพียงแค่วันเดียวหรือเซลล์หนึ่งจากบรรดาเซลล์ของอวัยวะหนึ่งของร่างกายให้มันสามารถทำงานอย่างสมดุลตามระบบการทำงานที่ถูกวางโดยผู้สร้างของมัน แน่แน่นอนว่าเราไม่สามารถสะสางมันได้แม้เพียงไม่กี่วินาที ตลอดช่วงเวลาที่เราดูแลมันนั้นย่อมเกิดความวุ่นวายแปรปรวน ต่าง ๆ มากมายตามมา

หากเรามองย้อนกลับมาดูร่างกายเรา เราจะพบว่า มนุษย์ช่างอ่อนแอและไร้ความสามารถเหลือเกิน เราไม่สามารถที่จะจัดการกับไวรัสซึ่งขนาด

เล็กมากที่จู่โจมทำอันตรายแก่ร่างกายอันกำยำแข็งแรงนั้นจนเป็นสาเหตุให้เรารู้สึกว่าเราต้องนอนติดเตียง

เราจึงสามารถที่จะกล่าวได้ว่า มนุษย์มีอวัยวะทนด้วยความสามารถและความแข็งแรงที่มีล้วนมาจากอัลลอฮ์ทั้งสิ้น เขาไม่ควรที่จะลืมนึกถึงพระพรที่ประทานแก่ชีวิตที่แท้จริง เขาควรที่จะรู้สึกขอบคุณและกลับเนื้อกลับตัวต่ออัลลอฮ์ด้วยความสำนึกว่า เขานั้นช่างเล็กและอ่อนแอเหลือเกินต่อหน้าอำนาจแห่งพระผู้เป็นเจ้า

สิ่งที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้น เราได้พูดคุยกันถึงประเด็นคำถามเกี่ยวกับอำนาจและวิทยปัญญาแห่งพระเจ้าอันไร้ขอบเขตและพระองค์ทรงแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนแก่มนุษย์ทั้งหลายแล้ว ตอนที่เรารู้จักกันถึงร่างกายมนุษย์ เราประจักษ์แล้วว่า ในร่างกายมนุษย์นั้นเต็มไปด้วยความมหัศจรรย์และความเร้นลับแห่งการสร้างสรรค์มากมาย เราสามารถที่จะกล่าวได้ว่า หากเราจะบรรจงเขียนบรรยายเพียงแค่ส่วนหนึ่งจากร่างกายมนุษย์ เราจะพบว่า ข้อมูลอันมากมายเหล่านั้นทำให้เราไม่สามารถเขียนบันทึกลงให้สมบูรณ์ได้เลย

เป้าหมายของการสร้างมนุษย์

อะไรคือหน้าที่ของมนุษย์บนโลกแห่งนี้ มนุษย์ผู้ซึ่งถูกสร้างโดยอัลลอฮ์ด้วยรูปร่างที่สวยงามยิ่ง มีเกียรติและเป็นสัญลักษณ์สำคัญแห่งการประทานอันไร้ขอบเขตจากพระเจ้า อะไรคือความคาดหวังที่มีต่อพวกเขา (มนุษย์) อะไรคือบทบาทหน้าที่ของพวกเขา

อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า

“พวกเจ้าคิดว่า แท้จริงเราได้ให้พวกเจ้าบังเกิดมาโดยไร้ประโยชน์ และแท้จริงพวกเจ้าจะไม่กลับไปหาเรากระนั้นหรือ” (อัล-มูมิน, 115)

และพระองค์ทรงตรัสอีกว่า

“และข้ามิได้สร้างญินและมนุษย์เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเคารพภักดีต่อข้า” (อัล-ซาริอฺฮฺ, 56)

แท้จริงแล้วเชลล์ต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์ทั้งหลายต้องทำหน้าที่กัมกราบ (สัจญฺด) ต่ออัลลอฮฺ ตะอาลา พวกมันมีหน้าที่ทำการขอบคุณ (ซุกร) จงรักภักดี (อิบาดะฮฺ) จ่ายทาน (ซอดาเกาะฮฺ) ตักเตือนกันในสัจธรรม และการอดทน (ซอบรฺ) และประกอบคุณงามความดีเนื่องด้วยทุกความโปรดปรานจากอัลลอฮฺต้องใช้ประกอบการทำงานเพื่อแสดงถึงการขอบคุณ

รอซูล (ซ็อลลา) กล่าวว่า

“อวัยวะทุกส่วนของร่างกายถูกบัญญัติให้จ่ายทานทุกวัน การช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยพยุงผู้อื่นขึ้นพาหนะหรือช่วยยกของล้วนเป็นการทำทาน (ซอดาเกาะฮฺ) คำกล่าวที่ดี ทุกย่างก้าวในการเดินทางไปละหมาด เป็นการทำทาน ช่วยบอกเส้นทางแก่ผู้อื่นก็เป็นการทำทาน” (รายงานโดย อัล-บุคอรี บออัลญิฮาด หน้า 72)

อีกสายรายงานหนึ่งอื่นระบุว่า อับูซัรรายงานว่า ท่านนบีมูฮัมมัดกล่าวว่า

“อวัยวะทุกส่วนของร่างกายเป็นทาน การกล่าวตัสบีฮฺ (ซุบฮานัลลอฮฺ) เป็นทาน ทุกการกล่าวตัฮฺลีล (ลาอิลาฮาอิลัลลอฮฺ) เป็นทาน ทุกการกล่าวตักบีร์ (อัลลอฮุอักบารฺ) เป็นทาน การสั่งใช้ในความดีงามเป็นทาน การหักห้ามการทำชั่วเป็นทาน ทั้งหมดนี้สามารถเทียบเท่ากับการละหมาดสองรีออกอัดในช่วงรุ่งอรุณ (ละหมาดฎุฮา)” (รายงานโดย มุสลิม บออัลมุซาฟิริน หน้า 84)

ในสายรายงานอื่นมีรายงานจากท่านอับูซุรเราะฮฺ (ร.ด.) กล่าวว่า ท่านรอซูล (ซ็อลลา) เคยกล่าวว่า

“การที่ท่านปฏิบัติต่อคนอื่นด้วยความยุติธรรมนั้นถือเป็นทาน ทุกย่างก้าวที่ก้าวไปยังสถานที่ละหมาดเป็นทาน การกำจัดสิ่งอันตรายออกจากถนนเป็นทาน” (รายงานโดย มุสลิม บออัซ-ซากาฮฺ หน้า 56)

กล่าวได้ว่า การมีชีวิตอยู่บนโลกแห่งนี้ เราต้องมีความพยายามอย่างเต็มที่และตั้งมั่นในอุดมการณ์ในการเป็นบ่าวที่ดีของอัลลอฮ์ ตะอาลา เราต้องเต็มเต็มช่วงเวลาแห่งการมีชีวิตทั้งหมดด้วยการจงรักภักดี การเชื่อฟัง พระองค์และการประกอบคุณงามความดีเพื่อเตรียมตัวเองสู่อาคีเราะฮ์ (โลกแห่งการตอบแทน) อย่างเต็มที่ความสามารถ

ปริศนาแห่งความตาย

ท่านมุฮัมมัด บิน กะอับ อัล-กือรซีเล่าว่า “ฉันได้พบกับท่านอุมร์ บิน अबดุลอาซิซ ที่เมืองมาดีนะฮ์ ตอนนั้นท่านยังเยาว์วัย หล่อและแข็งแรง ต่อมาเมื่อท่านได้รับตำแหน่งคอลีฟะฮ์ (ผู้นำสูงสุดแห่งรัฐอิสลาม) ฉันได้มาหาท่านอีกครั้งและขออนุญาตเข้าพบท่าน เมื่อท่านอนุญาตให้เข้าพบ ฉันได้จ้องหน้าท่านอย่างจริงจัง ท่านคอลีฟะฮ์จึงพูดขึ้นว่า โอ้ท่านอิบน์กะอับ เพราะเหตุใดท่านถึงมองมายังฉันเช่นนั้นเล่า ฉันจึงตอบว่า โอ้ท่านอิมรุลมุอมีนีน ที่ฉันมองเช่นนั้นเพราะว่า ฉันสังเกตเห็นว่า สัตว์ของท่านเปลี่ยนไป ร่างกายท่าน ชูบผอมและเส้นผมท่านดูสังกะตัง ท่านคอลีฟะฮ์จึงตอบว่า “โอ้ท่านอิบน์กะอับ ท่านจะเห็นฉันในสภาพที่แยกว่านี้เมื่อฉันตายและถูกฝังในกูบร (หลุมฝังศพ) เพียงสามวัน ตอนนั้นตาของฉันถูกบรรดาตติงออกมาอยู่ที่แก้ม จมูก และปากจะมีหนองไหลออกมา ดังนั้นท่านจงอย่าแปลกใจอะไรนักเลยกับสภาพของฉันตอนนี้” หลังจากนั้นท่านคอลีฟะฮ์ก็ทวนกล่าวซ้ำถึงฮาดีษหนึ่งซึ่งรายงานโดย อิบน์อุบบาสจากท่านร่อซูล (ซ็อลลา) (รายงานโดย อัล-ฮาकिม)

มนุษย์พึงตระหนักถึงชีวิตในโลกอาคีเราะฮ์เป็นสิ่งสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด ควรตั้งคำถามเหล่านี้ให้กับตัวเองบ่อย ๆ เช่น ชีวิตจะจบลงอย่างไร จะเกิดอะไรขึ้นบ้างในหลุมฝังศพ เขาจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มคนประเภทไหน เหล่านี้เป็นคำถามที่เร้นลับซึ่งมนุษย์มีอาจหยั่งรู้ได้ ดังนั้นตลอดช่วงชีวิตของมนุษย์ต้องตั้งมั่นพยายามอย่างเต็มที่เพื่อค้นหาคำตอบในสัจธรรมแห่งชีวิตตั้งแต่ชีวิตในผ้าอ้อม (วันที่คลอດออกมา) จนถึงโลงศพ (วันเวลาแห่งความตาย) มนุษย์ต้องทำความเข้าใจวิทยปัญญาแห่งพระเจ้าที่เขาได้มีชีวิตอยู่บนโลกแห่งนี้

จนกระทั่งการฟื้นคืนชีพและเดินทางสู่โลกอาคีเราะฮ์ มนุษย์กำลังพยายามไขปริศนาแห่งความตายและก้าวข้ามไปยังชีวิตอันนิรันดร์

สิ่งแรก มนุษย์ต่างคิดใคร่ครวญถึงชีวิตอันชั่วคราวนี้ เพราะพวกเขาต่างรู้ว่าชีวิตต้องจบลงในสักวัน เกี่ยวกับเรื่องนี้อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสไว้ในพระดำรัสของพระองค์ว่า

“ทุก ๆ สิ่งที่อยู่บนแผ่นดินย่อมแตกดับ” (อัล-เราะฮมาน, 26)

สักวัน วันที่จะไม่มีวันพรุ่งนี้จะมาถึง (วันสุดท้ายแห่งชีวิต) วันเวลานั้นเป็นสิ่งเร้นลับหนึ่งที่ไม่มีความเห็นหยั่งรู้ถึงมัน

“และอาการมืงนงแห่งความตายได้ปรากฏขึ้นอย่างประจักษ์แจ้ง และนั่นคือสิ่งที่เจ้าจะหลีกเลี่ยงจากมันไปไม่ได้ และสิ่งจะถูกเป่าขึ้น นั่นคือวันแห่งการสัญญา” (กอฟ, 19-20)

มนุษย์ทุกคนที่คลอດออกมายังโลกใบนี้เดินทางผ่านประตูบานเดียวกัน คือ ปากมดลูกของมารดา แล้วเขาก็ออกเดินทางแห่งชีวิตบนโลกนี้ มันเป็นการเดินทางที่เต็มไปด้วยการแข่งขันอันโหดร้าย เต็มไปด้วยอารมณ์และความอยากใคร่ที่คอยบดขยี้ลึกถึงจิตวิญญาณ จุดสิ้นสุดแห่งการเดินทางนี้พวกเขาต้องเดินทางต่อไปยังโลกอันนิรันดร์ผ่านประตูบานเดียวกันอีกครั้งคือ หลุมฝังศพ

โลกคุนยาแห่งนี้เสมือนบ้านหลังหนึ่งที่มีประตูสองบาน มนุษย์เข้ามายังที่แห่งนี้ทางประตูหนึ่งและเดินทางออกไปทางประตูอีกบาน ความเป็นไปเช่นนี้ดำเนินมาแต่เนิ่นนานตั้งแต่ต้นบิอาดัม (อล.) ผู้เป็นมนุษย์คนแรก จนถึงปัจจุบัน บ่านนี้พวกเขาไปไหนกัน แล้วเรามีเวลาเหลืออีกนานแค่ไหน พวกเราทุกคนต่างไม่มีใครรู้ แต่สิ่งที่เรารู้อย่างมั่นใจคือ ความตายจะคร่าชีวิตทุกคนทั้งผู้ที่อธรรมและผู้ถูกอธรรม ผู้มั่นในการปฏิบัติธรรมหรือผู้จมปลักในการทำชั่ว ณ ตอนนั้นทุกคนกำลังเฝ้ารอวันสิ้นโลก (วันกิยามะฮ์) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของโลกอันนิรันดร์

มาเกิด เรามาใคร่ครวญถึงแผ่นดินที่เรากำลังย่างเดินอยู่นี้ แน่แท้แล้วมัน ถูกบรรจุไปด้วยร่างกายมนุษย์นับล้านร่างที่ตายไป แล้วมันกลายเป็นผงดิน เปรียบเสมือนเงาที่ทับซ้อนกันอยู่ พຽ່ງนี้เราก็จะกลายเป็นศพที่จะถูกฝังลงในหลุมพຽ່ม ะกับการงานทั้งหมดที่ได้ทำไว้ ร่างกายของเราจะกลายเป็น รุสดีนในที่สุด หลังจากนั้นไปเป็นการเริ่มต้นชีวิตที่ไม่มีจุดสิ้นสุด ขอให้เรานั่งนิ่ง ๆ และคิดใคร่ครวญถึงวันเวลาเหล่านี้ มันทรงคุณค่ายังต่อสดีปัญญาของเรากับวันเวลาของเราในวันที่จะถูกแทนที่ด้วยช่วงชีวิตอันนิรันดร์และไม่มีสิ้นสุด

อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้บอกแก่เราแล้วถึงชีวิตแห่งโลกดุนยานี้ว่ามัน แสนสั้นนักเมื่อเทียบกับการมีชีวิตในโลกอาคีเราะฮ์อันนิรันดร์ พระองค์ ทรงตรัสว่า

“วันที่พวกเขาจะเห็นมัน (วันกิยามะฮ์) ประหนึ่งว่าพวกเขามีได้ พานักอยู่ในโลกนี้ เว้นแต่เพียงชั่วครຽหนึ่งของยามเย็นและยามเช้าของ มันเท่านั้น” (อัล-นาซีอาต 46)

ท่านอาซิก ปัสยา (ASYIQ PASYA) ได้พูดอธิบายและสรุปในคำกล่าวของท่านว่า “อายุขัยของเรานั้นแสนสั้นนัก เพียงสักพักเดียว มันเริ่มต้นและ สิ้นสุดโดยที่เราไม่รู้ตัว เหมือนนกที่บินเกาะบนกิ่งไม้หนึ่งแล้วบินจากไป”

หากอายุขัยแสนสั้นยิ่งนัก เพราะเหตุใดเล่าที่มนุษย์ผลาญมันหมดไป ด้วยการงานอันไร้ประโยชน์และไม่มีแก่นสารเล่า

ใคร่ครวญความตาย

รอซูลุลลอฮ์ (ซ็อลลา) ได้ตักเตือนและเน้นย้ำพวกเราให้รำลึกถึงความ ตายให้มาก ๆ ท่านได้กล่าวว่า “จงทำการรำลึกให้มาก ๆ ถึงตัวทำลายความ สຽ” (รายงานโดย ตຽมีซีย บห็อซ-ซุฮด 4)

ในฮาดีษอื่นท่านนบีได้กล่าวว่า “ช่วงนำแปลกใจต่อผู้คนที่ศรัทธาต่อ โลกแห่งการมีชีวิต แต่พวกเขาดำเนินชีวิตมุ่งสู่ดินแดนแห่งการหลอกลง”

(รายงานโดย อัล-บัยฮากีย)

หากมนุษย์ได้คิดและตระหนักถึงชีวิตของเขา ซึ่งสักวันจะเป็นวันสุดท้ายบนโลกนี้และตายจากไป ต่อจากนั้นเขาต้องอยู่ตามลำพังพร้อม ๆ กับการงานที่ได้ทำไว้ ซึ่งอาจเป็นการงานที่ดีหรือชั่วก็ตาม เขาจะสามารถเห็นทุกอย่างที่เขาเคยทำมาบนโลกดุนยา แน่แน่นอนเขาจะพยายามหลีกเลี่ยงจากการงานที่ชั่ว หยุดการงานที่เป็นบาปทั้งหลาย แล้วเขาจะรักและพึงพอใจในการมุ่งมั่นประกอบคุณงามความดี ในขณะที่เดียวกันเขาก็จะใคร่ครวญถึงความตาย ทำให้เขาได้รับบทเรียนซึ่งจะส่งผลให้เขาปฏิบัติการทำงานที่ดีอย่างสม่ำเสมอและพยายามดูแลช่วงสุดท้ายแห่งชีวิตอย่างดีที่สุด เนื่องด้วยประการนี้ ท่านรอสูลุลลอฮ์ (ซ็อลลา) ได้กล่าวว่า

“จงรำลึกถึงความตายให้มาก เพราะมันจะช่วยลบล้างบาปและทำให้เกิดความรู้สึกรักอาคีเราะฮ์และเกลียดโลกดุนยา หากเจ้าได้รำลึกถึงความตายขณะที่เจ้ารวย มันจะทำลายความร่ำรวย และหากเจ้ารำลึกถึงมันขณะที่เจ้ายากจนขัดสน มันจะทำให้เจ้ายอมจำนนและเพียงพอดต่อชีวิตเจ้า” (รายงานโดย อัช-ชุญญี)

ท่านรอสูลุลลอฮ์ (ซ็อลลา) พยายามย้ำเตือนให้เราคิดเกี่ยวกับความตาย ท่านได้กล่าวว่า

“ฉันเคยห้ามพวกท่านไม่ให้เยี่ยมเยียนกุบรูร (สถานที่ฝังศพ) แต่ทว่าตอนนี้มุฮัมมัดได้รับอนุญาตให้เยี่ยมเยียนกุบรูรมารดาของเขาแล้ว ดังนั้นพวกท่านจงเยี่ยมเยียนกุบรูรกันเถิด เพราะการเยี่ยมเยียนกุบรูรนั้นจะทำให้เกิดการรำลึกถึงโลกอาคีเราะฮ์” (รายงานโดย ท่านติรมิซีย บออัล-ญานอิช หน้า 60)

ท่านนบี (ซ็อลลา) เคยกล่าวไว้เช่นกันว่า “จงละอายต่ออัลลอฮ์ อย่างแท้จริงเถิด” ดังนั้นเรา (ซอฮาบะฮ์; บรรดาผู้อยู่พร้อมท่านนบี) ได้ถามท่านว่า “โอท่านรอสูลุลลอฮ์ เราได้ละอายต่ออัลลอฮ์แล้ว” ท่านจึงกล่าวว่า “ฉันมิได้หมายถึงเช่นนั้น แต่การละอายต่ออัลลอฮ์อย่างแท้จริงนั้นคือ การที่พวกท่านดูแลหัวของท่านและสิ่งที่มันคิด พวกท่านได้ดูแลท้องและสิ่งที่อยู่ในนั้น รำลึกถึงความตายและบททดสอบ และสำหรับผู้ที่ต้องการ (รัก) โลกอาคีเราะฮ์ เขาจะละทิ้งสิ่งประดับประดาแห่งโลกดุนยานี้ ดังนั้นใครที่ปฏิบัติได้

เช่นนี้แล้ว เขาย่อมเป็นผู้ที่ละอายต่ออัลลอฮอย่างแท้จริง” (รายงานโดย ท่าน ตีรมิจัย บหอัล-กียามะฮ หน้า 24)

ท่านนบีได้กล่าวว่า “จงรำลึกถึงความตายให้มาก ๆ เพราะบ่าวที่หมั่นรำลึกถึงความตายนั้น อัลลอฮจะทรงทำให้หัวใจเขามีชีวิต (อย่างแท้จริง) และพระองค์จะทรงประทานความง่ายตายขณะที่วิญญาณกำลังถูกดึงออกจากร่างกาย (การตาย)” (รายงานโดย อัล-ไฮษามีย บห็อซซาวาอิด เล่ม 10 หน้า 325)

และท่านได้กล่าวในฮาดิษบทอื่นไว้ว่า “ผู้ใดที่ถ่อมตนเพื่ออัลลอฮ พระองค์จะทรงยกกระดับเขา ณ พระองค์ให้สูงขึ้น ผู้ใดที่ยิ่งหยิ่งโอหัง พระองค์จะทรงทำให้เขาตกต่ำ ผู้ใดที่มีความมັฮยัลล์ พระองค์จะทรงประทานความร่ำรวย และผู้ใดที่หมั่นรำลึกถึงความตาย พระองค์จะทรงรักและเมตตาเขา” (รายงานโดยอัล-ไฮษามีย)

ในอีกสายรายงานหนึ่งมีเล่าว่า มีชายชาวอันซอรได้พบกับท่านรอซูลุลลอฮ (ซอลลา) และให้สลามแก่ท่าน แล้วเขาพูดต่อว่า “โอท่านรอซูลุลลอฮ ผู้ศรัทธาคนใดที่ดีที่สุด” ท่านนบีจึงตอบว่า “ผู้ที่มีมารยาทที่งดงาม” ชาวอันซอรคนนั้นจึงถามต่อว่า “ผู้ศรัทธาคนใดที่ชาญฉลาดที่สุด” ท่านจึงตอบว่า “ผู้ที่มากด้วยการรำลึกถึงความตายและมุ่งมั่นเตรียมความพร้อมเพื่อโลกอาคิเราะฮ พวกเขາเหล่านั้นคือผู้ที่ชาญฉลาดที่สุด” (รายงานโดย ท่านอิบนูมาญะฮ)

การใคร่ครวญถึงความตายของบรรดาซอฮาบะฮ

ครั้งหนึ่งท่านอุมักร อัศ-ซิดดีก ได้กล่าวคุฏบะฮว่า

“ไหนเล่าบรรดาหนุ่มที่มีหน้าตาหล่อเหลาที่ใช้เวลาหนุ่มของเขาอย่างน่าภูมิใจ ไหนเล่าบรรดาภคินีที่ได้อสร้างเมืองหลวงของเขาและสร้างกำแพงอันมั่นคงแข็งแรง ไหนเล่าบรรดาผู้ที่ได้รับชัยชนะในสงคราม พวกเขาอ่อนแอไปเมื่อร่างกายชราภาพ ในหลุมฝังศพพวกเขาร้องไห้อย่างหนักพลางกล่าวว่า

“ไฟ ไฟ โปรดช่วยฉันด้วย!” (รายงานโดย อัล-บัยฮากีย)

ท่านหญิงอาอิเซฮะสุได้เล่าว่า “ขณะที่ฉันกำลังนึกถึงนรก ทำให้ฉันร้องไห้ ท่านรอสูลุลลอฮฺ (ซ็อลลา) จึงถามฉันว่า อาอิเซฮะสุ เกิดอะไรขึ้นกับเธอหรือ ฉันนึกถึงไฟนรกจึงทำให้ฉันร้องไห้ ในวันกียามะฮฺเราจะคิดถึงคนในครอบครัวเราไหม ท่านรอสูลจึงตอบว่า มีสามสถานการณ์ด้วยกันที่ไม่มีความสุขคนไหนจะนึกถึงคนอื่น หนึ่ง ตอนที่เขาต้องการตัดสินการงานในวันกียามะฮฺ สอง ตอนที่เขาได้รับสมุดบันทึกการงานของเขาและมีเสียงกล่าวว่า จงอ่านสมุดบันทึกของท่าน! จนกระทั่งเขาจะรู้ว่า เขาได้รับสมุดบันทึกด้วยมือขวาหรือซ้าย และทางด้านหน้าหรือด้านหลัง สาม ขณะที่เขากำลังข้ามสะพานซีรอต ที่พาดเหนือนรกอยู่อันนั้น ซึ่งในนั้นมีสุนัขและหมาอันมากมายถูกเตรียมไว้เพื่อขัดขวางการข้ามไปยังสวรรค์แก่บรรดาคนที่พระองค์ทรงประสงค์ จนกว่าเขาจะรู้ว่า เขาจะสามารถข้ามไปได้อย่างปลอดภัย (รายงานโดยท่านอิหม่ามุดและท่านอัล-ฮากิม)

วิทย์ปัญญาของการรำลึกถึงความตาย

ฮาดิษหนึ่งมีความว่า “เพียงพอแล้วกับการถือเอาความตายเป็นสิ่งตักเตือน” (รายงานโดยท่านอัล-ไฮษามียี หนังสืออัช-ชาวาอิด เล่ม 10 หน้า 308)

ความตายเป็นสัจธรรมที่เต็มไปด้วยบทเรียนและคำตักเตือนอันมากมายสำหรับผู้ที่เกิดใคร่ครวญ สาเหตุสำคัญของโรคทางจิตเกิดจากความรักความหลงใหลและการยึดติดในเรื่องดุนยา เช่น ทรัพย์สินสมบัติ ยศตำแหน่ง การตอบสนองอารมณ์ใคร่

การรักใคร่ดุนยาจะทำให้มนุษย์เกิดความอิจฉาริษยา หยิ่งยโส โลก และเป็นยาพิษอันร้ายแรงที่จะก่อให้เกิดมารยาทอันต่ำทรามและโรคทางจิต สิ่งเหล่านี้จะขัดขวางการคิดใคร่ครวญถึงความตาย หลุมฝังศพและโลกอาคิเราะฮฺ

เป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของวิชาตาเขาวุฟคือการขัดเกลาให้มนุษย์ห่างไกลจากการหยิ่งยโสโอหังที่แพร่ระบาดในหัวใจของมนุษย์ ดังนั้นการใคร่ครวญเกี่ยวกับความตายเป็นหลักการสำคัญที่มีการนำมาใช้

ในกลุ่มซูฟีเป็นส่วนใหญ่ เพื่อบ่มเพาะบุคคลให้ไปถึงคุณลักษณะเหล่านั้น คำกล่าวหลังละหมาดจึงมีการกล่าวถึงความตายโดยกล่าวซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง

ในยุคการปกครองของอาณาจักรอูษมานียะฮ์มีอนุสรณ์ที่สร้างขึ้นมากมายวางไว้ริมฝั่งซ้าย ฝั่งขวาของถนน ตลอดจนในบริเวณมัสยิด สิ่งเหล่านี้ไม่ได้สร้างขึ้นเพื่ออื่นใดนอกจากเพื่อเตือนให้มีการรำลึกถึงความตาย

ผลพวงจากการรำลึกถึงความตายอย่างสม่ำเสมอ สามารถควบคุมอารมณ์ใคร่และผลักดันให้เกิดการเตรียมตัวเพื่อโลกอาคีเราะฮ์ สามารถทำให้คน ๆ หนึ่งหลุดพ้นจากภาวะเศร้าเสียใจอันไม่มีที่สิ้นสุดได้ อัลลอฮ์ (ซบ.) ได้บอกเล่าแก่เราเกี่ยวกับความเศร้าโศกเสียใจที่มนุษย์จะต้องเผชิญหน้ากับมัน เมื่อเขารู้สึกตัวขึ้นมาขณะที่เขากำลังจะตาย พระองค์ทรงตรัสว่า

“และจงบริจาคจากสิ่งที่เราได้ให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้าก่อน ที่ความตายจะเกิดขึ้นแก่ผู้ใดในหมู่พวกเจ้า แล้วเขาก็กล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ มาตราว่าพระองค์ท่านทรงผ่อนผันให้แก่ข้าพระองค์อีกช่วงเวลาเพียงเล็กน้อยเพื่อที่ข้าพระองค์จะได้บริจาค และข้าพระองค์ก็จะอยู่ในหมู่คนดีทั้งหลาย (ผู้ทรงคุณธรรม)” (อัล-นุนาฟิฏน, 10)

ดังนั้นเราต้องหมั่นปลูกฝังความตระหนักและความตั้งใจทุกครั้งที่ตื่นนอนขึ้นมา มีความมุ่งมั่นและพยายามอย่างเต็มที่ในการเตรียมตัวเพื่อเผชิญหน้ากับการมีชีวิตอยู่แห่งโลกอาคีเราะฮ์ ซึ่งเป็นชีวิตอันนิรันดร์และไม่มีจุดสิ้นสุด เพื่อว่า เราจะไม่ต้องเผชิญหน้ากับความเศร้าโศกเสียใจอันขมขื่นและเจ็บปวดทรมาน

ครั้งหนึ่งท่านอัล-ฮาซัน อัล-บัศรีมาเยี่ยมศพและสังเกตเห็นชายชราคนหนึ่ง ท่านกล่าวแก่เขาว่า โอ้ชายชรา ด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้าฉันขอถามเจ้าว่า เจ้าคิดว่าวิญญาณของศพนี้ย่อากกลับมาใช้มีชีวิตบนโลกดูนยานี้อีกครั้งหรือไม่ แล้วเขาทำการตระเตรียมเสปียงด้วยการงานที่ดีและขอร้องภรรยาในบาปต่าง ๆ ของเขาที่ผ่านมา ชายชราจึงตอบว่า “ใช่” ท่านอัล-ฮาซันจึงถามต่อว่า แล้วเราจะต้องเผชิญกับสภาพเช่นเดียวกันกับเขาหรือ

หรือ แล้วท่านก็เดินออกไปพลางกล่าวว่า “คำตักเตือนนี้จะเป็นประโยชน์ หากหัวใจยังมีชีวิตอยู่ แต่โอกาสแห่งการมีชีวิตอยู่ได้หมดไปแล้วสำหรับคนที่ท่านกำลังเชิญชวนอยู่ (อัล-ฮาซัน อัล-บัศรี)

ท่านอัล-ฮาซันได้เล่าอีกว่า มีวันสองวันและคืนสองคืนที่จะไม่เกิดขึ้นซ้ำสอง ได้แก่ คืนแรกของคนตายในหลุมฝังศพ ซึ่งเขาไม่เคยรับรู้ความเป็นไปของมันมาก่อนเลยและคืนก่อนถึงเข้าวันกียามะฮฺ ส่วนวันคือ วันที่อัลลอฮฺจะตัดสินคนหนึ่งว่าเป็นชาวสวรรค์หรือนรก และวันแห่งการมอบบันทึกการงานทั้งหมด ซึ่งเป็นไปได้ว่าเขาจะรับมันด้วยมือขวาหรืออาจรับด้วยมือซ้าย (อุมอัล-ฟาราก บินอับดุลเราะฮฺมาน หนังสืออะฮฺวาล อัล-ก๊อบรฺ หน้า 154)

ความตายเป็นการคาดเดาที่ยิ่งใหญ่และเป็นบททดสอบที่หนักยิ่งของมนุษย์ทุกคน และมันจะเป็นบททดสอบและเป็นความท้าทายที่รุนแรงยิ่ง หากเราใช้ชีวิตประหนึ่งผู้ที่ลืมหืมความตาย ไม่เคยใคร่ครวญถึงมันและไม่มีความพยายามในการปฏิบัติตนเพื่อค้นหาคำการยอมรับจากอัลลอฮฺเลย ในขณะที่มนุษย์ที่ชาญฉลาดนั้น เขาจะเตรียมพร้อมเสมอในการเผชิญหน้ากับความตายและเขาทำการขัดเกลาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ปลอดพ้นจากมารยาทอันต่ำทรามและความชั่วร้ายทั้งหลาย

ท่านเชคสะอฺดี ซีรอซีกล่าวว่า “โอ้พี่น้องของฉัน ท้ายที่สุดแล้วพวกเราทั้งหลายจะกลายเป็นดิน ดังนั้นพวกท่านทั้งหลายจงถ่อมตนดั่งผืนดินก่อนที่จะท่านจะกลายเป็นธูลีดินเองในสักวัน”

ท่านอุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบเคยกล่าวไว้ว่า “จงคิดบัญชีตัวเองก่อนที่จะท่านถูกคิดบัญชี และจงเตรียมพร้อมในการไปพบกับพระเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่ การคิดบัญชีในวันกียามะฮฺจะมีความง่ายดายหากท่านได้คิดบัญชีตัวเองเสียตั้งแต่ชีวิตบนโลกคุณยານี้” (รายงานโดยอัด-ติรมิซีย อัล-กียามะฮฺ 25/2459)

ขณะที่ร่างกายของเราถูกวางลงในหลุมฝังศพ แต่ลูก ๆ และทรัพย์สินของเรายังคงอยู่บนหน้าแผ่นดิน แล้วพวกเขาก็เดินกลับบ้านไป เหลือเพียงเรา

ที่ต้องอยู่ในหลุมฝังศพพร้อมกับการงานต่าง ๆ ที่ได้ประกอบมา ร่างกายและผ้าห่อศพจะกลายเป็นธุลีดินในที่สุด

อัล-อิมาม อัล-ฆอซาลีกล่าวไว้ว่า “ในขณะที่มนุษย์ได้ตายลง ทุกอย่างถูกตัดขาดจากเขาไปเหลือเพียงสามอย่างเท่านั้นคือ สิ่งแรกคือ หัวใจอันบริสุทธิ์จากความชั่วร้ายแห่งดุนยา ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

“แน่นอน ผู้ขัดเกลาชีวิตย่อมได้รับความสำเร็จ” (อัล-ซัมสฺ, 9)

สอง ความสงบนิ่งในหัวใจจากการรำลึกถึงอัลลอฮ์ ดังคำตรัสของอัลลอฮ์ ตาอาลา ความว่า

“บรรดาผู้ศรัทธา และจิตใจของพวกเขาสงบด้วยการรำลึกถึงอัลลอฮ์ พึงทราบเถิด ด้วยการรำลึกถึงอัลลอฮ์เท่านั้น ทำให้จิตใจสงบ” (อิร-เราะอฺดู, 28)

สาม ความรักที่มีต่ออัลลอฮ์ ดังคำตรัสของพระองค์

“จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) หากพวกท่านรักอัลลอฮ์ ก็จงปฏิบัติตามฉัน อัลลอฮ์ก็จะทรงรักพวกท่าน และจะทรงอภัยให้แก่พวกท่านซึ่งโทษทั้งหลายของพวกท่าน และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อาล-อิมรอน 31)

ความบริสุทธิ์ของหัวใจไม่สามารถเกิดขึ้นได้นอกจากด้วยการหักห้ามอารมณ์ใคร่ต่อโลกดุนยา ความสงบนิ่งของหัวใจไม่สามารถเกิดขึ้นได้นอกจากด้วยการอ่านและการรำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมากมาย ความรักต่ออัลลอฮ์จะไม่เกิดขึ้นนอกจากด้วยการรู้จักอัลลอฮ์ (ซบ.) อย่างแท้จริงและการรู้จักอัลลอฮ์อย่างแท้จริงนั้นจะไม่เกิดขึ้นหากปราศจากการคิดใคร่ครวญ ทั้งสามสิ่งนี้จะทำให้มนุษย์รอดพ้นและมีความสุขในการมีชีวิตอยู่ในหลุมฝังศพ (หนังสืออิฮฺ-ยาอ อุลุมุดดิน เล่ม 3 หน้า 387)

หากมนุษย์ต้องการเตรียมพร้อมตัวเองในการเผชิญหน้ากับความตาย ประการแรกที่เขาต้องทำคือ การมีความรู้สึกว่าความตายนั้นสวยงาม กลุ่มคนที่สามารถทำได้เช่นนี้ พวกเขาจะไม่หวาดระแวงและกลัวความตาย บะซัร

บิน ฮาวิช กล่าวว่า “สถานที่ที่ดีที่สุดสำหรับผู้เชื่อฟังอัลลอฮ์คือ กุบูร (หลุมฝังศพ) (อูอัล-ฟาราจ อับดุลเราะฮมาน อัฮวาลอัลก๊อบร หน้า 155)

คำกล่าวของท่านเมอลานา ญาลาลุดดีน อัล-รุมีช่างงดงามยิ่ง ท่านกล่าวไว้ว่า โอ้ลูก ๆ เอ๋ย ความตายที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทั้งหลายนั้นมันมีความเหมาะสมกับสิ่งที่เขาใส่หาและความต้องการของเขาอย่างดี ความตายอาจเป็นเสมือนศัตรูตัวฉกาจสำหรับคนที่คัดค้านมัน ทำตัวห่างเหินจากมันและเกลียดชังมัน โดยที่พวกเขาไม่คิดกันเลยว่า ความตายนั้นเป็นช่วงระหว่างของชีวิตที่นำเขาไปยังอัลลอฮ์ ในทางกลับกัน ความตายเปรียบเสมือนเพื่อนสนิทสำหรับผู้รักมัน”

“โอ้ชีวิตที่กำลังหวั่นเกรงและกลัวความตาย หากเจ้าเป็นผู้ที่ต้องการสัจธรรม เจ้าจงอย่าหวาดกลัวต่อความตาย แต่จงระวังตัวของพวกเจ้าเอง”

เพราะสิ่งที่เจ้ากำลังกลัวและมองเห็นผ่านกระจกแห่งความตาย แท้จริงแล้วยังมันยังไม่ใช่หน้าตาแห่งความตายที่แท้จริง แต่นั่นคือหน้าตาอันแปดเปื้อนและสกปรกของตัวพวกเจ้าเอง วิญญาณเปรียบเสมือนลำต้น ส่วนความตายเสมือนใบที่ติดอยู่กับมัน แน่แน่นอนว่าบรรดาใบที่มีอยู่บนลำต้นทั้งหมดนั้น ย่อมเป็นชนิดเดียวกันกับลำต้นของมัน”

ความตายและชีวิตในหลุมฝังศพที่ยืดยาวไปจนถึงวันกิยามะฮ์ (วันสิ้นโลก) ถือเป็นการสิ้นสุดของการงานทุกอย่างและการเผชิญหน้าของเรากับโลกคุณาแห่งนี้

ด้วยเหตุนี้จึงมีอายะฮ์อัลกุรอานมากมายที่บอกเล่าถึงสัจธรรมของชีวิตในโลกคุณานี้รวมถึงชีวิตแห่งโลกอาคีเราะฮ์ โองการเหล่านี้กำลังย้ำเตือนให้เราได้ใคร่ครวญและฟังตระหนกเสมอว่า สักวันชีวิตจะต้องจบลง ทุกอย่างที่เราจะมีอยู่จะพังทลายและสิ้นสุด เราควรห่างไกลจากการล่องลอยแห่งโลกคุณา อัลลอฮ์ยังทรงเน้นย้ำให้เราได้คิดเสมอว่า วันแล้ววันเล่า ชีวิตแห่งโลกอาคีเราะฮ์อยู่ใกล้เข้ามา มันเป็นชีวิตที่นิรันดร์ที่เราควรรักและมีใจโน้มเอียงกับมันมากกว่าอื่นใด

ดังนั้นก่อนที่ความตายจะคร่าชีวิตบ่าวคนหนึ่งไป เขาควรที่จะขัดเกลาตัวเองให้ปลอดจากบาปทั้งหลายด้วยการกลับเนื้อกลับตัวและขอร้องโทษจากอัลลอฮอย่างจริงจัง เขาควรปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง ต่าง ๆ ในการเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮและห่างไกลจากสิ่งต้องห้ามทั้งหลาย เขาควรคืนสิทธิ์ต่าง ๆ แก่เจ้าของ หากเขาเคยก่ออธรรม นั่นคือ เขาต้องกล่าวขอโทษต่อผู้ที่เขาเคยกล่าวร้าย หลอกหลวงและเหยียบหยามดูถูก การตอบตีการคิดร้ายต่อผู้อื่น ก่อนที่เราจะตายลง เราควรสะสมสิทธิ์ต่าง ๆ เหล่านี้และชดใช้หนี้ทั้งหมดที่เราเคยก่อมันขึ้นมา

มนุษย์ผู้หลงระเห็จ เขาสามารถเสพสุขจากทรัพย์สินเงินทองของผู้อื่นบนโลกดุนยานี้เท่านั้น ทว่าในวันข้างหน้า วันแห่งการสอบสวนและการชั่งการงานทั้งหลาย ด้วยความยุติธรรมแห่งอัลลอฮ พวกเขาจะกลายเป็นกลุ่มคนที่โศกเศร้าเสียใจในที่สุด ณ ตอนนั้นจะมีเสียงกล่าวแก่พวกเขาว่า “พวกเจ้าคือผู้ต่ำต้อย พวกเจ้ามันช่างอ่อนแอ พวกเจ้าช่างยากจนและขาดทุนยิ่ง ณ ที่นี้ไม่จำเป็นอีกแล้วที่พวกเจ้าจะคืนสิทธิ์แก่เจ้าของของมัน วันนี้ไม่มีใครสักคนที่รับคืนสิทธิ์และรับคำขอโทษจากพวกท่านอีกแล้ว”

ในขณะที่ท่านคอลีฟะฮอับดุลมาลิก บิน มัรวานใกล้เสียชีวิต ท่านเห็นเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดคนหนึ่งที่มีเสื้อผูกอยู่ที่มือของเขา พลางท่านกล่าวว่า “หากฉันเป็นเพียงแค่นัทำความสะอาด ที่เฝ้าดำรงชีวิตอยู่ด้วยผลพวงจากการทำงานของเขและไม่ต้องมายุ่งกับภาระงานดุนยาเลยสักนิดก็คงดี” (อัล-อิมาม อัล-มอซาลีย์ หนังสืออัล-อียาฮ เล่ม 4 หน้า 114)

ในขณะที่คน ๆ หนึ่งมีการใคร่ครวญและเตรียมตัวสำหรับความตาย การสิ้นหวังในความเมตตาของอัลลอฮก็เป็นที่ต้องห้าม มีรายงานจากท่านอากอบะฮ อัล-บัซซาร์ ท่านเล่าว่า มีอาหรับชนบทคนหนึ่ง เมื่อเขาเห็นศพ เขาจึงกล่าวแก่ศพว่า ขอให้ท่านเดินทางโดยสวัสดิภาพ ฉันจึงถามเขาว่า ท่านกล่าวเช่นนั้นเพื่ออะไรหรือ เขาจึงตอบว่า จะไม่ให้ฉันกล่าวแก่เขา (ศพ) เช่นนั้นได้อย่างไร ในเมื่อเขากำลังเดินทางกลับไปหาพระเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่และ

ใคร่ครวญเกี่ยวกับมนุษย์

ทรงกรุณายิ่ง พระราชวังอันยิ่งใหญ่และการอภัยโทษนั้นกว้างขวาง ฉันจึง
กล่าวว่า ฉันไม่เคยได้ยินคำพูดเช่นนี้ นอกจากครั้งนั้นครั้งเดียว” (อาบูอัล-ฟา
รอก หนังสือฮิวาล อัล-กُبُر หน้า 155)

การใคร่ครวญอัลกุรอาน

แท้จริง อัลกุรอานอันทรงเกียรติคือประตูล้ำ
ยิ่งใหญ่อันถูกประทานและเปิดให้แก่สำหรับผู้ศรัทธา
บรรดาผู้ซึ่งใส่ใจและหัวใจของเขามุ่งหมายไปยังการ
รับรู้อย่างลึกซึ้งถึงการใคร่ครวญในคunya อัลกุรอานนี้
คือที่รวบรวมแนวความคิดอันกว้างขวาง คือคำพูดแห่ง
แผ่นดินและฟากฟ้า คือคลังแห่งความรู้และการรู้แจ้ง
ซึ่งเป็นการแตกแขนงแห่งวิทย์ปัญญาด่าง ๆ อย่างไม่มี
หมดสิ้น อันเป็นที่ต้องการสำหรับจิตวิญญาณ และเป็น
ถ้อยแถลงอันมหัศจรรย์ ที่ถูกประทานให้แก่มนุษยชาติ
หนังสือฉบับนี้นับว่ามีค่าที่ถูกรวบรวมเรียบเรียงมาตลอดพัน
สิริกว่าปี ล้วนกลับมาอ้างอิงคัมภีร์เล่มนี้ ด้วยเหตุนี้
จึงเป็นวาระสำคัญยิ่งที่เราจะต้องทำความเข้าใจคัมภีร์
เล่มนี้ ร่วมกันพิจารณาอย่างลึกซึ้งพร้อมกับแนะนำแก่ม
นุษยชาติถึงคุณค่าอันแท้จริง

การใคร่ครวญอัลกุรอาน

โดยธรรมชาติมนุษย์มีการโน้มเอียงสู่การพิจารณาอยู่แล้ว แต่เราจำต้องอาศัยการชี้แนะเหมือนบังเหียนที่ควบคุมจิตใจให้ปลอดจากเส้นทางอันคับแคบจากอึดตาและผินหน้าไปสู่สัจธรรมและความดีงาม เครื่องมือชี้แนะที่จำเป็นอย่างยิ่งคืออัลกุรอานอันทรงเกียรติ อันเป็นคำดำรัสของผู้ทรงสูงส่ง รวมถึงที่รวบรวมและคำอธิบายที่เป็นรูปธรรม นั่นก็คือท่านรอสูล ค็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะซัลลัม (ขอการประสาทพรจากอัลลอฮ์และสันติมีแด่ท่าน)

ในหัวใจของผู้ศรัทธา อัลกุรอานคือประตูล้ำค่าที่จะนำไปสู่เบื้องลึกของอาณาจักรแห่งการใคร่ครวญ สู่ขอบฟ้าอันกว้างไกลแห่งการยอมรับมันเป็นภาษาแห่งชั้นฟ้าและแผ่นดิน อุดมด้วยถ้อยคำแห่งวิทยปัญญา เป็นอาหารหนึ่งเดียวของจิตวิญญาณ เป็นชุมสมบัติแห่งแรงบันดาลใจอันไม่มีที่สิ้นสุด เป็นสำนวนโวหารอันมหัศจรรย์ที่สุดที่เคยมีมาให้แก่มวลมนุษยชาติ

คัมภีร์อัลกุรอานคือคัมภีร์ที่จะชี้แจงถึงมนุษย์และจักรวาล จักรวาลมนุษย์และอัลกุรอานคือสามเขตแดนที่เชื่อมโยงถึงกัน เพื่อที่จะฉายแสงแห่งความสมบูรณ์แก่กันและกัน บุคคลที่ติดต่อกับอัลกุรอานสามารถที่จะสัมผัสถึงความโปรดปรานจากเบื้องบนที่มีอยู่ในตัวของเขาและในจักรวาล และสามารถที่จะพลิกหน้าคัมภีร์แห่งวิทยปัญญา ความอัศจรรย์แห่งชั้นฟ้าจะถูกเปิดเผยแก่เขา หน้าต่างมากมายจะถูกเปิดขึ้นในหัวใจและขยายขอบเขตอันกว้างไกลสู่ผู้สร้าง

โอสถในการเยียวยารักษาความปราดาดแห่งอึดตา ที่ผลักดันความเป็นมนุษย์ทั้งหลายไปสู่หนทางแห่งความหายนั้นล้วนมีอยู่ใน อัลกุรอาน มันจะเยียวยารักษาศีลธรรมที่ต่ำกว่ามาตรฐานที่ทำให้มนุษย์แปรสภาพไป

เป็นสัตว์ร้าย และเป็นมาตรวัดที่จะป้องกันความรู้สึกในความยุติธรรมให้แผ่แพร่ไปสู่ความยุติธรรมอันมีทางยอมรับได้ สำหรับมาตรฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อที่จะดำรงอยู่ได้ด้วยกับความเป็นมนุษย์ ทุก ๆ บริบทนั้น ล้วนมีอยู่ในอัลกุรอานเพียงแหล่งเดียวเท่านั้น

อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสอนอัลกุรอาน

คัมภีร์อัลกุรอานเป็นของขวัญอันยิ่งใหญ่ที่สุดที่มอบให้แก่มวลมนุษยชาติ เป็นของขวัญของพระองค์ผู้ทรงสูงส่ง พระองค์ทรงกล่าวว่า

“พระผู้ทรงกรุณาปรานี พระองค์ทรงสอนอัลกุรอาน พระองค์ทรงสร้างมนุษย์ พระองค์ทรงสอนเขาให้เปล่งเสียงพูด” (อัล-เราะหฺมาน, 1-4)

การสอนอัลกุรอานเป็นการแสดงถึงความกรุณาอันหาที่สุดมิได้ของพระองค์ ด้วยการดังกล่าว อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงจัดเตรียมให้มนุษยชาติเข้าถึงวิทยปัญญาสูงส่งและเป็นการตอบคำถามมากมายอันน่าพิศวง ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาอัลกุรอาน และเริ่มต้นด้วยการพัฒนาโลกที่อยู่ภายใน จากนั้นจึงพยายามต่อไปที่จะนำอัลกุรอานมาสู่ความเป็นจริงในชีวิต ด้วยกับการกระทำ ด้วยกับพฤติกรรม และท้ายที่สุดพยายามอย่างจริงจังที่จะนำสาสน์ไปสู่มวลมนุษยชาติอื่น ๆ ด้วยกับบุคคลิกภาพที่ส่งผลมากที่สุด

หนังสือทุกเล่มเพื่ออัลกุรอานเล่มเดียว

หนังสือหลายพันเล่มที่ถูกเขียนขึ้นในโลกอิสลามตลอดพันสี่ร้อยกว่าปีที่ผ่านมา ล้วนแล้วแต่มีจุดมุ่งหมายเพียงประการเดียวนั่นก็คือเพื่อทำความเข้าใจและเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงคัมภีร์เพียงเล่มเดียว และเพื่อที่จะทำความเข้าใจในทุกรายละเอียดชีวิตของชายเพียงผู้เดียว เพื่อที่จะทำให้อัตตาในตนเองลดลง แต่มีความคล้ายชายผู้นั้นมากขึ้น หากต้นไม้มทั้งหมด

ในโลกนี้ถูกนำมาเป็นปากกาและน้ำทะเลแทนหยดหมึก ก็ยังคงเป็นไปไม่ได้ที่จะสาธยายวิทย์ปัญญาและสัจธรรมทั้งหมดที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน¹⁴

ในคัมภีร์เล่มนี้บรรจุด้วยแหล่งกำเนิดของความรู้และวิทย์ปัญญาทั้งหมด เช่นเดียวกับที่เป็นกุญแจนำไปสู่ความผาสุกในชีวิตทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

อัลกุรอานคือคัมภีร์แห่งการชี้นำทางอยู่เสมอ ขณะที่วิทยาศาสตร์ติดตามทางที่ชี้ไป ทุกการค้นพบทางวิทยาศาสตร์เป็นการยืนยันและฉายแสงแห่งสัจธรรมแห่งอัลกุรอาน อัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงตรัสว่า

“เราจะให้พวกเขาได้เห็นสัญญาณทั้งหลายของเราในขอบเขตอันไกลโพ้นและ ในตัวของพวกเขาเอง จนกระทั่งจะเป็นประจักษ์แก่พวกเขาว่า อัลกุรอานนั้นเป็นความจริง ยังไม่พอเพียงอีกหรือ ที่พระเจ้าของเจ้านั้นทรงเป็นพยานต่อทุกสิ่ง” (ฟุศศิลัต, 53)

การวิจัยค้นหาสิ่งที่มีอยู่ในอัลกุรอานอย่างต่อเนื่อง จะยังคงแสดงถึงปาฏิหาริย์ที่ซ่อนอยู่ทุกเมื่อ ที่จริงท่านนบี คือลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัมได้แจ้งแก่เราว่าบรรดาผู้รู้ที่แท้จริงไม่สามารถที่จะมีความพอเพียงต่อการอ่านอัลกุรอาน เนื่องจากมันไม่เคยที่จะสูญเสียความสดชื่นที่มีอยู่ แต่กลับยังคงสาธยายอย่างต่อเนื่องและแง่มุมต่าง ๆ (ที่ค้นพบ) ก็จะทำให้มนุษย์ลดลงความชื่นชมอันไร้คำพูด ไม่มีวันจบสิ้น¹⁵

การอ่านอัลกุรอานอย่างใคร่ครวญ

บรรดาปวงประชาญ์มุสลิมล้วนระบุเป้าหมายในการอ่านอัลกุรอานตรงกัน นั่นคือ เพื่อที่จะทำการใคร่ครวญความหมาย ค้นหา วิทย์ปัญญาที่ซ่อนอยู่ข้างใน และปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับสิ่งที่อัลกุรอานต้องการ

14 ชูเราะฮฺฮุกมาน อายุษษที่ 27

15 อัลดรีมีย, พะฎออิลุล-กุรอาน, 14; อัลดรีมีย, พะฎออิลุล-กุรอาน, 1.

ในการกระตุ้นให้เกิดการครุ่นคิด ย่อมไม่มีอะไรที่จะดีไปกว่าการอ่านอัลกุรอาน เนื่องด้วยเป็นคำพูดของอัลลอฮฺ ตะอาลา ผู้ซึ่งไร้ขีดจำกัดในความรู้ถึงสภาวะความเป็นมนุษย์ หรือพูดอีกนัยหนึ่ง เสมือนว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นกระจกส่องสำหรับมนุษย์แต่ละผู้คน ทำให้เขารู้จักตนเองในหนทางที่เขาควรจะเป็น

ดังนั้น มุสลิมทุกคนจำเป็นต้องอ่านอัลกุรอานอยู่อย่างสม่ำเสมอ และสะท้อนภาพถึงสิ่งที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ประสงค์ให้เขาเป็นและปฏิบัติตามในแต่ละอายะฮฺ

เนื่องด้วยเพราะแต่ละถ้อยคำในอัลกุรอานประกอบด้วยคุณค่าอันไม่สามารถประเมินค่าได้ การอ่านอย่างใคร่ครวญแม้เพียงหนึ่งอายะฮฺด้วยการอ่านลักษณะเช่นนี้ ย่อมดีกว่าการอ่านอัลกุรอานทั้งเล่มโดยปราศจากการใส่ใจ มีเพียงหัวใจที่ได้รับการขัดเกลาและจิตวิญญาณอันสงบเท่านั้นที่จะได้รับประโยชน์จากการใคร่ครวญอย่างละเอียดอ่อน คุณธรรมอันสูงส่ง และการกระทำความดี จะเป็นเครื่องการันตีในการเข้าถึงความจริงข้อนี้

อัลลอฮฺ ชูบหานะฮฺ วะตะอาลา ทรงตรัสว่า

“นี่คือซูเราะฮ์หนึ่งที่เราได้ประทานมันลงมา และเราได้กำหนดเป็นข้อบังคับสิ่งที่มีอยู่ในมัน และเราได้ประทานโองการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในนั้นให้เป็นบทบัญญัติอันชัดแจ้ง เพื่อพวกเขาจักได้รำลึกใคร่ครวญ” (อันนุร, 1)

“คัมภีร์ (อัลกุรอาน) เราได้ประทานลงมาให้แก่เจ้าซึ่งมีความจำเริญ เพื่อพวกเขาจะได้พินิจพิจารณาอายะตต่าง ๆ ของอัลกุรอานและเพื่อปวงผู้มีสติปัญญาจะได้ใคร่ครวญ” (ศ้อด, 29)

“พวกเราได้พิจารณาใคร่ครวญอัลกุรอานดอกหรือ แต่ว่าบนหัวใจของพวกเรามีกุญแจหลายดอกซ่อนอยู่” (มุฮัมหมัด, 24)

ครั้งหนึ่ง ท่านรอซูล ค็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะซัลลัม ถูกถามถึงการอ่านที่ดีที่สุดและมารยาทที่เหมาะสมในการอ่านอัลกุรอาน (กิรออะฮฺ) ท่านตอบ

ว่า “คือการอ่านที่เมื่อท่านได้ฟังน้ำเสียงของเขาแล้ว มันทำให้ท่านเกิดความรู้สึกเกรงกลัวต่ออัลลอฮ์” (อัด-ตาริมีย, ฟีฏอิลุล-กุรอาน, 34)

การอ่านอัลกุรอานคือกิจกรรมที่สำคัญที่สุดที่จะป้องกันเสียงกระซิบกระซาบจากชัยฏอน สำหรับคนหนึ่งที่อ่านกุรอานและได้รับผลสะท้อนจากคำสัญญา คำตักเตือน สัญญาณอันชัดเจน และถ้อยแถลงแห่งการเชิญชวนให้กระทำการดีด้วยการกระตุ้นเร้าอย่างยิ่งยวด เขาจะพยายามอย่างยิ่งยวดในการออกห่างจากคำสั่งห้ามและข้อคลุมเครือต่าง ๆ เนื่องด้วยการอ่านอัลกุรอานถือเป็นการกระทำดีในลำดับต้นของการทำงานที่ดีทั้งหลาย ชัยฏอนจะพยายามกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้นุญญ์ห่างไกลจากพระดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา จึงเป็นเหตุให้เราถูกสั่งให้ให้ขอความคุ้มครองจากพระองค์ก่อนที่จะทำการอ่านอัลกุรอานโดยกล่าวว่า (ฉันขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์ให้พ้นจากมารร้ายที่ถูกสาปแช่ง)

“ดังนั้น เมื่อเจ้าอ่านอัลกุรอาน ก็จงขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์ให้พ้นจากชัยฏอนที่ถูกสาปแช่ง” (อัน-นะฮลุ, 98)

ท่านรอซูลุลลอฮ์อ่านอัลกุรอานอย่างไร

ท่านนบี คือลลุลลอฮ์ อะลัยฮิ วะสัลลิม จะอ่านอัลกุรอานอย่างช้า ๆ พร้อมกับการใคร่ครวญ ท่านจะพิจารณาพิจารณาความหมายในแต่ละอายะฮ์ และน้อมรับนามาปฏิบัติอย่างทันทีทันใดในคำสั่งใช้ต่าง ๆ เมื่อท่านอ่านมาถึงอายะฮ์ที่สั่งให้ให้ทำการสวดอิอัลลอฮ์ (ตัสบีห) ท่านจะกล่าว ซุบฮานัลลอฮ์ เป็นการปฏิเสธข้อบกพร่องใด ๆ ทั้งหมดของพระผู้สร้าง เมื่อถึงอายะฮ์ที่สั่งให้ให้ทำการวิงวอน ท่านก็จะวอนขอต่ออัลลอฮ์ และเมื่อท่านอ่านถึงอายะฮ์ที่สั่งให้ให้ขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์ ท่านก็จะปฏิบัติตามเช่นนั้น¹⁶ บางครั้งท่านมุ่งตรงเพียงหนึ่งอายะฮ์อย่างตั้งใจ ซึ่งท่านอ่านและใคร่ครวญจนกระทั่งถึงเวลาศุบหฺ (รุ่งอรุณ)

อับดุลลอฮ์ รอฎียัลลอฮุอันฮุ รายงานว่า “ครั้งหนึ่งท่านรอซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะซัลลัม เคยยืนอ่านอายะฮ์นี้ในละหมาดยามค่ำคืน จนกระทั่งรุ่งเช้า”

“หากพระองค์จะทรงลงโทษพวกเขาแท้จริงพวกเขาก็คือบ่าวของพระองค์และหากพระองค์จะทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา แท้จริงพระองค์ท่านคือ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ” (อัลมาอิดะฮ์, 118) (นะซาอีย, อีฟติตาห์, 79; อะหมัด เล่ม 5 หน้า 156)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะซัลลัม หลังจากท่านอ่านอายะฮ์ดังกล่าว ครั้งหนึ่งท่านเคยกล่าวต่อมาว่า

“โอ้พระเจ้าของข้าพระองค์ แท้จริงพวกมันได้ทำให้มนุษย์ส่วนใหญ่หลงทาง ดังนั้นผู้ใดปฏิบัติตามข้าพระองค์ แท้จริงเขาเป็นพวกของข้าพระองค์ และผู้ใดฝ่าฝืนข้าพระองค์ แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงอภัยผู้ทรงเมตตา” (อิบรอฮีม, 36)

หลังจากกล่าวดังนั้น ท่านจะยกมือขึ้นสูงและเริ่มขอดูอาทั้งน้ำตา ความว่า “*โอ้อัลลอฮ์ อุมมะฮฺของฉัน อุมมะฮฺของฉัน*” อัลลอฮ์ ชูบฮานะฮฺ ฮะวะตะอาลา จึงทรงสั่งญิบรีล อะลัยฮิสสลาม “เจ้าจงไปและถามมุฮัมมัดว่าทำไมถึงร้องไห้ เพื่อที่มนุษย์จะได้รู้ถึงเหตุผล แน่นอน พระผู้อภิบาลของเจ้าย่อมรู้ถึงเหตุผลเหล่านั้นเป็นอย่างดี”

ญิบรีล อะลัยฮิสสลาม กลับมาและได้รายงานถึงเหตุผลที่ร่อซูลของพระองค์ร่ำไห้ในความห่วงใยประชาชาติของท่าน อัลลอฮ์ ชูบฮานะฮฺ ฮะวะตะอาลา จึงสั่งให้ญิบรีล หัวหน้าที่ดีของเหล่าทูต อีกครั้งหนึ่ง

“จงไปถามมุฮัมมัดและบอกเขาถึงกระแสแห่งความปลื้มปิติของเราว่าเราจะเมตตาเขาและประชาชาติของเขา และเราจะไม่ทำให้เขาเสียใจ” (หะดีษบันทึกโดยมุสลิม, อิหม่าน, 346)

ด้วยความห่วงใยและเอาใจใส่ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะซัลลัม ต่อประชาชาติของท่าน จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องตระหนักถึงเรื่อง

ราวข้างบนอย่างแท้จริง และพิจารณาถึงระดับของความรักของเราที่มีต่อท่านนบี คือลัลลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม และการที่เราปฏิบัติตามสุนนะฮฺของท่านนบีได้มากน้อยแค่ไหน ประหนึ่งเป็นเครื่องยืนยันความรักของเรา (ต่อท่านนบี)

अब्दুলลอฮฺ อิบน์ มัสอูด รอฎิยัลลอฮุอันฮุ รายงานว่า วันหนึ่งท่านรอซูลุลลอฮฺ คือลัลลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ถามฉันว่า “เจ้าอ่านกุรอานให้ฉันฟังหน่อยได้หรือไม่” ฉันตอบว่า “ฉันจะอ่านกุรอานให้ท่านฟังได้อย่างไร ในเมื่ออัลกุรอานถูกประทานลงมายังท่าน” ท่านตอบว่า “ฉันชอบที่จะฟังอัลกุรอานจากผู้อื่นเช่นกัน” เมื่อท่านรอซูลุลลอฮฺกล่าวเช่นนั้น ฉันจึงเริ่มการอ่านด้วยซูเราะฮฺ อัน-นีสอา เมื่อฉันอ่านมาถึงอายะฮฺที่กล่าวว่า

“แล้วอย่างไรเล่า เมื่อเรานำพยานคนหนึ่งจากแต่ละประชาชาติมา และเราได้นำเจ้ามาเป็นพยานต่อชนเหล่านี้” (อัน-นีสอา, 41)

ท่านกล่าวว่า “นั่นเป็นการเพียงพอแล้วสำหรับตอนนี้” เมื่อฉันมองไปที่ท่านรอซูลุลลอฮฺ ฉันมองเห็นน้ำตาไหลออกมาจากสองดวงตาของท่าน” (หะดีษบันทึกโดย บุคอรี, ตัฟซีร, 4/9; มุสลิม, มุซาฟิริน, 247)

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รอฎิยัลลอฮุอันฮา ได้รายงานถึงช่วงเวลาขณะหนึ่งของชีวิตท่านรอซูลุลลอฮฺ คือลัลลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ที่แสดงออกถึงความละเอียดอ่อนของหัวใจและการใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง

คืนหนึ่ง ท่านรอซูลุลลอฮฺ คือลัลลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวแก่ฉันว่า “โอ้อาอิชะฮฺ หากเธอไม่ว่าอะไร ฉันขอใช้เวลายามค่ำคืนทำการอิบาดะฮฺต่อพระเจ้าของฉัน” “แน่นอน ฉันรักที่จะอยู่ใกล้ชิดท่าน” ฉันกล่าว “แต่ฉันรักมากกว่าสิ่งอื่นใดหากจะทำให้ท่านมีความสุข”

ท่านรอซูลุลลอฮฺ จึงลุกขึ้นและอาบน้ำละหมาด และท่านก็เริ่มทำการละหมาดยามค่ำคืน ท่านเริ่มที่จะร้องไห้ เสื้อผ้าและเคราของท่านเปียกโชกไปด้วยน้ำตา แม้กระทั่งบริเวณที่ท่านทำการสujud ท่านยังคงสภาพอยู่เช่นนั้น

จนกระทั่งบิลาลมาเชิญท่านไปทำการละหมาดพะญัวร์ (ศุบหฺ) เมื่อบิลาลเห็นสภาพที่ท่านเปียกชุ่มไปด้วยน้ำตา จึงถามด้วยความฉงนว่า

“โอ้รอซูลุลลอฮฺ ทำไมท่านถึงร้องไห้ ในเมื่ออัลลอฮฺก็ทรงอภัยโทษให้แก่ท่านแล้วทั้งความผิดในอดีตและอนาคต” ท่านรอซูลตอบว่า “จะไม่ให้ฉันเป็นบ่าวที่ขอบคุณกระนั้นหรือ” และท่านรอซูลกล่าวตอบ บิลาลอีกว่า “คำคินนี้ได้มีวิวัฒนาการมายังฉัน หายนะจะประสบแก่ผู้ที่อ่านโดยมิได้ทำการใคร่ครวญมัน ท่านจึงอ่านอายะฮฺที่กล่าวว่า

“แท้จริงในการสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน และการที่กลางวันและกลางคืนตามหลังกันนั้น แน่แน่นอนมีหลายสัญญาณสำหรับผู้มีปัญญา คือบรรดาผู้ที่รำลึกถึงอัลลอฮฺ ทั้งในสภาพยืน และนั่ง และในสภาพที่นอนตะแคง และพวกเขาพิจารณาในการสร้างบรรดาชั้นฟ้า และแผ่นดิน (โดยกล่าวว่า) โอ้พระเจ้าของพวกข้าพระองค์ พระองค์มิได้ทรงสร้างสิ่งนี้มาโดยไร้สาระ มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ท่าน โปรดทรงคุ้มครองพวกข้าพระองค์ให้พ้นจากการลงโทษแห่งไฟนรกด้วยเถิด” (อาละอิมรอน, 190-191) (หะดีษบันทึกโดยอิบนุหิบบาน, ศอฮิหฺ เล่ม 2 หน้า 386; รูหุล-มะอานีย์ เล่ม 4 หน้า 157)

ในคำคินที่อายะฮฺเหล่านี้ถูกประทานลงมา ท่านรอซูลุลลอฮฺ คือลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะซัลลัม ร้องไห้จนกระทั่งถึงยามฟ้าสาง ประหนึ่งจะทำให้บรรดาดวงดาวบนท้องฟ้าเกิดความอิจฉา น้ำตาที่หลั่งออกมาจากบรรดาผู้ศรัทธาอันเกิดจากการใคร่ครวญถึงความยิ่งใหญ่และสวยงามแห่งฟากฟ้าที่ปรากฏออกมาอย่างเด่นชัดด้วยความโปรดปรานของอัลลอฮฺ ตะอาลา อันประดับประดาคำคินที่กำลังจะผ่านไป ความมียามคำคินได้แผ่ขยายพันไปพร้อมกับการปรากฏอีกครั้งของหยาดน้ำค้างแห่งสวนสวรรค์

ในการแสดงถึงความสำคัญและผลรางวัลของการอ่านอัลกุรอานด้วยกับบุคลิกภาพแห่งการครุ่นคิดและใคร่ครวญ ท่านนบี คือลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะซัลลัม กล่าวว่า

“เมื่อผู้คนได้ทำการรวมตัวกันในบ้านหลังหนึ่ง ท่ามกลางบ้านของอัลลอฮ์ อ่านคัมภีร์ของอัลลอฮ์ และทำการสนทนาระหว่างพวกเขาเกี่ยวกับมัน ความจำเริญจะลงบนยังพวกเขา พวกเขาจะได้รับการชี้นำด้วยความเมตตา และได้รับการห่อหุ้มด้วยปีกแห่งบรรดาโมลาอิกะฮ์ และอัลลอฮ์ ชูษานะฮ์ วะตะอาลา จะทรงกล่าวถึงพวกเขาเหล่านั้น ณ ที่พระองค์” (หะดีษบันทึกโดยมุสลิม, ซิกร, 38; อิบุนดาอูด, วิตร, 14/1455; ตีรมิซีย, กิรออะฮ์, 10/2945)

“ผู้ที่อ่านอัลกุรอานจบทั้งเล่มภายในเวลาน้อยกว่าสามวัน ย่อมไม่สามารถที่จะทำความเข้าใจและใคร่ครวญกุรอานได้อย่างเหมาะสม” (หะดีษบันทึกโดยอับดุลอาวูด, วิตร, 8/1390; ตีรมิซีย, กิรออะฮ์, 11/2949; ตาริมีย, ศอลาฮ์, 173)

“จงอ่านอัลกุรอานในหนทางที่จะนำเจ้าออกจากความชั่ว หากมันไม่สามารถที่จะหักห้ามท่านจากความชั่วได้ ดังนั้นเจ้าก็ยังไม่ได้อ่านมันจริง ๆ” (อะหมัด, ชุฮัด, 401/1649)

การอ่านอัลกุรอานของบรรดาศอฮาบะฮ์

บรรดาศอฮาบะฮ์ต่างมุ่งความสนใจไปที่การพิจารณาใคร่ครวญในการที่จะทำความเข้าใจคัมภีร์อัลกุรอาน และจดจำอยู่กับพระดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา พวกเขาอ่านมันด้วยแนวทางที่จะนำไปใช้ปฏิบัติตัวอย่างที่ดียิ่งคือ คำกล่าวของท่านอุมัร รอฎียัลลอฮุอันฮุ

“ฉันศึกษาซูเราะฮ์อัลบะกะเราะฮ์เป็นเวลา 12 ปี และในการนั้นฉันเชื่อดูฮุหนึ่งตัวเป็นพลีทานเพื่อการขอบคุณ” (กรูญีย, เล่ม 1, หน้า 40)

เช่นเดียวกับท่านอับดุลลอฮ์ อิบน์ อุมัร รอฎียัลลอฮุอันฮุมา ได้รายงานว่าเขาใช้เวลาศึกษาซูเราะฮ์อัลบะกะเราะฮ์ทั้งหมดเป็นเวลา 8 ปี เพื่อที่จะนำคำสั่งให้ทั้งหลายไปปฏิบัติ (มุวัญญอ, กุรอาน, หน้า 11)

พวกเขาอ่านอัลกุรอานเพื่อที่จะเรียนรู้คำสั่งใช้และคำสั่งห้ามต่าง ๆ เพื่อที่จะนำไปปฏิบัติ การใคร่ครวญอย่างลึกซึ้งในแต่ละโองการของอัลกุรอาน

นทำให้กระบวนการในการนำไปใช้เป็นไปได้นในทางปฏิบัติ (ค็องกอนัน, อด-ทะรา
ทิบ, เล่ม 2, หน้า 191)

มีชายคนหนึ่งได้ไปหาท่านเซต บิน ซาบิต รอฎียัลลอฮูอันฮู แล้วถาม
เขาถึงความเห็นของเขาในการอ่านอัลกุรอานจบภายในหนึ่งสัปดาห์ “นั่น
เป็นการดีทีเดียว” เซต บิน ซาบิตตอบแล้วกล่าวต่อไปว่า “แต่ฉันมีความ
สุขมากยิ่งขึ้นกว่าหากจะอ่านกุรอานจบภายในเวลา 15 วันหรือแม้แต่ 20 วัน
หากเจ้าถามว่าทำไม นั่นเป็นเพราะมันเป็นการดีกว่าในการใคร่ครวญอัลกุ
รอานและทำความเข้าใจความหมายได้ดียิ่งกว่า” (มูฏกออ, กุรอาน, 4; อิบน์
อัคฺลบัร, อิสติซการ, เบรุต, 2000, เล่ม 2, หน้า 477)

ท่านอัคฺลลอฮ อิบน์ มัสอูด รอฎียัลลอฮูอันฮู กล่าวว่า “ใครที่ต้องการ
ความรู้สมควรยิ่งในการใคร่ครวญความหมายของอัลกุรอาน เพ่งความสนใจ
ไปที่การสื่อสารความหมายและติดตามการอ่าน เพราะ อัลกุรอานบรรจุไป
ด้วยความรู้ทั้งในอดีตและอนาคต” (อัล-ฮัยตามีย, เล่ม 7, หน้า 165; อัล-บัยฮากีย,
ชอบูล-อิมาน, เล่ม 2, หน้า 331)

รายงานจากสะอีด บิน มัสนูร จากอัล-มุฏกออิล บิน อัคฺลลอฮ บิน
หันฎอบ ท่านรอซูลุลลอฮ ค็อลลัลลอฮ อะลัยฮิ วะซัลลัม เคยอ่าน อัลกุรอาน
ในที่ชุมนุม และในที่นั้นมีชาวเบดูอินนั่งร่วมอยู่ด้วย

**“ดังนั้นผู้ใดกระทำความดีหนึ่งเท่าละองรู้ลี เขาก็จะเห็นมัน ส่วน
ผู้ใดกระทำความชั่วหนึ่งเท่าละองรู้ลี เขาก็จะเห็นมัน”** (อัล-ซัลซะละฮ, 7-8)

“โอ้ท่านรอซูลุลลอฮ น้ำหนักเท่าละองรู้ลีกระนั้นหรือ” ท่านตอบว่า
“ใช่” ชาวเบดูอินคนนั้นถึงกับหน้าถอดสีแล้วร้องคร่ำครวญหลายต่อหลาย
ครั้งว่า “ช่างน่าอายเสียจริง สำหรับความผิดของฉัน” (เขายังคงกล่าวอา
ยะฮอัลกุรอานเข้าไปมาอยู่หลายครั้ง จนกระทั่งเดินออกไป) เมื่อชายคนนั้น
ไปแล้ว ท่านรอซูลุลลอฮ ค็อลลัลลอฮ อะลัยฮิ วะซัลลัม จึงกล่าวว่า “แน่แท้
ความศรัทธาได้เข้าสู่หัวใจของชายผู้นั้นแล้ว!!!” (อัลสะญญีย, อด-ดฺร อัล-มันซูร,

การอ่านอัลกุรอานของบรรดาคนดีผู้ที่อัลลอฮ์ทรงรัก

ท่านฟุฏอยล บิน อียาฏ รอหิมะฮ์สุลลอฮ์ เคยกล่าวว่า “แท้จริงอัลกุรอานถูกประทานลงมาเพื่อการปฏิบัติ แต่ผู้ศรัทธากันเอาแต่การอ่านมาเป็นการปฏิบัติ” ท่านจึงถูกถามว่า “เราจะนำอัลกุรอานมาปฏิบัติได้อย่างไร” “คือการทำให้สิ่งที่อัลกุรอานอนุมัติ (หะลาล) เป็นที่อนุมัติ และการทำให้สิ่งที่อัลกุรอานห้าม เป็นสิ่งต้องห้าม และคือการปฏิบัติตามสิ่งที่อัลกุรอานสั่งใช้ และการออกห่างจากสิ่งที่อัลกุรอานสั่งห้าม และหยุดนิ่งเพื่อใคร่ครวญความอัศจรรย์แห่งอัลกุรอาน” (อัล-คอฎิบ อัล-บัฆดาดี, อัล-อิกติฎออ อัล-อิสม อัล-อะมัล, หน้า 87)

อิมามอัช-ชาฟิอี รอหิมะฮ์สุลลอฮ์ ตะอาลา ได้กล่าวถึงการมีอยู่ของความหมายอันมากมายสำหรับเป้าประสงค์ในทุก ๆ อายุของ อัลกุรอาน โดยท่านกล่าวว่า “หากมนุษย์ทำการคิดใคร่ครวญซูเราะฮ์อัล-อัศร ก็เป็นที่เพียงพอแล้ว” (อิบนุกะซีร, อัล-อัศร)

ท่านอัศ-มะอียี ปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ของอิสลาม ได้กล่าวถึงเรื่องราวของการใคร่ครวญอัลกุรอานอันทรงเกียรติ โดยท่านเล่าว่า ชายคนหนึ่งได้มาหาท่านคอลีฟะฮ์แห่งราชวงศ์อุมะวียฺ ฮิชาม บิน อับดุลมาลิก ท่านคอลีฟะฮ์จึงกล่าวแก่ชายผู้นั้นว่า “โปรดให้คำแนะนำแก่ฉันด้วย” ชายผู้นั้นจึงแนะนำให้ท่านคอลีฟะฮ์นึกถึงการขึ้นจากอัลกุรอาน โดยกล่าวว่า “เพียงพอแล้วที่อัลกุรอานจะเป็นผู้แนะนำ ฉันขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์จากชัยฏอนมารร้ายที่ถูกสาปแช่ง ด้วยพระนามแห่งอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณา ปราณีเสมอ”

“ความหายนะจะประสบแด่บรรดาผู้ทำให้พร่อง (ในการดวงและการซ่ง) คือบรรดาผู้ที่เมื่อพวกเขาตวงเอาจากคนอื่นก็ตวงเอาเต็ม และเมื่อพวกเขาตวงหรือซ่งให้คนอื่นก็ทำให้พร่อง คนเหล่านั้นมิได้คิดบ้างหรือว่าพวกเขาจะถูกให้พินาศสำหรับวันอันยิ่งใหญ่ วันที่มนุษย์จะยืนต่อหน้าพระเจ้าแห่งสากลโลก” (อัล-มูออฟฟิฮีน, 1-6)

ชาวเบดูอินจึงกล่าวต่อไปว่า “โอ้ท่านผู้นำแห่งศรัทธาชน นี่เป็นการตอบแทนสำหรับผู้ที่บกพร่องในการชั่งตวงแก่ผู้อื่น ท่านคิดจะจัดการอย่างไรกับผู้ที่ยึดเอาทรัพย์สินของผู้อื่น” (มุฮัมหมัด ซอฟุด, ญุมฮิเราะฮฺ เคาะฎะฮฺบัล-อรับ, เล่ม 3 หน้า 243)

ท่านมุฮัมหมัด คอดีมียะห์ หนึ่งในอุละมาอ์ผู้มีชื่อเสียงแห่ง อุศมานียะฮฺ กล่าวว่า “แท้จริงเส้นทางหนึ่งเดียวในการรอดพ้นจากสารพันปัญหา การทดสอบ คราวเคราะห์ และวิกฤติการณ์ต่าง ๆ นั้นคือการยึดมั่นอัลกุรอาน และทำให้มันเป็นจริงในชีวิต ดังนั้นจงสม่ำเสมอในการทำ อิบาดะฮฺ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านอัลกุรอานอย่างช้า ๆ ด้วยกับการใคร่ครวญ การมีมารยาท และการอ่านเป็นจังหวะที่ดี และการอ่าน อัลกุรอานเช่นนี้คือการอ่านที่เสมือนประหนึ่งว่าเรากำลังสนทนากับอัลลอฮฺ ตะอาลา” (ดู: อัล-คอดีมียะห์, มัจมูอะฮฺ อัล-รอฮาอิล, หน้า 112, 194, 200)

ตัวอย่างของการใคร่ครวญที่มีอยู่ในอัลกุรอาน

การใคร่ครวญถึงความรอบรู้ของอัลลอฮฺ ตะอาลา บรรดาอายาตในอัลกุรอานจำนวนมาก ได้เรียกร้องให้มนุษย์ใคร่ครวญถึงความรู้รอบของอัลลอฮฺ ตะอาลา อัลลฮฺ ทรงกล่าวไว้ในอายะฮ์อันมีเกียรตินี้ว่า

“และที่พระองค์นั้นมีบรรดาญะแ่งแห่งความเร้นลับ โดยที่ไม่มีใครรู้ญะแ่งเหล่านั้น นอกจากพระองค์เท่านั้น และพระองค์ทรงรู้สิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และในทะเล และไม่มีใ้ไปมาได้ ร่วงหล่นลงนอกจากพระองค์จะทรงรู้มัน และไม่มีเมล็ดพืชใด ซึ่งอยู่ในบรรดาความมืดของแผ่นดิน และไม่มีสิ่งที่อ่อนนุ่มใด และสิ่งที่แห้งใด นอกจากจะอยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง” (อัล-อันอาม, 59)

คราใดก็ตามที่ผู้ศรัทธาได้อ่านอายะฮ์อันทรงเกียรตินี้ จำเป็นสำหรับเขาที่จะต้องหยุดคิดสักนิด เพื่อที่จะทำการใคร่ครวญ มุสลิมทุกคนก็จะมี ความเชื่ออย่างหนักแน่นว่า ณ ที่พระองค์แต่เพียงพระองค์เดียวเท่านั้นที่มี บรรดาญะแ่งแห่งความเร้นลับ คือคลังสมบัติที่มิเคยได้รับการเปิดเผย ซึ่ง

อัลลอฮ์ ตะอาลาเป็นผู้ทรงรอบรู้ในทุกส่วนใหญ่ทั้งหมด และทุกส่วนย่อยทั้งหมด ล้วนอยู่ในการครอบครองของพระองค์โดยแท้จริง และสิ่งที่เรารู้ก็คือเราไม่มีความสามารถที่จะบรรลุถึงความรู้ของพระองค์เป็นอันขาด เพราะอัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงรู้ถึงสิ่งที่อยู่ในผืนแผ่นดิน ได้แก่ บรรดาพืชผล สัตว์เลื้อยคลานต่าง ๆ ดังนั้น ณ อัลลอฮ์แต่เพียงผู้เดียวที่มีกุญแจแห่งความเร้นลับนี้ และไม่มีผู้ใดเข้าถึงได้เว้นแต่ซุบฮานะฮู วะตะอาลา¹⁷

อุสตาซ สัยยิด กุฎบ เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้นำการอธิบายความรอบรู้ของอัลลอฮ์ตะอาลา ด้วยกับอายะฮ์นี้ โดยท่านกล่าวว่า

“อายะฮ์อันสั้นนี้ ได้กระตุ้นเร่งเราให้จินตภาพของมนุษย์ใคร่รู้ความเป็นจริงในการพยายามสำรวจขอบเขตในสิ่งที่เรารู้และสิ่งที่อยู่เบื้องหลังความรู้ของเรา เราพยายามที่จะนึกภาพถึงความรู้อันไร้ขีดจำกัดของอัลลอฮ์ที่ล้อมรอบทั่วทั้งจักรวาล และไปไกลกว่าสิ่งที่เรารู้เกี่ยวกับจักรวาล เราอยู่ในยุคที่มีความรู้ระดับสูงเท่าที่เราเคยรู้มา เราได้รับภาพแล้วภาพเล่าในทุกทิศทางในการพยายามที่จะเลิกลำบากของสิ่งที่ถูกปกปิดอยู่ ไม่ว่าจะเป็นในอดีต ปัจจุบันหรือในอนาคต นี่เป็นโลกอันสมบูรณ์ที่อยู่เหนือขอบเขตมโนภาพของเรา แต่ทว่ากุญแจไขสู่ทุกสิ่งนั้นอยู่ ณ ที่อัลลอฮ์และพระองค์เป็นผู้รู้แต่เพียงผู้เดียว จิตใจของเราอาจจะพยายามค้นหาสิ่งที่เราไม่รู้ทั้งบนบกและทะเล ฟังตระหนกเกิดอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่างสมบูรณ์ถึงทุกสิ่งที่อยู่ในนั้น เราลองจินตนาการถึงใบไม้ที่ร่วงหล่นจากต้นซึ่งมีอาจทราบจำนวนได้ แต่ทว่าทุก ๆ ใบที่อยู่ในจำนวนนั้น ไม่ว่ามันจะร่วงหล่น ณ ที่ใดก็ตาม ย่อมอยู่ในการรู้เห็นของพระองค์ แม้กระทั่งเมล็ดข้าวแต่ละเมล็ดที่ฝังอยู่ในความลึกของผืนดิน ล้วนอยู่ในการดูแลของพระองค์ผู้มองเห็นทุกสรรพสิ่ง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแห้งหรือเปียก ตายหรือมีชีวิต ทุกพื้นที่ในจักรวาล ไม่สามารถที่จะหนีพ้นจากความรอบรู้ของพระองค์

17 มุฮัมหมัด ยัมดี ยาชिर, Hak Dini, เล่ม 3, 1947; อบู หัยยาน, ดัฟซีร อัลบะหฺร อัลมุฮิฏ, ดัฟซีรซูเราะฮ์ อัล-อันอาม อายะฮ์ที่ 59

สติปัญญาของมนุษย์จะคงเหลือไว้แต่ความเขลา หลังจากที่เขาได้ใคร่ครวญในภาพของอายะฮ์นี้ ซึ่งสาธยายความรอบรู้ของอัลลอฮ์ ในสิ่งที่ไร้ขอบเขต ยืดขยายไปในจักรวาลและกาลเวลา ท่ามกลางสิ่งที่มองเห็นและไม่สามารถมองเห็น การขยายอย่างไ้ที่สุดนี้เกินกว่าที่สติปัญญาจะจินตนาการไปถึง มันได้ถูกแต่งแต้มด้วยความแม่นยำอันไร้ที่ติด้วยคำเพียงไม่กี่คำ ฟังทราบเถิดว่าสิ่งนี้คือมูอฺญิซาต (สิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถกระทำได้) (สัยยิด กุฎบ, ฟิชีลาล์ลกุรอ่าน, เล่ม 2, หน้า 1111 - 1113)

ในการนี้ แท้จริงหากมนุษย์ได้ทำการใคร่ครวญอัลกุรอ่านอันทรงเกียรติและจักรวาลด้วยกับคุณลักษณะดังกล่าว เขาจะตระหนักว่าทุก ๆ อย่างจะเป็นการบ่งชี้ถึงความรอบรู้และพลังอำนาจของอัลลอฮ์ ตะอาลา ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเล็กน้อยแค่ไหน ขณะที่บรรดาผู้ซึ่งห่างไกลจากการใคร่ครวญ แท้จริงเขาเหล่านั้นได้จมปลักอยู่ในอารมณ์ใคร่ใฝ่ตำแหน่งชีวิตดุนยา ซึ่งจะถูกละทิ้งห้ามจากความลับแห่งชั้นฟ้าและวิญญูญาแห่งพระผู้เป็นเจ้า

ท่านสะอ์ดีย อัช-ชัยรอซีย กล่าวว่า “ไปไม่เขี้ยวสดใบหนึ่งในสายตาของบรรดาผู้ใช้สติปัญญา คือหนังสือหนึ่งเล่มสำหรับการรู้จัก อัลลอฮ์ ตะอาลา แต่สำหรับบรรดาผู้เพิกเฉย ละเลยต่อให้นำมาซึ่งต้นไม้มั่งบ่าในสายตาของพวกเขา คงดูไม่ต่างอันใดกับไปไม่เพียงใบเดียว”

อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสไว้ในอีกอายะฮ์หนึ่งว่า

“พระองค์ทรงรอบรู้ถึงสิ่งที่เขาไปอยู่ในแผ่นดิน และสิ่งที่ออกมาจากมัน และสิ่งที่ลงมาจากฟากฟ้า และสิ่งที่ขึ้นไปสู่นั้น และพระองค์เป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงอภัยเสมอ” (สะบะอ, 2)

แม้แต่การบ่งชี้และคิดคำนวณส่วนต่าง ๆ ของปรากฏการณ์ที่ระบุไว้ข้างต้น ซึ่งเกินกว่าจะคาดคิด แม้ว่ามันมนุษย์ชาติทั้งหมดต่างเข้าร่วมภารกิจครั้งนี้และอุทิศเวลา ตลอดทั้งชีวิตเพื่อให้งานสำเร็จ ท้ายที่สุดพวกเขาก็จะพบกับความท้อแท้และจะยกเลิกไปหมดหนทางในการที่จะนับจำนวนสิ่งที่ขึ้นไปบนท้องฟ้าและสิ่งที่ฝังลงไปใผืนดิน ณ ช่วงขณะหนึ่ง

สิ่งที่เข้าไปในผืนดินเหล่านั้นมีอะไรบ้าง มีเมล็ดพันธุ์ชนิดใดบ้างที่อยู่ในผืนดิน มากมายก็สายพันธุ์ของแมลงและสัตว์ที่อาศัยอยู่ในดินนั้น ใครบ้างที่ทราบปริมาณของน้ำ โมเลกุลของแก๊ส และกัมมันตรังสีที่สอดแทรกอยู่ในผืนดินอันดูเหมือนลึกลับแทบจะไร้ที่สิ้นสุด แน่แท้ทุกสรรพสิ่งที่คืบคลานอยู่ใต้ผืนแผ่นดินนั้นล้วนอยู่ในอำนาจและการกำหนดของอัลลอฮฺ ตะอาลา

ในทางกลับกัน มีก็สรรพสิ่งที่ออกมาจากใต้ผืนแผ่นดิน ก็มากนักน้อยของพืชพรรณที่เจริญเติบโตออกมา อัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงตรัสว่า

“พวกเรามีได้มองไปยังแผ่นดินดอกหรือว่าก็มากนักน้อยแล้วที่เราได้ให้มันงอกเงยออกมาจากทุกชนิดที่ดีมีประโยชน์” (อัล-ซูฮรออ, 7)

“แล้วเราได้แยกแผ่นดินออกไป และเราได้ให้เมล็ดพืชงอกเงยขึ้นจากในแผ่นดิน และองุ่นและพืชผัก และมะกอกและอินทผลัม และเรียกสวนที่หนาทึบ และผลไม้และทุ่งหญ้า ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์แก่พวกเจ้าและสัตว์เลี้ยงของพวกเจ้า...” (อะบะสะ, 25-32; ในทำนองเดียวกัน ก็อฟ อายะฮ์ที่ 7-11)

เช่นเดียวกัน สิ่งเหล่านี้มิได้ออกมาในจำนวนมากมายเหลือคณานับ กระนั้นหรือ ก็มากนักน้อยของจำนวนภูเขาที่ปะทุและพ่นลาวาออกมาจำนวนเท่าไรของแก๊สที่พวยพุ่งออกมา แมลงที่ล้านตัวที่ออกมาจากรังที่ซ่อนอยู่ในผืนดิน ไม่สามารถที่จะนับได้ของสิ่งที่ต้องการความปลอดภัยขณะอยู่ในผืนดิน โดยการปกป้องจากพระผู้ทรงอภิบาล มันจึงสามารถดำรงอยู่ได้อย่างปลอดภัยเป็นสัปดาห์หรือหลายเดือน อัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงทำให้ผืนแผ่นดินมีสภาพที่เหมาะสมสำหรับเป็นแหล่งกำเนิดของสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น แม้กระทั่งในสภาพที่หิมะละลาย เราไม่เคยเห็นซากของแมลงเหล่านั้น มันหาทางที่จะออกมาสู่ผืนดินเสมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น และยังคงดำรงชีวิตอยู่ได้ต่อเสมือนที่มันเป็นอยู่ก่อนหน้านี้

หากเราหยุดพิจารณาอีกสักครั้ง และพยายามครุ่นคิดถึงสิ่งที่ดำรงอยู่ในโลกของมลาอิกะฮฺและจิตวิญญาณ เช่นเดียวกับเสียงของคำวิงวอน

และการขอพรที่ขึ้นสู่ฟากฟ้า สรรพสิ่งมากมาย ที่เราสามารถรับรู้และไม่สามารถรับรู้ได้ มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต มนุษย์มีความรู้เพียงเล็กน้อยมาก ซึ่งเป็นการย่ำเตือนถึงข้อจำกัดของความรูของมนุษย์ เรารู้สึกอัครรรยใจบ้างหรือไม่เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่ลงมาจากฟากฟ้า เมื่อดฝน ดาวตก แสงอาทิตย์ และรังสีต่าง ๆ ในทำนองเดียวกัน

ทั้งหมดเหล่านี้เกิดขึ้นเพียงชั่วพริบตา แล้วมนุษย์สามารถทำความเข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นทั่วโลกเพียงเสี้ยววินาทีหรือไม่ หากช่วงเวลาของชีวิตถูกทำให้ยืดขยายออกไปก็คั้งยังไม่เพียงพอต่อการคิดคำนวณสิ่งที่เกิดขึ้น ดังนั้นความรอบรู้ของอัลลอฮฺ ตะอาลา จึงไม่สามารถที่จะทำการวัดได้ซึ่งอยู่เหนือการรับรู้ของมนุษย์ เพราะพระองค์ทรงรอบรู้อย่างถ้วนทั่วทั้งหมดของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่ามันจะเกิดขึ้นเมื่อใดและที่ไหนก็ตาม และอีกสิ่งหนึ่งที่เรารู้จำเป็นต้องได้ตรองอยู่เสมอว่า ทุก ๆ จังหวะการเต้นของหัวใจหรือแม้แต่เจตนาที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน ล้วนอยู่ในสายพระเนตรของอัลลอฮฺ ตะอาลา และพระองค์ คือผู้ที่อยู่ ณ สิ่งเร้นลับและการอภัย และพระองค์คือผู้ทรงเมตตาและให้อภัยอย่างมากมาย (สยิด กุฎบ, พิชาลิลล์-กูราน, เล่ม 5 หน้า 2891-2892....ซูเราะฮฺสะบะอฺ อายะฮฺที่ 2-3)

มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะต้องพินิจพิจารณาในทุก ๆ ซูเราะฮฺ และทุก ๆ อายะฮฺที่อยู่ในอัลกุรานอันทรงเกียรติ ด้วยการใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง แต่ ณ ที่นี้เราจะทำการยกตัวอย่างวิธีการดังกล่าว ด้วยกับบางส่วนของอายะฮฺต่างๆ ที่อยู่ในซูเราะฮฺอัล-วาเกอะฮฺ อัน-นะหฺลฺ และฮฺ-รุม

ซูเราะฮฺ อัล-วาเกอะฮฺ

อัลลอฮฺตะอาลา ทรงเริ่มต้นซูเราะฮฺอัล-วาเกอะฮฺด้วยการย่ำเตือนถึงเหตุการณ์อันยิ่งใหญ่และความน่ากลัวของวันกิยามะฮฺ และพระองค์ทรงแจ้งแก่เราว่าในวันนั้นพระองค์จะทรงยกสถานะของคนบางกลุ่มและจะทรงทำให้บางกลุ่มต่ำต้อย และพระองค์ยังได้ทรงชี้แจงว่าหลังจากที่มวลมนุษยชาติได้ถูกเรียกสู่การคิดบัญชีแล้ว มนุษย์จะถูกแบ่งออกเป็น 3 จำพวก จากนั้น

อัลลอฮ์ อัชชะวะญ์ลละ ทรงฉายภาพอันวิจิตรด้วยสำนวนอันสวยงามกับความโปรดปรานที่พระองค์ทรงประทานให้แก่ปวงบ่าว ผู้ซึ่งดำเนินชีวิตในแนวทางบนความถูกต้อง และบรรดาผู้กระทำความดี ผู้ซึ่งได้รับบันทึกการกระทำจากทางด้านขวา ซึ่งตามมาด้วยภาพอันน่าเศร้าและการลงโทษอันเจ็บปวดสำหรับผู้ที่ได้รับบันทึกทางด้านซ้าย ด้วยภาพการทรมานอย่างเจ็บปวดรวดร้าวซึ่งเป็นการสาปแช่งเตือนปวงบ่าวในการที่จะกระทำความผิด เพื่อให้รอดพ้นอย่างแท้จริงจากสถานการณ์อันน่าเศร้า พระองค์จึงทรงเชื้อเชิญปวงบ่าวของพระองค์สู่การใคร่ครวญ ด้วยอายาตเหล่านี้

การสร้างมนุษย์

อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสไว้ความว่า

“เรานั้นได้สร้างพวกเจ้าขึ้นมา โฉนดเราพวกเจ้าจึงไม่เชื่อ พวกเจ้าเห็นสิ่งที่พวกเจ้าหลั่งออกมา (อสุจิ) แล้วมิใช่หรือ พวกเจ้าสร้างมันขึ้นมา หรือว่าเราเป็นผู้สร้าง” (อัลวาเกอะฮ์, 57-59)

ช่างเป็นการสร้างอันยิ่งใหญ่แห่งพระผู้เป็นเจ้าที่พระองค์ได้ทรงสร้างมนุษย์จากน้ำอันต่ำต้อยไร้ค่า แต่ทรงทำให้มันมีบทบาทสำคัญในระบบการสร้างนี้ อันเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่มีความแม่นยำและความสมดุล จนเป็นร่างกายของมนุษย์ที่สมบูรณ์ขึ้นมา

ความตายและการฟื้นคืนชีพ

อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสไว้ความว่า

“เรานั้นเป็นผู้กำหนดความตายขึ้นในระหว่างพวกเจ้า และเราก็จะไม่ถูกขัดขวางในการที่เราจะเปลี่ยนบุคคลเยี่ยงพวกเจ้า และเราจะให้พวกเจ้าเกิดขึ้นมาอีกในสิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้” (อัล-วาเกอะฮ์, 60-61)

ความตายเป็นความจริงแท้ประการหนึ่ง ไม่มีผู้ใดที่จะหลีกเลี่ยงจากความตายได้ หากอัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงประสงค์ พระองค์ทรงสามารถที่จะทำลายบรรดาผู้ปฏิเสธทั้งหมดได้ในครั้งเดียว และนำมาซึ่งชนอีกกลุ่มหนึ่ง

“และโดยแน่นอน พวกเจ้าได้รู้มาแล้วถึงการเกิดครั้งแรก แล้วโฉนเล่าพวกเจ้าจึงไม่ใคร่ครวญ” (อัล-วาเกอะฮฺ, 62)

แท้จริงพระองค์ได้ทรงสร้างมนุษย์โดยสมบูรณ์มาแล้วครั้งหนึ่ง ไม่ต้องสงสัยเลยว่าพระองค์ทรงมีความสามารถที่จะสร้างอีกครั้งหนึ่ง จำเป็นอย่างยิ่งยวดที่เราจะต้องตระหนักถึงความจริงข้อนี้และเตรียมตัวสำหรับการฟื้นคืนชีพ การเกิดใหม่อีกครั้งอันไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงพ้นไปได้

เมล็ดพันธุ์และพืชผล

“พวกเจ้าเห็นสิ่งที่พวกเจ้าหว่านมาแล้วมิใช่หรือ พวกเจ้าทำให้น้ำมันงอกเงยขึ้นมา หรือว่าเราเป็นผู้ทำให้มันงอกเงยขึ้นมา หากเราประสงค์ ทำให้มันหักเป็นชิ้น ๆ แล้ว แน่نونเราก็ค่อมทำมันได้ แล้วพวกเจ้าคงประหลาดใจ (พวกเจ้าจะกล่าวขึ้นว่า) แท้จริงเราได้รับความหายนะแล้ว ไม่เพียงแต่เท่านั้น เรายังขาดแคลนปัจจัยเพาะปลูกอีกด้วย” (อัล-วาเกอะฮฺ, 63-67)

จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องมองด้วยสายตาที่พินิจพิจารณาไปยังเมล็ดพันธุ์ ต้นไม้และพืชผักต่าง ๆ ซึ่งรายล้อมอยู่รอบตัวเรา และเราจะต้องประจักษ์ด้วยความประหลาดและอัศจรรย์ใจต่อภาพอันวิจิตรแห่งการสร้าง อันแสดงถึงความเมตตาของอัลลอฮฺ ตะอาลา หากปราศจากการดูแลจากพระผู้ทรงสร้าง มนุษย์จะไม่สามารถปลูกอะไรได้เลยแม้กระทั่งเมล็ดผักกาดสักต้น

ลองนึกดูว่า หากความเชียวขจีต่าง ๆ ที่รายล้อมอยู่รอบตัวเรา พลันหายไปนับดลกลกลับกลายเป็นความแห้งแล้ง แน่แท้มนุษย์คงจะอยู่อย่างสิ้นหวัง

น้ำฝน

“พวกเจ้าเห็นน้ำที่พวกเจ้าดื่มแล้วมิใช่หรือ พวกเจ้าเป็นผู้หลั่งมันลงมาจากก้อนเมฆ หรือว่าเราเป็นผู้หลั่งมันลงมา หากเราประสงค์ เราจะทำให้มันเค็มจัด แล้วโฉนเล่าพวกเจ้าจึงไม่กตัญญู” (อัล-วาเกอะฮฺ, 68-70)

น้ำฝนที่ถูกหลั่งลงมาจากฟากฟ้า เป็นความโปรดปรานอันใหญ่หลวงจากอัลลอฮฺ ตะอาลา ที่ทรงประทานให้แก่ปวงบ่าว หากน้ำจากฟากฟ้านี้ถูกทำให้เค็มจัด แล้วใครกันที่สามารถดื่มเพื่อดับกระหายได้ หรือหากพระองค์จะทรงทำให้เกิดความแห้งแล้ง แล้วใครกันเล่าที่มีพลังอำนาจที่จะนำมาซึ่งเมฆฝนแล้วทำให้เกิดฝนอันหลั่งลงมาจากฟากฟ้าได้

ไฟ

“พวกเจ้าเห็นไฟที่พวกเจ้าจุดขึ้นมาแล้วมิใช่หรือ พวกเจ้าเป็นผู้ทำให้ต้นไม้ของมันเป็นอกเงยขึ้นมา หรือว่าเราเป็นผู้ทำให้มันเป็นอกขึ้นมา เราได้ทำให้มันมีขึ้นเพื่อเป็นการเตือนสติ และอำนาจประโยชน์แก่ผู้เดินทางรอนแรม” (อัล-วาเกอะฮฺ, 71-73)

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการพิจารณาถึงผู้ที่สร้างไฟ ซึ่งให้คุณประโยชน์แก่มนุษย์อย่างมากมายในการใช้ชีวิต และพิจารณาถึงผู้ที่สร้างบรรดาต้นไม้ที่เป็นเชื้อเพลิงสำหรับไฟ ลองนึกถึงพลังอำนาจของอัลลอฮฺ ตะอาลา ที่พระองค์สร้างไฟมาจากต้นไม้สีเขียว และลองพิจารณาถึงธรรมชาติแห่งไฟที่สามารถส่องไฟและให้ความร้อนจากการเผาไหม้ของมันได้อย่างไร

คนเดินทางกลางทะเลทรายจำเป็นต้องใช้ไฟสำหรับป้องกันความหนาวและความมืดมิดในเวลากลางคืน สำหรับพวกเขาไฟเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ในการให้ความร้อน ประกอบอาหาร และให้แสงสว่าง ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าไฟเป็นปัจจัยยังชีพสำหรับมนุษย์ทั้งหมด การมีชีวิตอยู่โดยปราศจากไฟนั้นแทบจะเป็นไปไม่ได้เลย เนื่องจากไฟเป็นสิ่งจำเป็นตามที่กล่าวข้างต้นเช่นเดียวกับดิน น้ำและอากาศ ท่านนบี ค็อลลัลลอฮู อะลัยฮิ วะซัลลัม

กล่าวว่า “มุสลิมมีสิ่งร่วมกันสามประการ คือ น้ำ พืชสีเขียว และไฟ” (อบู ดาวูด, บุยู, 60/3477)

การจ้องมองกองไฟ อาจจะทำให้เรานึกถึงไฟนรก ลองนึกถึงทะเลแม้ กว้างอันมหิมาที่อยู่ใต้พื้นโลก ขณะที่เหนือศีรษะเรานั้นมีดวงอาทิตย์ที่เปรียบ เสมือนลูกไฟดวงใหญ่ ขอสรรเสริญในความเมตตาอันหาที่เปรียบมิได้ของ พระเจ้าของเราที่อำนวยความสะดวกให้เราใช้ชีวิตที่สะดวกสบาย เป็นไปได้ท่ามกลางกอง ไฟอันร้อนแรงทั้งสอง

เพื่อเป็นการสำนึกในความโปรดปรานอันมากมาย มนุษย์จะต้อง ทำการสวดต่ออัลลอฮ์ ตะอาลา (ตัสบีหฺ) อยู่อย่างสม่ำเสมอ

**“ดังนั้น เจ้าจงสวดด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่
เถิด”** (อัล-วาเกอะฮฺ, 74)

สิ้นของเรควรจะเปี่ยมไปด้วยกับการรำลึกและการอ่านอัลกุรอาน และการเผยแพร่พระดำรัสของอัลลอฮ์ จำเป็นที่หัวใจของเราจะต้องสวดิต ต่อพระองค์ด้วยการขอบคุณและ ด้วยกับความสำนึก และร่างกายของเรา จำเป็นที่จะต้องสวดิตด้วยการยืนหยัดการละหมาด การถือศีลอด การทำ สิ่งที่เป็นข้อบังคับและข้อส่งเสริมต่าง ๆ

ดวงดาว

“ข้า (อัลลอฮ์) ขอสาบานด้วยตำแหน่งต่าง ๆ ของดวงดาว และ แท้จริงมันเป็นการสาบานอันยิ่งใหญ่ หากพวกเจ้ารู้” (อัล-วาเกอะฮฺ, 75-76)

ความยิ่งใหญ่แห่งพระผู้เป็นเจ้าอันไร้ขอบเขต ได้ชี้นำเราสู่การ ใคร่ครวญในการสร้างของอัลลอฮ์ อัชชะวะญ์ลละ สุฟากฟ้านไร้ขอบเขต ประหนึ่งมหาสมุทรที่ไม่มีที่สิ้นสุด

อายะฮ์นี้ได้ฉายภาพให้เรามองเห็นถึงช่วงเวลายามรุ่งอรุณที่บรรดา ดวงดาวต่าง ๆ หายลับพ้นไปจากสายตา และภาพของการเคารพภักดีต่อ พระผู้เป็นเจ้าของผู้ศรัทธาในยามค่ำคืน อีกครั้งหนึ่งที่มีการสาบานในอายะฮ์

นี่คือวะหฺยู (วิวรณ์) ที่ให้แก่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะซัลลิม แต่ละคร้งที่วะหฺยูลงมาถึงท่านนบีบางครั้งก็หนึ่งอายะฮฺหรือเป็นกลุ่มอายะฮฺ หรือบางครั้งลงมาทั้งซูเราะฮฺ ด้วยเหตุนี้การที่วะหฺยูลงมาจากฟากฟ้าในแต่ละครั้งจึงถูกเรียกว่า นัจมันและมุนัจญะมัน (ดาวและกลุ่มดาว)

อัลกุรอานอันทรงเกียรติ

“นั่นคือ กุรอานอันทรงเกียรติ ซึ่งอยู่ในบันทึกที่ถูกพิทักษ์รักษาไว้ ไม่มีผู้ใดจะแตะต้องอัลกุรอาน นอกจากบรรดาผู้บริสุทธิ์เท่านั้น” (อัล-วากีอะฮฺ, 77-79)

จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องให้เกียรติในการปฏิบัติต่ออัลกุรอาน ไม่เป็นที่อนุญาตที่จะมีการสัมผัสอัลกุรอานโดยปราศจากน้ำละหมาด หรือแม้แต่สำหรับผู้ที่มีน้ำละหมาดก็ไม่เหมาะสมที่จะถืออัลกุรอานด้วยกับ... มันเป็นความเขลาอันน่าเศร้าใจยิ่งที่จะมีการประพฤติดุปฏิบัติอันขาดการเคารพต่อคัมภีร์อัลกุรอาน เพราะคัมภีร์เล่มนี้คือ

“ถูกประทานลงมาจากพระเจ้าแห่งสากลโลก และด้วยเรื่องนี้ (อัลกุรอาน) กระนั้นหรือที่พวกเจ้าปฏิเสธเย้ยหยัน และทั้ง ๆ ที่พระองค์ทรงประทานปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า พวกเจ้าก็ยังคงปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮฺ กระนั้นหรือ” (อัล-วากีอะฮฺ, 80-82)

ดังนั้นการประทานอัลกุรอานอันทรงเกียรติจึงเป็นความโปรดปรานประการหนึ่งจากความโปรดปรานอันยิ่งใหญ่มากมายที่อัลลอฮฺทรงประทานให้แก่เรา และการขอบคุณนิอฺมะฮฺ (ความโปรดปราน) อันยิ่งใหญ่นี้ก็คือการตระหนักถึงความสุขงามแห่งอัลกุรอานและการมีชีวิตด้วยข้อกำหนดต่าง ๆ ที่อยู่ในนั้น

ความตาย

“และเมื่อวิญญาณได้มาถึงคอหอย (กำลังจะตาย) แล้วพวกเจ้าสามารถจะยับยั้งไว้ได้หรือ และในขณะนั้นพวกเจ้ากำลังมองดูกันอยู่” (อัล-วาเกียฮฺ, 83-84)

เมื่อวาระนั้นได้มาถึงด้วยกับคำสั่งของอัลลอฮฺ ตะอาลา ความตายได้มาเยือนมนุษย์โดยที่เขาไม่สามารถที่จะกระทำการยับยั้งอันใดได้เลย

“และเรานั้นอยู่ใกล้ชิดเขายิ่งกว่าพวกเจ้าแต่ทว่าพวกเจ้ามองไม่เห็น หากว่าพวกเจ้ามิได้อยู่ภายใต้อำนาจของผู้ใด และไม่มีพระเจ้าเป็นผู้มีอำนาจเหนือพวกเจ้าแล้ว โฉนเล่า พวกเจ้าจึงไม่ให้วิญญาณกลับมาสร้างอีก หากพวกเจ้าพูดจริง” (อัล-วาเกียฮฺ, 85-87)

และนี่แสดงถึงพลังอำนาจของอัลลอฮฺ ตะอาลา และความไร้ซึ่งความสามารถของมนุษย์ ที่สุดแล้วมนุษย์จำต้องยอมจำนนและศิโรราบต่อกำหนดการของอัลลอฮฺ ตะอาลา ไม่ว่าจะด้วยความเต็มใจหรือไม่ก็ตาม ณ ช่วงขณะแห่งสัจธรรม บรรดาผู้ธรรมอันเยอหยิ่งผู้ซึ่งใช้ชีวิตของเขาไปกับการกบฏต่อคำสั่งใช้แห่งพระผู้เป็นเจ้า ไม่สามารถที่จะคิดกระทำการอันใดได้มากนักเว้นแต่จะส่งเสียงร้องออกมา เพื่อปลดปล่อยความเจ็บปวดเหลือคณานับ...ในท้ายที่สุดมนุษย์จะตระหนักได้อย่างแท้จริง

สถานะบั้นปลายของผู้เสียชีวิต

1) สำหรับผู้ที่หากว่าเขา (ผู้ตาย) เป็นผู้ใกล้ชิดกับอัลลอฮฺ ดังนั้นความอึดเอิบสดชื่น และสวรรค์อันเป็นที่โปรดปรานจะได้แก่เขา (สำหรับผู้ที่ใกล้ชิดกับอัลลอฮฺ พระองค์ทรงเตรียมความเอ็นดูเมตตา ความสุขสบาย ความปลื้มปิติยินดี และปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมาย ตลอดจนความเป็นอยู่อันสุขสำราญ มีความอึดเอิบสดชื่น และสถานที่พำนักของพวกเขาในวัน

กิยามะฮ์คือสวนสวรรค์แห่งความโปรดปราน) (อัล-วาเกียฮฺ, 88-89)

2) และหาว่าเขาอยู่ในกลุ่มทางขวา (ผู้ได้รับบันทึกด้วยมือขวา) ดังนั้นความปลอดภัยก็เป็นของเจ้า ในฐานะเป็นผู้อยู่ (สำหรับผู้ที่ได้รับบันทึกการทำงานด้วยมือขวา ซึ่งมีตำแหน่งรองลงมาจากผู้ใกล้ชิดกับอัลลอฮ์.นั่นพวกเขาจะได้รับความปลอดภัย และจะอยู่ในความสุขสำราญ) ในกลุ่มทางขวา (ผู้ได้รับบันทึกด้วยมือขวา) (อัล-วาเกอะฮ์, 90-91)

3) และหาว่าเขาอยู่ในหมู่ผู้ปฏิเสธหลงทาง ดังนั้นสิ่งที่เตรียมไว้สำหรับเขาก็ือน้ำร้อนที่กำลังเดือด และเปลวไฟที่ลุกไหม้ (และสำหรับผู้ปฏิเสธ ผู้หลงผิดนั้น พวกเขาจะพบกับน้ำร้อนที่กำลังเดือดที่ถูกจัดเตรียมไว้และจะถูกนำตัวเข้าสู่รกรที่มีเปลวไฟลุกไหม้ เพื่อรับการลงโทษ) (อัล-วาเกอะฮ์, 92-94)

อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงปิดท้ายซูเราะฮ์นี้ โดยทรงตรัสว่า

“แท้จริงนี้แหละคือความจริงที่แน่นอน ดังนั้นเจ้าจงสดุดีด้วยพระนามพระเจ้าของเจ้ายิ่งใหญ่เถิด (สภาพดังกล่าวมาแล้วนั้น จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน และสิ่งที่อัลลอฮ์.ประทานลงมาในซูเราะฮ์.นี้เป็นความจริงทุกประการ ดังนั้นเจ้ามุฮัมมัด จงสดุดีด้วยพระนามพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่)” (อัล-วาเกอะฮ์, 95-96)

ซูเราะฮ์ อัน-นัมล

ในซูเราะฮ์นี้อัลลอฮ์ได้ทรงชี้แจงว่าพระองค์เป็นเจ้าแห่งวิทย์ปัญญาและความรู้ทั้งมวลในสรรพสิ่ง พระองค์เป็นผู้ทรงประทาน อัลกุรอานอันทรงเกียรติ และซูเราะฮ์นี้ได้บอกเราถึงความยิ่งใหญ่ในพลังอำนาจของอัลลอฮ์ ตะอาลา รวมถึงความสูงส่งและวิทย์ปัญญา และจากสิ่งมหัศจรรย์ที่พระองค์ทรงประทานให้แก่รอซูลของพระองค์ คืออลัลลอฮ์ อะลยฮิ วะซัลลัม ผู้แจ้งข่าวดีและสื่อสำหรับพัฒนาการอันยิ่งใหญ่สำหรับมนุษยชาติ และในวาระของคำบรรชาที่อยู่ในซูเราะฮ์นี้ ได้ระบุถึงเรื่องราวของบรรดานบินบิฮอ

งอัลลอฮฺ ตะอาลา ได้แก่นบีมุซา ดาวูด สุลัยมาน ศอลิหฺ และนบียุญญ อะลัยฮิมุสสลาม (ขอความสันติจงมีแด่พวกท่าน)

และเรื่องราวเหล่านี้เป็นหลักฐานยืนยันอันชัดถึงความยิ่งใหญ่แห่งพลังอำนาจของอัลลอฮฺ ตะอาลา และความสมบูรณ์ของพระองค์ กระนั้นเมื่อเหล่าบรรดามุซริกุน (ผู้ตั้งภาคี) ปฏิเสธบรรดาอรุซูลเหล่านั้น อัลลอฮฺ อัชชะวะญฺลละ ทรงทําทายพวกเขาถึงหลักฐานทั่วไปอันมีอยู่อย่างมากมาย และความสามารถในการเข้าถึงสัญญาณต่าง ๆ อัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงกล่าวว่า

“หรือผู้ใดเล่าที่สร้างขึ้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และทรงหลั่งน้ำจากฟากฟ้าแก่พวกเจ้าแล้วเราได้ให้สวนต่าง ๆ จงก่อกองอย่างสวยงาม พวกเจ้าก็ไม่สามารถที่จะทำให้น้ำงอกเงยขึ้นมาได้จะมีพระเจ้าอื่นคู่เคียงกับอัลลอฮฺอีกหรือ เปล่าดอก! พวกเขาเป็นหมู่ชนผู้ตั้งภาคี” (อัน-นัมล, 60)

ท่านอรุซูล ค็อลลิลลอฮฺ อะลัยฮิ วะซัลลิม เคยอ่านอายะฮฺนี้และกล่าวว่า “แต่ทว่าอัลลอฮฺ ทรงดียิ่ง ทรงนิรันดร์ ทรงปรีชาญาณยิ่ง ทรงเกียรติยิ่ง ทรงสูงส่งยิ่ง และทรงยิ่งใหญ่เหนือสิ่งที่พวกเขาทำการตั้งภาคี” (อัลบัยฮะกกี, อัชชะฮะด, เล่ม 2 หน้า 372)

ในซูเราะฮฺนี้ยังคงเชิญชวนให้ทำการพิจารณาอย่างต่อเนื่องในบรรดาสิ่งถูกสร้างต่าง ๆ ซึ่งเป็นสัญญาณชี้ถึงพลังอำนาจของอัลลอฮฺ ตะอาลา

ซูเราะฮฺฮัจญ์-รุม

อีกครั้งหนึ่งที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงเรียกร้องบ่าวของพระองค์ให้ทำการพินิจพิจารณา พระองค์ทรงตรัสว่า

“พวกเรามีได้ใคร่ครวญในตัวของพวกเขาดอกหรือว่า อัลลอฮฺมิได้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสอง เพื่อสิ่งอื่นใดเลย เว้นแต่เพื่อความจริงและเวลาที่ถูกกำหนดไว้ และแท้จริงส่วนมากของมนุษย์เป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาต่อการพบพระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา

พวกเขามีได้ทองเที่ยวไปตามแผ่นดินดอกหรือ แล้วพิจารณาดูว่า บั้นปลายของประชาชาติในยุคก่อนหน้าพวกเขาเป็นเช่นใด เขาเหล่านั้นมีพลังที่เข้มแข็งกว่าพวกเขา เขาเหล่านั้นขุดพรวนดินและก่อสร้าง (เคหสถาน) มากกว่าพวกเขาก่อสร้างมัน และบรรดาร่ำรวยของพวกเขาได้มาหาพวกเขาด้วยหลักฐานอันชัดแจ้ง ดังนั้น แน่นอนอัลลอฮฺมีได้ทรงอธรรมต่อพวกเขา แต่ว่าพวกเขารอธรรมต่อตัวของพวกเขาเองต่างหาก” (อิร-รุม, 8-9)

และอายัตถัดจากนี้ พระองค์ทรงแสดงถึงหลักฐานแห่งความเป็นเอกะ พลังอำนาจอันไร้ขอบเขตจำกัดของพระองค์

“พระองค์ทรงให้มีชีวิตหลังจากการตาย และทรงให้ตายหลังจากมีชีวิต และทรงให้แผ่นดินมีชีวิตชีวขึ้น หลังจากการแห้งแล้งของมัน และเช่นนั้นแหละพวกเจ้าจะถูกนำออกมา และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์คือ ทรงสร้างพวกเจ้าจากดิน แล้วพวกเจ้าเป็นมนุษย์แพร่กระจายออกไป และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์คือ ทรงสร้างพวกเจ้าจากดิน แล้วพวกเจ้าเป็นมนุษย์แพร่กระจายออกไป และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์คือ ทรงสร้างคูครองให้แก่พวกเจ้าจากตัวของพวกเจ้า เพื่อพวกเจ้าจะได้มีความสุขอยู่กับนาง และ ทรงมีความรักใคร่และความเมตตาระหว่างพวกเจ้า แท้จริงในการนี้ แน่นอน ย่อมเป็นสัญญาณแก่หมู่ชนผู้ใคร่ครวญ

และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์คือ การสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และการแตกต่างของภาษาของพวกเจ้าและผิวพรรณของพวกเจ้า แท้จริงในการนี้แน่นอน ย่อมเป็นสัญญาณสำหรับบรรดาผู้มีความรู้

และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์คือ การหลับนอนของพวกเจ้าในกลางคืนและกลางวัน และการแสวงหาของพวกเจ้าซึ่งความโปรดปรานของพระองค์ แท้จริงในการนี้ แน่นอน ย่อมเป็นสัญญาณแก่หมู่ชนผู้ฟังเพื่อใคร่ครวญ

และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์คือ ทรงให้พวกเจ้าเห็น สายฟ้าแลบเป็นที่หวาดกลัว และเป็นความหวัง และทรงหลั่งน้ำลงมาจาก พากฟ้า และทรงให้แผ่นดินมีชีวิตชีวาด้วยมัน (น้ำฝน) หลังจากการแห้ง แล้งของมัน แท้จริงในการนั้น ย่อมเป็นสัญญาณแก่หมู่ชนผู้ใช้สติปัญญา

และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์คือ ชื่นฟ้าและแผ่นดินมันคงอยู่ตามพระบัญชาของพระองค์ ครั้นเมื่อพระองค์ทรงร้องเรียก พวกเจ้าอีกครั้งหนึ่งให้ออกจากแผ่นดิน เมื่อนั้นพวกเจ้าก็จะออกมาทัน

และผู้ที่อยู่ในชื่นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเป็นกรรมสิทธิ์ของ พระองค์ ทั้งมวลเป็นผู้จงรักภักดีต่อพระองค์ (อิร-รุม, 19-26)

ลักษณะผู้ซึ่งผินหลังให้กับบรรดาอายัตของอัลลอฮ์

ระหว่างที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงกล่าวถึงผู้ที่เป็นบ่าวของพระองค์อย่าง แท้จริง ในช่วงหนึ่งพระองค์ทรงกล่าวว่า

“บรรดาผู้ซึ่งเมื่ออายาตของพระผู้อภิบาลถูกรำลึกแก่เขาด้วย การตักเตือนหรือการอ่าน เขาจะไม่สามารถคงอยู่โดยปราศจากการ ครุ่นคิดถึงหรือสร้างทำเป็นมองไม่เห็น เช่นคนหูหนวก ตาบอด แต่ทว่า เขาจะสับสนกับฟังด้วยหูที่สำเนียงและดวงตาทั้งสองที่เอ้อลั่น” (อัล-ฟุ รกอน, 73)

อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า

“แท้จริงบรรดาผู้ที่ศรัทธานั้น คือ ผู้ที่เมื่ออัลลอฮ์ถูกกล่าวขึ้นแล้ว หัวใจของพวกเขาก็หวั่นเกรง และเมื่อบรรดาโองการของพระองค์ถูกอ่าน แก่พวกเขา โองการเหล่านั้นก็เพิ่มพูนความศรัทธาแก่พวกเขา และแต่ พระเจ้าของพวกเขานั้น พวกเขามอบหมายกัน” (อัล-อันฟาล, 2)

พระองค์ทรงชี้ให้เห็นในอีกอายะฮ์หนึ่ง ถึงบรรดาผู้ที่ขาดทุนอย่าง แท้จริง บรรดาผู้ซึ่งไม่สามารถที่จะเข้าถึงและไม่มีวันบรรลุถึงความอึมเอม และความหอมหวานจากอัลกุรอาน และไม่สามารถที่จะเข้าใจความลับต่าง

ๆ และไม่สามารถที่จะหยุดเพื่ออธิบายความหมาย และไม่ได้ยินถึงคำสั่งใช้ต่าง ๆ และข้อตักเตือนต่าง ๆ อย่างจริงจัง พระองค์ทรงตรัสว่า

“ข้าจะหันเห ออกจากบรรดาโองการของข้า ซึ่งบรรดาผู้ที่ยะโสในแผ่นดินโดยไม่บังควร และแม้ว่าพวกเขาจะได้เห็นสัญญาณทุกอย่างพวกเขาก็จะไม่ศรัทธาต่อสัญญาณนั้น และหากพวกเขาเห็นทางแห่งความถูกต้อง พวกเขาจะไม่ถ่อมตนเป็นทาง และหากพวกเขาเห็นทางแห่งความผิด พวกเขาที่ยึดถ่อมตนเป็นทาง นั่นก็เพราะว่าพวกเขาปฏิเสธบรรดาโองการของเราและพวกเขาจึงได้เป็นผู้ละเลยโองการเหล่านั้น” (อัล-อะฮรอฟ, 146)

ดังนั้นลักษณะของบรรดาผู้หยิ่งโสโอหัง สามารถเห็นได้จากใบหน้าของพวกเขา รู้สีกว่าพวกเขามีความสูงส่งและมีอำนาจ แต่ไม่สามารถที่จะได้รับผลสะท้อนจากความหมายแห่งอัลกุรอานด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงไม่มีส่วนในการได้รับแสงแห่งทางนำ เนื่องด้วยอัลลอฮตะอาลา ทรงปิดกั้นหัวใจของพวกเขาจากโอกาสในการได้รับวิทยปัญญาจาก อัลกุรอาน และได้รับประโยชน์จากวิวรรณ์ที่มาจากฟากฟ้า พวกเขาปฏิบัติกับอัลกุรอานด้วยความไม่เหมาะสม ดังนั้น จึงเป็นการไม่บังควรต่อ อัลกุรอานที่เปี่ยมด้วยวิทยปัญญาและความหมายอันศักดิ์สิทธิ์ จมปลักอยู่ในความงมงายแห่งวิชา อัลกุรอานจะเข้าสู่หัวใจของคนดีและเป็นแสงแห่งทางนำให้แก่พวกเขา

เป็นเรื่องเศร้าประการหนึ่งสำหรับผู้ที่มีได้รับส่วนแบ่งใด ๆ จากความดีงาม อันเนื่องมาจากความด้อยในการพิจารณาใคร่ครวญอัลกุรอานอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นผลจากการขยายอย่างไม่มีที่สิ้นสุดของอึดตายของพวกเขา หากพวกเขาเพียงแต่ได้รับผลสะท้อนอย่างมีสติจากอัลกุรอานและติดตามมัน ไม่มีทางที่พวกเขาจะตกอยู่ในสภาพพหุนกตาบอดจากการเปิดเผยจากฟากฟ้า ในทางตรงกันข้าม พวกเขาจะยอมรับในสัจธรรมและน้อมรับในการกระทำดีและมาตรฐานทางศีลธรรม พวกเขาจะได้รับส่วนแบ่ง จากความลับและวิทยปัญญาต่าง ๆ ผลก็คือ ประตู่แห่งความสุขและความปิติอันนิรันดร์จะเปิดกว้างสำหรับพวกเขา

หลักฐานจากสิ่งที่ได้กล่าวมาอย่างยืดยาวจากความไม่ใส่ใจต่อการใคร่ครวญและผลลัพธ์ที่ตามมาอัน ส่งผลต่อชีวิตในกายภาพหน้า สำหรับผู้ศรัทธานั้น ไม่สามารถที่จะประเมินค่าได้ เช่นเดียวกับคำตักเตือนต่อผู้ที่ไม่ใส่ใจต่อคุณค่าของเวลาและสูญเสียมันไป อัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงตรัสว่า

“ขอสาบานด้วย แท้จริงมนุษย์นั้น อยู่ในการขาดทุน นอกจากบรรดาผู้ศรัทธาและกระทำความดีทั้งหลาย และตักเตือนกันและกันในเรื่องที่เป็นสัจธรรม และตักเตือนกันและกันให้มีความอดทน” (อัล-อัสร, 1-3)

สายตาของผู้ศรัทธาที่ดีจะต้องมองอย่างลึกซึ้งและการนั่งเงียบของเขาจะต้องนำไปสู่การพิจารณาใคร่ครวญ เขาจะต้องได้รับผลสะท้อนอย่างลึกซึ้งต่อการพิจารณาใคร่ครวญสัจธรรมที่มีในอัลกุรอานและพยายามแสวงหาความรู้ของอัลลอฮฺ และอีกครั้งหนึ่ง ผู้ศรัทธาจะต้องปฏิบัติต่ออัลกุรอานเสมือนจดหมายที่ส่งมาจากพระผู้อภิบาลแห่งชั้นฟ้ามายังปวงบ่าวของพระองค์ และน้อมรับพละอันนिरันตร์แห่งความปิตินดีด้วยความกระตือรือร้นแห่งศรัทธา ให้มีความใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ ตะอาลา อย่างสม่ำเสมอ (อัล-มรอกอบะฮฺ)

อัล-มรอกอบะฮฺ คือ การเพ่งความสนใจไปที่โลกภายใน โดยการรักษาและสอดส่องดูแลและเพ่งความสนใจในทุกด้านที่มีความหมาย ในทางตะฮะวูฟได้อธิบายความหมายของมรอกอบะฮฺว่า “การรักษาหัวใจให้พ้นจากสิ่งที่จะทำอันตรายต่อมัน” และอีกความหมายหนึ่งคือ “อัลลอฮฺทรงเห็นฉันในทุกเวลา และพระองค์ทรงกำลังมองมายังหัวใจของฉัน” ดังนั้น อัล-มรอกอบะฮฺจึงมีความหมายในทุก ๆ มิติแห่งชีวิตมนุษย์ เช่นเดียวกับการใคร่ครวญ พร้อมกับการหมั่นตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ

เช่นนี้จึงเป็นการที่หัวใจตื่นอยู่ทุกขณะ ในการพ่งความสนใจและความสามารถที่จะได้มาซึ่งสภาวะที่จิตวิญญาณยึดมั่นอยู่กับอัลลอฮฺ ตะอาลา และให้พระองค์ทรงเป็นที่พึ่งอย่างแท้จริง ทางไปหาอัลลอฮฺที่สั้นที่สุด

อาณาจักรแห่งหัวใจ เป็นที่ที่เหมาะสมสำหรับการใคร่ครวญและมีเป้าหมายอันกว้างไกลเช่นเดียวกับโลกวัตถุภายนอกที่ปรากฏอยู่ทั้งหมด ข้างสวยงามเสียจริงสำหรับเรื่องราวที่เมอลานา ญาลาลุดดีน อรัรรมีย ได้สาธยายถึงความสำคัญของอัล-มรอกอบะฮฺ เรื่องมีอยู่ว่า “วันหนึ่ง ชาวศุฟิย์คนหนึ่งเดินทางไปที่สวนอันสวยงาม เพื่อที่จะขัดเกลาจิตวิญญาณ เพื่อที่เขาจะได้ทำการใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง เขารู้สึกอึดอัดไปกับสีสรรของพืชนานาพันธุ์ เขาจึงหลบตา และเริ่มที่จะทำการรำลึกถึงอัลลอฮ์ “ทำไมท่านถึงนอนหลับ” เขาถาม “จงเปิดดวงตาของท่าน” ศุฟิย์ผู้นั้นจึงได้กล่าวตอบว่า “บรรดาผู้ที่เพิกเฉยละเลย” “และชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้นั้น มิใช่อะไรอื่นนอกจากสิ่งอำนวยความสะดวกแห่งการหลอกลวงเท่านั้น” (อาละอิมรอน, 185)

อัล-มรอกอบะฮฺ เป็นเส้นทางที่สำคัญยิ่งสำหรับการไปยังอัลลอฮ์ ตะอาลา และเป็นการเติมเต็มความรู้ การรู้จัก วิทยปัญญา และความลับต่าง ๆ จนกระทั่ง อัล-มรอกอบะฮฺ ได้เตรียมหนึ่งในเส้นทางอันหลากหลายในการยกระดับความหมายอันแท้จริง ซึ่งเปี่ยมด้วยวิทยปัญญาและรัศมีในการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ (ตะเซาวุฟ)

ผู้ศรัทธาที่กำลังพยายามอยู่บนเส้นทางมรอกอบะฮฺนี้จำเป็นต้องเริ่มที่หัวใจของเขาเป็นอันดับแรก ทำการนั่งประหนึ่งเขาอยู่ในการละหมาด และทำการมุ่งตรงไปยังพระผู้อภิบาลของเขา

จริยธรรมการคิดใคร่ครวญ

ทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกใบนี้นั้นเปรียบเสมือน
กระจกเงาที่สะท้อนถึงการรู้จัก ความเข้าใจ และ
การเข้าถึงการมีอยู่และความยิ่งใหญ่ของ อัลลอฮ์
ตะอาลา เป็นเงาที่แสดงถึงอำนาจและความยิ่งใหญ่ที่มี
อยู่เบื้องหน้าของบ่าวที่มีความสำนึก สำหรับผู้ที่จะเข้า
ถึงและมีความเข้าใจเกี่ยวกับความลับและวิทย์ปัญญา
ในกระจกเงานี้ เงื่อนไขสำคัญก็คือความใสสะอาดและ
ความบริสุทธิ์ของกระจกหัวใจในตัวของเขา

จริยธรรมการคิดใคร่ครวญ

การใคร่ครวญ ของบรรดาผู้ที่อัลลอฮ์ รัก

วันหนึ่งท่านอบูบักร อัซซิดดิก ได้รำลึกถึงวันแห่งการฟื้นคืนชีพ ท่านได้นั่งคิดใคร่ครวญเกี่ยวกับสวรรค์ นรก แลวของบรรดามาลาอิกะห์ (อุทูต) การพลัดและพบของท้องฟ้า ภูเขาที่ถูกทำให้แตกแยกออกจากกัน และการดับสูญของดวงอาทิตย์ บรรดาดวงดาวทั้งหลายบนท้องฟ้า ท่านได้กล่าวว่า “ฉันอยากเป็นหนึ่งในพีชลิเซียทั่วทั้งอกเอย เมื่อสัตว์ผ่านมามีเห็นก็ได้กินฉันไปหรือไม่แล้วก็อย่าให้ฉันนั้นถูกสร้างมาเลย” และหลังจากนั้น อัลลอฮ์ ก็ได้ทรงประทานองค์การแก่ท่านศาสนทูต ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะซัลลิม ความว่า

“และสำหรับผู้ที่ยำเกรง ต่อการยืนหน้าพระพักตร์แห่งพระเจ้าของเขา (เขาจะได้อ) สวนสวรรค์สองแห่ง” (อัล-อูลูชี รุซ อัลมาอานี อรรถาธิบายกุรอาน ชูเราะฮ์ อัล-เราะฮมาน, 46)

ในอีกเหตุการณ์หนึ่ง ท่านซัยดีนา อาบูบักร อัซซิดดิก ได้มองนกตัวหนึ่งบนต้นไม้ ท่านได้กล่าวว่า “เจ้านั้นช่างโชคดีเหลือเกิน โอ้เจ้านกน้อย ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ฉันอยากเป็นเหมือนเจ้าเหลือเกิน ชีวิตที่เกาะอยู่บนต้นไม้ กินผลไม้แล้วก็บินไป เจ้านั้นไม่ต้องถูกลอบสวนหรือการถูกทรมาน โอ้อัลลอฮ์ ฉันอยากเป็นต้นไม้ที่อยู่ข้างทาง ที่เมื่ออุรุผ่านมาก็ได้ถอนฉัน นำฉันเข้าไปในปากของมัน เคี้ยวฉัน และก็กลืนฉันลงไปในท้องของมัน และสุดท้ายก็ถ่ายฉันออกเป็นของเสีย และก็ได้เป็นมนุษย์” (อิบนุอาบีซัยบะฮ์ อัล-มุซันนัฟ เล่ม 8 หน้า 144)

ซัยดีนา อาลี อิบน์ อาบีตอลิบ รอดียัลลอฮุอันฮู ท่านได้กล่าวว่า “ปราชญ์ที่แท้จริง คือผู้ที่ไม่ทำให้อื่นหมดความหวังในความเมตตาของ

งอัลลอฮ์ ตาอาลา ไม่เป็นต้นเหตุให้ผู้อื่นไปสู่การทำสิ่งที่ไม่ดีงาม และไม่เป็นผู้ที่ทำให้ผู้อื่นนั้นรู้สึกปลอดภัยจากความเจ็บปวดของบทลงโทษของอัลลอฮ์ ทั้งหมดนั้นก็เพราะว่าบุคคลจะไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ ในการทำอิบาดะห์ที่ปราศจากความรู้และความเข้าใจ เช่นเดียวกันกับการไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ ในการอ่านอัลกุรอานที่ขาดการใคร่ครวญ” (ซุนัน อัด-ดารีมี อัลมุกอดดิมะฮฺ 29)

ท่านซัยดีนา อาลี อิบну อาบีตอลิบ ได้กล่าวอีกเช่นกันว่า “จะมีประโยชน์อันใดเล่าสำหรับการละหมาดที่ไร้ความสงบในหัวใจ (คุซัยวะ) จะมีประโยชน์อันใดในการถือศีลอดที่ปลอดจากการปฏิบัติสิ่งที่ไม่ดีสาระ จะมีประโยชน์อันใดสำหรับการอ่านที่ไร้การใคร่ครวญ จะมีประโยชน์อันใดสำหรับความรู้ที่ปราศจากการถ่อมตน จะมีประโยชน์อันใดสำหรับความรู้ที่ปราศจากการให้ทานและการกุศล จะมีประโยชน์อันใดการมีเพื่อนที่ไร้การดูแลซึ่งกันและกัน จะมีประโยชน์อันใดสำหรับความเมตตาที่ไม่มีขันติ และจะมีประโยชน์อันใดสำหรับการขออภัย (ดุอา) ที่ขาดความบริสุทธิ์ใจ” (อิบนุฮะญร์ อัล-มุบนีฮฺ 31)

ในช่วงเวลาอื่น ๆ ท่านซัยดีนา อาลี รอฎียัลลอฮูฮูอันฮู ได้พินิจไปยังสิ่งต่าง ๆ อย่างใคร่ครวญ และท่านมักคิดพิจารณาอย่างลึกซึ้งเสมอ ท่านร้องไห้หนักเหมือนเด็กกำพร้าที่ขาดพ่อ และตัวสั่นเหมือนคนที่กำลังเจ็บป่วย เพราะความเกรงกลัวต่ออัลลอฮ์ ตาอาลา ท่านชอบทำอิบาดะห์ และชอบที่จะบำเพ็ญตน ท่านรับประทานอาหารแต่เพียงเล็กน้อย และทำความดีให้มาก สำหรับท่านแล้วศาสนานั้นมีเกียรติและมีความมากกว่าสิ่งอื่นใด ท่านได้กล่าวว่า “ความดีทั้งหมดได้รวมอยู่ใน 4 ประการ คือ การเจียบ การพูด การมอง และการขยับ กล่าวคือทุก ๆ การพูดที่ไม่ใช่เพื่อการสรรเสริญ (ซิกรุลลอฮ์) นั่นคือสิ่งที่ไร้ประโยชน์ ทุก ๆ การเจียบ (ไม่พูดคุย) ที่ไม่ใช่เพื่อการคิดทบทวนก็คือการหลงลืม ทุก ๆ การมองที่ไม่ใช่เพื่อได้รับบทเรียนนั้นคือการไม่สำนึก และทุก ๆ การขยับที่ไม่ใช่เพื่อการทำอิบาดะห์นั้นคือความว่างเปล่า” หวังว่าอัลลอฮ์ ตาอาลา จะทรงรักผู้ที่คำพูดของเขานั้นเป็นการซิกรุลลอฮ์ การเจียบของเขานั้นเพื่อการคิดใคร่ครวญ การมองของเขานั้นเพื่อ

หวังในบเรียน และการขยับของเขานั้นเพื่อการเคารพภักดีหรืออืบาตะห์ต่ออัลลอฮ์ และต่อผู้นั้นเข้าพยายามรักษาลิ้นและมือของเขา” (อาบูนุร อัททุซ อัล-ลุม่า ฟิ อัล-ตาซาอูฟ หน้า 182)

ขอหาบะห์ที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่ง ท่านอับดุลลอฮ์ อิบน์ มัสอูด รอดีอัลลอฮ์อานฮุ ได้อธิบายถึงบุคคลแห่งอัลกุรอานไว้ดังต่อไปนี้ “บุคคลแห่งอัลกุรอาน เขาจะนั่งเงียบในขณะที่ผู้อื่นกำลังเสวนา บุคคลแห่งอัลกุรอาน สำหรับเขาการหลังหยदनนั้นคือหนึ่งในความสุข บุคคลแห่งอัลกุรอานคือผู้ที่มีเกียรติ เขาจะเป็นผู้ที่คิดใคร่ครวญและสงบเสงี่ยม และเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพและจริยธรรมที่มั่นคง” (อาบูนุอัยม อัล-ฮิลยะฮ์ เล่ม 1 หน้า 130)

ท่านอูโน อิบน์ อับดิลลาฮ์ อิบน์ อุตบะฮ์ กล่าวว่า ฉันได้ถามต่อ อุมมุ คัรตะ ว่า “อืบาตะฮ์ที่มาเป็นลำดับต้นของท่านอาบูคัรตะคืออะไร” และเธอก็ได้ตอบว่า “การคิดและการนำเอาบทเรียนจากมัน” (วากิ อิบน์ อัล-ญารราย อัช-ชูอูด หน้า 474)

ท่านอามिरอิบน์ อับดุล กอยซ์ ตาปีอีในระดับสูง ได้กล่าวว่า “ฉันได้ยืนจากผู้คนไม่ใช่เพียงคนเดียว สองคนหรือสามคน แต่ฉันได้ยืนจาก คอฮาบะฮ์ของท่านรอซูลหลายท่าน พวกเขาได้กล่าวว่า แท้จริง แสงหรือรัศมีของความศรัทธานั้นคือการคิดใคร่ครวญ (ด้วยหัวใจที่เต็มเปี่ยมด้วยความเข้าใจ)” (อิบน์ กาศิร อัต-ตัฟซีร เล่ม 1 บทอัลอิมรอน 190)

มีบุคคลท่านหนึ่งได้กล่าวต่อท่านราบิอ อิบน์ โฮซิม “โปรดแนะนำฉันได้รู้จักบุคคลที่ดีที่สุดในหมู่พวกท่าน” และท่านได้ตอบว่า “เขาคือบุคคลที่คำกล่าวของเขานั้นคือการสรรเสริญต่ออัลลอฮ์ (ซิกิร) การนั่งเงียบของเขา คือการคิดทบทวน แท้จริงแล้วเขาผู้นั้นดียิ่งกว่าฉัน” (อาบูนุอัยม อัล-ฮิลยะฮ์ เล่ม 2 หน้า 106)

อบู สุลมาน อัตตารานี กล่าวว่า “จงทำความคุ้นชินให้ดวงตาของท่านด้วยกับการร้องไห้ และสร้างความคุ้นเคยแด่หัวใจของท่านด้วยกับการคิดใคร่ครวญ” และท่านได้กล่าวอีกว่า “จงคิดว่าคุณยานั้นเปรียบเสมือนมันของวันอาคีเราะฮ์ (โลกหน้า) สำหรับบรรดาคนที่เป็นที่รักยิ่งของอัลลอฮ์ (ว

ลียุลลอฮฺ) เขาจะคิดว่ามันคือความขาดทุน จงคิดถึง โลกหน้าให้มาก เพราะนั่นจะทำให้เราค้นพบกับวิทย์ปัญญาและชีวิตชีวาของหัวใจ” (อัล-ฆอซาลี อัล-อียา เล่ม 6 หน้า 45)

ในหนังสือรุตบาตุล ฮายาฮฺ (Rutbatul Hayah) ท่านยูซุฟ อัล-ฮามาตานี ได้กล่าวว่า “ในขณะที่กำลังใคร่ครวญ อีमानจะเปล่งประกายภายในบุคคล และจะตามมาด้วยการงานที่ดี ด้วยเหตุนี้เราจึงต้องคิดใคร่ครวญไปพร้อมกับการปฏิบัติความดีในทุก ๆ สถานการณ์”

ท่านฟูไคล์ อิบน์ อียาด ได้กล่าวว่า “การคิดนั้นคือ กระเจก ที่กำลังจะสื่อกถึง ความยิ่งใหญ่และอำนาจของอัลลอฮฺ ซบ. และเขาคือ ผู้ชี้แนะในแนวทางที่ดีและในแนวทางที่ไม่ดีสำหรับท่าน.” (al-Ghazali, al-Thya', jilid 6, halaman 44)

มุหัมหมัด อิบน์อับดุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า “การคิดนั้น มีห้าประการ คือ ประการที่หนึ่ง การคิดเกี่ยวกับ आयัต อัลกุรอาน อัลลอฮฺ ตาอาลา จะทรงนำมาซึ่งความเข้าใจ ประการที่สอง การคิดเกี่ยวกับความเมตตา อัลลอฮฺ ตาอาลา จะทรงนำมาซึ่งความรัก ประการที่สาม การคิดเกี่ยวกับคำสัญญาและผลบุญ อัลลอฮฺ ตาอาลาจะทรงนำมาซึ่งกำลังใจและแรงจูงใจ ประการที่สี่ การคิดเกี่ยวกับโทษและผลตอบแทน อัลลอฮฺ ตาอาลา จะทรงนำมาซึ่งความรู้สึกลัว และประการที่ห้า การคิดเกี่ยวกับการยับยั้งความต้องการทางอารมณ์ที่พระองค์ทรงมอบให้ และอัลลอฮฺ ตาอาลา จะนำมาซึ่งความรู้สึกละอายใจและความเสียใจ”

อาบูฏอลิบ อัล-คัศฮี กล่าวว่า “บทสรุปของความดีนั้นจะได้รับตรานานเท่าที่ได้ทำการคิดทบทวน การเจ็บคือความพลอดภัย การกระทำสิ่งที่ไม่สุาคือความขาดทุนและเศร้าใจ ในวันแห่งการตัดสิน (กิยามัต) เขาจะต้องประสบเจอกับความเศร้าสลด เพราะได้มองข้ามความจริงของโลกหน้า แต่กลับเอาโลกนี้เป็นเป้าหมายหลักของชีวิต” (อัล-บัยฮาคี ชู'อับ อัล-อีมาน เล่ม 7

จหลังลำธารแห่งการคิดใคร่ครวญสู่แผ่นดินอันอุดม สมบูรณ์

อัลลอฮฺ ตอาลา ได้ประทานความสามารถในการใช้สติปัญญาให้กับ
บ่าวของพระองค์ พระองค์ทรงสร้างลำธารแห่งการคิดที่ล้นไหลอย่างพรั่ง
พรอยู่ภายในมนุษย์ทุกคน ลำธารที่ไม่เคยหยุดนิ่งเพราะต้องไหลล้นอยู่
ตลอดเวลา ถ้าหากว่าปล่อยให้ลำธารสายนี้ล้นไหลไปเองโดยไร้ผู้ควบคุม
แล้ว แน่นอนลำธารนี้ก็จะหลงทางโดยไม่รู้ว่าจะมุ่งไปทางใด ลำธารนี้อาจ
ไหลไปในทุกที่ซึ่งอาจเป็นที่ที่ถูกและอาจเป็นที่ที่ผิด บางครั้งก็ไหลไปอย่าง
ไร้ประโยชน์ เช่นเดียวกับอีกคำพูดหนึ่งที่ได้กล่าวว่า แน่นอนว่าลำธารจะ
ไหลไปยังพื้นที่ที่ไม่รู้จัก เสมือนกับกิ่งไม้ที่ล่องลอยอยู่บนกระแสน้ำที่ไหลริน

ดังนั้นความสามารถที่แท้จริงก็คือการควบคุมลำธารแห่งการคิดที่ได้
กล่าวข้างต้นไปสู่ดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ และส่งผลให้เกิดสิ่งเก็บเกี่ยว
ที่มีความเป็นสิริมงคล

อัลลอฮฺ ตอาลา ได้ดักเตือนบรรดาพวกที่ไม่ต้องการใช้ความคิดและ
การใคร่ครวญในความเมตตาของพระองค์ อัลลอฮฺ ทรงตรัสว่า

“แท้จริงสัตว์ ที่ชั่วร้ายยิ่ง ณ อัลลอฮ์นั้น คือ ที่หูหนวก ที่เป็นใบ้ ซึ่ง
เป็นผู้ที่ไม่ใช้ปัญญา” (อัล-อันฟาล, 22)

อัลลอฮฺ ตอาลา ได้ทรงตรัสเช่นเดียวกันว่า

“และแน่อนเราได้บังเกิดสำหรับญานันัม ซึ่งมากมายจากญิน
และมนุษย์ โดยที่พวกเขาไม่ใส่ใจซึ่งพวกเขาไม่ใช้มันทำความเข้าใจและ
พวกเขามีตา ซึ่งพวกเขาไม่ใช้มันมอง และพวกเขามีหู ซึ่งพวกเขาไม่
ใช้มันฟัง ขนเหล่านี้แหละประหนึ่งปศุสัตว์ ไซ้แต่เท่านั้น พวกเขาเป็นผู้
หลงผิดยิ่งกว่า ขนเหล่านี้แหละ พวกเขาคือผู้ที่เผลอเรอ” (อัล-อะรอฟ, 179)

หัวใจของเรานั้นเปรียบเสมือนกระจกเงา กระจกนี้จะหมองหม่นหรือ
สกปรกก็เพราะการกระทำที่หลงลืมและปฏิเสธ กระจกนี้จะผ่องใสหากว่า

มีความยึดมั่นในการมีอยู่จริงของอัลลอฮ์ ตาอาลา และการเข้าหาพระองค์ด้วยความรักที่บริสุทธิ์ มนุษย์จึงต้องคิดทบทวนอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับข้อคำถามต่าง ๆ ดังเช่น เหตุใดเจ้าถึงถูกส่งมายังโลกแห่งนี้ ผู้ใดที่เป็นผู้ให้ปัจจัยที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ แก่เรา และเส้นทางที่เรากำลังเดินทางนี้จะสิ้นสุดที่ใด

คนที่หลงใหลในอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง จนเขานั่นห่างไกลจากสิ่งที่แท้จริงนี้ไม่เคยคิดใคร่ครวญเพื่อเข้าถึงและเข้าใจเกี่ยวกับอัลลอฮ์ ตาอาลา และหลักฐานต่าง ๆ ที่บ่งบอกถึงการมีอยู่ของพระองค์ ดังนั้นเขาจะไปสู่โลกหน้าด้วยความรู้สึกโศกเศร้าและเสียใจที่เต็มไปด้วยความขาดทุน ด้วยเหตุนี้เขานั้นไม่ต่างอะไรจากบรรดาพวกสัตว์ที่หลงทางและหลงลืมเพียงเพราะเป้าหมายของพวกมันนั้นมีเพียงการหาของกิน น้ำดื่ม และการตามอารมณ์ใฝ่ต่ำตามสัญชาตญาณ อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสไว้ความว่า

“เจ้าไม่เห็นดอกหรือ ผู้ที่ยึดเอาอารมณ์ต่ำของเขาเป็นพระเจ้าของเขา แล้วเจ้าจะเป็นผู้คุ้มครองเขากระนั้นหรือ หรือเจ้าจะคิดว่า ส่วนใหญ่ของพวกเขาก็ได้ยืนหรือใช้สติปัญญา พวกเขามีเชื้อนิตดอก นอกจากเป็นเช่นปศุสัตว์ ยิ่งไปกว่านั้น พวกเขายังจะหลงทางเสียอีก” (อัล-ฟุรคอน,

43-44)

บ่าวที่อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงรักท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “สำหรับผู้ที่มิสติปัญญา โลกนี้สวยงามเพราะด้วยการสร้างสรรค์ของอัลลอฮ์ ตาอาลา สำหรับผู้ที่โง่เขลา โลกนี้เป็นเพียงแค่งานที่กินและดื่มเท่านั้น”

ในอีกความคิดเห็นหนึ่ง การคิดนั้นเป็นไปตามที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ และเสมือนดาบสองคมที่สามารถนำไปใช้ในแนวทางที่ดีและในแนวทางที่เลวร้าย ในความคิดนี้มนุษย์สามารถนำเอาอารมณ์ใฝ่ต่ำเข้าไปในตัวของมัน ในขณะที่เดียวกันก็สามารถนำเอาสิ่งที่ดีและบริสุทธิ์เข้าไปได้เช่นเดียวกัน อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงเน้นย้ำสำหรับบุคคลที่นำเอาศักยภาพทางความคิดที่พระองค์ทรงประทานให้ไปใช้ในหนทางที่เลวร้ายและเสียหาย ความว่า

“และมีเมตตาปรากฏว่าชีวิตใดจะศรัทธาเว้นแต่ด้วยอนุมิตีของอัลลอฮ์ และพระองค์จะทรงลงโทษแก่บรรดาผู้ไม่ใช่สติปัญญา” (ยูนุส, 100)

จารึกและความเสียหายที่ใหญ่ยิ่งที่สร้างไว้โดยมนุษย์ก็คือโรคความอกตัญญูและการปฏิเสธ ใครผู้ใดที่ไม่ทำให้หัวใจของตนเองนั้นท่วมท้นไปกับการใคร่ครวญและใช้สติปัญญาตอบทบัญญัติหรืออายัตต่าง ๆ ของอัลลอฮ์ ตาอาลา และเขาไม่คิดทบทวนและทำความเข้าใจ ดังนั้นเขาก็ไม่สามารถที่จะออกห่างและหลุดพ้นจากโรคที่กล่าวมาข้างต้นได้

สติปัญญาบริโศกแสงสว่างแห่งความศรัทธาและขับเคลื่อนไปโดยทางนำของการขึ้นจากอัลลอฮ์ (วะหฺยู) จะพบเจอกับแนวทางแห่งความเข้าใจและการจำนนต่ออัลลอฮ์ ตาอาลา ในขณะที่สติปัญญาที่ไม่ได้ปฏิบัติตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น จะไม่ได้รับความดีงามและความเที่ยงตรงที่แท้จริง นี่คือการโกหกที่ใหญ่โตซึ่งเหล่านักปรัชญาต่างมีความเห็นที่ตรงกันว่าบุคคลนั้นจะพบเจอกับความจริงก็ด้วยการใช้ปัญญา โดยไม่สามารถละทิ้งทางนำจากวะหฺยูได้ ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่าพวกเขาต่างคิดไปเองว่าสติปัญญาของพวกเขาที่ข้างห่างไกลจากแสงเทียนแห่งศรัทธานั้นสามารถที่จะนำพาพวกเขาให้พบเจอกับหนทางอันเที่ยงตรงและดีงาม

ในอีกแง่มุมหนึ่ง บุคคลได้ใช้ความเมตตาที่ได้รับประโยชน์จากการใช้สติปัญญาในการคิดใคร่ครวญไปในหนทางที่ถูกต้อง สติปัญญาและหัวใจที่ไม่ได้ยุ่งไปกับสิ่งไร้สาระที่ไม่ได้ให้คุณค่าหรือความหมายใด เพื่อเป็นตัวอย่างพระดำรัสของอัลลอฮ์มีดังนี้

“และบรรดาผู้ที่พวกเขาเป็นผู้ผินหลังให้จากเรื่องไร้สาระต่าง ๆ”
(อัล-มูมีนูน, 3)

เช่นเดียวกับที่อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสไว้ว่า

“และบรรดาผู้ที่ไม่เป็นพยานในการเท็จ และเมื่อพวกเขาผ่านเรื่องไร้สาระ พวกเขาก้าวไปอย่างมีเกียรติ” (อัล-ฟุรกอน, 72)

ในฮาดิษของท่านศาสนทูต คือสา ท่านได้กล่าวว่า “หนึ่งในสัญลักษณ์ที่แท้จริงของอิสลามคือการที่คน ๆ หนึ่งห่างไกลจากสิ่งที่ไร้สาระ” (อัตติมีซี อช-ชยุต 11)

ยาที่ดีที่สุดในการรักษาโรคของอารมณ์ไม่ต้านั้นคือการตั้งไว้ซึ่งสติปัญญาไว้กับสิ่งที่มิประโยชน์และห่างไกลจากสิ่งที่ไร้สาระ เมื่อใดที่คิดในสิ่งที่ไร้ประโยชน์ นั้นเปรียบเสมือนประตูที่จะนำไปสู่สิ่งเลวร้ายและความพยายแพ้ บุคคลที่คิดไปในสิ่งที่ไร้คุณค่าจะทำให้สูญเสียสิ่งสำคัญที่ประโยชน์ของชีวิตซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับตัวของเขาเอง

อิบนุ อัล-ญะซี ได้กล่าวว่า “หัวใจที่มุ่งไปยังสิ่งที่มูบาฮฺ (หากกระทำสิ่งนั้นจะไม่ได้รับผลบุญใด ๆ เช่นเดียวกันหากละเว้นก็ไม่ได้รับการตัดสินใด ๆ เช่นเดียวกัน) ยังสามารถทำให้หัวใจเรานั้นมีดีหม่นได้ แล้วจะเป็นอย่างไรกับหัวใจที่สาละวนอยู่กับสิ่งที่ฮารอม” ถ้าหากว่ามีน้ำที่เปลี่ยนสภาพไปเนื่องจากน้ำหอม น้ำนั้นยังไม่สามารถนำไปใช้สำหรับดุฮฺ (น้ำละหมาด) ได้ แล้วจะเป็นอย่างไรหากปนเปื้อนกับการเลียของสุนัข ด้วยเหตุนี้อุลามาฮฺอาวุโสท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ใครผู้ใดที่ปฏิบัติส่งมูบาฮฺจนเป็นเรื่องปกติ เขาคนนั้นจะไม่ได้รับรสความสุขแห่งการภักดีโทษจากอัลลอฮฺ ตาอาลา” “โอ้อัลลอฮฺ โปรดให้ฉันได้เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มคนที่ได้รับรสความหอมหวานจากการได้รับการภักดีโทษจากพระองค์ด้วยเถิด” (อัล-บรซวี ดัฟชีร รุซ อัล-บายาน อัล-มุญิน 51)

ถ้าหากมีผู้ใดที่สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการคิดใคร่ครวญ การตระหนัก การหลงใหล การใฝ่ฝัน หรือการจินตนาการในสิ่งที่ดีงาม แน่นอน ซ้ำซากจนมารร้ายก็จะทำหน้าที่ในการส่งเสริมไปสู่สิ่งที่ชั่วร้าย ดังนั้นมนุษย์จึงไม่เห็นคุณค่าของการคิดใคร่ครวญ และคุณค่าจากการประทานสติปัญญา และหัวใจจากอัลลอฮฺ ตาอาลา เขากลับนำสิ่งที่มีค่านี้สู่การสร้างภัยพิบัติและอันตรายต่อตัวเอง ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่เป็ประโยชน์ ดังนั้นผู้ศรัทธาทุกคนจะต้องใช้สติปัญญาและความคิดของเขาเพื่อความสัจจริงและความดีเสมอ ดังที่ไดกล่าวไว้ในอัลกุรอานและอัลฮาดิษของท่านศาสนทูต คือสา

การคิดและการกล่าวคำสรรเสริญนั้นต้องสม่ำเสมอ

เชคยูซุฟ อัล-ฮามาดานี ได้กล่าวว่า “หัวใจและการกล่าวสรรเสริญ (ซิกร) นั้นเปรียบเสมือนต้นไม้กับน้ำ ส่วนหัวใจกับการคิดเปรียบเสมือนต้นไม้กับผล ต้นไม้ไม่อาจชุ่มชื้นและเขียวขจีได้โดยปราศจากน้ำ และแน่นอนผลจากต้นไม้ข้างต้นก็ต้องรอการแตกแขนงของกิ่งก้านและดอกไม้ ซึ่งหากเราพิจารณาและหวังผลจากต้นไม้ดังกล่าว ต้นไม้นั้นไม่อาจออกผลได้ เนื่องจากยังไม่ถึงฤดูของมัน แต่เป็นช่วงของการใส่ปุ๋ยดูแลต้นไม้ ซึ่งต้องทำการรดน้ำ และป้องกันพวกสัตว์หรือแมลง รวมไปถึงวัชพืชที่อาจยับยั้งการเติบโต ในขณะที่ต้นไม้ก็ต้องคอยรับแสงจากดวงอาทิตย์ หากสิ่งทีกล่าวมาข้างต้นสามารถจัดเตรียมให้กับต้นไม้ได้ ต้นไม้นี้ก็จะสามารถเติบโตขึ้นได้ แม้ขยายกิ่งก้านสาขาและเต็มไปด้วยใบไม้สีเขียว ในขณะที่ต้นไม้ไม่มีความอุดมสมบูรณ์นั้นก็หมายถึงเวลาที่จะออกผล และฤดูนี้ก็เป็นเวลาของการเก็บเกี่ยวผลผลิตและผลประโยชน์จากมัน” (อัล-ฮามาดานี รุดบะซ อัล-ฮายะฮ หน้า 71)

ท่านฮาซัน อัล-บัศรี ได้กล่าวว่า “ผู้มีสติปัญญาจะใช้ความคิดเพื่อการสรรเสริญจนเป็นนิสัย และเขาก็ใช้การสรรเสริญไปสู่ความคิด ซึ่งส่งผลให้หัวใจของเขาเกิดการสนทนา หัวใจที่สนทนาถึงคำกล่าวที่ดียิ่งทั้งหลาย” (อัล-ฆอซาลี อัล-อิฮยา เล่ม 6 หน้า 46)

คำกล่าวสั้น ๆ มีอยู่ว่า การกล่าวคำสรรเสริญต่ออัลลอฮ์ (ซิกร) กับการคิดใคร่ครวญนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ลักษณะการสรรเสริญที่สำคัญที่สุดก็คือการปฏิบัติที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความสำนึกและการคิดใคร่ครวญความหมาย ท่านซัยยิด ควาจา มุฮัมมัด ปารีซา หนึ่งในบรรดาผู้รู้อาวุโส ได้อธิบายถึงแนวคิดที่ได้กล่าวถึงข้างต้นไว้ว่า “ในขณะที่ท่านได้กล่าวคำปฏิญาณตน (ชาฮาดะฮฺ) ท่านได้กล่าวว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใด” ดังนั้นท่านจึงคิดว่าทุกสรรพสิ่งบนโลกนี้นั้นจะสิ้นสุดไป ดังนั้นจากสิ่งดังกล่าวท่านจึงต้องทำให้หัวใจนั้นปลอดไปจากทุกสรรพสิ่งและให้สิ่งอื่นนั้นห่างไกลไปจากหัวใจและความคิดสติปัญญานอกจากอัลลอฮ์ หลังจากนั้นก็เติมเต็มหัวใจไปด้วยความสำนึกและความเข้าใจที่ว่าท่านไม่ใช่อื่นใดนอกจาก

เป็นบ่าวของอัลลอฮ์ ในขณะที่กล่าวว่า "อัลลัลลอฮ์" และท่านก็ทำการคิดใคร่ครวญถึงการมีอยู่ของอัลลอฮ์ที่มีเพียงหนึ่งเดียวไม่ใช่สองและมีอยู่ในรันดร์ และท่านก็มุ่งสู่การจำนและมอบความรักต่ออัลลอฮ์ ตาอาลา อย่างจริงแท้และมั่นคงภายในหัวใจ"

มุฮัมมัด บายา อุดดีน นักชาบันดี ได้กล่าวว่า "เป้าหมายของการกล่าวคำสรรเสริญ (ชิกร) ไม่ใช่แค่กล่าวว่า "อัลลอฮ์" และ "ลาอีลาฮา อัลลัลลอฮ์" แต่ท่านจงมุ่งไปยังพระองค์ด้วยทั้งตัวและหัวใจของท่านพร้อมกับมองไปยังความเมตตาที่พระองค์ทรงประทานให้"

ท่านเมอลานาญาลาลุดดีน อัล-คุนาวี กล่าวว่า "อัลลอฮ์ ตาอาลา ผู้ทรงเอกะและนิรันดร์ ผู้ทรงไม่มีสิ่งใดเหมือนและไม่มีสอง ได้ทรงตรัสว่า "จงกล่าวคำสรรเสริญต่ออัลลอฮ์" เนื่องจากเมื่อพระองค์ทรงมองเราในกองไฟ พระองค์จะประทานแสงสว่างให้กับเรา ชิกรที่กล่าวโดยปากและลิ้นโดยปราศจากการคิดใคร่ครวญนั้นเป็นเพียงแค่การเปลืองเท่านั้น ในขณะที่ชิกรที่กล่าวขึ้นโดยจิตวิญญาณ หัวใจ และความรู้สึกจากภายในอันบริสุทธิ์นั้นหมายถึงความบริสุทธิ์และอิสระจากการเพ้อฝันและคำพูดที่ล่องลอย

ความรักจะเกิดขึ้นสำหรับบุคคลที่กล่าวพระนามของอัลลอฮ์ไปพร้อมกับความเข้าใจและการคิดใคร่ครวญความหมายพระนามของพระองค์ เพราะการชิกรลุลลอฮ์นั้นไม่ใช่การกล่าวซ้ำไปซ้ำมาเท่านั้น แต่คือการเน้นย้ำความรู้สึกรักต่ออัลลอฮ์ให้เกิดขึ้นภายในหัวใจที่เปรียบเสมือนศูนย์กลางของความสำนึก

ภาพของการชิกรและการคิดนั้นคือการที่มนุษย์สามารถเข้าถึงความรักต่ออัลลอฮ์ ตาอาลา และในกระบวนการมอบความรักนั้นเขาก็จะไปถึงการรู้จักพระองค์ (มะรีฟาตุลลอฮ์) และในท้ายที่สุดแล้วเขาก็จะได้เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากอัลลอฮ์ ตาอาลา ให้เป็นวาลีของพระองค์

ชิกรสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การชิกรด้วยลิ้น

2. การชกรด้วยร่างกาย

3. การชกรด้วยหัวใจ

การชกรด้วยล้น หมายถึง การกล่าวคำสรรเสริญต่ออัลลอฮ์ ด้วยกับพระนามและคุณลักษณะของพระองค์อันสูงส่ง การสรรเสริญ และการทำให้บริสุทธิ์ รวมถึงการอ่านคัมภีร์ต่าง ๆ และการวิงวอนหรือดุอาต่อพระองค์

การชกรด้วยร่างกาย หมายถึง การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการปฏิบัติตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ตาอาลา และการหลีกเลี่ยงหรือละทิ้งในสิ่งทีพระองค์ทรงห้าม

การชกรด้วยหัวใจ เป็นไปตามคำอธิบายของ อัล-มาลิกี ฮัมดี อาพันดี ที่กล่าวว่า “ชกรด้วยหัวใจ คือ การรำลึกถึงอัลลอฮ์ ตาอาลา ด้วยหัวใจ” ชกรนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. การคิดใคร่ครวญถึงสัญญาณต่าง ๆ ที่บ่งชี้ถึงการมีอยู่จริงของอัลลอฮ์ ตาอาลา และคุณลักษณะของพระองค์ รวมถึงการค้นหาคำตอบที่เป็นข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับพระองค์ที่เกิดขึ้นภายในหัวใจ

2. การคิดใคร่ครวญถึงบทบาทหน้าที่ของเราที่มีต่ออัลลอฮ์ และภารกิจในฐานะบ่าวของพระองค์ โดยคิดใคร่ครวญผ่านสิ่งที่พระองค์ทรงใช้ให้ปฏิบัติและสิ่งที่ทรงห้ามและให้หลีกเลี่ยง รวมถึงหลักฐานและวิสัยปัญญาต่าง ๆ ของพระองค์ และเนื่องจากเรานั้นต่างเข้าใจสาระสำคัญของการศรัทธาและเชื่อฟังคำสั่งใช้ของพระองค์ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องง่ายในการปฏิบัติ

3. การคิดใคร่ครวญถึงสรรพสิ่งที่พระองค์สร้างไว้ ทั้งสิ่งที่เห็นและสิ่งที่เร้นลับ และตระหนักว่าทุกสิ่งและอะตอมทีพระองค์ทรงสร้างไว้นั้นล้วนเป็นกระจะกะสะท้อนถึงความยิ่งใหญ่ของจักรวาลของพระองค์ กระจะกนั้นสามารถส่องแสงจักรวาลที่สวยงามและความยิ่งใหญ่ดังกล่าว และหัวใจที่นำเอาแสงสว่างมาทบทวนด้วยสำนึกจะเป็นเหตุให้เข้านั้นไปถึงโลกแห่งความสุขและความมีเกียรติที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

ดังนั้นไม่มีจุดสิ้นสุดสำหรับการคิดใคร่ครวญนี้ และในสถานภาพดังกล่าวมนุษย์จะหลุดพ้นจากตนเองและจักรวาล ความสํานักทั้งหมดที่มีต่ออัลลอฮ์ ตาอาลา และจะไม่มีร่องรอยหรือสัญลักษณ์ใดจากการใคร่ครวญ นอกจากผู้ที่ได้คิดใคร่ครวญเท่านั้น สิ่งที่เรารู้จักและสัมผัสได้ คือสำหรับผู้ที่เราลึกลับ มีผู้คนมากมายที่พูดคุยและกล่าวถึงประเด็นนี้ ที่ส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถไปถึงจุดนั้น และจะไม่สามารถพูดถึงตัวเองได้ นอกเสียจากเขาได้ปฏิบัติและทำมันอย่างเป็นปรกติและต่อเนื่อง (อัล-มาลีลี มุฮัมมัด ฮัมดี ยาซีร์, อักกูณ ดินียะฮ์ กุรอาน, อิสตันบูล, 1935, อัลบากอเราะฮ์, 152)

การมีของทรัพย์สินคือการระจกที่สะท้อนปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของอัลลอฮ์ ตาอาลา ที่มีอยู่ในมือแห่งอำนาจของพระองค์ ต่อหน้าผู้ที่รับรู้และมีความตระหนัก แท้จริงแล้วความเข้าใจ วิทยปัญญา และความลับที่มีอยู่ในกระจกนี้นั้นผูกมัดกับความบริสุทธิ์และความใสสะอาดของกระจกหัวใจของมนุษย์นั่นเอง

คลื่นความรักจากอัลลอฮ์ ตาอาลา ที่แผ่ขยายมาจากเบื้องบน ได้เดินทางไปสู่หัวใจของผู้ที่มีศรัทธา มนุษย์โดยทั่วไปแล้วเปรียบเสมือนกระจกของความสวยงามบนโลกใบนี้ มนุษย์นั้นคือเสี้ยวหนึ่งของร่องรอยหยดน้ำแห่งอัลลอฮ์ที่แท้จริง สำหรับบุคคลที่เข้าถึงสิ่งนี้และมีความคิดที่สมบูรณ์สำหรับเขาแล้วศาสนาอิสลามคือศาสนาที่อมตะและนิรันดร์

ยามคำคืนเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการคิดใคร่ครวญ

บุคคลที่มีความรักเขามักจะพรรณนาถึงคนที่เขารักอยู่เสมอ และบุคคลที่พรรณนาถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่เสมอก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงระดับของความรักของเขาที่มีต่อสิ่งนั้น ความยิ่งใหญ่ของความรักของคนหนึ่งคน สามารถวัดได้จากการอุทิศตนของเขาต่อความรักนั้น ด้วยเหตุนี้การละทิ้งเตียงนอนอันแสนนุ่มและผ้าห่มอันอบอุ่นในยามคำคืน และมุ่งหน้าสู่การสักการะอัลลอฮ์ ตาอาลา ถือเป็นการปรากฏการณ์แห่งรักที่เที่ยงแท้และ

เราควรคิดใคร่ครวญอยู่เสมอว่าช่วงเวลาค่าคินนำนพาซึ่งความเมตตา และการให้อภัยจากอัลลอฮ์ ตาอาลา เพราะด้วยความประเสริฐในเวลาค่าคินจากความเมตตาของอัลลอฮ์ ตาอาลา ส่งผลให้บางชนิดส่งเสียงร้องอย่างไพเราะ เช่นเดียวกันที่ดอกไม้หลายชนิดได้แผ่กลิ่นเกสรดอกไม้อันหอมอบอวล ซึ่งช่างน่าเศร้าและขาดทุนยิ่งสำหรับผู้ไม่เห็นคุณค่าและความประเสริฐของช่วงเวลาค่าคินนี้

ในหนึ่งวันช่วงเวลาที่ดียที่สุดก็คือช่วงเวลาค่าคิน นั่นคือช่วงหนึ่งในสามส่วนสุดท้ายของเวลาค่าคิน ช่วงเวลาดังกล่าวสมองและความคิดของเรานั้นห่างไกลจากความวุ่นวายต่าง ๆ หัวใจของเรานั้นปลอดโปร่งและใสบริสุทธิ์ ความสงบสุขได้หล่อหมนภาของหัวใจ คือช่วงเวลาที่ถูกส่งมาซึ่งความเมตตาจากอัลลอฮ์ เป็นช่วงเวลาที่เราจะได้ใกล้ชิดกับบ่าวของพระองค์มากที่สุด และช่วงเวลาสุดท้ายของค่าคินก็เป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการคิดใคร่ครวญสำหรับผู้ที่ต้องการได้รับบทเรียนที่มีค่าที่สุด ณ เวลานี้ หัวใจของมนุษย์นั้นมุ่งหน้าสู่อัลลอฮ์อย่างเต็มเปี่ยม และช่วงเวลานี้ยังเป็นช่วงเวลาที่ดีไปด้วยไอดีที่งดงามและความคิดที่มีความประเสริฐมากที่สุด

อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงตรัสไว้ความว่า

“โอ้ ผู้ศุลมกายอยู่เอ๋ย! จงยืนขึ้น (ละหมาด) เวลากลางคิน เว้นแต่เพียงเล็กน้อย (ไม่ใช่ตลอดคิน) ครึ่งหนึ่งของเวลากลางคิน หรือน้อยกว่านั้นเพียงเล็กน้อย หรือมากกว่านั้น และจงอ่านอัลกุรอานช้า ๆ เป็นจังหวะ (ขัดถ้อยขัดคำ) แท้จริงเราจะประทานวะจนะ (วะฮีย) อันหนักหน่วงแก่เจ้าแท้จริงการตื่นขึ้นในเวลากลางคินนั้นเป็นเวลาที่ดีที่ประทับใจยิ่งและเป็นการอ่านที่ชัดเจนยิ่ง แท้จริงสำหรับเจ้านั้นในเวลากลางวันมีภารกิจมากมาย” (ซูเราะห์มุซมิล, 1-7)

ช่วงเวลากลางวันที่ดีตรงข้ามกับช่วงเวลาค่าคินอันสงบสุขนั้นเป็นช่วงเวลาในทุกวินาทีเต็มไปด้วยความวุ่นวายและการส่งเสียงที่ดังสนั่น บุคคลที่ไม่เห็นคุณค่าของเวลาค่าคินที่เต็มไปด้วยบทเรียนมากมายมหาศาลนั้นจะไม่สามารถมุ่งหน้าสู่อัลลอฮ์ ตาอาลา ในเวลาที่เต็มไปด้วยความวุ่นวายในช่วง

กลางวันได้ รวมถึงการเข้าถึงจิตวิญญาณและรัศมีในการปฏิบัติศาสนกิจในช่วงเวลากลางวันได้อย่างสมบูรณ์เช่นเดียวกัน

เป็นช่วงเวลาสั้น ๆ เท่านั้นของช่วงคำคืนสำหรับการคิดใคร่ครวญ และค้นหาบทเรียน โดยเฉพาะการปฏิบัติศาสนกิจหรือการทำอบาตะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ในขณะที่กลางวันนั้นก็มีความเมตตาจากอัลลอฮ์ ตาอาลา แก่มนุษย์สำหรับช่วงเวลาในการแสวงหาปัจจัยยังชีพ หมายความว่าในช่วงเวลา คำคืนผู้ศรัทธาจะมุ่งหน้าไปสู่อัลลอฮ์ท่ามกลางสังคมหรือบุคคลอื่น ๆ ที่ยังคงหลับใหล ด้วยเหตุนี้ท่านหญิงอาอีชะฮ์ รอฎียัลลอฮูอันฮา ได้กล่าวเกี่ยวกับความมุ่งมั่นและใส่ใจของท่านรอซูล ค็อลา ต่อช่วงเวลาอันประเสริฐยิ่งดังกล่าวว่า ท่านหญิงฯ ได้กล่าวว่า “จงอย่าละทิ้งการกียามุลลัย (ละหมาดยามคำคืน) เพราะท่านรอซูล ค็อลา ไม่เคยที่จะละทิ้งมัน ทั้งในช่วงที่ท่านป่วยหรือไม่สามารถที่จะลุกขึ้นยืนได้ ซึ่งท่านก็จะละหมาดด้วยกับท่านั่ง” (อาบูดาวูด, อัตตาเตาวู, 18)

ท่านรอซูล ค็อลา ได้ใช้เวลาในช่วงคำคืนไปกับการคิดใคร่ครวญ ท่านได้ทำการกียามุลลัย การก้มกราบหรือละหมาดจนเคราของท่านเปียกชุ่มเนื่องจากหยดน้ำตา และเท้าของท่านนั้นบวมเป่งเนื่องจากการยืนที่ยาวนาน

ผู้รู้อาวุโสท่านหนึ่งกล่าวว่า “ไม่มีกุญแจใดที่ยิ่งใหญ่สำหรับการไขประตูสู่อัลลอฮ์ และไขประตูทองทะเลแห่งการคิดใคร่ครวญด้วยการตื่นขึ้นมาในยามคำคืน แท้จริงแล้วเวลาดังกล่าวมนุษย์ห่างไกลจากการปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ร่างกายที่ผ่อนคลายจากการพักผ่อน สมาธิและความคิดที่โปร่งใส และหัวใจที่อ่อนโยน กล่าวโดยสรุปว่า เวลาดังกล่าวคือช่วงเวลาที่ดีและเหมาะสมที่สุดของช่วงเวลาทั้งกลางวันและกลางคืน สายลมแห่งความสุขและนุ่มนวลที่พัดผ่านในช่วงเวลาดังกล่าว และแสงสว่างก็ถูกซ่อนไว้ในความมืด

“สี่ข้างของพวกเขาเคลื่อนห่างจากที่นอน พลังวิงวอนต่อพระเจ้า
ของพวกเขาด้วยความกลัวและความหวัง และพวกเขابริจาค สิ่งที่เราได้
ให้เป็นเครื่องยังชีพแก่พวกเขา” (อชซัจญุดะฮ์, 16)

คำสรรเสริญที่กล่าวเอ่ยโดยผู้ศรัทธาในยามค่ำคืน การทบทวนตนเอง
และคิดใคร่ครวญถึงการลงโทษจากอัลลอฮ์ ตาอาลา การรำลึกถึงความตาย
และความดีต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติในช่วงชีวิตของเขา การอ่านและทบทวนอัลกุ
รออัน ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ล้วนเป็นการทำงานที่ดี (อามัลซอและฮ์) ที่อัลลอฮ์
ตาอาลา ทรงโปรดปรานยิ่งและทรงให้ความคุ้มครอง

อัลลอฮ์ ตาอาลา ทรงประกาศข่าวดีแก่บ่าวของพระองค์ ผู้ที่ทำให้
ช่วงเวลาค่ำคืนมีชีวิตชีวา และช่วงเวลาของเขาหมดไปกับการใช้จ่ายเพื่อ
ความพอพระทัยของอัลลอฮ์ ตาอาลา (อินฟาก) พระองค์ทรงตรัสไว้ ความว่า

“ดังนั้น จึงไม่มีชีวิตใคร่สิ่งที่ถูกซ่อนไว้สำหรับพวกเขา ให้เป็นที่
รื่นรมย์แก่สายตา เป็นการตอบแทนในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้” (อชซัจญ
ุดะฮ์, 17)

ท่านรอซูล ศ็อลลา ไต่อบิบายถึงพระดำรัสข้างต้นว่า อัลลอฮ์ ตาอาลา
ทรงตรัสว่า “ฉันได้เตรียมไว้สำหรับบ่าวที่ซื่อและฮุของฉันทในสิ่งที่ไม่เคย
เห็นด้วยตา ไม่เคยได้ยินด้วยหู และไม่เคยรับรู้โดยหัวใจมนุษย์” (อัลบุคอรี,
อัล-คัลล, 8)

ณ จุดนี้เราต่างเข้าใจได้แล้วว่าความประเสริฐของสวนสวรรค์ที่เรา
ยังไม่เคยรับรู้มันห่างไกลอย่างยิ่งจากสิ่งที่เราเคยรับรู้มาก่อน ในบางสาย
รายงานได้กล่าวว่า ความประเสริฐดังกล่าวมันไม่อาจรับรู้ได้เสียนอกจาก
บรรดารอซูลและมลาอิกะฮ์เท่านั้น

ปัจฉิมบท

การคิดใคร่ครวญ: กุญแจสู่สัจธรรมและทางรอด

การบรรลุถึงสัจธรรมนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมันเกิดขึ้นผ่านกระบวนการคิดใคร่ครวญเท่านั้น แล้วผู้ที่ทำตัวบอดหูหนวกต่อการมีอยู่ของพระผู้เป็นเจ้าจะสามารถพบพบกับเส้นทางที่ถูกต้องได้อย่างไร ไม่ใช่พวกเขาไร้เหตุผลเวลาที่พวกเขาพูดว่า “สิ่งใดที่ไม่ช่วยปลุกความรู้สึกให้ตื่นรู้ สิ่งนั้นก็ไม่ใช่ความรู้”

ดังที่อัลลอฮ์ ตอาลา ทรงตรัสถึงชุดความคิดของผู้ปฏิเสธศรัทธาว่า
ทำไมเขาถึงไม่สามารถค้นพบสัจธรรมได้ว่า

“แท้จริงเจ้าจะไม่ทำให้คนตายได้ยืนและจะไม่ทำให้คนหูหนวกได้ยินการเรียกร้องเชิญชวนเมื่อพวกเขาหันหลังกลับ” (อัน-นัมล, 80)

ความรู้สึกนึกคิดที่ได้รับการอบรมภายใต้การชี้นำด้วยวิวรรณ์ของพระผู้เป็นเจ้าจะช่วยคุ้มครองความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อความกลัว ความเลอะเลือนและความปรารถนาอันหลักลอยไร้เหตุผล เมื่อนำสิ่งนี้มาหลอมรวมเข้ากับความพยายามที่จะดำเนินตามท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ขอความศานติและความจำเริญจงประสบแด่ท่าน) ด้วยเยื่อใยแห่งรักแล้ว สิ่งนี้เองที่จะเป็นเครื่องมือนำทางเราไปสู่สัจธรรมและความดีงาม นอกเหนือจากปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดของท่านศาสนทูตมุฮัมมัดแล้ว หากพิจารณาเพียงศีลธรรมและชีวิตทั้งหมดที่สะท้อนออกมาจากตัวท่านก็นับว่าเพียงพอแล้วที่จะใช้ความซื่อสัตย์และความดีงามของท่านสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้คนให้ดำเนินตามทุกสิ่งที่ท่านได้เรียกร้องเชิญชวน ดังนั้นหากมนุษย์ใช้ทั้ง

กระบวนการคิดใคร่ครวญร่วมกับความช่วยเหลือที่ได้รับจากพระผู้เป็นเจ้าแล้ว มนุษย์ก็จะรอดพ้นจากการยึดถืออัตตาตนเป็นใหญ่และก้าวข้ามข้อจำกัดของเหตุผลไปได้

ชะตากรรมและสภาพการณ์แห่งความสำนึกผิดของผู้ที่อยู่ในไฟนรกได้รับการพรรณนาให้เห็นภาพจากคัมภีร์อัลกุรอานความว่า

“และพวกเขาจะตะโกนอยู่ในนรกนั้นว่า ‘ข้าแต่พระเจ้าของเรา ขอพระองค์ได้ทรงโปรดนำเราออกไป [จากนรก] เพื่อเราจะได้ปฏิบัติการทำงานที่ดีอื่นจากที่เราได้ปฏิบัติไปแล้ว และเรามีได้ให้อายุของพวกเจ้ายืนนานพอตกหรือ เพื่อผู้ที่ใคร่ครวญจะได้รำลึกถึงข้อตักเตือน และ [ยิ่งกว่านั้น] ได้มีผู้ตักเตือนมายังพวกเจ้าแล้ว [ดังนั้น] พวกเจ้าจึงลืมนส[การลงโทษ] เกิด เพราะสำหรับบรรดาผู้ธรรมนั้นจะไม่มีผู้ช่วยเหลือ’” (อัล-ฟาฏีร, 37)

มีความหมายว่ามนุษย์สามารถบรรลุถึงสัจธรรมและทางรอดที่นิรันดร์ด้วยทางสองทางคือ

1. ด้วยการพบบัณฑิตผู้ทรงธรรมและน้อมรับการช่วยเหลือของบุคคลดังกล่าวที่เชื่อถือได้ พร้อมยึดมั่นในสัจธรรมจากพระผู้เป็นเจ้าและแบบอย่างของท่านศาสนทูตมุฮัมมัดผ่านการคล้อยและจิตวิญญาณที่พวกเขาได้รับ
2. ด้วยการใช้ความสามารถของเขาในการครุ่นคิดใคร่ครวญและตระหนักถึงทางนำของอัลกุรอานและสุนนะฮ์เพื่อพบกับสัจธรรม ซึ่งจะทำให้ได้ต่อเมื่อเขาได้ละทิ้งอัตตาของเขา การไม่น้อมรับเชื่อฟัง ‘อะฮฺลุลหะกีกะฮะฮฺ’ และไม่ได้รับการฝึกจิตใจให้เข้มแข็งแล้ว การสยบยอมดำเนินตามจิตใจอย่างมืดบอดอาจนำไปสู่ความหายนะในบั้นปลาย

การคิดใคร่ครวญที่แท้จริงคือการยืนยันตนต่อภาวะการมีอยู่ทีหลิกเลียงไม่ได้

ดังที่ได้รับการกล่าวไว้แล้ว เป็นไปไม่ได้ที่มนุษย์จะบรรลุถึงแก่นแท้ของอัลลอฮฺ ตาอาลา เพราะเครื่องมือเดียวสำหรับมนุษย์ที่สามารถนำมาใช้เป็น

ประตูล่องค์ความรู้ได้ก็คือประสาทสัมผัสทั้งห้า สติปัญญาการใช้เหตุผล และความรู้สึกแห่งหัวใจ แต่อย่างไรก็ตามความสามารถทั้งหมดที่มนุษย์ได้รับนั้นมีอยู่อย่างจำกัด เนื่องด้วยเครื่องมือที่จำกัดนี้เองจึงไม่มีหนทางใดที่จะนำพามนุษย์ให้บรรลุความเข้าใจต่อพระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงเป็นสรณะ ผู้ทรงเดิม ผู้ทรงนิรันดร์ และอนันตกาล ซึ่งเครื่องมือที่จำกัดจึงมีค่าเท่ากับความเข้าใจของมนุษย์ที่มีอยู่อย่างจำกัดนั่นเอง

การพาตัวเองเข้าไปในกิจกรรมที่เกินขอบเขตความสามารถของมนุษย์ เช่น การคิดใคร่ครวญถึงสถานะที่แท้จริงของพระผู้เป็นเจ้า หรือการหาทางไขปริศนาและความลึกลับของชะตากรรมความเป็นไปของสิ่งต่าง ๆ กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ได้รับการห้ามปรามไว้ในอัลกุรอานและสุนนะฮ์ ความล้มเหลวของการใช้ความคิดเพื่อพิเคราะห์ถึงสถานะที่แท้จริงของพระผู้เป็นเจ้าจะนำไปสู่ความวิบัติ ไม่ต่างอะไรกับการพุ่งเข้าไปในความคิดที่ขีดความสามารถของมนุษย์มีอาจหยั่งถึง แน่แน่นอนว่ามันจะนำไปสู่เส้นทางแห่งความหายนะได้

นี่จึงเป็นเหตุที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ขอความศานติและความจำเริญจงประสบแด่ท่าน) กล่าวว่า

“พวกท่านทั้งหลายจงใคร่ครวญในสิ่งที่อัลลอฮ์ ตาอาลาสร้าง พวกท่านอย่าได้ใคร่ครวญใน[ตัวตนของ]อัลลอฮ์ ตาอาลา เพราะแท้จริงการคาดคะเนของท่านนั้นมีอาจบรรลุถึงพระองค์” (ดู Daylami, II, 56; Haythami, I, 81; Bayhaki, Shuab, I, 136)

อิบนุ อะเราะบีย ได้กล่าวว่า

“ไม่ว่าจะมีสิ่งใดแล่นผ่านความคิดของท่านต่อ [สถานะที่แท้จริงของ]อัลลอฮ์ ตาอาลา โปรดทราบไว้ว่าแท้จริงแล้วพระองค์ ทรงเป็นอื่นจากสิ่งนั้น”

แน่นอนว่าตามหลักการอิสลามและดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น หนึ่งในในคุณลักษณะที่สำคัญของพระผู้เป็นเจ้าคือ ‘มุคอละพะฮฺ ลิล หะวาดิษ’

หมายถึงไม่มีคุณลักษณะของสิ่งถูกสร้างใด ๆ ที่เปรียบเสมือนเหมือนพระองค์ เราเพียงให้คุณลักษณะของพระองค์ดังพระองค์เป็นผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรง ยุติธรรมและคุณลักษณะอื่น ๆ อีกมากมายที่พระองค์ทรงมอบไว้ในคุณสมบัติ ของมนุษย์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ปลอดจาก ‘ชิรกุ’ หรือการยกสิ่งใด ๆ มา เป็นภาคีเทียบเคียงพระองค์ มวลการสรรเสริญเป็นของพระองค์ที่ทำให้เรามี ศรัทธาต่อพระองค์ในฐานะ ‘มุกอละพะฮฺ ลิล ะหะวาดีฮฺ’

ในทางตรงข้าม นอกจากจะน้อมรับความเป็นไปไม่ได้ที่จะบรรลุถึง สภาวะที่แท้จริงของอัลลอฮฺ ตาอาลา ถึงกระนั้นความเชื่อมั่นในความเป็น เอกะและการมีอยู่ของพระองค์ก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ด้วยการคิดใคร่ครวญ สัญญาณและคุณลักษณะของพระองค์ผ่านสิ่งถูกสร้างในจักรวาลและ ปรางค์การณต่าง ๆ ตามขอบเขตความเข้าใจของมนุษย์และสิ่งถูกสร้างอื่น ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งนั่นก็ถือว่าเพียงพอ พระผู้เป็นเจ้าแล้วที่จะยอมรับ ผู้ยึดมั่นในคุณลักษณะดังกล่าวว่าเป็น ‘มุอฺมิน’ ผู้ศรัทธา เป็นเหตุว่าทำไม นักปราชญ์ชาวมุสลิมส่วนใหญ่มักกล่าวในทำนองเดียวกันว่า “จุดสูงสุดของ ความรู้คือความรู้ที่รู้จักอัลลอฮฺ ตาอาลา”

มนุษย์มีคุณสมบัติที่จะทำความเข้าใจคุณลักษณะหนึ่งสู่ปฐมเหตุของ คุณลักษณะนั้น เข้าใจผู้ทรงสร้างผ่านสิ่งถูกสร้างของพระองค์ เข้าใจตัวศิลปิน ผ่านงานสร้างสรรค์ของศิลปิน เข้าใจที่มาของเหตุผ่านผลลัพธ์ของมัน ด้วย การมองดูสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นมา ซึ่งแต่ละสิ่งนับว่าเป็นงานศิลปะ ที่แท้จริงที่มนุษย์ชาติสามารถบรรลุถึงความยิ่งใหญ่ ความงดงามและความ เมตตาสูงสุดของพระองค์ตามระดับความสามารถของเขา มนุษย์บางคน อาจมีความเข้าใจในสรรพสิ่งต่าง ๆ ได้มากมายดั่งมหาสมุทร ซึ่งเป็นความ รู้ของอัลลอฮฺตราบเท่าที่พระองค์ทรงประสงค์ที่จะประทานความรู้แก่เขา

เมาลานา รูมีย์ กล่าวว่า “วันหนึ่งความปรารถนาในตัวข้าพเจ้าได้ถูก ปลุกให้ตื่นขึ้นมา ให้ข้าพเจ้าได้เห็นรัศมีของพระองค์ที่ปรากฏในตัวมนุษย์ ราวกับว่าข้าพเจ้าได้เห็นมหาสมุทรที่ปรากฏในหยดน้ำ และได้เห็นดวง อาทิตย์ที่ปรากฏในแก้วสุลี”

การสะท้อนคิดต่อคุณลักษณะ การกระทำ และการงานของพระผู้เป็นเจ้าด้วยหัวใจและเจตนาที่บริสุทธิ์นั้นว่าเป็นเรื่องยากที่จะทำให้เขาตกอยู่ในสถานะของผู้ปฏิเสธศรัทธา การปฏิเสธศรัทธาเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมทางปัญญาติลงและคุณภาพแห่งความรู้สึกนึกคิดของหัวใจแปรปรวน มันจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากสำหรับผู้ที่ดีปัญญาและหัวใจยังคงทำงานปกติสมบูรณ์ ที่จะถูกชักจูงไปสู่เส้นทางแห่งการปฏิเสธศรัทธา และแม้ว่าเขาจะลืมนานในโลกแห่งการปฏิเสธ ความเป็นไปได้ที่เขาจะหลุดออกมาจากวังวนแห่งการปฏิเสธนั้นมีสูงมาก ตัวอย่างที่ดีที่สุดของกรณีนี้คือเรื่องราวของนบิอับรอฮิม (ขอความศานติจงประสบแด่ท่าน) ท่านเกิดมาในสภาพแวดล้อมที่มีรูปปั้นรูปเคารพเป็นสิ่งสักการบูชา แต่ในที่สุดท่านก็สามารถยอมรับการมีอยู่และความเป็นเอกะของอัลลอฮ์ ตาอาลาโดยอาศัยอำนาจตามสติปัญญาและความสามารถภายในของท่าน ซึ่งเรื่องราวเหล่านี้ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานมากมาย

การปฏิเสธศรัทธาจึงเป็นไปได้สำหรับผู้ที่มีความคิดสติปัญญาชัดเจน การอ้างว่าสิ่งใดไม่มีอยู่จริงมีอายุขัยข้อโต้แย้งได้ หากการพิสูจน์ที่มีน้ำหนักและหลักฐานที่ชัดเจนนั้นไม่ได้ถูกนำมาแสดง อะไรคือเป้าประสงค์ของการอ้างว่าสิ่งนั้นไม่มีอยู่จริง ในเมื่อความมหัศจรรย์ลึกลับของชีวิต ความตายและจักรวาลยังคงรอการไขคำตอบ นี่จึงเป็นเหมือนกรณีของผู้ที่ไม่ตระหนักว่าตนเองกำลังเผชิญกับความทุกข์ทรมานเนื่องจากความหิวโหย เพียงเพราะร่างกายของเขาอ่อนแอเกินกว่าจะรู้สึกได้ ดังนั้นการปฏิเสธความหิวโหยของเขาจึงไม่ได้แสดงให้เห็นอะไรไปมากกว่าความจริงที่ว่าความเจ็บป่วยของเขานั้นมีความรุนแรงมากเพียงใด ผู้ที่ระบบประสาทของเขาทั้งหมดเป็นอัมพาตหรือผู้ที่ตกอยู่ในภาวะหมดสติ เขาจะไม่รู้สึกเลยว่าเขากำลังโดนตะปุดอกทิ่มเข้าไปในร่างกาย หรือมีมีดมาตัดชิ้นส่วนอวัยวะของเขาประหนึ่งแผ่นกระดาษที่ถูกหั่นย่อย เช่นเดียวกับผู้ที่มีอาการป่วยไข้ทางจิตวิญญาณ โดยที่เขาเองก็ไม่ทันได้ตระหนักตัว ดังที่อัลลอฮ์ ตาอาลาทรงตรัสถึงคนเหล่านี้ในคัมภีร์อัลกุรอานว่า

“เขาเหล่านั้นเป็นเหมือนดังคนหูหนวก เป็นใบ้ และตาบอด ...”

พระผู้เป็นเจ้าทรงประทับแรงโน้มเอียงทางธรรมชาติไว้ในตัวมนุษย์ทุกคนให้มีความปรารถนาและอำนาจที่จะนำไปสู่การศรัทธาและการแสวงหาสัจธรรมที่แท้จริง การไม่ตระหนักสำนึกหรือการตัดขาดความศรัทธาและสัจธรรมออกจากตัวตนของมนุษย์นั้นเป็นเพียงบ่อเกิดของอาการหูหนวกตาบอดทางจิตวิญญาณเท่านั้น ถึงอย่างไรแม้ว่าเขาจะเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาแต่จิตวิญญาณของเขาก็มีศักยภาพพอเพื่อจะเข้าใจหรืออย่างน้อยที่สุดก็ยืนอยู่ ณ จุดเริ่มต้นบนเส้นทางที่จะนำไปสู่สัจธรรมนี้ แต่คุณลักษณะเช่นนี้อาจถูกระงับไว้มิให้เขาสามารถแหวกว่ายลุกขึ้นมาลืมหูลืมตาสู่พื้นผิว เนื่องจากผลกระทบที่ได้รับนั้นทำให้เขาต้องสูญเสียสมรรถภาพทางจิตวิญญาณไปแล้ว เสมือนหนึ่งว่ามนุษย์ไม่สามารถจำความใด ๆ เกี่ยวกับความผืนอันเลื่อนรางของเขาหลังจากที่เขาตื่นขึ้นมาพร้อมความทรงจำอันพร่ามัว

เดิมแล้ววิญญาณในตัวมนุษย์นั้นได้รับการฝังแรงโน้มเอียงทางธรรมชาติสู่ความศรัทธา ซึ่งเป็นสิ่งที่เราพบได้ในวัยเด็ก เช่นความหิวกระหายที่รอรับการตอบสนอง เหมือนเด็กเล็กที่เห็นบิดาของเขากำลังสักการะต่อพระผู้เป็นเจ้า เขาจะไม่ถามคำถามใด ๆ เกี่ยวกับรายละเอียดของรูปแบบการสักการะ แต่เขาจะพยายามเรียนรู้ความยิ่งใหญ่ของพระผู้เป็นเจ้า เมื่อเขาเริ่มมีความพยายามที่จะแสดงออกเพื่อสรรเสริญ ‘ความยิ่งใหญ่’ ของพระผู้เป็นเจ้านี้ด้วยตัวเอง เขาจึงหันไปพึ่งพาคำอธิบายทางกายภาพ เนื่องจากเด็กเล็กยังไม่สามารถทำความเข้าใจกับสิ่งที่ได้รับการอธิบายในเชิงนามธรรมเท่าใดนัก เป็นเหตุที่เขาเริ่มถามถึงจำนวนของอัลลอฮ์ว่ามีเท่าไร และอะไรที่กำลังรอเขาอยู่หลังความตาย เขาจะถามคำถามด้วยความกระตือรือร้นว่าสวรรค์และนรกนั้นเป็นสถานที่เช่นใด เขาจะพบว่าตัวเองอยู่ในกระบวนการแสวงหาความจริงอย่างไม่หยุดยั้ง เพราะสิ่งเหล่านี้ไม่ได้มีเหตุจูงใจอื่นใดนอกจากความหิวกระหายทางจิตวิญญาณที่ฝังแน่นอยู่ในแรงโน้มเอียงทางธรรมชาติของเขา เมื่อแรงโน้มเอียงทางธรรมชาติที่ถูกฝังแน่นได้ผลักดันให้เขาต้องแหวกว่ายขึ้นมาลืมหูลืมตาสู่พื้นผิว เขานั้นก็จะได้รับการพลิกผันแปร

สภาพให้เป็น ‘มุอิมิน’ ผู้ศรัทธา เมื่อแรงโน้มเอียงทางธรรมชาตินี้ถูกจองจำ กักขังไว้ภายใต้จิตสำนึก มันก็ไม่ต่างอะไรกับนกที่ถูกขังกรง ทำให้เขาต้อง แปรสภาพกลายเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา หลังจากที่ถูกกักขังเป็นเวลาหลายปี นก ที่ลืมนิสัยบินก็จะไม่สามารถออกบินได้อีกต่อไป แม้ว่ามันจะถูกปล่อยให้ออกมาแล้วก็ตาม เพราะสภาพปีกของมันนั้นแข็งเป็นหินปูนไปเสียแล้ว เช่นเดียวกัน เมื่อความรู้สึกแห่งศรัทธาถูกระงับไว้จากการตื่นรู้ของจิตสำนึก ด้วยเงื่อนไขของกาลเวลา ความสามารถในการศรัทธาก็ถูกทำให้หมดบอดดับไป

เพราะฉะนั้น เราจึงต้องพยายามแสวงการรู้จักซึ่งอัลลอฮ์ ตาอาลา ผู้ทรงสร้างเราจากความว่างเปล่า และบังเกิดเราด้วยการประทานโอกาสและความสามารถที่ดีที่สุด พระองค์ทรงประทานวิทยปัญญาและความรู้ของพระองค์แก่เรา จนนำไปสู่ความสามารถที่ช่วยให้เราบรรลุถึงพระองค์ ผู้ทรงยิ่งใหญ่สูงสุด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคุณลักษณะและการกระทำของพระองค์

อัลลอฮ์ ตาอาลา ผู้ทรงปรีชาญาณในทุกการงานของพระองค์ พระองค์ทรงเปิดเผยวิวัฒนาการแรกแก่ศาสนทูตมุฮัมมัด คือลา ด้วยข้อความว่า ‘จงอ่านด้วยพระนามของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า ผู้ไม่มีภาคีและหุ้นส่วนอันใดสำหรับพระองค์’ ผ่านการคัดค้านที่ได้รับการประสงคฺล่วงหน้า ที่มีอาจฝ่าฝืนความคิดจิตใจที่น้อมรับทางนำและไม่ยอมรับการปฏิเสธศรัทธา แทนที่พระองค์จะทรงเริ่มการเปิดเผยด้วยการเน้นไปที่คุณลักษณะของพระองค์ที่มีอาจโต้แย้งได้ แต่พระองค์กลับเลือกกล่าวถึงตัวพระองค์ด้วยสถานะของผู้ทรงสร้าง ดังความว่า

“จงอ่านด้วยพระนามของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าผู้ทรงสร้าง ...”

(อัล-อะลัก, 1)

แม้แต่เหล่าผู้สัจการะบูหาในรูปเคารพต่างก็ทราบดีว่ารูปเคารพที่พวกเขาสักการะนั้นไม่ได้มีสถานะเป็นผู้สร้างใด ๆ เลย หากพวกเขาสามารถตระหนักถึงความจริงข้อนี้ได้ พวกเขาก็จะทราบว่าแท้จริงแล้วอัลลอฮ์

ตาอาลา คือพระเจ้าที่แท้จริงเพียงหนึ่งเดียว พระองค์ผู้ทรงควรค่าแก่การ
สักการะ สรรเสริญและขอบคุณ

คำอธิบายบางส่วนของคัมภีร์ อัล-บัยฎอวีย์ ได้อธิบายถึงประเด็น
นี้ว่า

“อัลลอฮ์ ตาอาลาได้กล่าวในซูเราะฮ์ อัล-อะลัก ถึงความโปรดปราน
ของพระองค์ที่ได้ยกเกียรติมนุษย์จากระดับต่ำสุดสู่ระดับสูงสุด ดังนั้น
พระองค์จึงเน้นย้ำไปที่ว่าการสร้างเป็นลำดับแรก คือให้สำนึกในการก
ระทำของพระองค์ที่ช่วยเรียกความคิดของมนุษย์กลับสู่พระผู้เป็นเจ้าที่แท้
จริง ประการที่สอง พระองค์ทรงเน้นย้ำไปที่การอ่านเขียน ซึ่งหมายถึงความ
สามารถในการได้ยินเสียงเรียกร้องของพระผู้เป็นเจ้า หรือกล่าวได้ว่าพระองค์
ทรงผสานเอาศาสตร์แห่งเหตุผลและศาสตร์แห่งเรื่องเล่ารวมเข้าด้วยกัน”

พระผู้เป็นเจ้าทรงให้กระบวนการคิดใคร่ครวญจากการสร้างสรรค์ของ
พระองค์เป็นหนทางให้กับผู้ปฏิเสธทั้งรับเกียรติแห่งศรัทธา ในทางกลับกัน
สำหรับผู้ศรัทธา การคิดใคร่ครวญก็จะเป็นหนทางที่จะช่วยยกระดับความ
เชื่อมั่นในศรัทธาแก่เขา

ทุกสิ่งอยู่ในสภาวะไม่หยุดนิ่งและเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

หากเราเฝ้ามองปรากฏการณ์ความเป็นจริงแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างใน
จักรวาลนี้มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ สับเปลี่ยนจากสภาพปรากฏหนึ่งไปสู่
อีกสภาพปรากฏหนึ่ง ตัวอย่างเช่นการเปลี่ยนแปลงในक्रमมารดา ที่มีการ
เปลี่ยนแปลงจากลิ้มเลือดไปเป็นก้อนเนื้อ แล้วก็เปลี่ยนแปลงต่อไปเรื่อย ๆ
จนกลายเป็นเนื้อหนังและเป็นกระดูกตามลำดับ เราสามารถสังเกตเห็น
ได้ว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นได้เข้ามาครอบคลุมทุก ๆ ปรากฏการณ์จำนวน
มากมายมหาศาล ตั้งแต่ดวงดาวไปจนถึงดาวเคราะห์ แร่ธาตุไปจนถึงพืช
พรรณธรรมชาติ และอื่น ๆ อีกมากมาย

มีการเคลื่อนที่ครั้งใหญ่ของวัตถุระดับอะตอมเพียงอนุภาคเดียว อนุภาคย่อยของอะตอมอย่างอิเล็กตรอนซึ่งมีมวลต่ำมากก็จะมีการโคจรด้วยความเร็วมหาศาลเท่าที่ความคิดจะจินตนาการถึง ในทางตรงกันข้าม ความเร็วของโปรตอนและนิวตรอนซึ่งถูกบีบอัดด้วยมวลที่ต่ำกว่า ยังต้องโคจรรอบตัวด้วยความเร็วกว่า 60,000 กิโลเมตรต่อวินาที ด้วยความเร็วอันมหาศาลนี้เองที่ทำให้อนุภาคเหล่านี้ดูเหมือนว่าเป็นไอน้ำเดือดที่พุ่งขึ้นมาด้วยเหตุที่ความร้อนจัด

โคลงสองบรรทัดข้างล่างนี้ได้พรรณนาให้เห็นถึงความสง่างามว่าแม้จะมีเพียงอนุภาคนั้นก็เพียงพอแล้วที่จะเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวงานศิลปะกับตัวศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงาน

หาได้จำเป็นไม ให้การรู้แจ้งเห็นจริงทั้งจักรวาลนั้นเป็นไปเพื่อรู้จักพระองค์ท่าน แต่แค่เศษธุลีเดียวที่พระองค์ทรงสรรสร้าง ก็จักเป็นข้อพิสูจน์ที่มากเกินไปพอเพียงแล้ว...

หากมนุษย์พึงตระหนักได้ว่าพื้นที่ของหัวเข็มขนาดเพียง 1 มิลลิเมตรนั้นบรรจุอนุภาคของอะตอมกว่า 100 ล้านล้านอนุภาค สิ่งนี้จะช่วยให้เราเคารพคุณค่าของระเบียบทางธรรมชาติด้วยความซาบซึ้งใจยิ่งขึ้น ถึงความโปรดปรานที่พระองค์ทรงกำหนดให้ทุกสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างนั้นเคลื่อนที่ไปทั่วทั้งจักรวาล

จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงปฐมเหตุที่อยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงและการเคลื่อนไหวของปรากฏการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น ซึ่งแน่นอนว่าปฐมเหตุดังกล่าวก็คืออัลลอฮ์ พระผู้เป็นเจ้า ผู้ทรงอำนาจแห่งการบังเกิดทั้งมวล จึงเป็นเรื่องที่ไม่เข้ากับสติปัญญาอย่างแน่นอน หากเรามองปรากฏการณ์ที่สอดคล้องเป็นระบบระเบียบในห้วงจักรวาลทั้งหมด แล้วเรากลับเชื่อมั่นว่ามีที่มาจากหรือเป็นเพียงเหตุบังเอิญ

ทุกสิ่งถูกสร้างขึ้นอย่างมีเป้าหมาย

เป็นที่ชัดเจนว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏในจักรวาลทั้งหมดต่างก็ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง ตามที่ได้อธิบายไปแล้วก่อนหน้านี้

- ดวงจันทร์ได้รับแสงสว่างจากดวงอาทิตย์แล้วสะท้อนมายังโลก สิ่งมีชีวิตจะรับพลังงานจากดวงอาทิตย์และจะได้รับการหล่อเลี้ยงให้เจริญเติบโตเวลานั้นเกิดจากโลกและดวงจันทร์ได้โคจรรอบดวงอาทิตย์ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เช่น ฤดูกาล แรมปี กลางวัน กลางคืน นั้นเกิดขึ้นเนื่องจากโลกได้หมุนรอบแกนตัวเอง ส่วนเดือนก็เกิดขึ้นจากการที่ดวงจันทร์ได้โคจรรอบโลก

- ร่างกายสูดเอาอากาศเข้าไปทุกวันเพื่อรับแก๊สออกซิเจนเข้าปอดและชำระเลือดให้สะอาด อากาศเป็นหนึ่งในสิ่งที่มีมนุษย์ทุกคนเข้าถึงได้มากที่สุดเนื่องจากมันเป็นสิ่งที่ร่างกายของเราต้องการมากที่สุด

- ลมที่พัดก่อนเมฆที่อยู่เบื้องหน้า พัดพาฝนไปยังที่ที่ต้องการ ช่วยเกลี่ยดินให้กับพืชพันธุ์และต้นไม้นานาชาติ ช่วยควบคุมอุณหภูมิความร้อนและช่วยชำระอากาศให้บริสุทธิ์

- เช่นเดียวกับคุณประโยชน์ของท้องทะเลและมหาสมุทรนั้นก็มีความหมายนับไม่ถ้วนเช่นกัน

นี่คือตัวอย่างของสำคัญของประโยชน์ที่เกิดขึ้นมากมายจากปรากฏการณ์ต่าง ๆ และที่อดกล่าวถึงไม่ได้เลยในชีวิตมนุษย์คือประโยชน์ที่มีอากาประเมินค่าได้ของความเจิดจรัสของแสงสว่างที่ช่วยให้เรามองเห็นสิ่งต่าง ๆ หากใช้สายตาเพ่งพินิจไปยังสิ่งเหล่านี้ คงเพียงพอแล้วที่จะตระหนักให้เห็นถึงวิทย์ปัญญาและเป้าหมายอันยิ่งใหญ่ที่อยู่เบื้องหลังการสร้างสรรค์ของพระผู้เป็นเจ้า นอกจากนี้ การอนุমানเอาว่าปรากฏการณ์ที่กล่าวถึงทั้งหมดเป็นเพียงธรรมชาติแห่งความบังเอิญที่ไร้ชื่อไร้แป แล้วปล่อยให้สมมุติฐานดังกล่าวมาปิดกั้นความเชื่อเรื่องอำนาจการตัดสินใจและความคิดอันประจักษ์ชัดแจ้ง ซึ่งแท้จริงแล้วปรากฏการณ์ทั้งหมดที่กล่าวมา ปฏิเสธไม่ได้เลยว่ามี

เป็นปรากฏการณ์การสร้างสรรค์ของอัลลอฮ์ ตอาลาพระผู้เป็นเจ้าที่แท้จริงเพียงหนึ่งเดียว ผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงอำนาจ และผู้ทรงมหิธานุภาพสูงสุด

สิ่งแตกต่างมีที่มาจากวัตถุเดียวกัน

เมื่อมองลึกไปยังใจกลางของสิ่งต่าง ๆ เราจะเห็นว่าสิ่งที่แตกต่างรอบตัวเรานั้นมีลักษณะเหมือนกันทั้งหมด ซึ่งทั้งหมดนี้ก็มาจากสิ่งที่เรียกว่าสสาร ดังนั้นองค์ประกอบต่าง ๆ จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสสารเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น วัตถุในอวกาศ ล้วนแต่มาจากสสารเดียวกัน แต่มันอาจมีลักษณะเฉพาะ มีตำแหน่งเฉพาะ ความหนาแน่นเฉพาะ และมีอายุขัยที่แตกต่างกันไป บางวัตถุมีความเย็นมาก ในขณะที่บางวัตถุก็มีความร้อนมาก

พืชพันธุ์และสรรพสัตว์ต่างก็เป็นสรรพสิ่งที่สร้างขึ้นมาจากองค์ประกอบ เช่น ไนโตรเจน คาร์บอน ออกซิเจน และไฮโดรเจน แม้ว่าจะไม่มี การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและสิ่งมีชีวิตเหล่านี้ โดยเฉพาะลักษณะต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน เช่น เรื่องของการรับรู้ เจตจำนง พลังงาน การได้ยิน และการมองเห็น เป็นต้น

ทั้งหมดนี้เป็นผลงานการสร้างสรรค์ของพระผู้เป็นเจ้า สิ่งมีชีวิตที่หลากหลายและอุดมสมบูรณ์ที่เราเห็นเป็นประจักษ์พยานทั่วทั้งจักรวาลนี้ คืองานศิลปะของพระองค์ มันเป็นไปได้สำหรับสิ่งมีชีวิตหนึ่งที่จะสามารถผลิตงานศิลปะชิ้นเอกมากมายให้ดำรงอยู่ จนกระทั่งทุกอย่างเริ่มมีลักษณะคล้ายคลึงกัน พระองค์คือ ‘วาญิบุล วุญุด’ หมายถึงความจำเป็นของการมีอยู่นั้นมาจากตัวพระองค์เอง

หรือกล่าวได้ว่า เป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินความสามารถสำหรับผู้ที่ใช้สติปัญญาคิดใคร่ครวญจะค้นพบพระผู้เป็นเจ้าของเขาและเทิดทูนพระองค์ ด้วยกระบวนการคิดใคร่ครวญ ผู้ปฏิเสธจะพบกับความศรัทธา ขณะที่ผู้ศรัทธาจะทำให้ความศรัทธาของเขานั้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จนถึงจุดที่เขาสามารถได้ระดับการศรัทธาสู่ ‘มะอริฟะตุลลอฮ์’ และ ‘มุหັบบะฮ์’

หนทางสู่ ‘มะอริพะตุลลอฮ์’

นักเทววิทยามุสลิมส่วนใหญ่กล่าวว่าภาระหน้าที่แรกของมนุษยชาติคือคำบัญชาที่กำหนดให้มนุษย์ต้องใช้กระบวนการคิดใคร่ครวญทั้งหมดเพื่อที่จะนำพวกเขาไปสู่การรู้จักอัลลอฮ์

เป้าหมายสูงสุดพื้นฐานของคัมภีร์อัลกุรอานคือการปลดปล่อยความคิดและหัวใจจากการครอบงำของแนวคิดทุกชนิดที่นอกเหนือจากอัลลอฮ์ ตาอาลาและคัมภีร์อัลกุรอานก็จะช่วยนำทางพวกเขาสู่ ‘มะอริพะตุลลอฮ์’

มนุษย์ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้รู้จักและรับใช้พระผู้เป็นเจ้า ไม่มีวิธีการใดที่สามารถใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายได้ดีกว่าการ ‘ซิกร’ และการคิดใคร่ครวญ การรับใช้และสักการะพระองค์เป็นดั่งแก่นแท้ของชีวิตมนุษย์ ในทางตรงกันข้าม ‘ซิกร’ เป็นหนึ่งในวิธีการที่ดีที่สุดสำหรับการสักการะอัลลอฮ์ ตาอาลา ‘ซิกร’ และการคิดใคร่ครวญจึงเป็นเหมือนฝาแฝดที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้

ด้วยเหตุนี้จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตมนุษย์คือการให้ได้มาซึ่งการประสบพบกับความสุขและสันติที่นรินทร์ เพราะความต้องการอื่น ๆ ในชีวิตมนุษย์นั้นมีอาจนำมาเปรียบได้ มาถึงตอนนี้ เราจึงทราบว่ามีวิธีการที่สำคัญที่สุดเพื่อบรรลุถึงความสุขและสันติที่นรินทร์คือ ‘มะอริพะฮ์’

ความรู้ทางวิทยาศาสตร์คือการเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยเหตุและผล ขณะที่ ‘มะอริพะฮ์’ คือความรู้ต่อพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าที่อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นความรู้ที่นำพาให้มนุษย์ได้รู้จักอัลลอฮ์ ตาอาลา จึงเรียกว่า ‘มะอริพะตุลลอฮ์’ มีความหมายถึงการทำความเข้าใจต่อการมีอยู่ของพระผู้เป็นเจ้าเท่าที่ศักยภาพทางความคิดของมนุษย์จะสามารถกระทำได้

เพราะฉะนั้นการ ‘ตะซึกกูร’ (การรำลึก - ความรู้สึกตอกย้ำทางความคิด) จึงได้รับการกล่าวถึงมากกว่าคำว่า ‘ตักว’ (ความยำเกรง) ในสุเราะฮ์อัล-มูมินูน โองการที่ 84-87 เพราะว่าด้วยกระบวนการคิดใคร่ครวญและการสำนึกทางจิตวิญญาณนี้เองที่ทำให้ความรู้ของมนุษย์ที่พึงได้รับนั้นทรงคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งนั่นก็คือการตระหนักรู้ถึงการมีอยู่ของอัลลอฮ์ ตาอา

ลาเนื่องด้วยความรู้เช่นนี้ที่จะช่วยปลูกฝังให้มนุษย์ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนตนให้เป็นผู้ทรงคุณธรรม และยอมละทิ้งสิ่งที่ฝ่าฝืนกับคำบัญชาของพระองค์ ดังนั้นทุกการงานที่มนุษย์ปฏิบัติจะไม่มีค่าใด ๆ หากการปฏิบัตินั้นดำเนินไปด้วยความปราศจากความรู้ต่ออัลลอฮ์

จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าความรู้ที่ประเสริฐสูงสุดคือความรู้แห่ง ‘มะอริฟะตุลลอฮ์’ ดังที่ญันนัต อัล-บัฆดาดี๊ กล่าวว่า “หากความรู้ของข้าพเจ้าภายใต้แสงอาทิตย์นี้มีมากกว่าความรู้ของผู้แสวงหา ‘มะอริฟะฮ์’ แล้วไซร์ ข้าพเจ้าก็จะไม่กระทำการสิ่งอื่นใด นอกจากพยายามดิ้นรนเพื่อให้ได้มาซึ่ง [ความรู้แห่ง ‘มะอริฟะฮ์’] นั้น”

อิบนุ ก้อยยิม อัล-ญะซีซีย¹⁸ ก็ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า “ในคัมภีร์อัลกุรอาน อัลลอฮ์ ตาอาลาได้เชิญชวนว่าผู้รับใช้ของพระองค์คือ ‘มะอริฟะตุลลอฮ์’ ด้วยสองวิธี

1) ด้วยการคิดใคร่ครวญต่อสัญญาณแห่งสรรพสิ่ง[ในจักรวาล]ที่พระองค์ทรงสร้างสรรค์ขึ้นมา

2) ด้วยการคิดใคร่ครวญต่อสัญญาณแห่งโองการในคัมภีร์อัลกุรอานที่พระองค์ทรงประทานลงมา

ซึ่งวิธีการแรกประกอบด้วยสัญญาณของพระผู้เป็นเจ้าที่มนุษย์สามารถพินิจสังเกตได้ ขณะที่วิธีการที่สองประกอบด้วยสัญญาณของพระผู้เป็นเจ้าที่มนุษย์สามารถประจักษ์เห็น ได้ยิน และตระหนักคิดได้”

การใช้กระบวนการรู้สึกนึกคิดและใคร่ครวญในมิติจิตวิญญาณต่อสัญญาณเหล่านี้จะนำพามนุษย์สู่ศรัทธาอันมั่นคงที่ผ่านการสืบเสาะค้นหาสัจธรรมที่แท้จริง (อัล-อีมาน อัต-ตะหุกกี) อีกทั้งยังนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการมีอยู่ของชีวิต

มีกวีบทหนึ่งที่ได้พรรณนาถึงเรื่องนี้ไว้อย่างงดงามว่า

ภายใต้มหาคัมภีร์แห่งจักรวาลอันกว้างใหญ่ไพศาล ภายใต้มหาคัมภีร์แห่งดาร์ลอันทรงเกียรติของเอกองค์อัลลอฮ์

ไม่ว่าอักษรตัวใดที่ท่านพิจารณาอ่าน พระองค์คือความหมายที่อยู่เบื้องหลังการสรรสร้างทั้งมวล...

การคิดใคร่ครวญต้องสะท้อนออกมาเป็นการปฏิบัติจริง

การบรรลุซึ่งสัจธรรมผ่านการคิดใคร่ครวญ ไม่ว่าจะดำเนินด้วยกระบวนการ ‘ซิกิร’ และ ‘มูรอเกาะบะฮ์’ ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำความรู้ทั้งหมดไปสู่การปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าบุคคลหนึ่งจะตระหนักถึงสัจธรรมจากพระผู้เป็นเจ้าและโองการแห่งคัมภีร์อัลกุรอานมากเท่าใด การคิดใคร่ครวญของเขาจะไม่มีความหมายอะไร หากเขาไม่ได้ปฏิบัติสิ่งที่เขาเรียนรู้มาอย่างถูกต้อง เพราะการปฏิบัติเหมือนเป็นภาพสะท้อนภายนอกที่แสดงออกมาจากการคิดใคร่ครวญและความรู้สึกทางจิตวิญญาณ

อิมาม อัล-เมาะซาลีย์¹⁹ ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

“ความรู้คือดอกผลของการคิดใคร่ครวญ ที่ได้รับมาจากความคิดจิตใจ (หาล) และเปลี่ยนสภาพเป็นการกระทำที่ดี เมื่อใดที่ความรู้ได้สถิตอยู่ในหัวใจแล้ว หัวใจก็เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลง และเมื่อหัวใจได้รับการเปลี่ยนแปลง การกระทำที่ขยับขับเคลื่อนผ่านอวัยวะของร่างกายก็จะได้รับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการกระทำจึงขึ้นอยู่กับความคิดจิตใจ และความคิดในจิตใจก็ขึ้นอยู่กับความรู้ และความรู้ก็ขึ้นอยู่กับความคิดใคร่ครวญ นั่นมีความหมายว่าการคิดใคร่ครวญเป็นทั้งจุดเริ่มต้นและกุญแจสู่คุณธรรมทั้งหมด การคิดใคร่ครวญที่แท้จริงคือสิ่งที่ช่วยปลดปล่อยให้เรารอดพ้นจากความอับลัษณ์ไปสู่ความงดงาม จากความละโมภโลกมากไปสู่การระงับยับยั้งและความอ้อมอกอ้อมใจ การคิดใคร่ครวญในรูปแบบนี้จะยินยอมอ่อนรับการตระหนักรู้และการศรัทธาที่ภักดี”

ด้วยการคิดใคร่ครวญและการตระหนักรู้ที่เอื้อต่อการนำไปปฏิบัติจริง มนุษย์จะได้รับการเยียวยาจากอาการป่วยไข้เวลาที่เขาเหลียวมองความมหัศจรรย์ของจักรวาลด้วยความฉาบฉวย

บุคคลทั่วไปเวลาที่เขาประทับใจกับงานศิลปะที่มนุษย์ผู้เป็นศิลปินได้สร้างสรรค์ขึ้นมา แม้วางานศิลปะทั้งหมดที่มนุษย์สร้างสรรค์นั้นมีพื้นฐานมาจากการสะท้อนโลกเลียนปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ แต่กระนั้นเขาก็ไม่สามารถรู้สึกซาบซึ้งใจถึงความงดงามแบบเดียวกันเวลาที่เขาเพ่งพินิจเฝ้าดูจักรวาลที่ยิ่งกลับไปหาผู้สร้าง ด้วยเหตุนี้ แทนที่ความมหัศจรรย์ที่ซ่อนอยู่ในสรรพสิ่งจะสร้างความเกรงขามให้กับเขา แต่เขากลับเห็นมันเป็นเพียงเหตุการณ์ธรรมดาที่เกิดขึ้นเป็นปกติ

ในทางกลับกัน ผู้ทรงธรรมทั้งหลายที่หัวใจของเขาได้รับการชำระล้างให้บริสุทธิ์ เขาจะไม่แสดงการสรรเสริญใด ๆ ต่อสภาพแวดล้อมของศิลปินที่แสวงหาชื่อเสียงเรียงนาม แต่เขาจะให้ความสำคัญและแสดงการสรรเสริญตนต่อผู้ทรงสร้างที่แท้จริงกับงานสร้างสรรค์ชิ้นเอกของพระองค์ เขาจะมีความรู้สึกเพลิดเพลินกับการชื่นชมผลงานสร้างสรรค์ของพระผู้เป็นเจ้าที่ถักร้อยสิ่งมหัศจรรย์ทางธรรมชาติให้เราเห็นมากมายนับไม่ถ้วน เช่น ยามที่เขาเพ่งมองไปยังก้านใบและไม้ดอกที่มีความหลากหลายและหลากหลายกลิ่นของพืชพรรณ ทั้งความหลากหลายของรูปทรงของต้นไม้แต่ละต้น ทั้งรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ของผลไม้แต่ละชนิด แม่ว่าทั้งหมดนี้จะงอกเงยผลิดอกออกมาจากพื้นดินเหมือนกันก็ตาม หรือยามที่เขาเพ่งมองไปยังลวดลายอันสวยงามน่าทึ่งที่ติดแนบอยู่บนปีกผีเสื้อ หรือยามที่เขาศึกษาความอัศจรรย์ของการกำเนิดชีวิตมนุษย์ หรือยามที่เขาได้ยินเสียงเจี๊ยบ (ลีซานุล-ฮาล) ซึ่งเป็นวัจนะอันมหัศจรรย์เร้นลับที่ปรากฏออกมาผ่านงานสร้างสรรค์ของพระผู้เป็นเจ้า เช่น การมองเห็นและการเข้าใจของมนุษย์ต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้มนุษย์จำนวนมากยังคงเห็นมันเป็นเพียงเหตุการณ์สามัญธรรมดาเท่านั้น

สำหรับผู้ทรงธรรมที่มีลักษณะดังกล่าว เขาจะมองเห็นจักรวาลทั้งจักรวาลเป็นเหมือนหนังสือที่เขาต้องรออ่าน เขาได้ก้าวข้ามความสามารถ

ในการรับรู้ผ่านงานขีดเขียนสู่ความรู้ทางปัญญาด้วยสายตาแห่งหัวใจ เช่นเดียวกับเมาลานา รูมีย์ ผู้ที่เดิมแล้วเป็นบูรพาจารย์คนสำคัญที่หมกมุ่นอยู่กับตำราตำราและกิจการภายในสถานศึกษาของราชวงศ์เซลจุก แต่วันหนึ่งท่านกลับได้รับการจุดประกายโดยนักรหัสชาวมุสลิมผู้มากเสน่ห์ที่ถือพรตศูฟีย์สำนักเดอรวีช นามว่า ชัมสุดดีน ดับรีชีย์ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา เมาลานา รูมีย์ ก็พบว่าความสว่างไสวในตัวเองของท่านนั้นกำลังโชติช่วงด้วยไฟแห่งความรัก... ท่านเหมือนได้เกิดใหม่อีกครั้งในบรรยากาศแห่งความรัก ท่านเป็นเมาลานาคนเดียวกับผู้ที่เคยใช้สายตามองเห็นคุณค่าของตำราตำราที่เป็นลายลักษณ์อักษรจากงานขีดเขียน แต่บัดนี้ท่านได้กลายเป็นผู้ที่พิเคราะห์จับจ้องระเบียบแบบแผนที่ซ่อนอยู่ภายใต้ความลึกลับของจักรวาลด้วยสายตาแห่งหัวใจ และหลังจากช่วงเวลานั้นเองที่กวีนิพนธ์ชิ้นเอกของท่านที่ชื่อ ‘มะษนะวี’ ได้ถือกำเนิดขึ้นมา ซึ่งเป็นงานเขียนของท่านที่พรำพรรณนาถึงความลึกลับของคัมภีร์อัลกุรอาน จักรวาล และชีวิตมนุษย์

ด้วยเหตุเช่นนี้เอง เราจึงเห็นได้ว่าไม่มีความปิติยินดีใดที่จะสุขสันต์มากไปกว่าว่าผู้รับใช้ที่แท้จริง ผู้ซึ่งหัวใจของเขาได้รับการชำระ สติปัญญาของเขาได้รับการชี้แนะและหยั่งรู้ด้วยรัศมีแห่งศรัทธา ชีวิตของเขาได้รับการนำทางสู่บรรยากาศแห่งการคิดใคร่ครวญและการตระหนักรู้ทางจิตวิญญาณ จนกระทั่งท้ายที่สุดเขาก็สามารถบรรลุถึง ‘มะอริฟะตุลลอฮ์’ !

